

Prispevki k didaktiki zgodovine

Letnik XVII

3/2019

Posebna številka

LEA KNEZ

UČNE PRIPRAVE ZA OSNOVNO IN SREDNJO ŠOLO



Univerza v Ljubljani

**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

*Letnik 17, posebna številka 3
2019*

*Prispevki
k didaktiki zgodovine*

LEA KNEZ

*Učne priprave za osnovno
in srednjo šolo*

Vsi prispevki so avtorska dela in niso lektorirani.

ISSN: 1581-8721 (elek. verzija)

*Oddelek za zgodovino
Filozofske fakultete*

Kazalo

Predgovor

UČNE PRIPRAVE ZA OSNOVNO ŠOLO

UČNA PRIPRAVA ZA 6. RAZRED OŠ: Prva bivališča

UČNA PRIPRAVA ZA 7. RAZRED OŠ: Antična rimska kultura

UČNA PRIPRAVA ZA 8. RAZRED OŠ: Barok

UČNA PRIPRAVA ZA 9. RAZRED OŠ: O čem so se med vojno dogovarjali zavezniki?

UČNE PRIPRAVE ZA SREDNJO ŠOLO

UČNA PRIPRAVA ZA 1. LETNIK SŠ: Rim od kraljestva do republike

UČNA PRIPRAVA ZA 2. LETNIK SŠ: Reformacija

UČNA PRIPRAVA ZA 3. LETNIK SŠ: Velika Britanija in njen imperij

UČNA PRIPRAVA ZA 4. LETNIK SŠ: Selitveni tokovi v obdobju hladne vojne

Predgovor

V študijskem letu 2018/19 so študentje 2. letnika magistrskega pedagoškega (enopredmetnega) študijskega programa zgodovine imeli pedagoško prakso iz zgodovine na osnovni in srednji šoli. Pripravili in izvedli so zanimive učne ure iz zgodovine.

V pričujoči, posebni številki revije, so objavljene pisne učne priprave z vsemi pisno-slikovnimi prilogami, ki jih je pripravila študentka Lea Knez.

Učne priprave niso lektorirane.

Urednica: Danijela Trškan

UČNE PRIPRAVE ZA OSNOVNO ŠOLO





Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Pedagoška praksa iz zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
PRVA BIVALIŠČA**

IME IN PRIIMEK: Lea Knez

DATUM: 14. 3.

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	OŠ	
Razred:	6.	
Datum:	14. 3.	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Človek razmišlja, ustvarja in gradi (izbirna tema)
	Poglavje iz učbenika:	Človek ustvarja: gradbeni dosežki
Učna enota – naslov učne ure:	Prva bivališča	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda dela s slikovnimi viri, metoda demonstracije gibljivih slik, metoda besedne demonstracije, metoda dela s pisnimi viri, metoda demonstracije predmetov.	
Učne tehnike:	Brainstorming.	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Učenci/-ke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - » opišejo primere človeških bivališč in naselij v posameznih zgodovinskih obdobjih, - primerjajo in pojasnijo podobnosti in razlike v bivališčih in naseljih nekoč in danes, - navedejo vrste gradbenega materiala ter sklepajo o namembnosti bivališč.« <p>(Učni načrt, str. 8)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - naštetih in opisati različne oblike prvih zavetij oz. bivališč - naštetih prve gradbene materialne - pojasniti, zakaj se je človek začel stalno naseljevati - razlikovati med bivališči v različnih prazgodovinskih obdobjih
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - umestiti zgodovinske dogodke in pojave v pravičen zgodovinski čas in prostor - delati s pisnimi in slikovnimi in ter iz njih razbrati zahtevane informacije in jih kritično ovrednotiti - na zemljevidu poiskati najpomembnejša prazgodovinska arheološka najdišča v Sloveniji - oblikovati lastna mnenja, stališča in sklepe - uporabiti različne oblike komunikacije (ustno, pisno, grafično, ilustrativno, z IT)
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ohranjati pozitiven odnos do predmeta zgodovina - oceniti pomen ohranjanja in varovanja slovenske,

		<i>evropske in svetovne kulturne dediščine ter okolja</i>
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> - Uvajanje - Obravnavanje nove učne snovi - Ponavljanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prva bivališča v prazgodovini 2. Zakaj so se ljudje začeli stalno naseljevati? 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - učbenik (Verdev H. (2009). Raziskujem preteklost 6: učbenik za zgodovino za 6. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett, str. 20–21.) - PowerPoint (z zapisom učne snovi) - spletni videoposnetek - maketa kolišča - delovni list
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - računalnik - LCD projektor - platno - zvočniki
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<ul style="list-style-type: none"> - slovenščina: komuniciranje v slovenskem jeziku, glasno branje besedil - geografija: iskanje in orientacija na zemljevidu 	
Novi pojmi s pojasnilom:	<ul style="list-style-type: none"> - zavetje: prostor, kjer lahko nekdo varno prebiva - skalni previs: del skalne stene, ki je nagnjen več kot 90° - rekonstrukcija: ponovna izgradnja - spodmol: del pod skalnim previsom - kolišče: prazgodovinsko naselje, zgrajeno na lesenih stebrih - koliščarji: prebivalci kolišč - ilovica: glina, pomešana s peskom - gradišče: prazgodovinsko naselje, zgrajeno na vrhu vzpetin 	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p><i>Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:</i></p> <p>http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/page/uploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf</p> <p>(6. 3. 2019)</p>
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Verdev H. (2009). Raziskujem preteklost 6: učbenik za zgodovino za 6. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett. - Bregar Mazzini S. (2016). Zgodovina 6: samostojni delovni zvezek za zgodovino v šestem razredu osnovne šole. Ljubljana: Mladinska knjiga. - Altamira. https://www.britannica.com/place/Altamira (8. 3. 2019) - Potočka zijalka. http://www.dedi.si/dediscina/323-potocka-zijalka

	<p>(9. 3. 2019)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Betalov spodmol. http://www.visit-postojna.si/si/kaj-videti/drugi-biseri/betalov-spodmol (9. 3. 2019) - Neandertalčeva piščal. http://www.divje-babe.si/neandertalceva-piscal/ (9. 3. 2019) - Kolišča na Ljubljanskem barju kot del svetovne kulturne dediščine. http://www.ljubljanskobarje.si/unesco-na-ljubljanskem-barju/kolisca-kot-del-svetovne-dediscine (9. 3. 2019)
PowerPoint	<p>Stran 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Divje babe. http://www.divje-babe.si/ (9. 3. 2019) <p>Stran 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rock Overhang. https://www.reddit.com/r/sidj2025blog/duplicates/6lbzxs/a_rock_overhang_in_the_middle_of_nowhere_in (8. 3. 2019) <p>Stran 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potočka zijalka. https://en.wikipedia.org/wiki/Potok_Cave (9. 3. 2019) <p>Stran 9:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mezhyrich. https://en.wikipedia.org/wiki/Mezhyrich (10. 3. 2019) <p>Stran 10:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cave of Altamira and Paleolithic Cave Art of Northern Spain. https://whc.unesco.org/en/list/310/gallery/ (9. 3. 2019) - Muzej krasa. Človek in kras. Fotografija: Lea Knez. <p>Stran 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potočka zijalka. http://www.dedi.si/dediscina/323-potocka-zijalka (9. 3. 2019) - Potočka zijalka. https://en.wikipedia.org/wiki/Potok_Cave (9. 3. 2019) <p>Stran 12:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neandertalčeva piščal. http://www.divje-babe.si/neandertalceva-piscal/ (9. 3. 2019) <p>Stran 13:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zemljevid Slovenije. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/

	<p>thumb/e/e5/Slovenia_location_map.svg/800px-Slovenia_location_map.svg.png (9. 3. 2019)</p> <p>Stran 16: - Verdev H. (2009). Raziskujem preteklost 6: učbenik za zgodovino za 6. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett, str. 20.</p> <p>Stran 18: - Kolišča na Ljubljanskem barju kot del svetovne kulturne dediščine. http://www.ljubljanskobarje.si/unesco-na-ljubljanskem-barju/kolisca-kot-del-svetovne-dediscine (9. 3. 2019)</p> <p>Stran 19: - Zemljevid Slovenije. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/e5/Slovenia_location_map.svg/800px-Slovenia_location_map.svg.png (9. 3. 2019)</p> <p>Stran 20: - KOLIŠČA - Vasi Sredi Jezera. https://www.youtube.com/watch?v=le2iSa1O1Lc&t=311s (10. 3. 2019)</p> <p>Stran 22: - Bregar Mazzini S. (2016). Zgodovina 6: samostojni delovni zvezek za zgodovino v šestem razredu osnovne šole. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 52.</p>
Delovni list	Zemljevid Slovenije. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/e5/Slovenia_location_map.svg/800px-Slovenia_location_map.svg.png (9. 3. 2019)
Spletni videoposnetek	KOLIŠČA - Vasi sredi jezera. https://www.youtube.com/watch?v=le2iSa1O1Lc&t=311s (10. 3. 2019)

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
5 minut	Pozdravim učence in jih po potrebi umirim. Pripravim PPT in začnem z učno uro. (Priloga 1)	Pozdravijo in se pripravijo na učno uro.
	<i>Danes bomo začeli z obravnavanjem nove učne teme. Pa dajmo za začetek malo spodbuditi naše</i>	Poslušajo.

<p><i>misli z uporabo možganske nevihte. Vsak izmed vas naj se poskusi spomniti čim več asociacij na besedo prazgodovina. Asociacije si lahko tudi zapišete v vaše zvezke. Na voljo boste imeli 30. sekund, potem pa bo vsak izmed vas eno asociacijo tudi povedal razredu.</i></p> <p>(PPT št. 1)</p> <p><i>Začnite!</i></p>	
Spremljam iskanje asociacij.	Iščejo in zapisujejo asociacije.
<i>30 sekund je minilo, pa pogledajmo, kaj vse ste se uspeli spomniti.</i>	Poslušajo.
Spremljam in komentiram naštete besede.	Naštevajo besede.
<p><i>Vidim, da veste že kar veliko o prazgodovini. Danes pa bomo natančneje spoznali prva bivališča, ki si jih je poiskal oz. ustvaril človek v prazgodovini. Prav tako bomo ugotavljali, zakaj se so se ljudje na določeni točki v zgodovini nehali seliti in so si začeli postavljati stalna bivališča.</i></p> <p><i>Pričakujem, da boste na koncu učne ure znali:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - naštetih in opisati različne oblike prvih zavetij oz. bivališč, - naštetih prve gradbene materialne, - pojasniti, zakaj se je človek začel stalno naseeljevati, - razlikovati med bivališči v različnih prazgodovinskih obdobjih. <p>(PPT št. 4)</p> <p><i>Današnjo snov imate zapisano v učbeniku na str. 20–21 pod naslovom »Prva bivališča«. Sedaj pa si prosim v vaše zvezke zapišite samo naslov »Prva bivališča.«</i></p>	Poslušajo.

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVALJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
<p>Prva bivališča v prazgodovini (12 minut)</p>	<p>Nadaljujem s 1. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če učenci uspejo slediti učni snovi.</p> <p><i>Najprej si bomo torej pogledali, kdaj in kje so ljudje v prazgodovini iskali zavetje.</i></p>	Poslušajo.

<p><i>A vsi razumemo, kaj pomeni zavetje?</i></p> <p>Učenca, ki odgovori z da, prosim, da pojasni pomen.</p> <p><i>Pa najprej pomislimo, zakaj so ljudje sploh potrebovali zavetje?</i></p> <p><i>Imate kakšno idejo, kaj so v prazgodovini ljudje najprej uporabili za zavetje?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Da./Ne. - Da so se zavarovali pred slabim vremenom. - Da so se zavarovali pred plenilci. - Jame. - Naravo.
<p><i>Poiskali so zavetje v naravi. Najpogosteje so to bile jame, skalni previsi (del stene, ki je nagnjen več kot 90°) ali pa so se zatekli kar pod drevesne krošnje. Šlo je predvsem za preživetje, kjer so se želeli izogniti nevarnim živalim in nizkim temperaturam. Najstarejša zavetja, ki so jih arheologi našli spadajo v obdobje starejše kamene dobe. Pojavljati so se začela pred več sto tisoč leti v preteklosti.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p>Pokažem primere prvih bivališč. (PPT št. 6–7)</p>	<p>Gledajo fotografije.</p>
<p><i>Še enkrat ponovimo – katera so bila čisto prva bivališča?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jame. - Skalni previsi. - Drevesne krošnje.
<p><i>Da bomo razumeli, zakaj so ljudje v prazgodovini najprej uporabljali te oblike bivališč, pa moramo spoznati tudi življenje prazgodovinskega človeka.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>S čim mislite, da so se najprej ukvarjali, kako so se preživljali?</i></p> <p><i>Kako pa je to vplivalo na njihovo življenje? So se ustalili na enem kraju ali so se morali seliti?</i></p> <p><i>Zakaj tako mislite?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bili so lovci. - Nabirali so hrano. - Lovili so ribe. - Morali so se seliti. - Zmanjkalo je hrane, če so bili predolgo na enem samem kraju.
<p><i>Neprestano so se morali seliti skupaj z živalmi, ki so jih lovili in kot smo že omenili so si na poti poiskali zavetja v raznih jamah, skalnih previsih ali pod krošnjami dreves. Kasneje so začeli tudi sami graditi začasna bivališča.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Katere materiale mislite, da so najprej uporabili za gradnjo?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Les.

	- Živalske kože.
<i>Ta začasna zavetišča so bila sestavljena iz lesenega ogrodja ali pa živalskih kosti, na primer mamutovih in pokrita z živalskimi kožami. Lahko so jih zelo hitro razstavili in ponovno sestavili.</i>	Poslušajo.
<i>Zakaj je bilo to praktično?</i> <i>Poznate kakšen primer takšnega bivališča, ki ga poznamo in uporabljamo še danes?</i>	Odgovorijo: - Da so jih lahko nosili s seboj. - Šotor.
<i>Pokažem fotografijo rekonstruiranega bivališča iz mamutovih kosti.</i> (PPT št. 9)	Gledajo fotografijo.
<i>Gradili so torej podobna bivališča, kot je primer bivališča na sliki. Gre za rekonstrukcijo, to pa pomeni, da so strokovnjaki zgradili bivališče, kot so si ga predstavljali na podlagi raznih arheoloških ostankov.</i>	Poslušajo.
<i>Iz česa je sestavljeno bivališče na fotografiji?</i> <i>Morda veste, kateri prazgodovinski živali, bi tako velike kosti lahko pripadale?</i>	Odgovorijo: - Iz kosti. - Mamutu.
<i>Omenili smo tudi jame. Kako vemo, da so jih ljudje v prazgodovini uporabljali kot bivališča?</i> <i>Kaj na primer? Imate kakšno idejo?</i>	Odgovorijo: - V njih so našli arheološke ostanke. - Kostni živali. - Orodje. - Orožje.
<i>V jamah so našli razne živalske kosti, orodje, orožje in ostanke kurišč. Poleg tega so ljudje v prazgodovini na jamskih stenah pustili svoje sledi v obliki raznih poslikav.</i>	Poslušajo.
<i>Kaj mislite, da so te poslikave bile, kaj so slikali?</i>	Odgovorijo: - Živali. - Preproste stvari.
<i>Slikali so prizore iz svojega življenja, pogosto so to bile kakšne živali ali pa lov na živali. Najslavnejša poslikava je bila najdena v Španiji, v jami Altamira, kjer so poslikave stare tudi okoli 15. 000 let. Najpogostejši motiv je bizon, ki se pojavlja po stenah in stropu, prav tako so slikali konje in srne, našli so tudi odtise rok. Uporabljali so rdečo, črno in tudi vijolično barvo.</i> <i>Ob razlagi kažem primer poslikave iz jame Altamira in rekonstrukcijo arheoloških ostankov v prazgodovinski jami.</i> (PPT št. 10)	Poslušajo in gledajo sliko.

<i>Ljudje iz kamene dobe pa so potovali in živeli tudi na ozemlju današnje Slovenije.</i>	Poslušajo.
<i>Ali ste že slišali za kakšno jamo, ki so jo uporabljali ljudje v prazgodovini?</i>	Odgovorijo: - Potočka zijalka.
<i>Najbolj znana in pomembna najdišča so Potočka zijalka, Betalov spodmol (prostor pod previsom v skalovju) in Divje babe.</i>	Poslušajo.
Pokažem fotografije Potočke zijalke in nadaljujem z razlago. (PPT št. 11) <i>V vseh omenjenih jamah so našli pomembne arheološke ostanke, kot so kurišča, kamnite konice, ki so jih uporabljali kot orožje in druga kamnita orodja. Ostanki, ki so jih našli v Betalovem spodmolu naj bi bili stari tudi do okoli 300.000 let in so tako eno najstarejših najdišč na Slovenskem. V Potočki zijalki so našli šivanko, izdelano iz kosti. Zelo zanimivo najdbo pa predstavlja piščal iz jame Divje Babe. Piščal so praljudje izdelali iz kosti jamskega medveda in v njo vrezali 4 luknjice. Igrali so lahko tudi bolj zahtevne melodije.</i>	Gledajo fotografije in poslušajo.
Pokažem fotografijo piščali. (PPT št. 12)	Gledajo fotografijo.
<i>Pa si pogledjmo še točno kje v Sloveniji se ta tri pomembna bivališča nahajajo. Poskusite si jih zapomniti, ker jih bomo omenili oz. označili na zemljevidu kasneje.</i>	Poslušajo.
Pokažem zemljevid z označenimi najdišči Divja baba, Potočka zijalka in Betalov spodmol. (PPT št. 13)	Gledajo zemljevid.
<i>Pa se zdaj vrnimo k prvim bivališčem in ponovimo, kar smo do sedaj povedali.</i>	Poslušajo.
<i>Kje je prazgodovinski človek iskal prva zavetja?</i> <i>Zakaj je potreboval zavetje?</i> <i>So bila prva bivališča začasna ali stalna?</i> <i>Zakaj?</i> <i>Katero je bilo prvo človeško izgrajeno bivališče?</i>	Odgovorijo: - V jamah. - V skalnih previsih. - Pod krošnjami dreves. - Da se je obvaroval pred nevarnimi živalmi in slabim vremenom. - Začasna. - Ker so se ljudje selili skupaj z živalmi, ki so jih lovili. - Šotor.

<i>Iz katerih materialov?</i>	- Iz lesa, živalskih kosti in kož.
<i>Sedaj pa v zvezke pod vaš naslov prepisite snov iz drsnice.</i> (PPT št. 14)	Poslušajo.
Spremljam prepisovanje snovi. Ko vsi prepisejo, nadaljujem z učno uro.	Prepisujejo snov. (PPT št. 14)
<i>Ima kdo še kakšno vprašanje?</i> Odgovorim na morebitna vprašanja in nadaljujem z učno uro.	Odgovorijo: - Da./Ne.

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Zakaj so se ljudje začeli stalno naseljevati? (13 minut)	Nadaljujem z 2. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če uspejo učenci slediti učni snovi. <i>Ljudje pa se niso skozi celotno obdobje prazgodovine samo selili, ampak so se začeli tudi stalno naseljevati.</i>	
	<i>Kaj pa to pomeni?</i> <i>Zakaj mislite, da je prišlo do te spremembe? Kaj tako zelo pomembnega se je zgodilo?</i> <i>Zakaj so torej morali ostati na enem kraju?</i>	Odgovorijo: - Da so ostali na enem mestu. - Odkrili so poljedelstvo. - Udomačili so živali. - Da so skrbeli za polja in živali.
	<i>V obdobju mlajše kamene dobe so prazgodovinski lovci začeli sejati rastline ter udomačili prve živali. Bili so kmetovalci in začetniki poljedelstva in živinoreje. To se je zgodilo okoli leta 10. 000. pr. n. št. in ljudem omogočilo stalno naselitev. Naseljevali so se v vaseh. Prve oblike stalnih bivališč so bili šotori, ki so jih uporabljali že prej. Šotori so bili okrogli in pokriti s slamo ali kožami ter zgrajeni iz lesenega ogrodja. Postopoma so jih nadomestile koč, kasneje pa tudi hiše.</i>	Poslušajo.
	Pokažem rekonstrukcijo prazgodovinske koč. (PPT št. 16)	Gledajo sliko.
	<i>Iz česa je koč zgrajena?</i> <i>Koliko prostorov ima?</i>	Odgovorijo: - Iz lesa. - Iz slame. - Enega.

<i>Je velika ali majhna?</i>	- Majhna.
<i>Koče so bile varnejše in udobnejše od šotorov. Zgrajene so bile iz materialov, ki so jih ljudje našli v naravi, kot so veje, slama, kamen, blato in trsje.</i> <i>Tudi na Slovenskem so se ljudje stalno naselili. Prva stalna naselja so bila koliščarska naselja. Obstajala so od leta 4600 pr. n. št. do 1500 pr. n. št..</i>	Poslušajo.
<i>Kako dolgo so obstajala koliščarska naselja?</i>	Odgovorijo: - 3000 let.
<i>Prebivalcem, ki so tukaj živeli pravimo koliščarji, njihovim bivališčem pa kolišča – hiše na kolih.</i>	Poslušajo.
Pokažem sliko kolišča. (PPT št. 18)	Gledajo sliko.
<i>Zakaj so bila takšna naselja imenovana kolišča, kaj opazite na sliki?</i>	Odgovorijo: - Bila so zgrajena na kolih.
<i>Za kolišča je torej značilno, da so bila dvignjena od tal. Stala so na lesenih stebrih – kolih, ki so bili zabiti v plitvo jezersko dno. Koliščarji so živeli tudi na ozemlju današnje Slovenije in sicer na območju Ljubljanskega barja, kjer so našli okoli 40 koliščarskih naselij. Določena naselja na Ljubljanskem barju danes spadajo pod UNESCO-ov seznam svetovne kulturne dediščine.</i>	Poslušajo.
Na zemljevidu na drsnici pokažem Ljubljansko barje. (PPT št. 19)	Gledajo zemljevid.
<i>O življenju koliščarjev si bomo sedaj pogledali še krajši videoposnetek, zapomnite pa si tudi lokacijo, ki sem jo pokazala na zemljevidu, saj boste morali Ljubljansko barje kasneje označiti na zemljevidu.</i>	Poslušajo.
Predvajam videoposnetek. Posnetek ustavljam, ga komentiram in pojasnim neznane besede. (Priloga 2)	Gledajo videoposnetek.
<i>Mislím, da si sedaj lažje predstavljate, kako so bila kolišča zgrajena, imamo pa to srečo, da so generacije pred vami tudi izdelale maketo kolišča, ki si jo lahko skupaj bližje pogledamo.</i>	Poslušajo.
Pokažem maketo in jo komentiram.	Gledajo maketo.
<i>Ima kdo kakšno vprašanje?</i> Odgovorim na morebitna vprašanja in nadaljujem z učno uro.	Odgovorijo: - Da./Ne.
<i>Prej smo omenili, da so ljudje v prazgodovini začeli graditi tudi hiše. Te so bile različnih oblik</i>	Poslušajo.

<p><i>in velikosti, med gradbenim materialom pa je začela prevladovati ilovica – glina. Osrednji del hiše je bilo ognjišče, v hišah pa so poleg ljudi bivale tudi živali.</i></p> <p><i>Sedaj si bomo prebrali še eno besedilo, ki opisuje prve hiše. Besedilo imate v učbeniku na strani 21 (pod podnaslovom »Zakaj so ljudje začeli postavljati stalna bivališča?«) Se kdo javi, da bi prebral?</i></p>	
<p>Pokličem učenca, ki se javi. Če se nihče ne javi, izberem naključnega učenca. Spremljam branje besedila.</p>	<p>Bere besedilo, ostali poslušajo.</p>
<p><i>Kako so se torej prve hiše razlikovale od prejšnjih bivališč?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bile so večje. - Imele so več prostorov. - Bile so zgrajene iz ilovnatih opek. - Stene so bile pobarvane in okrašene. - Imele so že stopnišče.
<p><i>Na koncu si bomo pogledali še razvoj bivališč v bronasti in železni dobi.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Še prej pa mi odgovorite na vprašanje, kakšne nevarnosti je prinesla stalna naselitev?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sovražna ljudstva so jih lahko napadala.
<p><i>Ravno zaradi napadov sovražnikov so se ljudje začeli seliti v višje predele in začeli graditi naselja na strmih vzpetinah. Ta naselja imenujemo gradišča.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p>Pokažem risbo gradišča. (PPT št. 22)</p>	<p>Gledajo risbo.</p>
<p><i>Gradišča so imela obzidja, znotraj katerega so bile hiše in ograde za živali. Ponekod so našli tudi ostanke kovačnic. Hiše so bile lesene in ometane z ilovico.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Ponovimo še enkrat – zakaj so se ljudje začeli stalno naseljevati?</i></p> <p><i>Kakšne so bile prve oblike stalnih bivališč?</i></p> <p><i>Ali so se v prazgodovini ljudje stalno naselili tudi na območju Slovenije?</i></p> <p><i>Kje na primer?</i></p> <p><i>Kako imenujemo naselja tam? Zakaj?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ker so se začeli ukvarjati s kmetijstvom. - Šotori in kočje. - Da. - Na Ljubljanskem barju. - Kolišča. - Ker so bila postavljena na

<i>Katere oblike bivališč so se še pojavila v prazgodovini?</i>	kolih. - Hiše. - Gradišča.
<i>Kaj so to gradišča?</i>	- Naselja v strminah.
<i>Ima še kdo kakšno vprašanje?</i>	Odgovorijo: - Da./Ne.
Odgovorim na morebitna vprašanja.	
<i>Ostal nam je še prepis snovi v vaše zvezke. Prosim, da prepisete podatke iz drsnice. Najprej si označite naslov, potem prepisite vse ostalo. (PPT št. 23)</i>	Poslušajo.
Spremljam prepisovanje snovi. Ko vsi končajo, nadaljujem z učno uro.	Prepisujejo snov. (PPT št. 22)

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
15 minut	<i>Prišli smo do konca naše učne ure. Da bomo lahko preverili, kako ste osvojili cilje današnje učne ure, ki smo si jih zastavili na začetku, vas čaka še reševanje delovnega lista. Prosim, da poskusite naloge rešiti samostojno, potem pa jih bomo skupaj pregledali. Če boste imeli kakšno vprašanje pa dvignite roko in me pokličite, pa pridem do vas. Lahko si pomagate z vašimi zapiski in učbeniki. Na voljo boste imeli 8 minut. V primeru, da ne uspete rešiti vseh nalog, boste to opravili za domačo nalogo, ki jo bomo pregledali na začetku naslednje ure.</i>	Poslušajo.
	Razdelim delovne liste. (Priloga 3)	
	Spremljam reševanje delovnih listov.	Rešujejo delovne liste.
	Po 8 minutah začnemo preverjati rešitve delovnega lista. <i>Pa pogledajmo, kako ste rešili naloge. Vsak naj prebere eno nalogo in en odgovor. Začnimo danes v zadnji vrsti, iz leve proti desni.</i>	Poslušajo.
	Spremljam branje odgovorov in jim komentiram. Rešitve so prikazane na drsnicah. (Priloga 4) (PPT št. 24–28)	Berejo rešitve nalog.
	Nadaljujem s preverjanjem učnih ciljev, ki jih	Poslušajo.

<p>preverim tudi, če učenci niso uspeli končati vseh nalog. Cilji so zapisani na drsnici. (PPT št. 29)</p> <p><i>Ugotavljam, da znate/še ne obvladate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - naštetih in opisati različne oblike prvih zavetij oz. bivališč, - naštetih prve gradbene materialne, - pojasniti, zakaj se je človek začel stalno naseljevati, - razlikovati med bivališči v različnih prazgodovinskih obdobjih. <p>Opozorim na morebitne cilje, ki niso bili doseženi v celoti in povem, da jih bomo preverili na začetku naslednje učne ure, skupaj z morebitno domačo nalogo.</p> <p>Učencem se zahvalim za pozornost in se poslovim.</p>	
---	--

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1:	PowerPoint (z zapisom učne snovi)
PRILOGA 2:	Delovni list
PRILOGA 3:	Delovni list (rešitve)

IV. EVALVACIJA CILJEV UČNE URE PO IZVEDBI UČNE URE

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Učenci znajo:			
- naštetih in opisati različne oblike prvih zavetij oz. bivališč			x
- naštetih prve gradbene materialne			x
- pojasniti, zakaj se je človek začel stalno naseljevati			x
- razlikovati med bivališči v različnih prazgodovinskih obdobjih			x

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

Učna ura v 6. razredu je bila uspešno izvedena. Bila sem sproščena in samozavestna. Učenci so imeli ogromno predznanja o temi in so lahko veliko sodelovali. Prav tako je eden izmed učencev že obiskal Potočko zijalko in je

lahko sam opisal izgled in namen jame sošolcem, ki so se prek njegove izkušnje lahko učili. Uporabila sem lahko tudi maketo kolišč, ki so jo izdelali v prejšnjih letih in so učenci z njeno pomočjo opisali izgled kolišč. Parkrat sem jih morala disciplinirati, saj so klepetali med seboj. Za trenutek sem obmolnila in prenehala s podajanjem snovi. Hitro so opazili, da je nekaj narobe in začeli slediti učni uri. Snov nam je uspelo večkrat ponoviti in zapisati. Cilji učne ure so bili zelo dobro doseženi.

The image features two large, thick, black L-shaped brackets. One is positioned in the top-left corner, and the other is in the bottom-right corner. They are oriented towards each other, framing the central text.

PRAZGODOVINA

PRVA BIVALIŠČA



VSEBINSKI POUDARKI

1. PRVA
BIVALIŠČA V
PRAZGODOVINI

2. ZAKAJ SO SE
LJUDJE ZAČELI
STALNO
NASELJEVATI?

UČNI CILJI

- naštetiti in opisati različne oblike prvih zavetij oz. bivališč
- naštetiti prve gradbene materialne
- pojasniti, zakaj se je človek začel stalno naseljevati
- razlikovati med bivališči v različnih prazgodovinskih obdobjih

PRVA BIVALIŠČA OZ. ZAVETJA

JAME

ZAŠČITA

V NARAVI

POD
KROŠNJAMI
DREVES

STAREJŠA
KAMENA
DOBA



SKALNI PREVIS

JAMA



ŽIVLJENJE PRAZGODOVINSKEGA ČLOVEKA

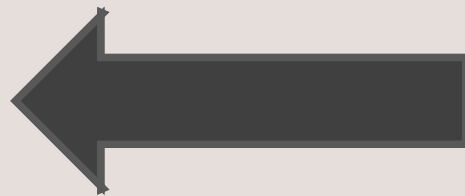
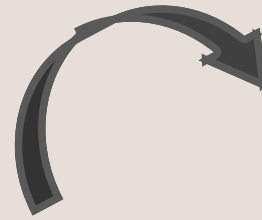
LES,
ŽIVALSKA
KOSTI, KOŽA

PRENOSNA
BIVALIŠČA

LOVCI,
NABIRALCI

ISKANJE
HRANE

SELITVE





**BIVALIŠČE
IZ KOSTI
MAMUTA**



ARHEOLOŠKI OSTANKI V JAMAH

POTOČKA ZIJALKA





**PIŠČAL IZ KOSTI
JAMSKEGA
MEDVEDA,
DIVJE BABE**



POTOČKA
ZIJALKA

DIVJE BABE

BETALOV
SPODMOL

1. PRVA BIVALIŠČA

- KJE: jame, drevesne krošnje, pod skalo
- ZAKAJ: varnost pred plenilci, nizke temperature
- PRVE GRADNJE: šotor
- MATERIAL: les, kosti in koža živali
- OBLIKA: začasna bivališča

STALNA NASELITEV

KMETIJSTVO

PRVA
NASELJA

ZAKAJ?

10. 000
pr. n. št.

ŠOTORI IN
KOČE



**REKONSTRUKCIJA
PRAZGODOVINSKE
KOČE**

KOLIŠČARJI

4600–
1500
pr. n. št

UNESCO

SLOVENIJA

LJUBLJANSKO
BARJE

40
NASELIJ





POTOČKA
ZIJALKA

DIVJE BABE

LJUBLJANSKO
BARJE

BETALOV
SPODMOL

KOLIŠČARJI - VIDEOPOSNETEK



STALNA NASELITEV

ILOVICA-
GLINA

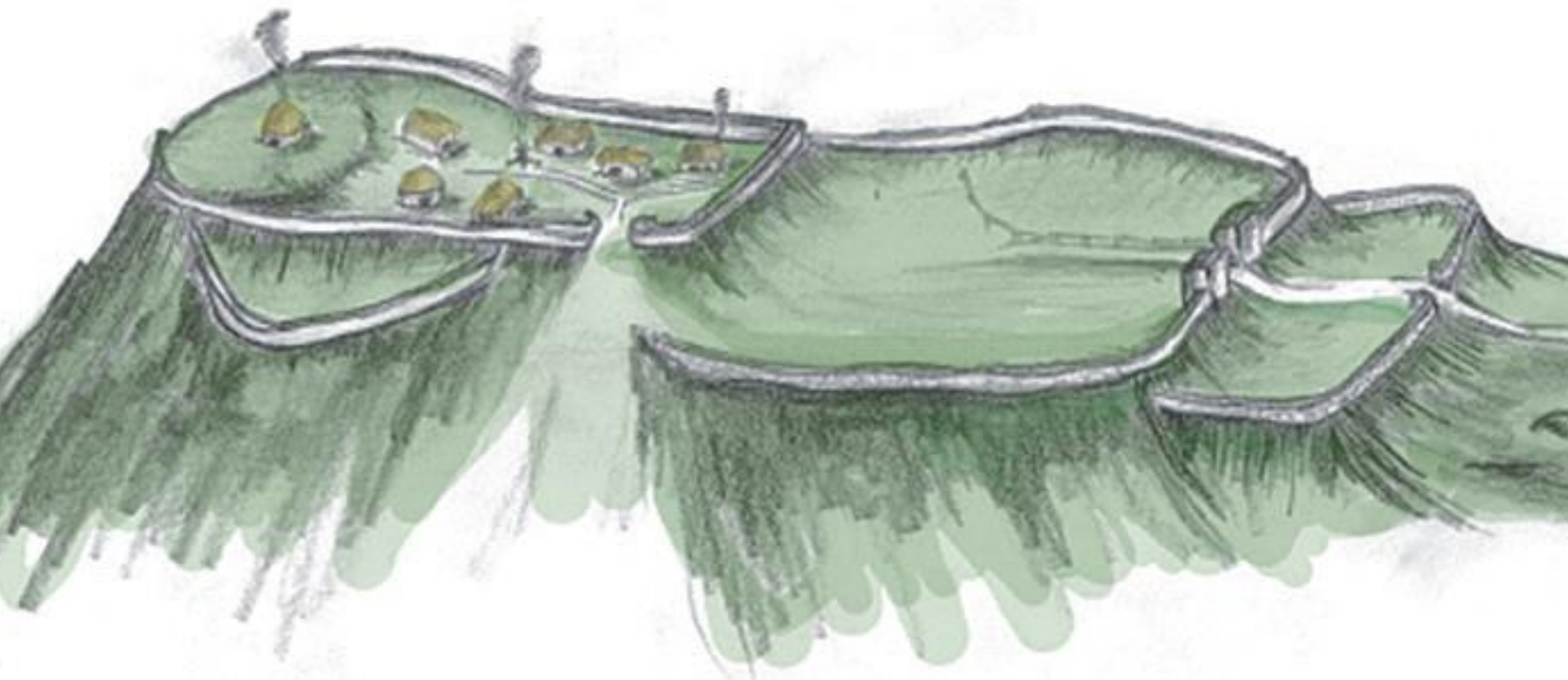
OGNJIŠČE

HIŠA

VEČ
PROSTOROV

LJUDJE +
ŽIVALI

GRADIŠČE



2. ZAKAJ SE LJUDJE STALNO NASELIJO?

- ZAKAJ: razvoj kmetijstva
- GRADIJO: šotore, kočje, hiše
- OBLIKA: stalna bivališča, prva naselja
- MATERIAL: les, ilovica, slama
- SLOVENIJA: kolišča, Ljubljansko barje

REŠITVE



Potočka
zijalka

Divje babe

Ljubljansko
barje

Betalov
spodmol

2. Zakaj so bili kraji, označeni na zemljevidu, pomembni za prazgodovinskega človeka?

Ker so si v njih (jamah) poiskali prva zavetja.

3. Zakaj si je prazgodovinski človek poiskal zavetje in uredil prva bivališča?

Da se je zavaroval pred slabim vremenom in nizkimi temperaturami. Prav tako se je želel

zavarovati pred nevarnimi živalmi.

4. Obkroži pravilne odgovore.

- a) Prva bivališča so bila začasna.
- b) Ljudje v prazgodovini so si zavetje najprej poiskali v jamah, skalnih previsih ali pod krošnjami dreves, uporabljali so tudi šotore.
- c) Prva bivališča so bila zgrajena iz opeke.

5. Dopolni spodnje povedi. Vstavi naslednje besede v pravilni obliki: kolišče, šotor, naselje, kmetijstvo, koč.

Človek se je začel stalno naseljevati, ker se je začel ukvarjati s kmetijstvom. Prve oblike stalnih bivališč so bili šotori in koče. Začela so nastajati prva naselja. Ta poznamo tudi na območju Ljubljanskega barja, imenujejo se kolišča.

6. Poveži bivališče z obdobjem, v katerem je bilo najbolj razširjeno.

Starejša kamena doba	→	Kolišča
Mlajša kamena doba	→	Gradišča
Železna doba	→	Jame

7. Kako se prazgodovinska hiša razlikuje od šotoru oz. koču (material, velikost)? Pomagaj si s spodnjim besedilom.

»Prve hiše so bile zgrajene v celote iz ilovnati opek, pozneje pa so postavljali kamnite temelje in dele zidov, ki so jih pobarvali belo ali okrasili s slikami. /.../ Tlorisi ostankov hiš kažejo, da je imela povprečna hiša štiri sobe. /.../.«

Učbenik, str. 21.

Prazgodovinska hiša je bila večja, imela je več prostorov. Koče in šotori so imeli samo enega.

Zgrajena je bila v večini iz ilovice - gline, koču in šotori pa večinoma iz lesa in živalskih kož.

8. Izberi si enega izmed prazgodovinskih bivališč in ga nariši ter opiši.

KOLIŠČE



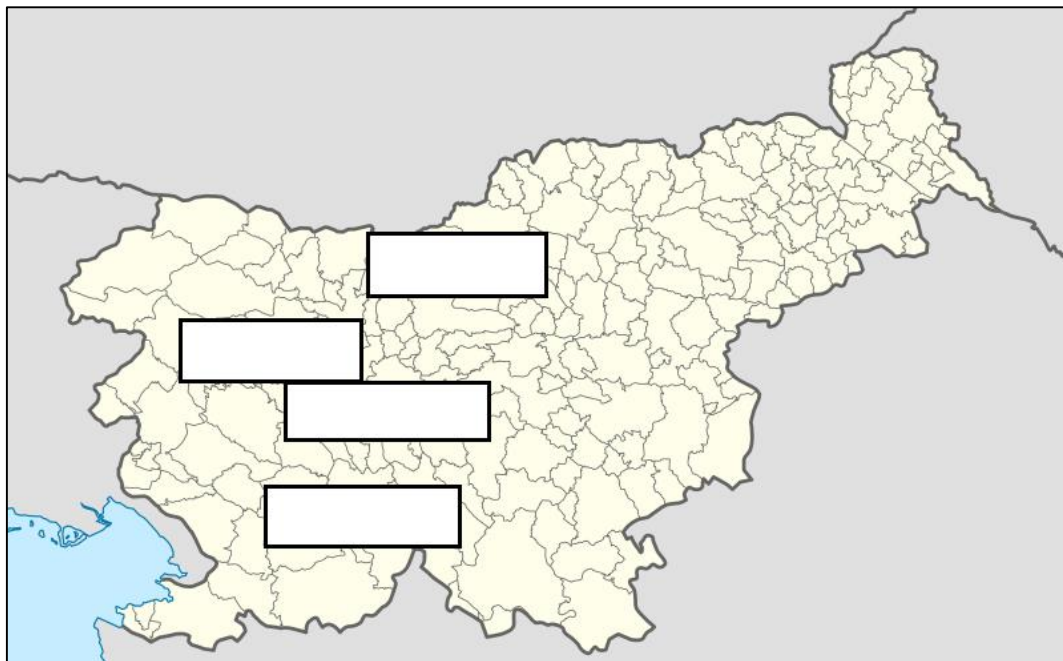
Kolišča so bila naselja, zgrajena na lesenih stebrih, zabitih v plitvo jezersko dno. Pojavila so se v mlajši kameni dobi. Poznamo jih tudi na območju današnje Slovenije, na Ljubljanskem barju. Koče na stebrih so bile lesene, z enim prostorom.

UČNI CILJI

- naštetiti in opisati različne oblike prvih zavetij oz. bivališč
- naštetiti prve gradbene materialne
- pojasniti, zakaj se je človek začel stalno naseljevati
- razlikovati med bivališči v različnih prazgodovinskih obdobjih

DELOVNI LIST – PRVA BIVALIŠČA

1. Oglej si spodnji zemljevid in v prazne kvadratke zapiši imena štirih najpomembnejših prazgodovinskih arheoloških najdišč v Sloveniji (Potočka zijalka, Betalov spodmol, Divje babe, Ljubljansko barje).



2. Zakaj so bili kraji, označeni na zemljevidu, pomembni za prazgodovinskega človeka?

3. Zakaj si je prazgodovinski človek poiskal zavetje in uredil prva bivališča?

4. Obkroži pravilne odgovore.

- a) Prva bivališča so bila začasna.
- b) Ljudje v prazgodovini so si zavetje najprej poiskali v jamah, skalnih previsih ali pod krošnjami dreves, uporabljali so tudi šotore.
- c) Prva bivališča so bila zgrajena iz opeke.

5. Dopolni spodnje povedi. Vstavi naslednje besede v pravilni obliki: kolišče, šotor, naselje, kmetijstvo, koč.

Človek se je začel stalno naseljevati, ker se je začel ukvarjati s _____. Prve oblike stalnih bivališč so bili _____ in _____. Začela so nastajati prva _____. Ta poznamo tudi na območju Ljubljanskega barja, imenujejo se _____.

6. Poveži bivališče z obdobjem, v katerem je bilo najbolj razširjeno.

Starejša kamena doba	Kolišča
Mlajša kamena doba	Gradišča
Železna doba	Jame

7. Kako se prazgodovinska hiša razlikuje od šotora oz. koč (material, velikost)? Pomagaj si s spodnjim besedilom.

»Prve hiše so bile zgrajene v celote iz ilovnati opek, pozneje pa so postavljali kamnite temelje in dele zidov, ki so jih pobarvali belo ali okrasili s slikami. /.../ Tlorisi ostankov hiš kažejo, da je imela povprečna hiša štiri sobe. /.../.«

Učbenik, str. 21.

8. Izberi si enega izmed prazgodovinskih bivališč in ga nariši ter opiši.

DELOVNI LIST – PRVA BIVALIŠČA

1. Oglej si spodnji zemljevid in v prazne kvadratke zapiši imena štirih najpomembnejših prazgodovinskih arheoloških najdišč v Sloveniji (Potočka zijalka, Betalov spodmol, Divje babe, Ljubljansko barje).



2. Zakaj so bili kraji, označeni na zemljevidu, pomembni za prazgodovinskega človeka?

Ker so si v njih (jamah) poiskali prva zavetja.

3. Zakaj si je prazgodovinski človek poiskal zavetje in uredil prva bivališča?

Da se je zavaroval pred slabim vremenom in nizkimi temperaturami. Prav tako se je želel zavarovati pred nevarnimi živalmi.

4. Obkroži pravilne odgovore.

- a) Prva bivališča so bila začasna.
- b) Ljudje v prazgodovini so si zavetje najprej poiskali v jamah, skalnih previsih ali pod krošnjami dreves, uporabljali so tudi šotore.
- c) Prva bivališča so bila zgrajena iz opeke.

5. Dopolni spodnje povedi. Vstavi naslednje besede v pravilni obliki: kolišče, šotor, naselje, kmetijstvo, koč.

Človek se je začel stalno naseljevati, ker se je začel ukvarjati s kmetijstvom. Prve oblike stalnih bivališč so bili šotori in koče. Začela so nastajati prva naselja. Ta poznamo tudi na območju Ljubljanskega barja, imenujejo se kolišča.

6. Poveži bivališče z obdobjem, v katerem je bilo najbolj razširjeno.

Starejša kamena doba	→	Kolišča
Mlajša kamena doba	→	Gradišča
Železna doba	→	Jame

7. Kako se prazgodovinska hiša razlikuje od šotora oz. koč (material, velikost)? Pomagaj si s spodnjim besedilom.

»Prve hiše so bile zgrajene v celote iz ilovnati opek, pozneje pa so postavljali kamnite temelje in dele zidov, ki so jih pobarvali belo ali okrasili s slikami. /.../ Tlorisi ostankov hiš kažejo, da je imela povprečna hiša štiri sobe. /.../.«


Učbenik, str. 21.

Prazgodovinska hiša je bila večja, imela je več prostorov. Koče in šotori so imeli samo enega.

Zgrajena je bila v večini iz ilovice - gline, koč in šotori pa večinoma iz lesa in živalskih kož.

8. Izberi si enega izmed prazgodovinskih bivališč in ga nariši ter opiši.

KOLIŠČE



Kolišča so bila naselja, zgrajena na lesenih stebrih, zabitih v plitvo jezersko dno. Pojavila so se v mlajši kameni dobi. Poznamo jih tudi na območju današnje Slovenije, na Ljubljanskem barju. Koče na stebrih so bile lesene, z enim prostorom.



Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Pedagoška praksa iz zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
ANTIČNA RIMSKA KULTURA**

IME IN PRIIMEK: Lea Knez

DATUM: 13. 3. 2019

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	OŠ	
Razred:	7.	
Datum:	13. 3. 2019	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Antična kultura (izbirna tema)
	Poglavje iz učbenika:	Rimski imperij: mogočna vojaška moč in tehnika
Učna enota – naslov učne ure:	Antična rimska kultura	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika, parna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda demonstracije gibljivih slik.	
Učne tehnike:	Vislice.	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Učenci/-ke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - »opišejo vpliv antične religije na kulturno ustvarjanje, - primerjajo podobnosti in razlike med grško in rimsko kulturo, - analizirajo razlike med krščansko in grškorimsko vero, - na primerih pojasnijo pomen filozofije, zgodovine in drugih znanosti za nadaljnji razvoj znanstvenega načina mišljenja, - primerjajo značilnosti grškega gledališča in rimskega cirkusa, - opišejo pomembne gradbene dosežke starih Grkov in Rimljanov, - pojasnijo vpliv vsakdanjika in gospodarstva na gradbene dosežke starih Grkov in Rimljanov.« <p>(Učni načrt, str. 12–13)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - naštetih in opisati glavne dosežke rimske znanosti, gradbeništva in umetnosti - prepoznati glavne rimske bogove in jih primerjati z grškimi - opisati druge oblike verovanja v antičnem Rimu - opisati, kako so se zabavali Rimljani
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - umestiti zgodovinske dogodke in pojave v pravičen zgodovinski čas in prostor - delati s pisnimi, slikovnimi in avdio-video viri, iz njih razbrati zahtevane informacije in jih kritično ovrednotiti - oblikovati lastna mnenja, stališča in sklepe - uporabiti različne oblike komunikacije (ustno, pisno, grafično, ilustrativno, z IT)

	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ohranjati pozitiven odnos do predmeta zgodovina - ovrednotiti pomen antične rimske kulture za zgodovino - oceniti pomen ohranjanja in varovanja slovenske, evropske in svetovne kulturne dediščine ter okolja
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> - Uvajanje - Obravnavanje nove učne snovi - Ponavljanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rimska znanost 2. Rimska arhitektura in gradbeništvo 3. Rimska umetnost 4. Verovanje v antičnem Rimu 5. Kako so se zabavali Rimljani 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - učbenik (Razpotnik J., Snoj D. (2009). Raziskujem preteklost 7: učbenik za zgodovino za 7. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett, str. 73–77.) - PowerPoint (z zapisom učne snovi) - učno-delovni list - spletni videoposnetek - odlomek iz filma Gladiator
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - računalnik - LCD projektor - platno - zvočniki - tabla - kreda
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<ul style="list-style-type: none"> - slovenščina: komuniciranje v slovenskem jeziku, branje učbeniških besedil 	
Novi pojmi s pojasnilom:	<ul style="list-style-type: none"> - latinica: enostavna pisava, ki so jo razvili antični Rimljani - viadukt: mostu podoben objekt - akvadukt: mostu podobna zgradba, ki oskrbuje mesta z vodo - forum: središče rimskega javnega in poslovnega življenja - amfiteater: zgradba namenjena igram, kolosej - hipodrom: prostor, namenjen dirkam s konjsko vprego - mozaik: slika, sestavljena iz raznobarnih kamenčkov - lari: hišni bogovi, ki so varovali domove Rimljanov - panteon: glavno svetišče v Rimu, posvečeno vsem bogovom - mitraizem: vera v boga svetlobe Mitro, priljubljena pri vojaki - gladiatorji: sužnji, ki so se morali boriti na igrah v amfiteatrih - pantomimske igre: neme gledališke igre - Colatio: rimska poštna postojanka, katere ostanki so danes vidni v Slovenj Gradcu 	

Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p><i>Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:</i> http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/page/uploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf (27. 2. 2019)</p>
	Učna priprava	<p>- Razpotnik J., Snoj D. (2009). Raziskujem preteklost 7: učbenik za zgodovino za 7. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.</p> <p>- Bratož R. (2007). Rimska zgodovina. Del 1: Od začetkov do nastopa cesarja Dioklecijana. Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije.</p> <p>- Stari trg pri Slovenj Gradcu – Arheološko najdišče Colatio. http://www.kpm.si/dokumenti/kpmsg-arheoloski/07-stari-trg-colatio.html (28. 2. 2019)</p> <p>- Roman Mosaiks. https://www.ancient.eu/article/498/roman-mosaics/ (28. 2. 2019)</p> <p>- Third Servile War. https://www.britannica.com/event/Gladiatorial-War (1. 3. 2018)</p>
	PowerPoint	<p>Stran 1:</p> <p>- Ancient Rome. https://www.history.com/topics/ancient-history/ancient-rome#&gid=ci0230e632102626df&pid=temple-of-saturn-arch-of-septimius-severus-colosseum-in-the-background-roman-forum (1. 3. 2019)</p> <p>Stran 7:</p> <p>- Rome's Colosseum recreates gladiator games with lights, sound and holograms. https://www.ctvnews.ca/lifestyle/rome-s-colosseum-recreates-gladiator-games-with-lights-sound-and-holograms-1.4004749 (28. 2. 2019)</p> <p>Stran 8:</p> <p>- Circus Maximus. https://www.imdb.com/title/tt6988244/mediaviewer/rm3066307840 (1. 3. 2019)</p> <p>Stran 9:</p> <p>- Akvadukt, Segovia. https://sl.wikipedia.org/wiki/Akvadukt,_Segovia (28. 2. 2019)</p> <p>Stran 10:</p> <p>- The Roman Forum. https://www.romereborn.org/content/roman-</p>

		<p>forum (1. 3. 2018)</p> <p>Stran 12: - »HISTORY IN 3D" - ANCIENT ROME 320 AD - 3rd trailer "Walking around Colosseum." https://www.youtube.com/watch?v=btKooS7k3nw&t=480s (1. 3. 2019)</p> <p>Stran 13: - Ancient Rome. https://www.history.com/topics/ancient-history/ancient-rome#&gid=ci0230e632102626df&pid=temple-of-saturn-arch-of-septimius-severus-colosseum-in-the-background-roman-forum (1. 3. 2019)</p> <p>Stran 15: - A Brief Introduction to Roman Mosaics. http://blogs.getty.edu/iris/a-brief-introduction-to-roman-mosaics/ (2. 3. 2019)</p> <p>Stran 17: - Pantheon, Rome. https://en.wikipedia.org/wiki/Pantheon,_Rome (1. 3. 2019)</p> <p>Stran 22: - Gladiator. (2000). Režija: Ridley Scott. Gladiator Arena Second Battle Scene (Part 1). https://www.youtube.com/watch?v=2LiZLr0tOLw (1. 3. 2019)</p> <p>Stran 25: - Theatre archaeological site Fiesole. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Theatre_archaeological_site_Fiesole_n02.jpg (12. 3. 2019)</p> <p>Stran 27: - Colatio. Avtorska fotografija Lea Knez.</p>
Učno-delovni list		<p>- »Gaius: Roman Jurist« https://www.britannica.com/biography/Gaius (28. 2. 2019)</p> <p>- Lajevec E. (2007). Prevzete besede iz latinščine. Latinski samostalniki, ki so postali slovenski samostalniki. <i>Kerla</i>, letnik 9, št. 1, str. 61–72.</p> <p>- Rome's Colosseum recreates gladiator games with lights, sound and holograms. https://www.ctvnews.ca/lifestyle/rome-s-colosseum-recreates-gladiator-games-with-lights-sound-and-holograms-1.4004749 (28. 2. 2019)</p> <p>- Akvadukt, Segovia.</p>

	<p>https://sl.wikipedia.org/wiki/Akvadukt,_Segovia (28. 2. 2019)</p> <p>- The Roman Forum. https://www.romereborn.org/content/roman-forum (1. 3. 2018)</p> <p>- Circus Maximus. https://www.imdb.com/title/tt6988244/mediaviewer/rm3066307840 (1. 3. 2019)</p> <p>- Pantheon, Rome. https://en.wikipedia.org/wiki/Pantheon,_Rome (1. 3. 2019)</p>
Spletni videoposnetek	<p>»HISTORY IN 3D" - ANCIENT ROME 320 AD - 3rd trailer "Walking around Colosseum." https://www.youtube.com/watch?v=btKooS7k3nw&t=480s (1. 3. 2019)</p>
Odlomek iz filma	<p>Gladiator. (2000). Režija: Ridley Scott. - Gladiator Arena Second Battle Scene (Part 1). https://www.youtube.com/watch?v=2LiZLr0tOLw (1. 3. 2019)</p>

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
5 minut	Pozdravim razred in po potrebi umirim učence. Pripravim PPT in pričnem z učno uro. (Priloga 1)	Pozdravijo in se pripravijo na učno uro.
	<i>Danes bomo nadaljevali z obravnavanjem antičnega Rima, temo današnje učne ure pa boste sedaj poskušali ugotoviti kar sami. Odigrali bomo eno igro vislic.</i>	Poslušajo.
	<i>Veste, kako se igrajo vislice?</i>	Odgovorijo: - Da./Ne.
	Po potrebi pojasnim navodila. <i>No pa kar začnimo. V pomoč vam bom zapisala par črk, ostale pa boste morali ugibati sami. Pa prosim, da tisti, ki imate predlog, dvignete roko in počakate, da vas pokličem.</i>	Poslušajo.
	Na tablo zapišem iskano geslo in spremljam ugibanje učencev.	Iščejo iskano geslo.

	<p>Ko učenci ugotovijo geslo, napovem temo učne ure in vsebinske poudarke.</p> <p><i>Kot ste pravilno ugotovili, bomo danes spoznali antično rimsko kulturo, na katero je imela velik vpliv antična grška kultura, o kateri smo se že učili, zato bomo med obema kulturama našli kar nekaj podobnosti.</i></p> <p><i>Podrobneje bomo spoznali rimsko znanost, arhitekturo in umetnost, obravnavali bomo glavne rimske bogove in različne oblike verovanja, na koncu pa bomo tudi pogledali, kako so se Rimljani zabavali v prostem času.</i></p> <p><i>Pričakujem, da se boste v današnji učni uri naučili:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - naštetih in opisati glavne dosežke rimske znanosti, gradbeništva in umetnosti, - prepoznati glavne rimske bogove in jih primerjati z grškimi, - opisati druge oblike verovanja v antičnem Rimu, - opisati, kako so se zabavali Rimljani. <p><i>Snov imate zapisano v učbeniku na str. 73–77 pod naslovom »Antična rimska kultura«, dobili pa boste tudi učno-delovne liste, kjer boste med samo uro reševali naloge. Učno-delovne liste si lahko potem nalepite v vaše zvezke.</i></p> <p>(Priloga 2)</p> <p><i>Naloge lahko potihoma rešujete v paru s sošolcem. Vaše odgovore bomo pregledovali kar sproti, snovi pa danes v zvezke ne bo potrebno zapisovati. Prosim pa, da vseeno sledite moji razlagi in snovi, zapisani na drsnicah, da boste lahko rešili vse naloge.</i></p>	Poslušajo.
	<p><i>Ima kdo kakšno vprašanje?</i></p> <p>Odgovorim na morebitna vprašanja in nadaljujem s prvim vsebinskim poudarkom.</p>	<p>Odgovorijo: - Da./Ne.</p>

**GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVALJANJE
ALI SPROTNO PREVERJANJE**

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Rimska	Nadaljujem z učno uro. Vsake toliko časa	Poslušajo.

<p>znanost (9 minut)</p>	<p>preverim, če uspejo učenci slediti snovi in rešiti naloge na učno-delovnem listu.</p> <p><i>Omenila sem že, da so Rimljani veliko dosežkov prevzeli od antične grške kulture in sicer najdemo podobnosti v umetnosti, arhitekturi, znanosti, filozofiji, literaturi, književnosti in v verovanju. Obe antični kulturi sta se ob rimskem zavzetju Grčije v 2. stl. pr. n. št. pod Rimljani spojili v t. i. grško-rimsko kulturo, ki je postala temelj sodobne zahodno-evropske kulture.</i></p> <p><i>Pa si za začetek najprej pogledjmo rimsko znanost.</i></p>	
	<p><i>Če malo pomislite, ste že slišali za kakšne dosežke rimske znanosti, ki jih uporabljamo še danes? Kako na primer zapisujemo imena kraljev oz. kaj sledi za imenom?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Rimska številka.</p>
	<p><i>Rimske številke so torej aktualne še danes, poleg zapisovanja imen kraljev, pa jih najdemo še na kakšnih igralnih kartah in pa urah.</i></p> <p><i>Pa kar začnimo s prvo nalogo na učno-delovnih listih, kjer morate zapisati svoj rojstni dan z rimskimi številkami. Pomagate si lahko s tabelo na drsnici ali z učbenikom na str. 73 (pod podnaslovom »Rimska znanost«).</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
	<p>Spremljam reševanje naloge in pomagam ob morebitnih težavah.</p>	<p>Rešujejo nalogo 1 na učno-delovnem listu.</p>
	<p><i>Kar pogledjmo, kako vam je uspelo zapisati datume svojih rojstni dni. Se kdo javi, da ga pride napisat na tablo? Ostali pa pozorno glejte in poskušate ugotoviti, za kateri datum gre.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
	<p>Če se nihče ne javi, prosim za zapis datuma naključnega učenca. Če se javi več učencev, jih pokličem več.</p>	<p>Učenec na tablo zapiše datum, ostali spremljajo in poskusijo prebrati datum.</p>
	<p>Nadaljujem z razlago.</p> <p><i>Rimska znanost se je uveljavila na več področjih in sicer v geografiji, medicini, filozofiji, zgodovini in pravu.</i></p> <p><i>Sedaj pa vas prosim, da odprete učbenike na str. 73 (pod podnaslovom »Rimska znanost«) in z njihovo pomočjo na vaših listih rešite nalogo 2, kjer morate v tabelo vpisati manjkajoče podatke.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
	<p>Spremljam reševanje naloge in pomagam ob morebitnih težavah.</p>	<p>Rešujejo nalogo 2 na učno-delovnem listu.</p>

	<i>Pa pogledjmo, kako ste rešili nalogo 2. Prosim, da vsak prebere en odgovor, pa začnimo danes na sredini.</i>	Poslušajo.
	Spremljam branje odgovorov in jih komentiram. Rešitve so prikazane tudi na drsnicah. (Priloga 3) (PPT št. 5)	Berejo odgovore naloge 2.
	Nadaljujem z učno uro. <i>Ko smo govorili o antični grški kulturi, smo omenili, da jih je povezoval tudi skupen grški jezik.</i>	Poslušajo.
	<i>Morda veste kateri jezik je povezoval Rimljane?</i>	Odgovorijo: - Latinščina.
	<i>Latinščina se je močno zakoreninila v evropski prostor in ostala v uporabi še več stoletij po razpadu rimskega cesarstva, sploh med plemiči in v cerkvi, prav tako pa so se iz nje razvili mnogi moderni jeziki.</i>	Poslušajo.
	<i>Mi znate naštet kak jezik, ki se je razvil iz latinščine?</i>	Odgovorijo: - Italijanščina. ...
	Naštejem še jezike, ki jih sami ne naštejejo. <i>Poleg latinskega jezika pa so Rimljani razvili tudi enostavno pisavo – latinico, ki jo po svetu uporabljamo še danes.</i>	Poslušajo.

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Rimska arhitektura in gradbeništvo (7 minut)	Nadaljujem z 2. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim ali učenci uspejo slediti učni snovi in rešiti naloge na učno-delovnem listu. <i>Naša naslednja tematika je rimska arhitektura, kjer so Rimljani naredili velik napredek. Iz betona podobni masi so gradili viadukte oz. mostove in mostovom podobne akvadukte, ki so mesta oskrbovali z vodo. Prav tako so v mestih zgradili kanalizacijo, poznali pa so tudi centralno ogrevanje v hišah.</i> <i>Rimljani so se zbirali na osrednjem trgu, imenovanem forum, kjer so bile postavljene vse pomembne zgradbe kot so sodišča, mestne hiše in prostori za trgovanje.</i>	Poslušajo.
	<i>Ste že kdaj slišali rek: »Vse poti vodijo v Rim.«</i>	Odgovorijo: - Da./Ne.

<p><i>To je zaradi tega, ker je na sredini foruma stal kamen, od katerega so vodile vse glavne ceste na vse konce imperija. Rimljani so bili veliki graditelji tlakovanih cest.</i></p> <p><i>Podobno kot Grki, pa so Rimljani gradili tudi velika svetišča, amfiteatre in hipodrome, to pa je bil prostor, kjer so prirejali dirke s konjsko vprego.</i></p>	Poslušajo.
Ste že slišali za amfiteater?	Odgovorijo: - Da./Ne.
Pokažem sliko rimskega koloseja. (PPT št. 7)	Gledajo sliko.
<i>Amfiteatri so bili namenjeni predvsem raznim igram, bili pa so elipsaste oblike. Na sliki vidite rimski kolosej, najslavnejši amfiteater na svetu.</i>	Poslušajo.
Ste že slišali za kolosej?	Odgovorijo: - Da./Ne.
<i>Si ga je morda že kdo od vas v živo ogledal in bi s sošolci lahko delil kakšno izkušnjo?</i>	- Da./Ne.
V primeru, da si je kdo izmed učencev kolosej že ogledal, se kratko pogovorimo o njegovih vtisih.	
<i>Pa si pogledjmo še slike akvadukta ter rekonstrukcijo hipodroma in rimskega foruma.</i> (PPT št. 8, 9, 10)	Gledajo slike.
<i>Sedaj ko smo si ogledali slike, bi vas prosila, da rešite nalogo 3 na vaših učno-delovnih listih.</i>	Poslušajo.
Spremljam reševanje naloge.	Rešujejo nalogo 3 na učno-delovnih listih.
<i>Pa pogledjmo, kako ste povezali pojme s slikami. Se kdo javi, da bi prebral svoje odgovore?</i>	Poslušajo.
Če se kdo javi, izberem njega, če ne, pokličem naključnega učenca. Spremljam branje odgovorov in jih komentiram. Rešitve so na drsnici. (PPT št. 11)	Berejo odgovore.
<i>No, da si bomo vsi lažje predstavljali, kako približno je izgledal antični Rim, si bomo sedaj pogledali posnetek, ki prikazuje njegovo rekonstrukcijo v okolici rimskega foruma. To pa pomeni, da mesto dejansko ni izgledalo točno tako, ampak si ga tako danes predstavljajo strokovnjaki s pomočjo arheoloških dokazov. Na videu bomo videli rimski forum, kolosej in akvadukt ter razne templje in druge zgradbe.</i>	Poslušajo.
Zavrtim videoposnetek.	Gledajo videoposnetek.

(Priloga 4)	
<i>Mislím, da ste s tem videom lahko dobili kar dober vpogled v izgled antičnega Rima. Mesto je bilo zares veliko, zgodovinarji pa predvidevajo, da je število prebivalstva naraslo tudi do enega milijona. Danes najdemo v Rimu veliko antičnih ostankov. Pogledali si bomo še sliko rimskega forma danes.</i>	Poslušajo.
Komentiram sliko. Pokažem ostanke rimskega foruma, kjer so vidni ostanki templja in Konstantinov slavolok. (PPT št. 13)	Gledajo sliko.
<i>Ima kdo kakšno vprašanje?</i> Odgovorim na morebitna vprašanja in nadaljujem z učno uro.	Odgovorijo: - Da./Ne.

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Rimska umetnost (2 minuti)	Nadaljujem s 3. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če učenci sledijo učni snovi. <i>V antičnem Rimu so veliko ustvarjali slikarji in pisatelji, ki so od Grkov prevzeli pesništvo in dramatiko. Najslavnejši pesnik je bil Vergil, ki je v svojem epu Eneida opisal mitično zgodovino Rima. V rimski umetnosti sta se razvila tudi kiparstvo in mozaik.</i>	Poslušajo.
	<i>Ste že slišali za mozaik?</i> <i>Mi zna kdo povedati, kaj pa so to mozaiki?</i>	Odgovorijo: -Da./Ne. - Iz kamenčkov sestavljene umetnine.
	<i>Mozaik je sestavljen iz drobnih kamnov ali stekla, najpogosteje pa so ga Rimljani uporabljali pri okrasitvi sten in tal. V domovih so si mozaike lahko privoščili le premožnejši sloji prebivalstva.</i>	Poslušajo.
	<i>Kako že imenujemo višji družbeni sloj prebivalstva v antičnem Rimu?</i>	Odgovorijo: -Patriciji.
	<i>Primer mozaika vidite tudi na tej sliki.</i> (PPT št. 15)	Gledajo sliko.
	<i>Mozaiki so po navadi upodabljali prizore iz vsakdanjega življenja kot so obleke, hrana, orodje in orožje, pa tudi živali in rastline. Prav tako so se pogosto pojavljali motivi bogov, športa, lova ali pa kakšni portreti in geometrijski liki.</i>	Poslušajo.

4. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Verovanje v antičnem Rimu (7 minut)	<p>Nadaljujem s 4. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če uspejo učenci slediti učni uri in rešiti naloge na učno-delovnem listu.</p> <p><i>Sedaj bomo povedali še nekaj o rimskih bogovih. Rimljani so častili duhove in bogove, ki so jih prevzeli od Etruščanov in Grkov. Prav tako so poznali hišne bogove t. i. lare, ki so varovali hišo. Častili so tudi mrtve cesarje, za katere so verjeli, da so po smrti postali bogovi. Glavno svetišče v Rimu je bil t. i. panteon, posvečen vsem bogovom.</i></p>	Poslušajo.
	<p>Pokažem sliko panteona. (PPT št. 17)</p>	Gledajo sliko.
	<p><i>Sedaj pa na učno-delovnih listih prosim rešite nalogo 4, kjer morate grškim bogovim pripisati ustreznega rimskega boga. Pomagajte si z učbenikom na str. 76 (pod podnaslovom »Rimljani so verjeli v številne bogove«).</i></p>	Poslušajo.
	<p>Spremljam reševanje naloge.</p> <p>Po dveh minutah preverim, če so uspeli rešiti nalogo.</p>	Rešujejo nalogo 4 na učno-delovnih listih.
	<p><i>Pa se kar skupaj lotimo pregleda naloge.</i></p>	Poslušajo.
	<p><i>Kaj ste ugotovili? So rimski bogovi podobni grškim?</i></p>	Odgovorijo: - Da.
	<p><i>V čem se razlikujejo?</i></p>	- V imenih.
	<p><i>Pa si pogledjmo imena rimskih bogov, ki ste jih zapisali.</i></p>	Poslušajo.
	<p><i>Kateri bog v rimski mitologiji prevzame Zeusovo mesto?</i></p> <p>Enako preverimo ostale bogove, zapisane v tabeli pri nalogi 4. Rešitve so na drsnici. (PPT št. 18)</p>	Berejo odgovore naloge 4: - Jupiter. ...
	<p><i>Vsi Rimljani pa niso verovali v iste bogove, ampak se je pojavilo več različnih ver. Med vojaki je bil popularen t. i. mitraizem oz. verovanje v boga svetlobe Mitro, ki so ga Rimljani prevzeli od Perzijcev.</i></p> <p><i>V 1. polovici stl. po Kristusu pa se je po rimskem cesarstvu hitro začela širiti nova vera, ki je še danes ena izmed največjih svetovih ver.</i></p>	Poslušajo.

	<i>Morda veste za katero vero gre?</i>	Odgovorijo: - Krščanstvo.
	<i>Rimske oblasti nove vere niso sprejele in so kristjane preganjale več stoletij, dokler ni cesar Konstantin uveljavil svobode veroizpovedi. To pa pomeni, da so ljudje lahko prosto verovali, kar so želeli.</i>	Poslušajo.
	<i>Ima še kdo kakšno vprašanje?</i> Odgovorim na morebitna vprašanja in nadaljujem z zadnjim vsebinskim poudarkom.	Odgovorijo: - Da./Ne.

5. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Kako so se zabavali Rimljani (10 minut)	<p>Nadaljujem s 5. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če uspejo učenci slediti učni snovi in rešiti naloge na učno-delovnem listu.</p> <p><i>Za konec si bomo danes pogledali še, kako so se Rimljani zabavali v prostem času. Senatorji in cesarji so specifično za velike množice revnih ljudi prirejali brezplačne igre in tekmovanja, da bi si pridobili njihovo naklonjenost in jih tako vključili v kulturno življenje. Ravno te igre so spodbudile gradnjo koloseja in hipodroma v Rimu. Za hipodrom smo že omenili, da se je uporabljal za dirke s konjsko vprego. Kolosej pa je bil prizorišče gladiatorski boj.</i></p>	Poslušajo.
	<p><i>Ste že slišali za gladiatorje?</i></p> <p><i>Tisti, ki ste že slišali za njih, morda lahko pojasnite, kdo so gladiatorji bili?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Da./Ne.</p> <p>- Bili so sužnji, ki so se morali boriti.</p>
	<i>Gladiatorji so torej sužnji, ki so se morali boriti v amfiteatrskih arenah za lastno preživetje. Borili so se sami med seboj ali pa proti živalim, najpogosteje proti levom in tigrom. V arenah so se borile tudi ženske. Pred vstopom v arene so gladiatorji trenirali v posebnih šolah za gladiatorje. Tovrstna oblika zabave je bila med Rimljani zelo priljubljena, množice pa so pogosto soodločale o usodi gladiatorjev. Na igrah so bili navadno prisotni tudi sami cesarji. Ob redkih priložnostih oz. uspehih so bili gladiatorji osvobojeni. Za slovensko ozemlje ne poznamo točnih dokazov, ampak obstaja možnost, da je bil amfiteater zgrajen v Emoni, to pa posledično</i>	Poslušajo.

<p><i>pomeni, da so gladiatorske igre uprizarjali tudi tam.</i></p> <p><i>Ogledali si bomo odlomek iz filma Gladiator iz leta 2000, kjer boste lahko videli, kako naj bi gladiatorske igre izgledale oz. kako je potekal vstop gladiatorjev v areno.</i></p>	
<p>Pokažem odlomek, kjer gladiatorji vstopijo v areno in se soočijo s tisočero množico navdušenih gledalcev.</p> <p>(Priloga 5).</p>	Gledajo odlomek filma.
<p><i>Tako nekako naj bi torej izgledale gladiatorske igre. Gladiatorji so se v arenah med seboj morali boriti do smrti pred tisočnimi množicami. Sam kolosej je sprejel okoli 50. 000 ljudi.</i></p>	Poslušajo.
<p><i>Ali mislite, da so se gladiatorji vedno borili, ali so se tudi kaj upirali?</i></p>	Odgovorijo: - So se tudi upirali.
<p><i>Najbolj znan upor rimskih gladiatorjev je vodil Spartak, ki je bil pred suženjstvom rimski vojak. Ni se hotel boriti v arenah, zato je s pomočjo nekaj prijateljev sužnjev pobegnil iz gladiatorske šole in se skril na vulkanu Vezuvu. Tam so se hitro začeli zbirati tudi drugi pobegli sužnji in hitro je Spartak pod seboj dobil pravo vojsko upornikov. V začetnih bojih je uspešno premagoval rimsko vojsko. Rimske oblasti so ostro odreagirale, zbrale veliko vojsko in dokončno premagale Spartaka, ki je bil v zadnjem boju ubit. Ubili so tudi večino njegovih upornikov in jih v opozorilo vsem drugim sužnjem križali in njihova trupla postavili ob glavni rimski cesti.</i></p>	Poslušajo.
<p><i>Ima kdo kakšno vprašanje?</i></p> <p>Odgovorim na morebitna vprašanja in nadaljujem z učno uro.</p>	Odgovorijo: - Da./Ne.
<p><i>Pa pogledajmo še druge oblike zabave. V antičnem Rimu pa je bilo popularno tudi gledališče, kjer so uprizarjali tragedije in komedije.</i></p>	Poslušajo.
<p><i>Od koga so prevzeli ti dve dramski zvrsti?</i></p>	Odgovorijo: - Od Grkov.
<p><i>Gledališče so si navadno lahko privoščili le bogatejši prebivalci. Igralci so bili lahko le moški, ženskam je bilo dovoljeno igrati v pantomimskih igratih.</i></p>	Poslušajo.
<p>Pokažem fotografijo gledališča.</p> <p>(PPT št. 25)</p>	Gledajo fotografijo.
<p><i>Sedaj pa prosim rešite še 5. nalogo na vaših</i></p>	

<i>učno-delovnih listih, kjer morate odgovoriti na dve vprašanji.</i>	
Spremljam reševanje naloge.	Rešujejo nalogo 5 na učno delovnih listih.
<i>Pa pogledjmo, kako ste odgovorili na vprašanji. Se kdo javi, da bi prebral svoj odgovor?</i>	Poslušajo.
Pokličem učenca, ki se javi, če ne izberem dva učenca naključno. Komentiram odgovore.	Bere odgovor, ostali spremljajo.

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
5 minut	<i>Prišli smo do konca naše današnje uče ure. Sedaj smo si skupaj pogledali antično rimsko kulturo, pa me zanima, če veste za kakšen primer ostanka rimske kulture primer v domačem okolju, torej v Slovenj Gradcu in okolici.</i>	Poslušajo.
	<i>Ve kdo za kakšen primer?</i>	Odgovorijo: - Da./Ne.
	<i>Ste že slišali za Colatio oz. Kolaciono pri Starem trgu?</i> <i>Če kdo omenjeno najdišče pozna, ga prosim, da kratko opiše za kaj gre. Če ne podam kratko razlago sama.</i>	- Da./Ne.
	Pokažem sliko Colatia – arheološke ostanke grobišča. (PPT št. 27)	Gledajo sliko.
	<i>Colatio je bila rimska poštna postojanka na pomembni prometni poti od Celeje oz. Celja do glavnega mesta province Norik v današnji Avstriji. Tukaj je bilo glavno središče verskega in kulturnega dogajanja na tem območju. Ostanke rimske kulture so še danes pokopani pod njivami v Starem trgu, arheologi pa so odkrili ostanke templjev, oltarjev, nakita in raznih posod. Če si želite najdišče v živo pogledati, imate ob rondoju v Starem trgu označeno tudi tablo in rekonstruirano rimsko grobišče, v Koroškem pokrajinskem muzeju v Slovenj Gradcu pa si lahko ogledate tudi ostale predmete, kot so razne kamnite plošče z latinskimi napisi in posode.</i>	Poslušajo.
	<i>Ima še kdo kakšno vprašanje?</i>	Odgovorijo: - Da./Ne.

<p>Odgovorim na morebitna vprašanja.</p> <p><i>Potem smo z današnjo učno uro zaključili. Preden pa se poslovimo, samo preverimo ali smo osvojili cilje današnje učne ure. Cilje bomo enega za drugim skupaj na glas prebrali, potem pa mi boste pri vsakem povedali bistvene stvari in bomo tako skupaj ugotavljali, v kolikšni meri smo cilje danes dosegli. Boste poskusili sami malo oceniti svoje znanje oz. razmisliti, kaj že znate dobro in kje bi bilo dobro še malo ponoviti. Ob branju ciljev naj vsak pove eno stvar, ki si jo je zapomnil. Ko »obkljukamo cilj«, nadaljujemo z naslednjim in tako naprej. Pa začnimo v prvi vrsti, iz leve proti desni.</i></p> <p>Cilji so zapisani na drsnici. (PPT št. 28)</p>	<p>Poslušajo.</p>
<p>Spremljam in komentiram odgovore učencev.</p> <p><i>Ugotovili smo torej, da znate/še ne obvladate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - naštetih in opisati glavne dosežke rimske znanosti, gradbeništva in umetnosti, - prepoznati glavne rimske bogove in jih primerjati z grškimi, - opisati druge oblike verovanja v antičnem Rimu, - opisati, kako so se zabavali Rimljani. <p>Opozorim na morebitne cilje, ki niso bili doseženi v celoti in povem, da jih bomo preverili na začetku naslednje učne ure.</p> <p>Učencem se zahvalim za pozornost in se poslovim.</p>	<p>Ponavljajo učno snov ob zapisanih učnih ciljih.</p> <p>Poslušajo.</p>

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1:	PowerPoint (z zapisom učne snovi)
PRILOGA 2:	Učno-delovni list
PRILOGA 3:	Rešitve učno-delovnega lista

IV. EVALVACIJA CILJEV UČNE URE PO IZVEDBI UČNE URE

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Učenci znajo: <i>- naštetih in opisati glavne dosežke rimske znanosti, gradbeništva in umetnosti</i>			x

- prepoznati glavne rimske bogove in jih primerjati z grškimi			x
- opisati druge oblike verovanja v antičnem Rimu			x
- opisati, kako so se zabavali Rimljani			x

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

Učenci so o temi učne ure imeli že veliko predznanja, zato je ura potekala gladko. Učenci so zelo aktivno sodelovali. Sama sem nastopila sproščeno in samozavestno. Obravnavali smo celotno zastavljeno snov in sproti pregledali učno delovne liste, na koncu pa še enkrat ponovili bistvo učne ure. Cilji učne ure so bili zelo dobro doseženi.

ANTIČNA RIMSKA KULTURA



VSEBINSKI POUČENKI

**1. RIMSKA
ZNANOST**

**4. VEROVANJE V
ANTIČNEM RIMU**

**2. RIMSKA
ARHITEKTURA IN
GRADBENIŠTVO**

**3. RIMSKA
UMETNOST**

**5. KAKO SO SE
ZABAVALI
RIMLJANI**

CILJI UČNE URE

- naštetiti in opisati glavne dosežke rimske znanosti, gradbeništva in umetnosti
- prepoznati glavne rimske bogove in jih primerjati z grškimi
- opisati druge oblike verovanja v antičnem Rimu
- opisati, kako so se zabavali Rimljani

1. RIMSKA ZNANOST

**NALOGA 1:
RIMSKE ŠTEVILKE**

LATINŠČINA

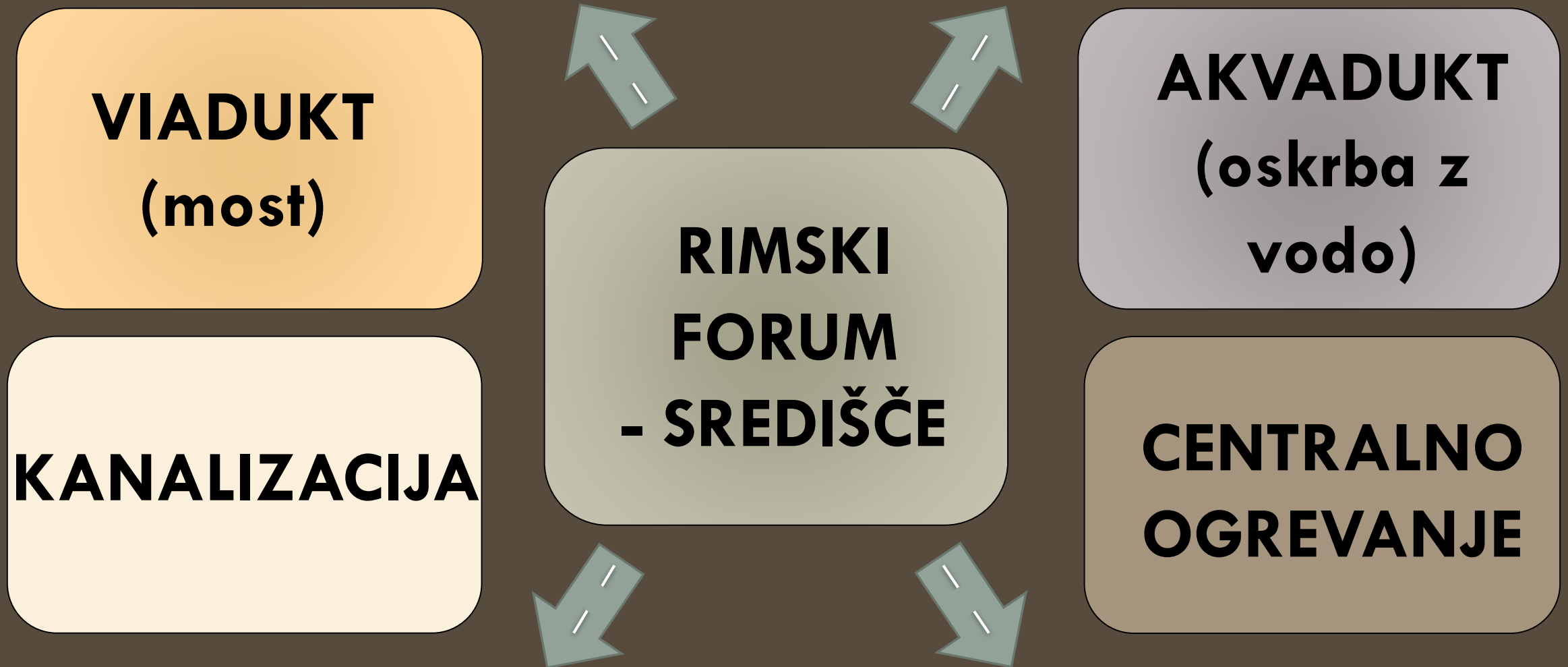
**GEOGRAFIJA,
MEDICINA,
ZGODOVINA,
FILOZOFIJA,
PRAVO**

NALOGA 2

LATINICA

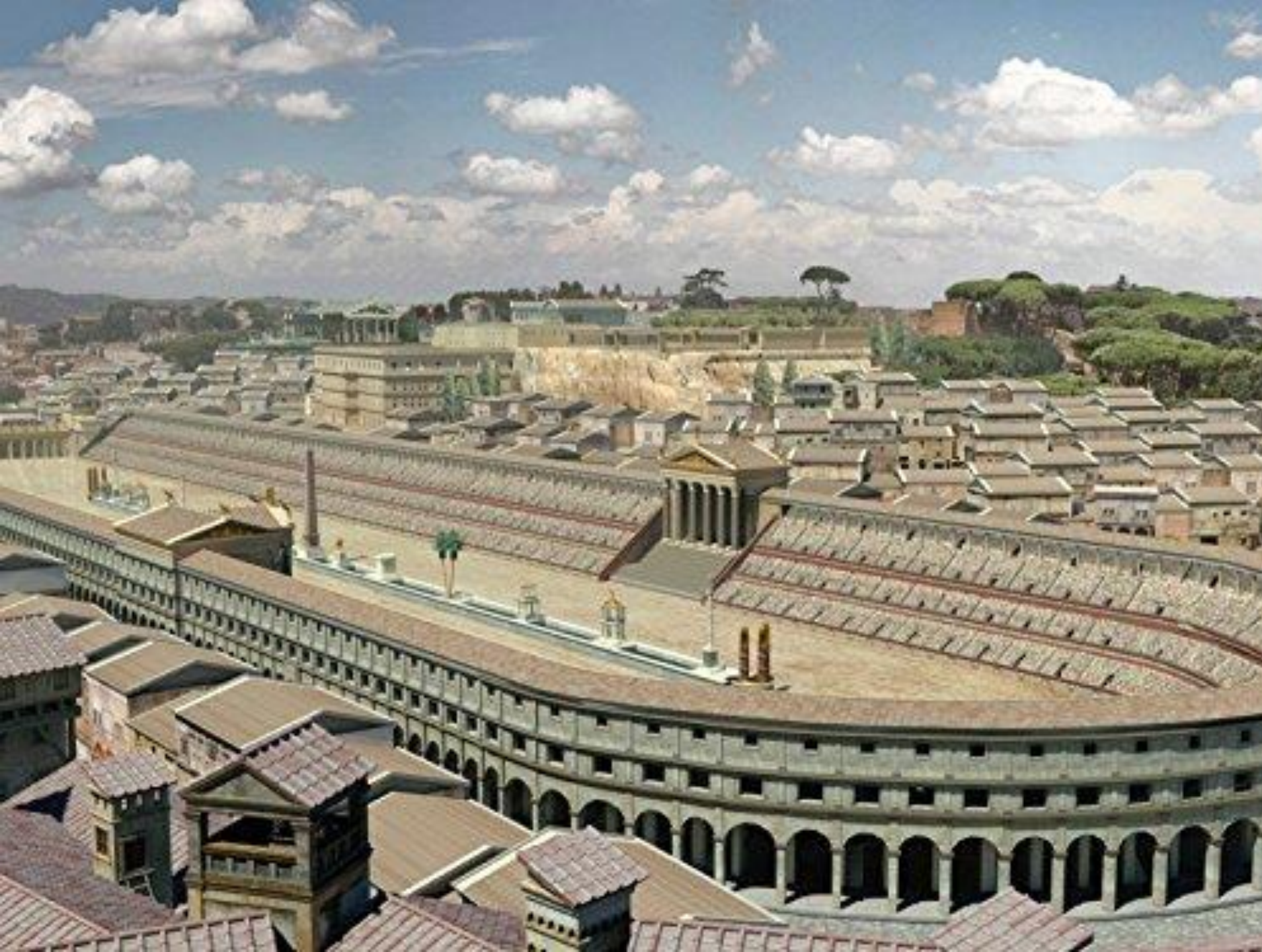
ZNANOST	OSEBA	DOSEŽKI, ZNAČILNOSTI
Geografija	Strabon	<ul style="list-style-type: none"> - razvoj kartografije - zemljevid rimskega imperija
Medicina	Galen	<ul style="list-style-type: none"> - medicinska šola v Rimu
Filozofija	Mark Avrelij	<ul style="list-style-type: none"> - grški vpliv - vrednote kot so krepost, zmernost in dolžnost
Zgodovina	Livij Tacit	<ul style="list-style-type: none"> - veliko zgodovinskih del - zgodovina Rima
Pravo	Gaius	<ul style="list-style-type: none"> - določila, ki postanejo temelj današnjega prava v Evropi

2. RIMSKA ARHITEKTURA IN GRADBENIŠTVO





KOLOSEJ



HIPODROM



AKVADUKT



RIMSKI FORUM



Kolosej



Akvadukt



Forum (rekonstrukcija)



Hipodrom (rekonstrukcija)

Rešitve naloge 3

ANTIČNI RIM - VIDEOPOSNETEK



RIMSKI FORUM DANES

3. RIMSKA UMETNOST

SLIKARSTVO

DRAMATIKA

MOZAIK:
obleka, hrana,
živali, šport,
rastline,
bogovi, portreti

PESNIŠTVO

KIPARSTVO



MOZAIK

4. VEROVANJE V ANTIČNEM RIMU

**LARI – HIŠNI
BOGOVI**

**PANTEON -
GLAVNO
SVETIŠČE**

**BOGOVE
PREVZELI OD
ETRUŠČANOV
IN GRKOV**

**ČAŠČENJE
CESARJEV**

NALOGA 4



**PANTEON –
TEMPELJ
POSVEČEN
VSEM
BOGOVOM**

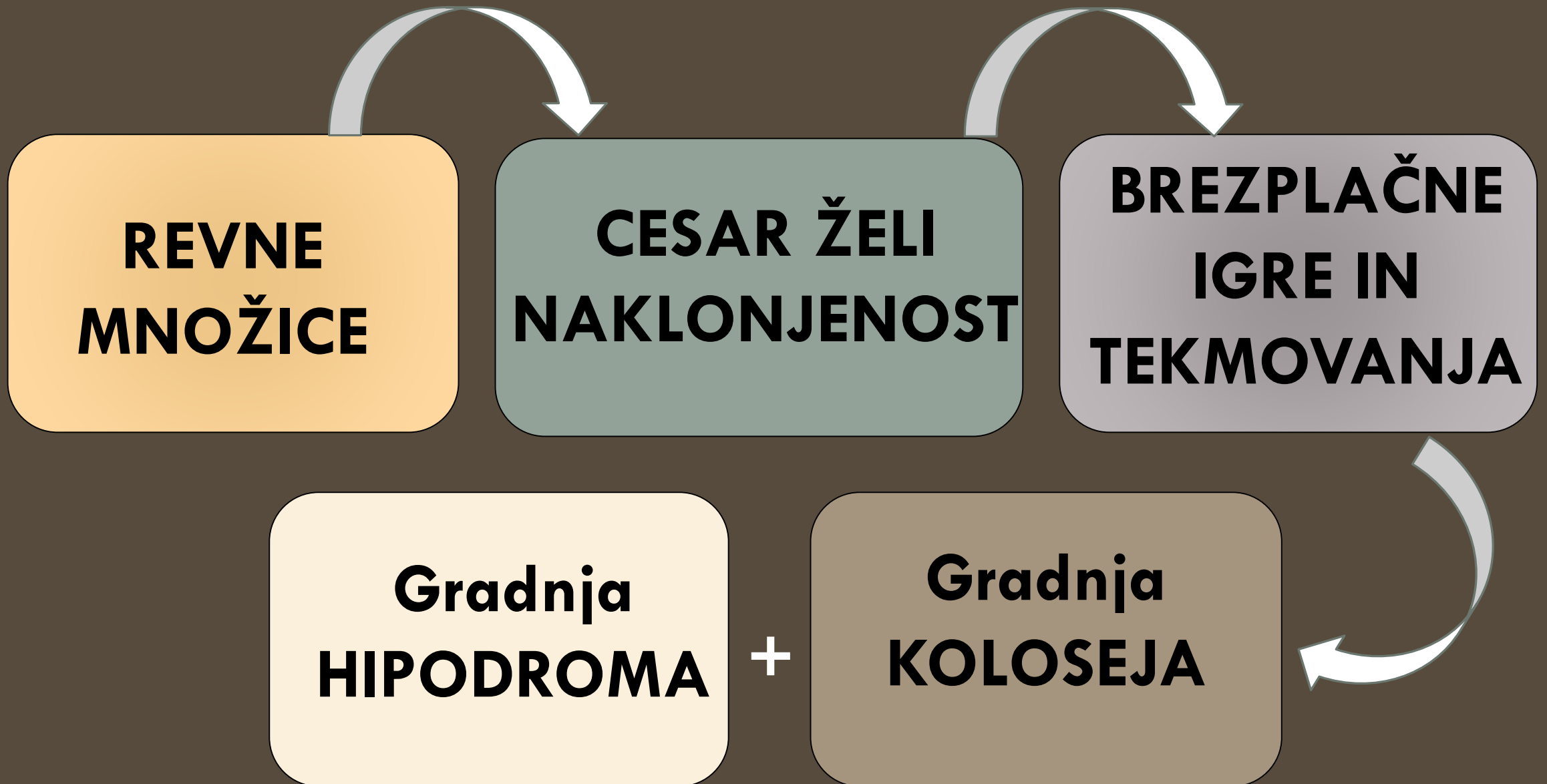
BOG/INJA:	GRČIJA	RIM
- neba, kralj bogov	Zevs	Jupiter
- ljubezni	Afrodita	Venera
- modrosti	Atena	Minerva
- morja	Pozejdon	Neptun
- podzemlja	Had	Pluton
- vojne	Ares	Mars

4. VEROVANJE V ANTIČNEM RIMU

MITRAIZEM: Vera v boga svetlobe Mitro. Rimljani so ga prevzeli od Perzijcev. Posebej priljubljen med vojaki.

KRŠČANSTVO: 1. polovica stoletja po Kristusu. Rimljani krščanstvo preganjajo vse dokler cesar Konstantin ne uveljavi svobode veroizpovedi.

5. KAKO SO SE ZABAVALI RIMLJANI



GLADIATORJI

**SUŽNJI,
MOŠKI IN
ŽENSKE**

**REDKO
OSVOBOJENI**

**BOJ V
ARENAH**

**PRISOTEN
CESAR**

LJUBLJANA?

ODLOMEK IZ FILMA GLADIATOR

GLADIATORJI

**BIVŠI RIMSKI
VOJAK**

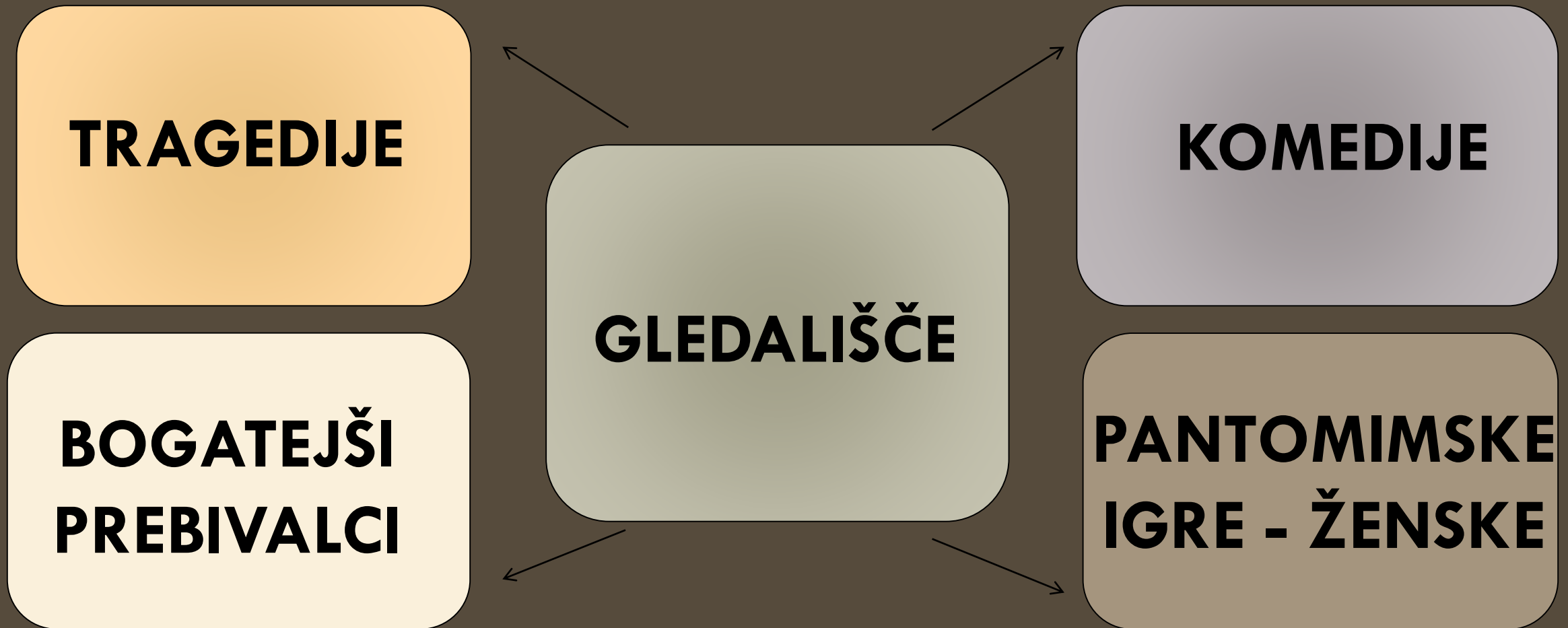
**VELIKA
VOJSKA
UPORNIKOV**

**SPARTAKOV
UPOR**

**POBEG IZ
GLADIATORSKE
ŠOLE**

VELIK PORAZ

5. KAKO SO SE ZABAVALI RIMLJANI





**RIMSKO
GLEDALIŠČE,
ITALIJA**

NALOGA 5

KAKO SO SE ZABAVALI RIMLJANI?

5. a) Zakaj so cesarji prirejali brezplačne igre in tekmovanja?

Ker so upali, da bodo na ta način pridobili naklonjenost revnih množic.

b) Katere so bile najbolj priljubljene oblike zabave?

Gladiatorske igre, dirke s konjsko vprego, gledališče.

COLATIO



OSVOJENI CILJI UČNE URE

- naštetiti in opisati glavne dosežke rimske znanosti, gradbeništva in umetnosti
- prepoznati glavne rimske bogove in jih primerjati z grškimi
- opisati druge oblike verovanja v antičnem Rimu
- opisati, kako so se zabavali Rimljani

HVALA ZA POZORNOST



UČNO-DELOVNI LIST – ANTIČNA RIMSKA KULTURA

ZAPOMNI SI:

Rimljani so veliko dosežkov prevzeli iz antične grške kulture. Podobnosti najdemo v umetnosti, arhitekturi, znanosti, filozofiji, literaturi, književnosti in v verovanju. Ob rimskem zavzetju Grčije v 2. stl. pr. n. št. sta se obe antični kulturi spojili v t. i. **grško-rimsko kulturo**, ki je postala temelj sodobne zahodno-evropske kulture.

RIMSKA ZNANOST

1. Svoj rojstni datum zapiši z rimskimi številkami. Pomagaj si z učbenikom na strani 73.

2. V spodnjo tabelo vpiši manjkajoče podatke. Pomagaj si z učbenikom na strani 73.

ZNANOST	OSEBA	DOSEŽKI, ZNAČILNOSTI
Geografija	Strabon	
Medicina		- medicinska šola v Rimu
	Mark Avrelij	- grški vpliv - vrednote kot so krepost, zmernost in dolžnost
Zgodovina	Livij Tacit	
	Gaius	- določila, ki postanejo temelj današnjega prava v Evropi

ALI VEŠ?

Da v slovenščini še danes uporabljamo latinsko abecedo – **latinico** in veliko besed latinskega izvora. Na primer:
datum (datum)
študij (studium)
šola (schola)
tradicija (traditio)



Ave!
Zdravo!

RIMSKA ARHITEKTURA

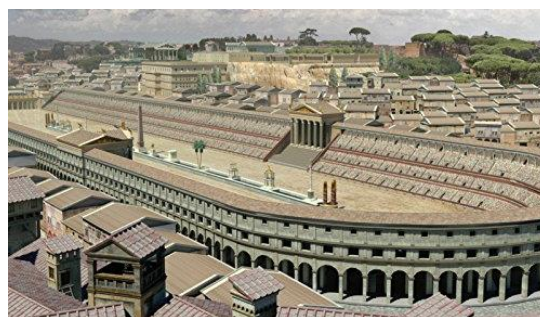
ZAPOMNI SI:

Rimljani so gradili **viadukte** in **akvadukte**, to pa so mostovom podobne gradnje, ki so mesta oskrbovale s pitno vodo. Zgradili so tudi **kanalizacijo**, poznali pa so celo **centralno ogrevanje** v hišah. Rimljani so se zbirali na **forumu**, kjer so bile postavljene vse glavne stavbe kot so sodišče, mestna hiša, mogočni templji in prostori za trgovanje.

3. Pod slikami zapiši za kateri gradbeni dosežek Rimljanov gre.



(rekonstrukcija)



(rekonstrukcija)

RIMSKA UMETNOST

ZAPOMNI SI:

Rimljani so od Grkov prevzeli stil **kiparstva**, **pesništva** in **dramatike**. Najbolj slaven avtor antičnega Rima je pesnik **Vergil**, ki je v svojem epu Eneida opisal mitično zgodovino mesta. Rimljani so bili tudi izvrstni **slikarji**. V Rimu se je razvila posebna tehnika ustvarjanja – **mozaik**. To pa je slika, sestavljena iz drobnih kamnov ali stekla, ki po navadi prikazuje podobe iz vsakdanjega življenja.

RIMSKI BOGOVI

ZAPOMNI SI:

Rimljani so bili **politeisti** – verovali so več bogov. Poznali so tudi hišne bogove – **lare**, ki so varovali njihove domove. Glavno svetišče v Rimu je bil **panteon**, posvečen vsem bogovom.



Panteon.

Med vojaki je bilo priljubljeno verovanje v boga svetlobe Mitro – **mitraizem**.

V 1. polovici stoletja po Kristusu se začne v rimskem cesarstvu hitro širiti nova vera – **krščanstvo**.

4. V učbeniku na str. 76 poišči tabelo z rimskimi bogovi in jih primerjaj z grškimi v spodnji tabeli. Kaj opaziš? Imena rimskih bogov vpiši v spodnjo tabelo na ustrezno mesto.

BOG/INJA:	GRČIJA	RIM
- neba, kralj bogov	Zevs	
- ljubezni	Afrodita	
- modrosti	Atena	
- morja	Pozejdon	
- podzemlja	Had	
- vojne	Ares	

KAKO SO SE ZABAVALI RIMLJANI?

5. a) Zakaj so cesarji prirejali brezplačne igre in tekmovanja?

b) Katere so bile najbolj priljubljene oblike zabave?

Gladiatorji so bili sužnji, ki so se morali v amfiteatrih za zabavo množič boriti do smrti. Borile so se tudi ženske.

Gledališče so si lahko privoščili le bogatejši prebivalci. Igralci so lahko bili le moški, ženskam pa je bilo dovoljeno nastopati v pantomimih.

UČNO-DELOVNI LIST – ANTIČNA RIMSKA KULTURA

ZAPOMNI SI:

Rimljani so veliko dosežkov prevzeli iz antične grške kulture. Podobnosti najdemo v umetnosti, arhitekturi, znanosti, filozofiji, literaturi, književnosti in v verovanju. Ob rimskem zavzetju Grčije v 2. stl. pr. n. št. sta se obe antični kulturi spojili v t. i. **grško-rimsko kulturo**, ki je postala temelj sodobne zahodno-evropske kulture.

RIMSKA ZNANOST

1. Svoj rojstni datum zapiši z rimskimi števkami. Pomagaj si z učbenikom na strani 73.

25. 2. 1994 --> XXV. II. MCMXCIV

2. V spodnjo tabelo vpiši manjkajoče podatke. Pomagaj si z učbenikom na strani 73.

ZNANOST	OSEBA	DOSEŽKI, ZNAČILNOSTI
Geografija	Strabon	- razvoj kartografije - zemljevid rimskega imperija
Medicina	Galen	- medicinska šola v Rimu
Filozofija	Mark Avrelij	- grški vpliv - vrednote kot so krepost, zmernost in dolžnost
Zgodovina	Livij Tacit	- veliko zgodovinskih del - zgodovina Rima
Pravo	Gaius	- določila, ki postanejo temelj današnjega prava v Evropi

ALI VEŠ?

Da v slovenščini še danes uporabljamo latinsko abecedo – **latinico** in veliko besed latinskega izvora. Na primer:
datum (datum)
študij (studium)
šola (schola)
tradicija (traditio)



RIMSKA ARHITEKTURA

ZAPOMNI SI:

Rimljani so gradili **viadukte** in **akvadukte**, to pa so mostovom podobne gradnje, ki so mesta oskrbovale s pitno vodo. Zgradili so tudi **kanalizacijo**, poznali pa so celo **centralno ogrevanje** v hišah. Rimljani so se zbirali na **forumu**, kjer so bile postavljene vse glavne stavbe kot so sodišče, mestna hiša, mogočni templji in prostori za trgovanje.

3. Pod slikami zapiši za kateri gradbeni dosežek Rimljanov gre.



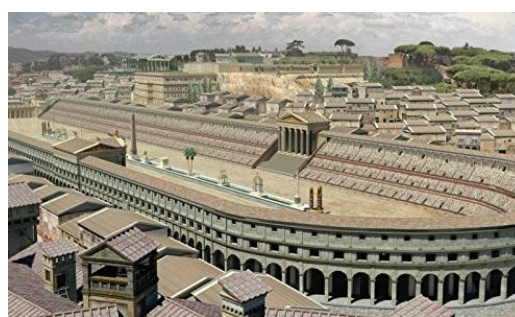
Kolosej



Akvadukt



Forum (rekonstrukcija)



Hipodrom (rekonstrukcija)

RIMSKA UMETNOST

ZAPOMNI SI:

Rimljani so od Grkov prevzeli stil **kiparstva**, **pesništva** in **dramatike**. Najbolj slaven avtor antičnega Rima je pesnik **Vergil**, ki je v svojem epu Eneida opisal mitično zgodovino mesta. V Rimu se je razvila posebna tehnika ustvarjanja – **mozaik**. To pa je slika, sestavljena iz drobnih kamnov ali stekla, ki po navadi prikazuje podobe iz vsakdanjega življenja.

RIMSKI BOGOVI

ZAPOMNI SI:

Rimljani so bili **politeisti** – verovali so več bogov. Poznali so tudi hišne bogove – **lare**, ki so varovali njihove domove. Glavno svetišče v Rimu je bil **panteon**, posvečen vsem bogovom.



Panteon.

Med vojaki je bilo priljubljeno verovanje v boga svetlobe Mitro – **mitraizem**.

V 1. polovici stoletja po Kristusu se začne v rimskem cesarstvu hitro širiti nova vera – **krščanstvo**.

4. V učbeniku na str. 76 poišči tabelo z rimskimi bogovi in jih primerjaj z grškimi v spodnji tabeli. Kaj opaziš? Imena rimskih bogov vpiši v spodnjo tabelo na ustrezno mesto.

BOG/INJA:	GRČIJA	RIM
- neba, kralj bogov	Zevs	Jupiter
- ljubezni	Afrodita	Venera
- modrosti	Atena	Minerva
- morja	Pozejdon	Neptun
- podzemlja	Had	Pluton
- vojne	Ares	Mars

KAKO SO SE ZABAVALI RIMLJANI?

5. a) Zakaj so cesarji prirejali brezplačne igre in tekmovanja?

Ker so upali, da bodo na ta način pridobili naklonjenost revnih množic.

b) Katere so bile najbolj priljubljene oblike zabave?

Gladiatorske igre, dirke s konjsko vprego, gledališče.

Gladiatorji so bili sužnji, ki so se morali v amfiteatrih za zabavo množič boriti do smrti. Borile so se tudi ženske.

Gledališče so si lahko privoščili le bogatejši prebivalci. Igralci so lahko bili le moški, ženskam pa je bilo dovoljeno nastopati v pantomimah.



Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Pedagoška praksa iz zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
BAROK**

IME IN PRIIMEK: Lea Knez

DATUM: 14. 3. 2019

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	OŠ	
Razred:	8.	
Datum:	14. 3. 2019	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Barok (izbirna tema)
	Poglavje iz učbenika:	Evropa in slovenske dežele v 17. in 18 stoletju: od fevdalne razdrobljenosti do konca starega reda
Učna enota – naslov učne ure:	Barok	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda zvočne demonstracije, metoda slikovne demonstracije, metoda dela s slikovnimi viri, metoda demonstracije gibljivih slik, metoda dela z gibljivimi slikami, metoda besedne demonstracije, metoda dela s pisnimi viri.	
Učne tehnike:	Sproščanje ob glasbi, skrivanka.	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Učenci/-ke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - »na primerih opišejo značilnosti baročne umetnosti, - primerjajo baročno in renesančno umetnost, - na primerih sklepajo o vplivu baročne umetnosti na oblačilno in bivanjsko kulturo, - primerjajo značilnosti in vlogo visoke in ljudske umetnosti, - na primeru baročne umetnosti utemeljijo umetnost kot sredstvo utrjevanja oblasti.« <p>(Učni načrt, str. 19–20)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - naštetih glavne značilnosti baročne umetnosti - naštetih različne umetnostne sloge, v katerih se je razvila baročna umetnost - pojasniti značilnosti razvoja baroka na Slovenskem - naštetih primere baročne umetnosti in ustvarjalcev na Slovenskem
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - umestiti zgodovinske dogodke in pojave v pravičen zgodovinski čas in prostor - delati s pisnimi, slikovnimi in avdio-video viri, iz njih razbrati zahtevane informacije in jih kritično ovrednotiti - oblikovati lastna mnenja, stališča in sklepe - uporabiti različne oblike komunikacije (ustno, pisno, grafično, ilustrativno, z IT)

	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ohranjati pozitiven odnos do predmeta zgodovina - ovrednotiti pomen baročne umetnosti za zgodovino - oceniti pomen ohranjanja in varovanja slovenske, evropske in svetovne kulturne dediščine ter okolja
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> - Uvajanje - Obravnavanje nove učne snovi - Ponavljanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Značilnosti baročne umetnosti 2. Barok na Slovenskem 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - učbenik (Mirjanić A. et al. (2006). Raziskujem preteklost 8: učbenik za zgodovino za 8. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus, str. 71–72.) - PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi) - učno-delovni list - zvočni videoposnetek - spletni videoposnetek - skrivanka
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - računalnik - LCD projektor - platno - zvočniki
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<ul style="list-style-type: none"> - slovenščina: komuniciranje v slovenskem jeziku, glasno branje besedil - likovna vzgoja: značilnosti baročne likovne umetnosti, prikaz baročnih slikarjev - glasbena vzgoja: spoznavanje baročne glasbe 	
Novi pojmi s pojasnilom:	<ul style="list-style-type: none"> - barok: umetnostni slog, ki se razvije v Italiji ob koncu 16. stoletja, zanj značilno je bujno okrasje, veliko detajlov in dramatičnost - klasicizem: preprostejši slog, ki nadomesti barok v 18. stoletju - čutno doživljanje: notranje, izkustveno doživljanje; čustvovanje - obok: nosilna konstrukcija nad prostorom - pasijonske igre: baročne igre, kjer so uprizarjali Kristusovo trpljenje - procesija: verski sprevod - stolnica: cerkev, sedež škofije - uršulinke: redovnice reda Sv. Uršule - Akademija delovnih Ljubljančanov: akademija, ki se vzpostavi v baročnem obdobju in si prizadeva za širjenje baročne umetnosti in znanosti - filharmonija: ustanova, ki se ukvarja z izvajanjem simfonične glasbe - polihistor: poznavalec mnogih področij, strok - bakrorez: grafična tehnika graviranja v bakreno ploščo 	

Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p><i>Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:</i> http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/page/uploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf (24. 2. 2019)</p>
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Mirjanić A. et al. (2006). Raziskujem preteklost 8: učbenik za zgodovino za 8. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus. - Mirjanić A. et. al. (2014). Raziskujem preteklost 8: učbenik za zgodovino za 8. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett. - Cvirn J. et. al. (2000). Koraki v času – Novi vek: zgodovina za 7. razred osemletke. Ljubljana: DZS. - Kocjan M. et. al. (2015). Likovna umetnost: i- učbenik za likovno umetnost v gimnazijskem programu. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. http://eucbeniki.sio.si/lum/index.html (20. 2. 2019) - Rembrandt's Night Watch to be restored in public. https://www.bbc.com/news/world-europe-45874854 (25. 2. 2019) - The Hall of Mirrors. http://en.chateauversailles.fr/discover/estate/palace/hall-mirrors#the-hall-of-mirrors (25. 2. 2019) - Slovenj Gradec – Cerkev Sv. Elizabete. http://www.kpm.si/dokumenti/kpmsg/02-ELIZABETA.html (25. 2. 2019) - Dvorec Dornava. https://www.dornava.si/index.php/turizem-v-dornavi/znamenitosti/dvorec-dornava (25. 2. 2019) - Škofjeloški pasijon. https://www.youtube.com/watch?v=OFMklWcV78w [00:00–02:01; 03:56–04:48; 05:40–06:15] (26. 2. 2019). - Filharmonija. http://bos.zrc-sazu.si/cgi/neva.exe?name=ssbsj&tch=14&expression=zs%3D15479 (25. 2. 2019) - Valvasor, Janez Vajkard, baron. https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi759993/ (25. 2. 2019) - Polihistor. http://bos.zrc-sazu.si/cgi/neva.exe?name=ssbsj&tch=14&expression=zs%3D53128 (25. 2. 2019)

	PowerPoint	<p>Stran 2:</p> <ul style="list-style-type: none">- Rembrandt's Night Watch to be restored in public. https://www.bbc.com/news/world-europe-45874854 (25. 2. 2019) <p>Stran 3:</p> <ul style="list-style-type: none">- Welcome to Versailles. http://en.chateauversailles.fr/ (25. 2. 2019)- The Orangery. http://en.chateauversailles.fr/discover/estate/gardens/orangery#the-parterre-of-the-orangery (25. 2. 2019) <p>Stran 4:</p> <ul style="list-style-type: none">- Kocjan M. et. al. (2015). Likovna umetnost: i- učbenik za likovno umetnost v gimnazijskem programu. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. http://eucbeniki.sio.si/lum/index.html (20. 2. 2019)- Stolna in župnijska cerkev sv. Miklavža. http://barok.zrc-sazu.si/Spomeniki/Stolnica.aspx (26. 2. 2019) <p>Stran 8:</p> <ul style="list-style-type: none">- Italian Baroque Art. http://www.dukewired.org/course/italian-baroque-art/ (27. 2. 2019) <p>Stran 10:</p> <ul style="list-style-type: none">- Rembrandt's Night Watch to be restored in public. https://www.bbc.com/news/world-europe-45874854 (25. 2. 2019) <p>Stran 11:</p> <ul style="list-style-type: none">- Kocjan M. et. al. (2015). Likovna umetnost: i- učbenik za likovno umetnost v gimnazijskem programu. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. http://eucbeniki.sio.si/lum/index.html (20. 2. 2019) <p>Stran 12:</p> <ul style="list-style-type: none">- The Hall of Mirrors. http://en.chateauversailles.fr/discover/estate/palace/hall-mirrors#the-hall-of-mirrors (25. 2. 2019) <p>Stran 13:</p> <ul style="list-style-type: none">- The Palace. http://en.chateauversailles.fr/discover/estate/palace (25. 2. 2019) <p>Stran 14:</p> <ul style="list-style-type: none">- The Hall of Mirrors. http://en.chateauversailles.fr/discover/estate/palace/hall-mirrors#the-hall-of-mirrors (25. 2. 2019) <p>Stran 16:</p>
--	------------	--

		<p>- Slovenj Gradec se kljub pritiskom ni hotel spreobrniti. https://www.delo.si/prostic/potovanja/slovenj-gradec-se-kljub-pritiskom-ni-hotel-spreobrniti.html (27. 2. 2019)</p> <p>- Slovenj Gradec – Cerkev Sv. Elizabete. http://www.kpm.si/dokumenti/kpmsg/02-ELIZABETA.html (25. 2. 2019)</p> <p>Stran 17:</p> <p>- Baroque Theatre Architecture & Stage Design. https://study.com/academy/lesson/baroque-theatre-architecture-stage-design.html (27. 2. 2019)</p> <p>Stran 18:</p> <p>- Stolna in župnijska cerkev sv. Miklavža. http://barok.zrc-sazu.si/Spomeniki/Stolnica.aspx (26. 2. 2019)</p> <p>Stran 19:</p> <p>- Dvorec Dornava. https://www.dornava.si/index.php/turizem-v-dornavi/znamenitosti/dvorec-dornava (25. 2. 2019)</p> <p>Stran 20:</p> <p>- Dvorec Dornava. https://www.dornava.si/index.php/turizem-v-dornavi/znamenitosti/dvorec-dornava (25. 2. 2019)</p> <p>Stran 22:</p> <p>- Škofjeloški pasijon. http://www.pasijon.si/en/ (27. 2. 2019)</p> <p>Stran 24:</p> <p>- Janez Svetokriški. https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:IMG-ZP6DNEXC (27. 2. 2019)</p> <p>Stran 25:</p> <p>- Mirjanić A. et. al. (2014). Raziskujem preteklost 8: učbenik za zgodovino za 8. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.</p> <p>Stran 26:</p> <p>- Mirjanić A. et. al. (2014). Raziskujem preteklost 8: učbenik za zgodovino za 8. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.</p> <p>Stran 30:</p> <p>- Slovenj Gradec – Cerkev Sv. Elizabete. http://www.kpm.si/dokumenti/kpmsg/02-ELIZABETA.html (25. 2. 2019)</p>
	Zvočni posnetek	<p>- Vivaldi – Spring. https://www.youtube.com/watch?v=l-dYNttdgl0</p>

		[00:00 – 01:12] (23. 2. 2019)
	Spletni videoposnetek	- Škofjeloški pasijon. https://www.youtube.com/watch?v=OFMklWcV78w [00:00–02:01; 03:56–04:48; 05:40–06:15] (26. 2. 2019).
	Učno-delovni list	- Rembrandt's Night Watch to be restored in public. https://www.bbc.com/news/world-europe-45874854 (25. 2. 2019) - Mirjanić A. et. al. (2014). Raziskujem preteklost 8: učbenik za zgodovino za 8. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett. - Slovenj Gradec – Cerkev Sv. Elizabete. http://www.kpm.si/dokumenti/kpmsg/02-ELIZABETA.html (25. 2. 2019) - Stolna in župnijska cerkev sv. Miklavža. http://barok.zrc-sazu.si/Spomeniki/Stolnica.aspx (26. 2. 2019) - Stolnica (Cerkev sv. Nikolaja). https://www.visitljubljana.com/sl/obiskovalci/aktivnosti/znamenitosti/stolnica-cerkev-sv-nikolaja/ (26. 2. 2019)

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
5 minut	Pozdravim razred in po potrebi umirim učence, pripravim PowerPoint in pričnem z učno uro. (Priloga 1)	Pozdravijo in se pripravijo na učno uro.
	<i>Danes bomo obravnavali novo temo in sicer boste poskušali sami ugotoviti, kaj bo vsebina današnje učne ure. V pomoč sem vam pripravila nekaj namigov, tako da se za začetek kar malo sprostite pa najprej prisluhnite tej glasbi.</i>	Poslušajo.
	Predvajam primer baročne glasbe – odlomek iz Vivaldijeve Pomladi. (Priloga 2)	Poslušajo glasbeni odlomek.
	<i>Sedaj si bomo pogledali še nekaj drugih namigov. Prosila bi vas, da si ogledate slike na drsnicah.</i> (PPT št. 2 in 3)	Poslušajo.
	Pokažem še primer baročnega slikarstva in	

baročne arhitekture.	
<i>Kaj bi torej lahko bila tema naše današnje učne ure? Ste dobili kakšno idejo?</i>	Odgovorijo: - Umetnost.
<i>Ste morda prepoznali kakšno delo oz. avtorja?</i>	-Da./Ne.
<i>Glasba, ki smo jo poslušali je delo italijanskega skladatelja Antonia Vivaldija, naslov glasbe pa je Pomlad. Nočna straža je delo nizozemskega slikarja Rembrandta, palačo na sliki pa smo že omenili, ko smo se učili o absolutizmu.</i>	Poslušajo.
<i>Jo morda kdo prepozna?</i>	Odgovorijo: - To je palača Versailles.
<i>Če ponovimo, kateri absolutistični vladar je dal zgraditi Versailles?</i>	- Ludvik XIV.
<i>Pravilno ste torej ugotovili, da se bomo danes pogovarjali o umetnosti, natančneje o baročni umetnosti.</i>	Poslušajo.
<i>Ste že slišali za barok?</i>	Odgovorijo: -Da./Ne.
<i>Barok je umetnostni slog, ki se je razvil v Italiji ob koncu 16. stoletja in se je uveljavil v praktično vseh umetnostnih slogih po Evropi. Kot smo videli, ga najdemo v glasbi, slikarstvu, arhitekturi pa tudi kiparstvu, književnosti in gledališču. Baročna umetnost je prevladovala vse do 18. stoletja, ko jo je počasi zamenjal klasicizem – to pa je preprostejši umetnostni slog, ki se je spet vrnil k antični kulturi.</i> <i>Danes bomo torej natančneje spoznali baročno umetnost in njene značilnosti, kjer bomo spoznali konkretne primere v baročnem slogu, na koncu pa si bomo pogledali tudi razvoj baroka na Slovenskem.</i> <i>Pričakujem, da boste na koncu učne ure znali:</i> - naštetih glavne značilnosti baročne umetnosti, - naštetih različne umetnostne sloge, v katerih se je razvila baročna umetnost, - pojasniti značilnosti razvoja baroka na Slovenskem, - naštetih primere baročne umetnosti in ustvarjalcev na Slovenskem. <i>Današnja snov je zapisana tudi v učbeniku na str. 71–72 pod naslovom »Kako so v Evropi preganjali čarovnice.« Danes vam snovi ne bo potrebno posebej pisati v zvezke, saj vam bom</i>	Poslušajo.

	<p>razdelila učno-delovne liste, na katere boste med razlago snovi sproti odgovarjali na vprašanja. Vas bom tudi opozorila, ko bomo prišli do nalog, ki jih bo potrebno izpolniti. Naloge bomo skupaj preverili na koncu učne ure.</p> <p>Ob vsaki nalogi v nadaljevanju počakam, da jo uspejo rešiti.</p> <p>Razdelim učno-delovne liste. (Priloga 3)</p>	
	<p>Ima kdo kakšno vprašanje? Je način dela jasen?</p> <p>Razrešim morebitne nejasnosti.</p>	<p>Odgovorijo: - Da./Ne.</p>
	<p>Če bo karkoli nejasno ali boste imeli kakršnokoli vprašanje ali misel, pa vas prosim, da dvignete roko in kar pogumno vprašate.</p>	<p>Poslušajo.</p>

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
<p>Značilnosti baročne umetnosti (10 minut)</p>	<p>Nadaljujem s 1. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če učenci uspejo slediti tempu učne ure oz. če snov razumejo. Preverjam tudi, če uspejo rešiti naloge na učno-delovnem listu.</p> <p><i>Kot sem že omenila, se je barok začel razvijati v 16. stoletju v Italiji, vrhunec pa je dosegel v 17. stoletju in močno zaznamoval tako posvetno kot cerkveno umetnost, glavni podporniki baročnih umetnikov pa so tako bili ravno vladarji in cerkev. Pri nalogi ena lahko zdaj dopišete manjkajoče besede.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
	<p>Spremljam reševanje naloge.</p>	<p>Rešujejo nalogo 1 na učno delovnem listu.</p>
	<p><i>Baročni slog je obdržal določene elemente renesančne umetnosti, kot je bilo na primer upodabljanje človeškega telesa, v umetnost pa je na novo vnesel elemente razkošja in veličastnosti ter razgibane prizore, bogato okrasje in veliko detajlov ter poudarjanje čutnega doživetja in domišljije.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>

<p><i>Pa si zdaj še enkrat pogledajmo sliko od prej in poskusimo ugotoviti, katere elemente baročne umetnosti ima. Učno-delovne liste si lahko potem nalepite v vaše zvezke.</i></p> <p>Na drsnici pokažem sliko Nočna straža baročnega slikarja Rembrandta. (PPT št. 10)</p>	<p>Gledajo sliko.</p>
<p><i>Opazite kakšen element, ki smo ga malo prej omenili?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Veličasten prizor. - Razgibanost. - Zelo veliko ljudi. <p>...</p>
<p><i>Sliko imate tudi na učno-delovnem listu, kamor zapišite vaše ugotovitve.</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo nalogo 2 na učno-delovnem listu.</p>
<p>Nadaljujem z obravnavo slike Nočna straža.</p> <p><i>Ta slika je tipičen primer baročnega slikarstva in poskuša v nas vzbuditi doživljanje nekaj veličastnega, kjer lahko uporabimo lastno domišljijo. Slikar je želel prikazati dinamičen prizor, poln gibanja in akcije, za kar je uporabil dramatične barve in kontraste. Prav tako opazimo izredno veliko detajlov, če na primer pogledamo že same obleke ljudi na sliki in njihove obraze.</i></p> <p><i>Pogosto so se v slikarstvu pojavili tudi prizori iz mitologije, pokrajine in razni portreti ter verski motivi.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Ima kdo na tem mestu kakšno vprašanje? Je razumljivo, kako se značilnosti baročne umetnosti odražajo v slikarstvu?</i></p> <p>Pojasnim morebitne nejasnosti in nadaljujem z učno uro.</p>	<p>Odgovorijo:</p> <p>-Da./Ne.</p>
<p><i>Prej smo že omenili francosko palačo Versailles. Poleg nje so v baroku nastali tudi drugi veličastni dvorci ter razkošni parki in vrtovi v plemiških rezidencah.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Pa si še enkrat podrobneje oglejmo palačo Versailles. Ogledali si bomo Dvorano zrcal.</i> (PPT št. 12)</p>	<p>Gledajo sliko.</p>
<p><i>Kako se na tej sliki odražajo značilnosti baročne umetnosti?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Veliko je razkošja. - Vse je okrašeno. - Veliko je predmetov. <p>...</p>

<p><i>Baročna arhitektura je uporabljala veliko okrasja, pozlačenih predmetov in marmornih oblog in nam s tem spet želela vzbuditi nek občutek veličastnosti in razkošja.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>V nadaljevanju ob razlagi prosim rešite nalogo 3 na učno-delovnem listu.</i></p> <p><i>Omenili smo že, da je bila baročna umetnost priljubljena med vladarji, predvsem zato, ker je izražala načela absolutizma kot so moč, oblije, okrasje in sijaj.</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo nalogo 3 na učno-delovnem listu.</p>
<p><i>Hitro ponovimo - kaj je absolutizem?</i></p> <p><i>Pa mi hitro naštejite še kakšnega absolutističnega vladarja.</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oblika vladanja, kjer ima vladar neomejeno moč in odloča o vseh državnih zadevah. - Filip II. - Ludvik XIV.
<p><i>Prosim, da v nadaljevanju ob moji razlagi rešujete 4. nalogo.</i></p> <p><i>Poleg vladarjev pa so baročno umetnost podpirali tudi cerkev oz. visoki cerkveni dostojanstveniki, saj je barok sovpadel z obdobjem protireformacije in prenove katoliške cerkve oz. je bila ravno prenova katoliške cerkve tista, ki je ta umetnostni slog spodbudila.</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo nalogo 4 na učno-delovnem listu.</p>
<p><i>Preden nadaljujemo, se spomnite, kaj je protireformacija in kaj so bili njeni cilji?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odgovor na reformacijo. - Boj proti reformaciji. - Želela je odpraviti napake v cerkvi. - Obnova cerkvene enotnosti. - Obnova katoliške vere.
<p><i>Cerkve je torej barok uporabila, da je razkazovala svojo moč, gradila nove cerkve in opremila njihovo notranjost z bujnimi okraski in razkošnimi, pozlačenimi oltarji. Prav tako se je spremenil stil same gradnje. Cerkve so dobile večja okna, oboke in veličastne poslikave, ki so upodabljale prizore iz Svetega pisma. Baročna cerkvena arhitektura se je pojavila v vseh katoliških državah po Evropi.</i></p>	<p>Poslušajo in nadaljujejo z reševanjem naloge 4 na učno-delovnem listu.</p>
<p><i>Primere cerkvene baročne umetnosti lahko opazujemo tudi v cerkvi sv. Elizabete na Glavnem trgu v Slovenj Gradcu.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>

	<i>Veste o kateri cerkvi govorim? Jo je kdo že obiskal, si pogledal notranjost?</i>	Odgovorijo: -Da./Ne.
	<i>No bomo sedaj skupaj pogledali fotografijo cerkvene notranjosti in poskusili prepoznati elemente baročne umetnosti.</i>	Poslušajo.
	Na drsnici pokažem fotografijo sv. Elizabete. (PPT št. 16)	Gledajo fotografijo.
	<i>Kaj opazite? Katere elemente baroka, ki smo jih malo prej omenili, prepoznate?</i>	Odgovorijo: - Veliko je pozlačenih predmetov. - Veliko okrasja. - Veliko detajlov. - Pozlačen in okrašen oltar. - Poslikave na steni.
	<i>Cerkev sv. Elizabete spada v sam vrh baročne umetnosti. Ko boste od zdaj naprej kjerkoli videli podobno notranjost, boste takoj prepoznali baročno umetnost.</i>	Poslušajo.
	Če niso našli katerega izmed glavnih elementov, si sliko še enkrat pogledamo, nato pa jih z vprašanji vodim do iskanega odgovora.	Gledajo sliko in iščejo odgovore.
	<i>Pogledali smo si že posvetno baročno umetnost v glasbi, slikarstvu in arhitekturi ter cerkveno arhitekturo in stil opremljanja, na koncu pa bomo pogledali še vpliv baročne umetnosti na gledališče.</i> <i>Gledališke igre so se v baroku zelo razširile, največkrat so prirejali razne verske igre in t. i. pasijonske igre – to pa pomeni, da so prikazovale Kristusovo trpljenje. Predstave je spremljala tudi baročna glasba.</i>	Poslušajo.
	<i>Ima kdo morda še kakšno vprašanje ali misel?</i> Odgovorim na morebitna vprašanja in kratko pokomentiram morebitne misli.	Odgovorijo: -Da./Ne.

2. VSEBINSKI POUK	UČITELJ	UČENEC
Barok na Slovenskem (20 minut)	Nadaljujem z 2. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če učenci sledijo učni snov oz. če snov razumejo. Preverjam tudi, če uspejo rešiti naloge na učno-delovnem listu. <i>Do sedaj smo govorili o splošnih značilnostih in razvoju baročne umetnosti, zdaj si bomo pogledali pa še razvoj baroka na Slovenskem.</i>	Poslušajo.

	<p><i>Barok se je v slovenske dežele razširil iz Italije. Omenili smo že cerkev sv. Elizabete, ki je le ena izmed številnih primerov baročne umetnosti na Slovenskem, saj se je barok tukaj najbolj uveljavil ravno v cerkveni arhitekturi. Zgrajenih ali predelanih je bilo kar nekaj cerkva. Na novo sta bili zgrajeni stolnica in pa uršulinska cerkev v Ljubljani. Poleg tega so baročni stil prevzeli tudi plemiči in bogati meščani, ki so gradili baročne prizidke in vrtove z vodometi. En tak primer je dvorec Dornava pri Ptuju, ki je dobil baročni prizidek v 17. stoletju.</i></p>	
	<p>Pokažem sliko dvorca Dornava in podajam razlago. (PPT št. 19)</p> <p><i>Na sliki vidimo veliko baročnih elementov, kot so razni okraski, kipci in stebri pri ograji. Tudi same železne ograje so se začele pojavljati v času baroka. Poleg tega najdemo baročno umetnost tudi v notranjosti dvorca, kot je na primer ta stropna poslikava.</i></p> <p>Pokažem še eno sliko iz notranjosti dvorca. (PPT št. 20)</p> <p><i>Spet vidimo vse značilnosti, ki smo jih danes že obravnavali, okraske, detajle, veličastne prizore in zlato barvo.</i></p>	<p>Gledajo sliko in poslušajo.</p>
	<p><i>Poleg tega so se v sami notranjosti bivališč začela množično pojavljati zrcala, srebrni pribor in porcelanaste posode – torej veliko blišča.</i></p> <p><i>Prej smo omenili pasijonske igre, ki so se uprizarjale tudi na slovenskih tleh. Da si boste stvar lažje predstavljali, si bomo sedaj tudi ogledali kratek video. Pred tem pa si prosim preberite vprašanja pri nalogi 5, na katera bomo potem skupaj ustno odgovorili. Ogledali si bomo torej prispevek o Škofjeloškem pasijonu, baročni predstavi, ki je danes tudi na seznamu UNESCO-ve svetovne kulturne dediščine.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
	<p>Zavrtim videoposnetek. (Priloga 4)</p>	<p>Gledajo videoposnetek.</p>

<p><i>Kaj smo videli v videoposnetku?</i></p> <p><i>Zakaj ima Škofjeloški pasijon tako velik pomen?</i></p> <p><i>V kakšni obliki se ta predstava izvaja?</i></p> <p><i>Kaj je o predstavi povedal režiser, če pogledamo zgodovinski vidik oz. zgodovinsko točnost?</i></p> <p><i>Kaj pa je o predstavi povedal igralec?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Škofjeloški pasijon. - Ker je najstarejše ohranjeno dramsko besedilo v Evropi. - V obliki procesije. - Da so se poskušali čimbolj približati originalu. - Da so izdelali stare inštrumente in igrali staro glasbo. - Da so se učili starega slovenskega jezika. - Da so si za pristni izgled puščali dolge lase in brade.
<p><i>Ima še kdo kakšno vprašanje glede videoposnetka ali učne snovi?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <p>-Da./Ne.</p>
<p><i>Barok je torej vplival na vsa umetnostna področja, pa tudi na sam razvoj znanosti.</i></p> <p><i>Zato si bomo pogledali še t. i. Akademijo delovnih Ljubljančanov. Prosim, da na vaših listih ob moji razlagi rešite nalogo 6. Akademija delovnih Ljubljančanov si je v obdobju baroka prizadevala za širjenje baročne umetnosti in znanosti, predvsem medicine, zgodovine in naravoslovja. Gre za prvo znanstveno akademijo na Slovenskem, ki si je za zgled vzela italijanski barok in njegove elemente vnašala v slovenski prostor. Prav tako je sem pripeljala pomembne beneške baročne umetnike, ki so tukaj ustvarjali. Akademija je bila tista, ki je zgradila baročno stolnico v Ljubljani. Prav tako je tudi ustanovila prvo javno študijsko knjižnico na Slovenskem, na začetku 18. stoletja pa še združenje glasbenikov oz. filharmonijo, ki je aktualna še danes.</i></p>	<p>Poslušajo in rešujejo nalogo 6 na učno-delovnih listih.</p>
<p><i>Razumete pojem filharmonija?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <p>-Da./Ne.</p>

	<p><i>Filharmonija je ustanova, kjer igrajo oz. izvajajo simfonično glasbo.</i></p> <p><i>V času baroka pa je na Slovenskem napredovala tudi književnost, kjer je najbolj vidno ustvarjal menih Janez Svetokriški. Pisal je pridige o življenju na Slovenskem v 17. stoletju.</i></p> <p><i>Čisto na koncu pa bomo omenili še Janeza Vajkarda Valvasorja, ki velja za enega najpomembnejših ustvarjalcev na Slovenskem v času baroka, ki se je uveljavil tudi v širšem evropskem prostoru.</i></p>	Poslušajo.
	<p><i>Je morda že kdo slišal zanj?</i></p> <p><i>Če kdo izmed učencev pozna Valvasorja, ga prosim, da kratko pove, kar ve o njem, nato s kratko predstavitev nadaljujem sama.</i></p>	Odgovorijo: -Da./Ne.
	<p><i>Janez Vajkard Valvasor je bil polihistor, kar pomeni, da je bil poznavalec mnogih področij oz. strok. Ukvarjal se je s zgodovino, geografijo, kartografijo, naravoslovjem ter tudi z risanjem in bakrorezom. Njegovo najpomembnejše delo je Slava vojvodine Kranjske, ki govori o zgodovini kranjske dežele v 15. knjigah. Opisuje mesta, prebivalce in naravne značilnosti ter tudi zgodovino dežele, njene šege, navade in običaje.</i></p> <p><i>Pa si bomo sedaj tudi prebrali kratek odlomek iz Slave vojvodine Kranjske, da boste približno videli, kako to pomembno delo izgleda. Odlomek je zapisan na drsnici, prav tako pa ga najdete tudi na vaših učno delovnih listih. Zdaj bomo skupaj prebrali odlomek št. 2, št. 1 pa lahko preberete sami doma. Se kdo javi da bi prebral?</i> (PPT št. 26) (Priloga 5)</p>	Poslušajo.
	<p><i>K branju pokličem učenca, ki se javi. Če se nihče ne javi, pokličem naključnega učenca. Spremljam branje.</i></p>	Učenec bere, ostali poslušajo.
	<p><i>O čem torej govori izbrani odlomek?</i></p> <p><i>Kaj pravi avtor za te može? Kako izgledajo?</i></p> <p><i>Kateri sloj je specifično omenjen, da nosi dolge brade?</i></p> <p><i>Kakšne pa so njihove navade? Ali si pogosto strižejo lase oz. si urejajo brado?</i></p>	Odgovorijo: - O možeh na Kranjskem. - Imajo dolge lase in brade. - Kmetje. - Ne.

	<i>In s kom primerja Valvasor ta njihov izgled?</i>	- S kozli.
	<i>Slava vojvodine Kranjske je polna podobnih zanimivih in tudi šaljivih zgodb iz vsakdanjega življenja ljudi, tako da vam priporočam, da jo kdaj v prihodnosti vzamete v roke.</i>	Poslušajo.
	<i>Ima kdo morda še kakšno vprašanje ali misel?</i> Odgovorim na morebitna vprašanja in nadaljujem z učno uro.	Odgovorijo: -Da./Ne.
	<i>No, pa se še malo vrnimo nazaj k baročni umetnosti. Uspeli smo predelati celotno snov, ki je bila za danes načrtovana, ostal nam je še samo pregled nalog na učno-delovnem listu, ampak do tega pridemo malo kasneje. Sedaj se bomo najprej še malo sprostili po intenzivnem delu. In sicer boste dobili eno skrivanko, kjer boste morali poiskati besede, ki so povezane z barokom oz. baročno umetnostjo. Na voljo boste imeli 5 minut. Poskusite besede poiskati samostojno, potem pa jih bomo preverili skupaj.</i> Razdelim liste s skrivankami. V ozadju predvajam baročno glasbo – Vivaldijevo pomlad. (Priloga 6) (Priloga 2)	Poslušajo.
	Spremljam delo učencev. Po 5 minutah začnemo s preverjanjem najdenih besed.	Rešujejo skrivanko.
	<i>No, pa bomo kar začeli s pregledom besed, ki ste jih našli. Začnimo v prvi vrsti od leve proti desni, pa naj kar vsak prebere eno besedo, ki jo je našel.</i>	Poslušajo.
	Spremljam odgovore. Na koncu pokažem rešitve skrivanke še na drsnici. (Priloga 7) (PPT št. 27)	Berejo rešitve skrivanke.

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
10 minut	<i>Zdaj ko smo se malo sprostili, nas čaka še pregled učno-delovnih listov in s tem ponovitev današnje snovi. Pa bi vas prosila, da po vrsti vsak prebere en okvirček z zapisom učne snovi oz. eno nalogo in odgovor. Bomo danes začeli v zadnji vrsti, iz desne proti levi.</i>	Poslušajo.
	Spremljam odgovore učencev in jih komentiram. Ob okvirčkih s snovjo še enkrat ustno ponovimo bistvo zapisanega. Rešitve so zapisane tudi na	Berejo odgovore na učno-delovnem listu. Ustno ponavljajo snov.

<p>drsnicah. (Priloga 8) (PPT št. 28–31)</p>	
<p><i>V današnji uri smo torej spoznali, da je bil barok umetniški slog, ki je močno zaznamoval praktično vse umetniške zvrsti od slikarstva, glasbe, arhitekture do kiparstva, književnosti in gledališča in je skozi zgodovino pustil veliko sledi, ki so vidne še danes. Priljubljen je bil med vladarji in v cerkvi, oboji so ga podpirali, saj je bil učinkovito sredstvo kazanja lastne moči in blišča. Bil je pomembno sredstvo obnove katoliške cerkve, saj je prikazoval veličastne prizore iz Sv. pisma in skušal s tem navdihniti svoje vernike. Barok je svoje sledi pustil tudi na slovenskem ozemlju, največ v obliki cerkvene arhitekture, pa tudi privatnih plemiških dvorcev in meščanskih hiš.</i></p> <p><i>Za konec pa bomo samo še hitro preverili kako dobro ste osvojili cilje današnje učne ure. Ugotavljam da znate/še ne obvladate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - naštetih glavne značilnosti baročne umetnosti, - naštetih različne umetnostne sloge, v katerih se je razvila baročna umetnost, - pojasniti značilnosti razvoja baroka na Slovenskem, - naštetih primere baročne umetnosti in ustvarjalcev na Slovenskem. <p>Opozorim na morebitne cilje, ki niso bili doseženi v celoti in povem, da jih bomo preverili na začetku naslednje učne ure.</p> <p>Učencem se zahvalim za pozornost in se poslovim.</p>	<p>Poslušajo.</p>

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1:	PowerPoint (z zapisom učne snovi)
PRILOGA 2:	Učno-delovni list
PRILOGA 3:	Odlomek iz Slave vojvodine Kranjske
PRILOGA 4:	Skrivanka
PRILOGA 5:	Rešitve skrivanke
PRILOGA 6:	Rešitve učno-delovnega lista

IV. EVALVACIJA CILJEV UČNE URE PO IZVEDBI UČNE URE

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Učenci znajo:			
- naštetih glavne značilnosti baročne umetnosti			x
- naštetih različne umetnostne sloge, v katerih se je razvila baročna umetnost,			x
- pojasniti značilnosti razvoja baroka na Slovenskem			x
- naštetih primere baročne umetnosti in ustvarjalcev na Slovenskem		x	

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

Učno uro sem uspešno izvedla. Na začetku sem imela malo treme, saj se učenci niso veliko odzivali. Poskusila sem uporabiti različne učne metode in oblike za motivacijo. Disciplinskih problemov v tem razredu sploh ni bilo. Obravnavala sem vso učno vsebino iz učne priprave, prav tako so učenci rešili učno-delovni list, ki smo ga potem skupaj pregledali. Zelo uspešna motivacijska tehnika je bila skrivanka, ki so jo zagreto reševali vsi. Cilji učne ure so bili doseženi.









BAROK

- ZNAČILNOSTI BAROČNE UMETNOSTI
- BAROK NA SLOVENSKEM

DEFINICIJA

Barok je umetnostni slog, ki se je razvil v Italiji ob koncu 16. stoletja. Uveljavil se je v glasbi, slikarstvu, arhitekturi pa tudi kiparstvu, književnosti in gledališču. Baročna umetnost je prevladovala vse do 18. stoletja, ko jo je počasi zamenjal klasicizem.

VSEBINSKI POUDARKI

1. ZNAČILNOSTI BAROČNE
UMETNOSTI

2. BAROK NA SLOVENSKEM



CILJI UČNE URE

- naštetiti glavne značilnosti baročne umetnosti
- naštetiti različne umetnostne sloge, v katerih se je razvila baročna umetnost
- pojasniti značilnosti razvoja baroka na Slovenskem
- naštetiti primere baročne umetnosti in ustvarjalcev na Slovenskem

1. ZNAČILNOSTI BAROČNE UMETNOSTI

- 16. stoletje → Italija
- vrhunec 17. stoletje
- cerkvena in posvetna umetnost
- glavni podporniki vladarji in cerkev
- **NALOGA 1**



ITALIJANSKO BAROČNO
KIPARSTVO

1. ZNAČILNOSTI BAROČNE UMETNOSTI

RAZKOŠJE

BOGATO
OKRASJE

VELIČASTNI
PRIZORI

VELIKO
DETAJLOV

RAZGIBANI
PRIZORI

DOMIŠLJIJA



BAROČNO SLIKARSTVO

- prizori iz mitologije
- pokrajina
- portreti
- verski motivi





DVORANA ZRCAL, VERSAILLES

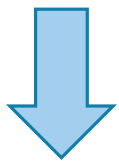
BAROČNA ARHITEKTURA

- veliko okrasja
- pozlačeni predmeti
- marmorne obloge
- občutek veličastnosti in razkošja



ZAKAJ SO VLADARJI PODPIRALI BAROK?

- NALOGA 3
- barok izraža načela **ABSOLUTIZMA**



moč, oblije, okrasje in
sijaj



ZAKAJ JE CERKEV PODPIRALA BAROK?

- NALOGA 4
- barok sovpada z obdobjem protireformacije in preнове katoliške cerkve
 - prenova katoliške cerkve spodbudi barok
- razkazovanje moči in gradnja novih cerkva
- opremljanje notranjosti z bujnimi okraski in razkošnimi oltarji
- veličastne poslikave s prizori iz Sv. pisma



CERKEV SV. ELIZABETE



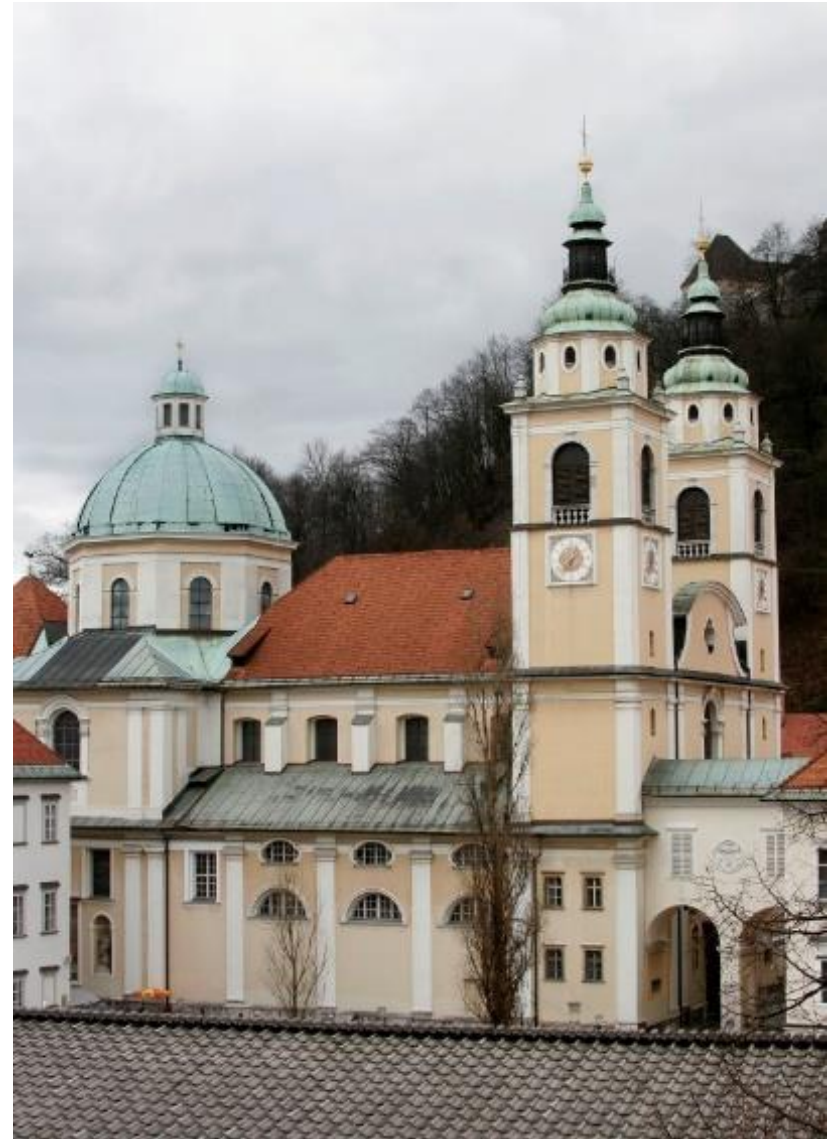
BAROČNO GLEDALIŠČE

- širjenje gledaliških iger
- verske igre
- pasijonske igre – uprizorjanje Kristusovega trpljenja
- baročna glasba
- razvoj opere



2. BAROK NA SLOVENSKEM

- širi se iz Italije
- največ cerkvene arhitekture
- nove gradnje cerkva
 - stolnica, uršlinska cerkev v Ljubljani
- plemiči in bogati meščani
 - baročni prizidki
 - vrtovi z vodometi



LJUBLJANSKA STOLNICA



DVOREC
DORNAVA



BAROČNI SLOG V NOTRANJOSTI:

- veličastne
poslikave
- zrcala
- srebrni pribor
- porcelanaste
posode

DVOREC DORNAVA

ŠKOFJELOŠKI PASIJON - VIDEO

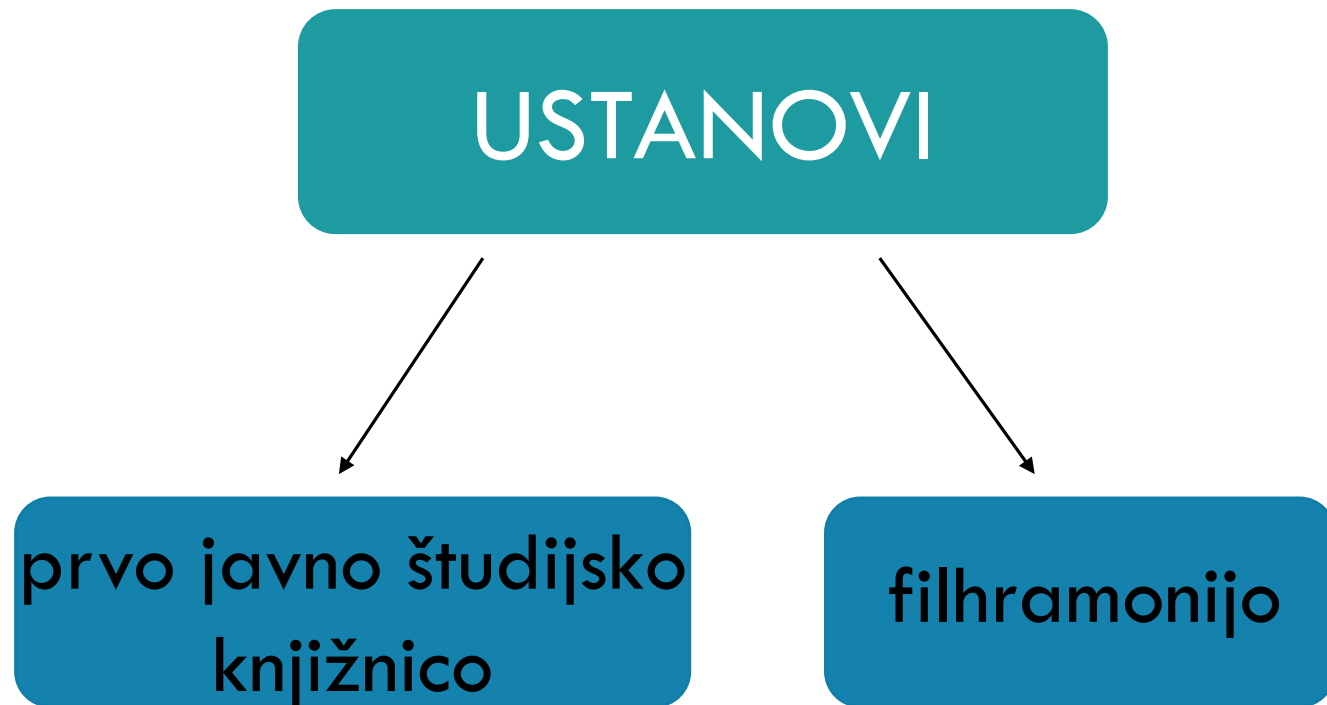
ŠKOFJELOŠKI PASIJON

- najstarejše ohranjeno dramsko besedilo v Evropi
- 1721
- procesija po mestu
- baročna glasba



AKADEMIJA DELOVNIH LJUBLJANČANOV

- 6 NALOGA
- širjenje baroka
- umetniki iz italije
- stolnica v Ljubljani
- znanost, medicina, zgodovina in naravoslovje



2. BAROK NA SLOVENSKEM

KNJIŽEVNOST

- napredek v času baroka
- Janez Svetokriški
 - pisal pridige
 - življenje na Slovenskem v 17. stoletju



2. BAROK NA SLOVENSKEM

JANEZ VAJKARD VALVASOR

- polihistor
- Slava vojvodine Kranjske
 - značilnosti mest, dežele in prebivalcev
 - šege in navade



Podobe vsakdanjega življenja dežele Kranjske

Valvasor je najprej opisal geografske značilnosti dežele po posameznih delih: Gorenjska, Dolenjska, Srednja Kranjska, Notranjska in Istra. Opisal je ravnine in doline, reke, gore, vasi in druge značilnosti.

»Ljudje so delavni; to hvalo zaslužijo tako ženske kakor moški. /.../ V snegu in najhujši zimi hodijo včasih bosih po deželi, ne zaradi revščine, ampak ker prezirajo mraz; njih trda vzgoja jim rabi za olajšavo, a nepomehkužena navada namesto čevljev in nogavic. Tudi hodijo možje pozimi vedno z razgaljenimi prsmi in občutijo ostri zrak tem mileje, čim bolj nemili so sami s seboj.«

(Slava Vojvodine Kranjske, 2. knjiga)



Valvasor je zanimivo opisal tudi vsakdanje življenje Kranjcev, od bivališč do šeg in navad.

»Večina moških si puste rasti dolge lase, nekateri pa si jih dajo s škarjami docela vzeti. Povečini nosijo kmetje tudi dolge brade, kajti le malokdo se čisti s škarjami. Na Dolenjskem kakor tudi na Gorenjskem pusti večina bradi neskrajšano rasti, tako da se kozli pred njimi ne morejo ponašati z nobeno prednostjo.«

(Slava Vojvodine Kranjske, 6. knjiga)

REŠITVE SKRIVANKE



S	L	I	K	A	R	S	T	V	O	J	X	V	Z
P	A	S	I	J	O	N	S	K	E	I	G	R	E
O	K	R	A	S	K	I	Z	B	S	V	A	D	T
G	M	B	A	B	J	Y	V	E	A	J	M	D	T
L	Q	R	M	R	J	T	L	I	I	R	N	Y	Z
A	P	Y	R	Y	H	L	J	N	V	A	O	E	Z
S	X	G	N	R	I	I	O	R	R	A	J	K	R
B	G	M	R	A	Y	M	T	B	R	Š	L	O	Q
A	V	Y	S	D	R	M	M	E	O	M	S	D	D
M	M	R	Z	A	V	E	P	K	K	A	Y	T	I
R	E	N	H	N	R	D	Z	N	V	T	Z	L	D
V	D	L	N	Y	T	A	T	L	N	M	U	N	L
D	I	N	L	N	R	L	A	Y	L	Q	M	R	K
F	M	B	B	Q	M	V	V	V	W	W	Z	L	A

REŠITVE UČNO-DELOVNEGA LISTA

1. KAJ JE BAROK?

Barok je umetnostni slog, ki se je razvil v Italiji ob koncu 16. stoletja. Najdemo ga v glasbi, arhitekturi, slikarstvu, kiparstvu, književnosti in gledališču. Baročna umetnost je prevladovala vse do 18. stoletja, ko jo je počasi zamenjal klasicizem. Glavni podporniki baroka so bili vladarji in cerkev.

2. ZNAČILNOSTI BAROKA

- razkošje
- bogato okrasje
- razgibani prizori
- veličastni prizori
- veliko detajlov
- domišljija

3. ZAKAJ SO VLADARJI PODPIRALI BAROK?

Na črte vpiši pravilne manjkajoče podatke. Na vsako črto spada samo ena beseda.

Barok je bil priljubljen med vladarji, saj je izražal načela absolutizma - to pa so moč, obilje, sijaj in okrasje.

4. ZAKAJ JE CERKEV PODPIRALA BAROK?

Obkroži pravilen odgovor in popravi trditve, ki so napačne. Prečrtaj napačen podatek, pravilnega pa zapiši na črto ob trditvi.

a) Baročno umetnost je spodbudila reformacija.

DA NE protireformacija

b) Cerkev je barok uporabila, da je razkazovala svojo moč in gradila nove razkošne cerkve.

DA NE _____

c) V notranjosti cerkva so se pojavili razkošni pozlačeni oltarji in bujni okraski.

DA NE _____

d) Veličastne poslikave v cerkvah so prikazovale prizore iz vsakdanjega življenja.

DA NE Sv. pisma



6. Zakaj je bila Akademija delovnih Ljubljančanov pomembna za razvoj baroka na Slovenskem?

Ker je širila baročno umetnost na Slovenskem in sem pripeljala italijanske umetnike.

Zgradila je baročno stolnico v Ljubljani.

Kaj je akademija ustanovila?

Prvo javno študijsko knjižnico in filharmonijo.

CILJI UČNE URE

- naštetiti glavne značilnosti baročne umetnosti
- naštetiti različne umetnostne sloge, v katerih se je razvila baročna umetnost
- pojasniti značilnosti razvoja baroka na Slovenskem
- naštetiti primere baročne umetnosti in ustvarjalcev na Slovenskem

HVALA ZA POZORNOST 😊

UČNO-DELOVNI LIST – BAROK

ZNAČILNOSTI BAROČNE UMETNOSTI

1. KAJ JE BAROK?

Barok je umetnostni slog, ki se je razvil v Italiji ob koncu 16. stoletja. Najdemo ga v glasbi, arhitekturi, slikarstvu, kiparstvu, književnosti in gledališču. Baročna umetnost je prevladovala vse do 18. stoletja, ko jo je počasi zamenjal klasicizem. Glavni podporniki baroka so bili _____ in _____.

2. ZNAČILNOSTI BAROKA

Ob spodnji sliki zapiši vsaj 4 značilnosti baročne umetnosti.



Nočna straža, Rembrandt

Značilnosti:

-
-
-

-
-
-

ZAPOMNI SI:

Pogosto so se v slikarstvu pojavili prizori iz mitologije, pokrajine, razni portreti ter verski motivi.

ZAPOMNI SI:

Baročna arhitektura je uporabljala veliko okrasja in pozlačenih predmetov, ter poskušala vzbuditi občutek veličastnosti in razkošja.

3. ZAKAJ SO VLADARJI PODPIRALI BAROK?

Na črte vpiši pravilne manjkajoče podatke. Na vsako črto spada samo ena beseda.

Barok je bil priljubljen med vladarji, saj je izražal načela _____ - to pa so _____, _____, _____ in _____.

4. ZAKAJ JE CERKEV PODPIRALA BAROK?

Obkroži pravilen odgovor in popravi trditve, ki so napačne. Prečrtaj napačen podatek, pravilnega pa zapiši na črto ob trditvi.

a) Baročno umetnost je spodbudila reformacija.

DA NE _____

b) Cerkev je barok uporabila, da je razkazovala svojo moč in gradila nove razkošne cerkve.

DA NE _____

c) V notranjosti cerkva so se pojavili razkošni pozlačeni oltarji in bujni okraski.

DA NE _____

d) Veličastne poslikave v cerkvah so prikazovale prizore iz vsakdanjega življenja.

DA NE _____



Cerkev sv. Elizabete, Slovenj Gradec

BAROK NA SLOVENSKEM

Barok se je na Slovenskem najbolj uveljavil v cerkveni arhitekturi. Na novo sta bili zgrajeni stolnica in uršulinska cerkev v Ljubljani. Baročni stil so prevzeli tudi bogati meščani in plemstvo. V notranjosti bivališč so se začela pojavljati zrcala, srebrni pribor in porcelanaste posode.



Stolnica sv. Nikolaja v Ljubljani.



5. Škofjeloški pasijon – primer baročne gledališke igre iz leta 1721

Ob gledanju videa razmišljaj o spodnjih vprašanjih. Kakšen podatek si lahko tudi zabeležiš.

- Kaj smo videli v videoposnetku?
- Zakaj ima Škofjeloški pasijon tako velik pomen?
- V kakšni obliki se ta predstava izvaja?
- Kaj je o predstavi povedal režiser, če pogledamo zgodovinski vidik oz. zgodovinsko točnost?
- Kaj pa je o predstavi povedal igralec?

ZAPOMNI SI:

Gledališke igre so se v baroku zelo razširile, največkrat so prirejali razne verske igre in t. i. pasijonske igre – igre, ki so prikazovale Kristusovo trpljenje.

ZAPOMNI SI:

Književnost na Slovenskem je zaznamoval menih **Janez Svetokriški**, ki je zapisoval pridige. V svojih delih je govoril o življenju na Slovenskem v 17. stoletju. Del njegovega pisanja si lahko prebereš v učbeniku na str. 72.

6. Zakaj je bila Akademija delovnih Ljubljčanov pomembna za razvoj baroka na Slovenskem?

Kaj je akademija ustanovila?

Janez Vajkard Valvasor je bil polihistor, kar pomeni, da je bil poznavalec mnogih področij oz. strok. Ukvarjal se je s zgodovino, geografijo, kartografijo, naravoslovjem ter tudi z risanjem in bakrorezom. Njegovo najpomembnejše delo je Slava vojvodine Kranjske, ki govori o zgodovini kranjske dežele v 15. knjigah. Opisuje mesta, prebivalce in naravne značilnosti ter tudi zgodovino dežele, njene šege, navade in običaje.



Podobe vsakdanjega življenja dežele Kranjske

Valvasor je najprej opisal geografske značilnosti dežele po posameznih delih: Gorenjska, Dolenjska, Srednja Kranjska, Notranjska in Istra. Opisal je ravnine in doline, reke, gore, vasi in druge značilnosti.

»Ljudje so delavni; to hvalo zaslužijo tako ženske kakor moški. /.../ V snegu in najhujši zimi hodijo včasih bosi po deželi, ne zaradi revščine, ampak ker prezirajo mraz; njih trda vzgoja jim rabi za olajšavo, a nepomehkužena navada namesto čevljev in nogavic. Tudi hodijo močje pozimi vedno z razgaljenimi prsmi in občutijo ostri zrak tem mileje, čim bolj nemili so sami s seboj.«

(Slava Vojvodine Kranjske, 2. knjiga)

Valvasor je zanimivo opisal tudi vsakdanje življenje Kranjcev, od bivališč do šeg in navad.

»Večina moških si pustje rasti dolge lase, nekateri pa si jih dajo s škarjami docela vzeti. Povečini nosijo kmetje tudi dolge brade, kajti le malokdo se čisti s škarjami. Na Dolenjskem kakor tudi na Gorenjskem pusti večina bradi neskrajšano rast, tako da se kozli pred njimi ne morejo ponašati z nobeno prednostjo.«

(Slava Vojvodine Kranjske, 6. knjiga)



Podobe vsakdanjega življenja dežele Kranjske

Valvasor je najprej opisal geografske značilnosti dežele po posameznih delih: Gorenjska, Dolenjska, Srednja Kranjska, Notranjska in Istra. Opisal je ravnine in doline, reke, gore, vasi in druge značilnosti.

»Ljudje so delavni; to hvalo zaslužijo tako ženske kakor moški. /.../ V snegu in najhujši zimi hodijo včasih bosi po deželi, ne zaradi revščine, ampak ker prezirajo mraz; njih trda vzgoja jim rabi za olajšavo, a nepomehkužena navada namesto čevljev in nogavic. Tudi hodijo moške pozimi vedno z razgaljenimi prsmi in občutijo ostri zrak tem mileje, čim bolj nemili so sami s seboj.«

(Slava Vojvodine Kranjske, 2. knjiga)



Valvasor je zanimivo opisal tudi vsakdanje življenje Kranjcev, od bivališč do šeg in navad.

»Večina moških si puste rasti dolge lase, nekateri pa si jih dado s škarjami docela vzeti. Povečini nosijo kmetje tudi dolge brade, kajti le malokdo se čisti s škarjami. Na Dolenjskem kakor tudi na Gorenjskem pusti večina bradi neskrajšano rast, tako da se kozli pred njimi ne morejo ponašati z nobeno prednostjo.«

(Slava Vojvodine Kranjske, 6. knjiga)

Baročna skrivanka

V skrivanki se skriva 12 besed, povezanih z baročno umetnostjo, ki smo jih danes že spoznali. Za pomoč imaš besede zapisane tudi pod skrivanko.

Besede lahko iščeš v smereh ➡ ↓ ↗ ↘ .

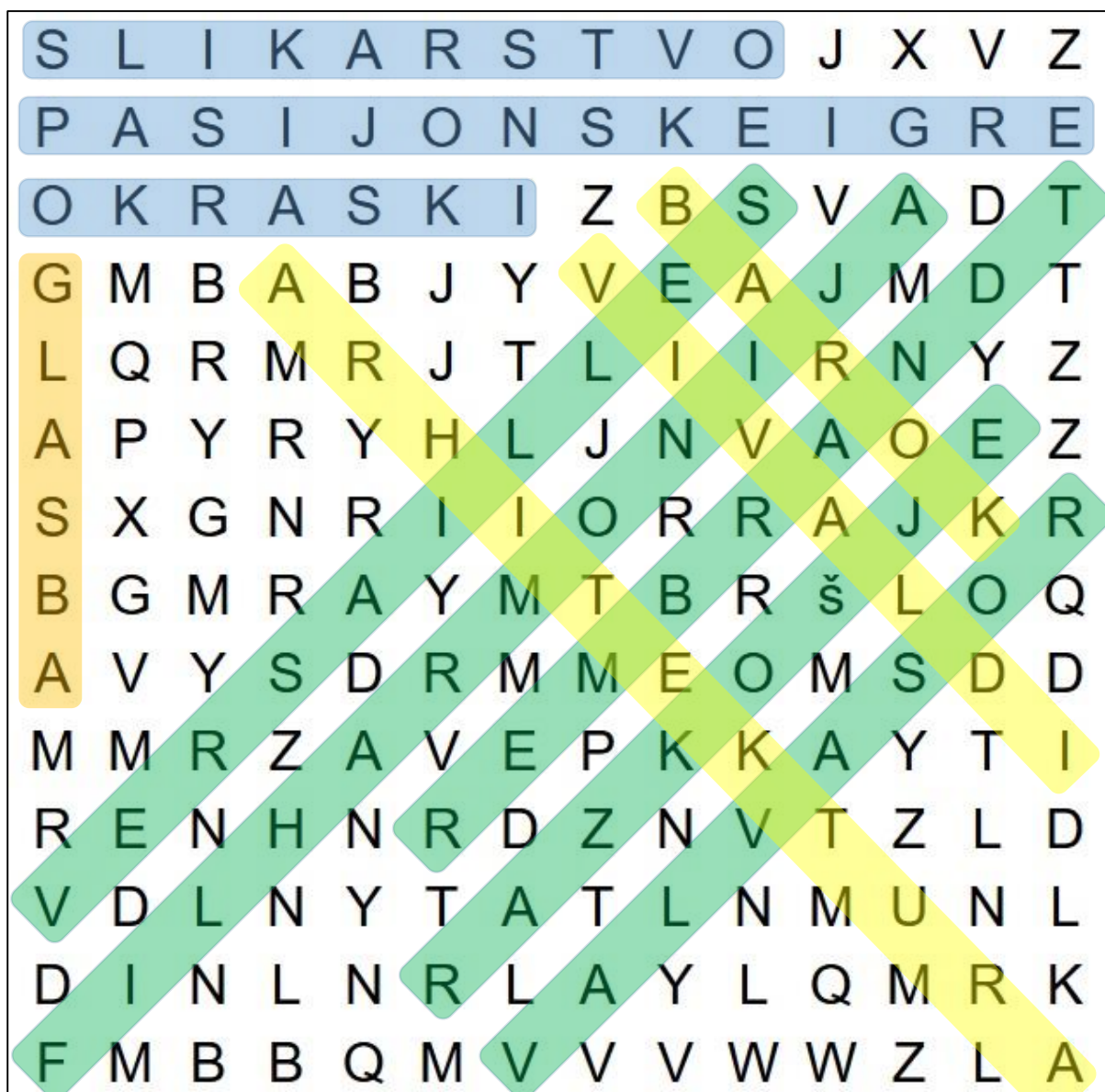


- | | |
|--------------------|------------------|
| 1. Barok | 7. Arhitektrua |
| 2. Pasijonske igre | 8. Rembrandt |
| 3. Glasba | 9. Okraski |
| 4. Vivaldi | 10. Versailles |
| 5. Slikarstvo | 11. Filharmonija |
| 6. Razkošje | 12. Valvasor |

Baročna skrivanka

V skrivanki se skriva 12 besed, povezanih z baročno umetnostjo, ki smo jih danes že spoznali. Za pomoč imaš besede zapisane tudi pod skrivanko.

Besede lahko iščeš v smereh ➡ ↓ ↘ ↙ .



1. Barok
2. Pasijonske igre
3. Glasba
4. Vivaldi
5. Slikarstvo
6. Razkošje
7. Arhitektura
8. Rembrandt
9. Okraski
10. Versailles
11. Filharmonija
12. Valvasor

UČNO-DELOVNI LIST – BAROK

ZNAČILNOSTI BAROČNE UMETNOSTI

1. KAJ JE BAROK?

Barok je umetnostni slog, ki se je razvil v Italiji ob koncu 16. stoletja. Najdemo ga v glasbi, arhitekturi, slikarstvu, kiparstvu, književnosti in gledališču. Baročna umetnost je prevladovala vse do 18. stoletja, ko jo je počasi zamenjal klasicizem. Glavni podporniki baroka so bili vladarji in cerkev.

2. ZNAČILNOSTI BAROKA

Ob spodnji sliki zapiši vsaj 4 značilnosti baročne umetnosti.



Nočna straža, Rembrandt

Značilnosti:

- razkošje
- bogato okrasje
- razgibani prizori
- veličastni prizori
- veliko detajlov
- domišljija

ZAPOMNI SI:

Pogosto so se v slikarstvu pojavili prizori iz mitologije, pokrajine, razni portreti ter verski motivi.

ZAPOMNI SI:

Baročna arhitektura je uporabljala veliko okrasja in pozlačenih predmetov, ter poskušala vzbuditi občutek veličastnosti in razkošja.

3. ZAKAJ SO VLADARJI PODPIRALI BAROK?

Na črte vpiši pravilne manjkajoče podatke. Na vsako črto spada samo ena beseda.

Barok je bil priljubljen med vladarji, saj je izražal načela absolutizma - to pa so moč, obilje, sijaj in okrasje.

4. ZAKAJ JE CERKEV PODPIRALA BAROK?

Obkroži pravilen odgovor in popravi trditve, ki so napačne. Prečrtaj napačen podatek, pravilnega pa zapiši na črto ob trditvi.

a) Baročna umetnost je spodbudila ~~reformacija~~

DA NE protireformacija

b) Cerkev je barok uporabila, da je razkazovala svojo moč in gradila nove razkošne cerkve.

DA NE _____

c) V notranjosti cerkva so se pojavili razkošni pozlačeni oltarji in bujni okraski.

DA NE _____

d) Veličastne poslikave v cerkvah so prikazovale prizore iz ~~vsakdanjega življenja~~.

DA NE Sv. pisma



Cerkev sv. Elizabete, Slovenj Gradec

BAROK NA SLOVENSKEM

Barok se je na Slovenskem najbolj uveljavil v cerkveni arhitekturi. Na novo sta bili zgrajeni stolnica in uršulinska cerkev v Ljubljani. Baročni stil so prevzeli tudi bogati meščani in plemstvo. V notranjosti bivališč so se začela pojavljati zrcala, srebrni pribor in porcelanaste posode.



Stolnica sv. Nikolaja v Ljubljani.



5. Škofjeloški pasijon – primer baročne gledališke igre iz leta 1721

Ob gledanju videa razmišljaj o spodnjih vprašanjih. Kakšen podatek si lahko tudi zabeležiš.

- Kaj smo videli v videoposnetku?
Predstavitel Skofjeloškega pasijona.
- Zakaj ima Škofjeloški pasijon tako velik pomen?
Ker je najstarejše ohranjeno dramsko besedilo v Evropi.
- V kakšni obliki se ta predstava izvaja?
V obliki procesije.
- Kaj je o predstavi povedal režiser, če pogledamo zgodovinski vidik oz. zgodovinsko točnost?
Da so rekonstruirali stara oblačila, glasbila.
- Kaj pa je o predstavi povedal igralec?
Da so se zelo dolgo pripravljali, se učili starega skofjeloškega narečja in si puščali dogle tase in brade.

ZAPOMNI SI:

Gledališke igre so se v baroku zelo razširile, največkrat so prirejali razne verske igre in t. i. pasijonske igre – igre, ki so prikazovale Kristusovo trpljenje.

ZAPOMNI SI:

Književnost na Slovenskem je zaznamoval menih **Janez Svetokriški**, ki je zapisoval pridige. V svojih delih je govoril o življenju na Slovenskem v 17. stoletju. Del njegovega pisanja si lahko prebereš v učbeniku na str. 72.

6. Zakaj je bila Akademija delovnih Ljubljčanov pomembna za razvoj baroka na Slovenskem?

Ker je širila baročno umetnost na Slovenskem in sem pripeljala italijanske umetnike.

Zgradila je baročno stolnico v Ljubljani.

Kaj je akademija ustanovila?

Prvo javno študijsko knjižnico in filharmonijo.

Janez Vajkard Valvasor je bil polihistor, kar pomeni, da je bil poznavalec mnogih področij oz. strok. Ukvarjal se je s zgodovino, geografijo, kartografijo, naravoslovjem ter tudi z risanjem in bakrorezom. Njegovo najpomembnejše delo je *Slava vojvodine Kranjske*, ki govori o zgodovini kranjske dežele v 15. knjigah. Opisuje mesta, prebivalce in naravne značilnosti ter tudi zgodovino dežele, njene šege, navade in običaje.



Podobe vsakdanjega življenja dežele Kranjske

Valvasor je najprej opisal geografske značilnosti dežele po posameznih delih: Gorenjska, Dolenjska, Srednja Kranjska, Notranjska in Istra. Opisal je ravnine in doline, reke, gore, vasi in druge značilnosti.

»Ljudje so delavni; to hvalo zaslužijo tako ženske kakor moški. /.../ V snegu in najhujši zimi hodijo včasih bosi po deželi, ne zaradi revščine, ampak ker prezirajo mraz; njih trda vzgoja jim rabi za olajšavo, a nepomehkužena navada namesto čevljev in nogavic. Tudi hodijo močje pozimi vedno z razgaljenimi prsmi in občutijo ostri zrak tem mileje, čim bolj nemili so sami s seboj.«

(Slava Vojvodine Kranjske, 2. knjiga)

Valvasor je zanimivo opisal tudi vsakdanje življenje Kranjcev, od bivališč do šeg in navad.

»Večina moških si pustje rasti dolge lase, nekateri pa si jih dajo s škarjami docela vzeti. Povečini nosijo kmetje tudi dolge brade, kajti le malokdo se čisti s škarjami. Na Dolenjskem kakor tudi na Gorenjskem pušči večina bradi neskrajšano rast, tako da se kozli pred njimi ne morejo ponašati z nobeno prednostjo.«

(Slava Vojvodine Kranjske, 6. knjiga)





Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Pedagoška praksa iz zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
O ČEM SO SE MED VOJNO DOGOVARJALI ZAVEZNIKI?**

IME IN PRIIMEK: Lea Knez

DATUM: 12. 3. 2019

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	OŠ	
Razred:	9.	
Datum:	12. 3. 2019	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Politične značilnosti 20. stoletja (obvezna tema)
	Poglavje iz učbenika:	Druga svetovna vojna: totalna vojna
Učna enota – naslov učne ure:	O čem so se med vojno dogovarjali zavezniki?	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda besedne demonstracije, metoda dela s pisnimi viri, metoda demonstracije gibljivih slik, metoda dela z gibljivimi slikami, metoda dela z zemljevidi.	
Učne tehnike:	Križanka.	
Cilji iz učnega načrta:	Učenci/-ke: (...) - »opišejo glavne značilnosti druge svetovne vojne ter pojasnijo njene posledice.« (...) (Učni načrt, str. 22)	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> - pojasniti razloge za nastanek protifašistične koalicije in naštetih glavne akterje pri nastajanju zveze - pojasniti pomen Atlantske listine - naštetih glavne zavezniške konference in njihove sklepe
	Funkcionalni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> - umestiti zgodovinske dogodke in pojave v pravičen zgodovinski čas in prostor - na zemljevidu poiskati glavne države pripadnice zavezniških sil in sil osi - na zemljevidu poiskati kraje zavezniških konferenc - delati s pisnimi in avdio-video viri, iz njih razbrati zahtevane informacije in jih kritično ovrednotiti - uporabiti različne oblike komunikacije (ustno, pisno, grafično, ilustrativno, z IT) - oblikovati lastna mnenja, stališča in sklepe
	Vzgojni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> - ohranjati pozitiven odnos do predmeta zgodovina - ovrednotiti pomen boja proti fašizmu in nacizmu
Učne etape:	- Uvajanje - Obravnava nove učne snovi - Ponavljanje	
Vsebinski poudarki:	1. Nastajanje protifašistične koalicije 2. Atlantska listina 3. Zavezniške konference 1943–1945.	

Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - učbenik (Razpotnik J., Snoj D. (2008). Raziskujem preteklost 9: učbenik za zgodovino za 9. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett, str. 76–77.) - PowerPoint (z zapisom učne snovi) - zemljevid (s prikazom zavezništev med 2. sv. vojno) - spletni videoposnetek - križanka
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - računalnik - LCD projektor - platno - zvočniki - stenski zemljevid sveta
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<ul style="list-style-type: none"> - slovenščina: komuniciranje v slovenskem jeziku, glasno branje pisanih besedil - geografija: poznavanje držav sveta in umestitev držav na zemljevidu 	
Novi pojmi s pojasnilom:	<ul style="list-style-type: none"> - trojni pakt: politični sporazum med Nemčijo, Italijo in Japonsko, ki jih zavezuje k medsebojni pomoči in skupni obrambi v primeru napada - Os Rim-Berlin-Tokio: drugo ime za trojni pakt - koalicija: zveza - atlantska listina: dokument, ki ga leta 1941 podpišeta britanski premier W. Churchill in ameriški predsednik F. D. Roosevelt in poda osnove za začetek oblikovanja protifašistične zveze. - veliki trije: skupno ime za voditelje zavezniških velesil: ZDA, Velike Britanije in Sovjetske zveze 	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p><i>Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:</i></p> <p>http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/page/uploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf (20. 2. 2019)</p>
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Razpotnik J., Snoj D. (2008). Raziskujem preteklost 9: učbenik za zgodovino za 9. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett. - Nečak D., Repe B. (2008). Kriza: svet in Slovenci od prve svetovne vojne do sredine tridesetih let. Ljubljana : Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete. - osebni zapiski Lea Knez (predavanja pri predmetu Sodobna obča zgodovina, Filozofska fakulteta, Ljubljana) - Atlantska listina. http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/zgo/2-svetovna-vojna/3-razsiritev-vojne/atlantska-listina.htm (20. 2. 2019) - President To Prime Minister - Historic Meeting (1941). https://www.youtube.com/watch?v=DqfHbu6o7HU&t=135s [00:48 – 02:32] (21. 2. 1019) - World War II Allied/Axis.

		https://www.thinglink.com/scene/852623457895055360 (22. 2. 2019)
	PowerPoint	<p>Stran 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jaltska konferenca. https://sl.wikipedia.org/wiki/Jaltska_konferenca (23. 2. 2019) - Teheranska konferenca. https://sl.wikipedia.org/wiki/Teheranska_konferenca (23. 2. 2019) <p>Stran 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Axis. https://vignette.wikia.nocookie.net/real-life-villains/images/d/db/Axis.png/revision/latest?cb=20180507204835 (24. 2. 2019) <p>Stran 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Axis Powers: The Infamous Tripartite Pact. https://warfarehistorynetwork.com/daily/wwii/axis-powers-the-infamous-tripartite-pact/ (20. 2. 2019) <p>Stran 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> - World War II Allied/Axis. https://www.thinglink.com/scene/852623457895055360 (22. 2. 2019) <p>Stran 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Atlantic Charter 2. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a1/Atlanticcharter2.png (23. 2. 2019) <p>Stran 12:</p> <ul style="list-style-type: none"> - President To Prime Minister - Historic Meeting (1941). https://www.youtube.com/watch?v=DqfHbu6o7HU&t=135s [00:48 – 02:32] (21. 2. 2019) <p>Stran 15:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teheranska konferenca. https://sl.wikipedia.org/wiki/Teheranska_konferenca (23. 2. 2019) <p>Stran 16:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razpotnik J., Snoj D. (2008). Raziskujem preteklost 9: učbenik za zgodovino za 9. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett, str. 77. <p>Stran 18:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jaltska konferenca. https://sl.wikipedia.org/wiki/Jaltska_konferenca (23. 2. 2019)
	Videoposnetek	<p>President To Prime Minister - Historic Meeting (1941). https://www.youtube.com/watch?v=DqfHbu6o7HU&t=135s [00:48 – 02:32] (21. 2. 2019)</p>
	Zemljevid	World War II Allied/Axis.

	https://www.thinking.com/scene/852623457895055360 (22. 2. 2019)
Stenski zemljevid	Zemljevid sveta. (1992). Geodetski zavod Slovenije: Kartografski oddelek. Ljubljana: Mladinska knjiga.

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
5 minut	Pozdravim učence in jih po potrebi umirim. Pripravim PPT in pričnem z učno uro. (Priloga 1)	Pozdravijo in se pripravijo na učno uro.
	<i>Danes bomo nadaljevali z obravnavanjem druge svetovne vojne. Preden pa nadaljujemo, bomo skupaj kratko ponovili snov, ki smo jo obravnavali v prejšnji učni uri.</i>	Poslušajo.
	<i>Se kdo spomni katere ključne dogodke smo omenili? Lahko tudi malo pobrsate po vaših zvezkih.</i>	Odgovorijo: - Govorili smo o prelomnem letu 1942 in glavnih bitkah. - Učili smo se o kapitulaciji Italije. - Omenili smo Dan D. - Govorili smo o uporabi atomske bombe.
	<i>Bi mi znali povedati zakaj je bilo leto 1942 tako pomembno?</i>	- Zaradi sodelovanja zavezniških sil. - Zaradi prelomnih bitk, kjer so zavezniške sile začele premagovati nemške enote.
	<i>Se spomnite tudi za katere bitke je šlo?</i>	- Bitka za Midway, bitka pri El Alameinu in bitka za Stalingrad.
	<i>Omenili ste tudi Dan D. Zna kdo pojasniti ta pojem?</i>	- Dan D je ime vojaške operacije, kjer so se zavezniki izkrkali v Normandiji.
	<i>Zakaj je bila ta vojaška operacija tako pomembna?</i>	- Ker so zavezniki počasi premagovali nemške enote in začeli osvobajati Francijo in potem tudi Nemčijo.
<i>Morda veste tudi kdaj je Nemčija potem kapitulirala?</i>	- (9.) maja 1945.	

<p><i>Boji so ponekod potekali še naprej, druga svetovna vojna pa se je v Evropi končala prav na slovenskih tleh, ko so 15. maja na Poljani kapitulirale zadnje nemške enote.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>V Tihem oceanu pa se je bojevanje med ZDA in Japonsko nadaljevalo, zato so se ZDA odločile za katero strategijo?</i></p> <p><i>Kakšne posledice je to imelo?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Za uporabo atomske bombe. - Japonska je kapitulirala. - Ogromno uničenje in veliko smrtnih žrtev. - Vojna se je končala.
<p><i>Danes se bomo torej še malo vrnili v samo dogajanje med vojno in sicer si bomo pogledali, kako je med vojno potekalo dogovarjanje med zavezniki.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Če pred tem še hitro ponovimo, katere so bile tri glavne zavezniške sile?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ZDA, Sovjetska zveza in Velika Britanija.
<p><i>Pogovarjali se bomo torej o nastanku zavezniške protifašistične koalicije oz. zveze, kjer bomo natančneje pogledali t. i. Atlantsko listino, ki predstavlja osnovo pri združevanju zavezniških sil v protifašistično koalicijo, prav tako pa bomo kratko pregledali še ostale ključne konference, kjer so se voditelji ZDA, Sovjetske zveze in Velike Britanije dogovarjali o skupnih političnih in vojaških načrtih.</i></p> <p><i>Pričakujem, da boste na koncu učne ure znali:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pojasniti razloge za nastanek protifašistične koalicije in naštetih glavne akterje pri nastajanju zveze, - pojasniti pomen Atlantske listine, - naštetih glavne zavezniške konference in njihove sklepe. <p>(PPT št. 3)</p> <p><i>Učno snov, ki jo bomo danes obravnavali, imate zapisano tudi v učbeniku na str. 76–77 pod naslovom »O čem so se med vojno dogovarjali zavezniki«?</i></p> <p><i>Prosila bi vas, da si določene stvari iz drsnic zapišete v vaše zvezke, vas bom prej tudi posebej opozorila, katere stvari je treba prepisati. Prosim pa, da vseeno sledite drsnicah in snovi, tudi ko ne bo treba prepisovati. Zdaj pa za začetek zapišite samo naslov: »O čem so se med vojno dogovarjali zavezniki?«</i></p>	<p>Poslušajo.</p>

Če boste imeli na katerikoli točki kakšno vprašanje ali misel, pa prosim da kar pogumno dvignete roko in vprašate.	Zapišejo naslov.
--	------------------

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Nastajanje protifašistične zveze (10 minut)	Nadaljujem z obravnavanjem učne snovi oz. z 1. vsebinskim poudarkom. Med obravnavo preverjam, če uspejo slediti učni snovi oz. če snov razumejo. <i>Zavezniške sile so se začele dogovarjati in sestajati po tem, ko se je vojna že začela. Nasprotno pa so se fašistične države povezovale že pred samo vojno in leta 1940 tudi podpisale t. i. trojni pakt, ki je kasneje postal znan pod imenom Os Rim-Berlin-Tokio. Ta je države podpisnice zavezoval k medsebojni pomoči in skupni obrambi v primeru napada.</i>	Poslušajo.
	<i>Katere države so bile torej glavne podpisnice trojnega pakta, če pogledamo ime?</i>	Odgovorijo: - Italija, Nemčija in Japonska.
	<i>Na sliki na drsnici si lahko podpis trojnega pakta tudi pogledate. Na desni strani vidimo Hitlerja, na sredini sedi Mussolini, levo pa je voditelj Japonske, cesar Hirohito.</i> (PPT št. 5)	Gledajo sliko.
	<i>Trojnemu paktu se je kasneje pridružilo še več držav, med njimi leta 1941 tudi Jugoslavija.</i>	Poslušajo.
	<i>Če se spomnimo prejšnjih ur, kaj je bila posledica pristopa Jugoslavije k trojnemu paktu?</i>	Odgovorijo: - Državni udar v Beogradu. - Protesti proti podpisu Trojnega pakta. - Napad Nemčije na Jugoslavijo zaradi državnega udara.
	<i>Kot sem že omenila, pa so države zavezniških sil na začetku vojne ostale nepovezane in so se tako težje ubranile fašistične nevarnosti.</i>	Poslušajo.
	<i>Zakaj so se države začele povezovati? Kakšne razloge so imele?</i>	Odgovorijo: - Združene bi bile močnejše. - Zavezniki so že bili povezani. - Sami niso mogle zmagati vojne.
	<i>Po kapitulaciji Francije je Velika Britanija ostala edina država v Evropi, ki je še kljubovala</i>	Poslušajo.

<p><i>Nemčiji. V takšnem stanju se je Velika Britanija po pomoč najprej obrnila k eni drugi velesili, ki se nahaja na drugem kontinentu in na tej točki še ni vstopila v vojno.</i></p>	
<p><i>Če malo pomislimo, katero državo oz. velesilo bi torej Velika Britanija lahko prosila za pomoč?</i></p>	<p>Odgovorijo: - ZDA.</p>
<p><i>ZDA so se temu pozivu odzvale in so poslale hrano in vojaško pomoč tako Veliki Britaniji kot kasneje tudi Sovjetski zvezi, so pa še vedno vztrajale pri nevtralnosti – to pa pomeni, da se niso vmešavale v nobene vojaške konflikte in niso želele vstopiti v vojno.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Zakaj so ZDA Sovjetski zvezi pomoč poslale šele leta 1941?</i></p> <p><i>Kako pa imenujemo napad na Sovjetsko zvezo, se kdo spomni?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Ker je bila Sovjetska zveza do takrat zaveznica Nemčije. - Ker je Nemčija takrat napadla Sovjetsko zvezo.</p> <p>- Operacija Barbarossa.</p>
<p>Začnem deliti zemljevide sveta, na katerem so označene sile osi in zavezniške sile med drugo svetovno vojno.</p> <p>(Priloga 2)</p> <p><i>Sedaj vam bom razdelila še zemljevide sveta, kjer imate z različnimi barvami označene države, ki so se v vojni borile na strani sil osi oz. na strani zavezniških sil. Poleg tega so označene tudi nevtralne države oz. države, ki niso bile vpletene v vojno. Prosila bi vas, da si na zemljevidu označite in dopišete imena najpomembnejših predstavnic tako zavezniških sil kot sil osi. Za vsako stran zapišite vsaj tri glavne države. Na voljo boste imeli 3 minute, nato bomo vaše zemljevide oz. označene države skupaj pregledali.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p>Spremljam reševanje naloge.</p> <p>Po treh minutah začnemo s pregledom naloge.</p>	<p>Na zemljevidu označujejo države zavezniških sil in sil osi.</p>

<p><i>Katere države ste označili na strani zavezniških sil?</i> (Priloga 3)</p> <p><i>Katere države pa na strani sil osi?</i></p> <p><i>Sedaj pa prosim še par prostovoljcev, da pridejo omenjene države tudi pokazat na zemljevidu na drsnici. Se kdo javi?</i> (PPT št. 7)</p> <p><i>No, pa prosim pridi pokazati Nemčijo _____.</i></p> <p>Pokličem učence, ki se javijo, če ne jih izberem naključno. Na zemljevidu pokažejo še Italijo, Japonsko, Veliko Britanijo, ZDA in Sovjetsko zvezo.</p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Velika Britanija. - ZDA. - Sovjetska zveza. ... - Nemčija. - Italija. - Japonska. <p>Na zemljevidu kažejo države.</p> <p>...</p>
<p><i>Sedaj pa prosim zapišite snov, ki jo vidite na drsnici. Najprej prepisite naslov, potem pa vse ostale podatke.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p>Spremljam prepisovanje snovi. Počakam, da prepisujejo.</p>	<p>Prepisujejo snov. (PPT št. 8)</p>

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
<p>Atlantska listina (10 minut)</p>	<p>Nadaljujem z 2. vsebinskim poudarkom. Med obravnavo preverjam, če uspejo slediti učni snovi oz. če snov razumejo.</p> <p><i>ZDA so se torej s pošiljanjem pomoči v Evropo začele bolj aktivno vključevati v evropsko sceno. Tako sta se v letu 1941 prvič srečala ameriški predsednik Franklin D. Roosevelt in britanski predsednik vlade Winston Churchill in se prvič dogovarjala o tesnejšem sodelovanju med državama. ZDA še vedno niso želele stopiti v vojno, so pa skupaj z Veliko Britanijo leta 1941 podpisale Atlantsko listino. Takšno ime nosi listina zaradi tega, ker je bila podpisana na britanski bojni ladji, zasidrani v Atlantskem oceanu. Šlo pa je za dokument, ki je podal osnovna načela za nastanek t. i. protifašistične koalicije oz. zveze.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>

	<p><i>Kaj lahko sklepamo iz imena, kaj je bilo tisto glavno vodilo protifašistične koalicije?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Boj proti fašizmu in nacizmu.</p>
	<p><i>Atlantska listina je bila torej ključna pri nastanku protifašistične koalicije oz. jo lahko označimo kar za začetek oblikovanja velike protifašistične zveze. Vključevala je 8. točk oz. načel, ki so govorila o bolj pravični ureditvi sveta in si za glaven cilj postavila uničenje fašizma in nacizma.</i></p> <p><i>Sedaj bomo skupaj pogledali še druge najpomembnejše točke Atlantske listine, ki so zapisane na drsnici, lahko pa jih najdete tudi v učbeniku na str. 76 (pod podnaslovom »Kakšen pomen je imela atlantska listina«). Na drsnici je dodatno zapisana še 3. točka, ki je v učbeniku ni. Se kdo javi, da bi prebral?</i> (PPT št. 10)</p>	<p>Poslušajo.</p>
	<p>Pokličem učenca ki se javi, če ne učenca izberem naključno. Spremljam branje.</p>	<p>Učenec bere, ostali poslušajo.</p>
	<p><i>Ste razumeli prebrano, imate morda kakšno vprašanje, je kje kakšna nejasnost?</i></p> <p>Pojasnim morebitne nejasnosti in nadaljujem z obravnavo pisnega vira.</p> <p><i>Pa si kar še enkrat poglejmo vir. Pod prvo točko vidite zapisano besedno zvezo »njuni deželi«, na koga se to nanaša?</i></p> <p><i>Kaj sta si torej prizadevali ti dve državi, kaj ste razbrali iz vira?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Da./Ne.</p> <p>- Na ZDA in Veliko Britanijo.</p> <p>- Za uničenje nacizma in uveljavitev svetovnega miru. - Za svobodno odločanje naroda o mejah. - Za svobodno odločanje naroda o njegovi vladavini. - Ohranitev meja. - Da sami ne bosta povečali ozemlja.</p>
	<p><i>Druge točke Atlantske listine so govorile še o razorožitvi držav v prihodnosti, svobodni plovbi po morjih in gospodarskem sodelovanju med državami. Atlantska listina je imela torej velik pomen, prav tako pa je postala temelj poznejše listine OZN – Organizacije združenih narodov. Za Organizacijo združenih narodov ste verjetno že vsi slišali.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>

<p><i>Ali je OZN dejavna še danes?</i></p> <p><i>Kakšna pa je bila njena vloga? Lahko si pomagata tudi s točkami, ki smo jih našli pri Atlantski listini.</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Da./Ne. - Združevanje narodov. - Ohranjanje miru. - Ohranjanje varnosti.
<p>Spremljam gledanje videoposnetka in komentiram določene prizore. Pokažem Churchilla in Roosevelta.</p> <p>(Priloga 4)</p>	<p>Gledajo videoposnetek.</p>
<p><i>Kako doživljate to prvo srečanje med dvema velikima voditeljema? Kakšno se vam zdi vzdušje?</i></p> <p><i>Ste pričakovali, da bo srečanje izgledalo tako? Ali ste si predstavljali kaj drugega?</i></p> <p>Kratko komentiram njihova morebitna razmišljanja in nadaljujem z obravnavo videoposnetka.</p> <p><i>Kako je potekalo srečanje?</i></p> <p><i>Ali je bilo srečanje res tako preprosto, kot smo slišali v videu? Zakaj?</i></p> <p>Kratko komentiram njihova razmišljanja.</p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Šlo je za svečan dogodek. - Pomemben dogodek. - Vzdušje se zdi nesproščeno. - Zelo veliko je prisotnih vojakov. - Vse izgleda zelo načrtovano. ... - Da./Ne. - Predstavljal/a sem si, - Najprej se je Churchill odpeljal do ameriške ladje in spoznal predsednika Roosevelta. - Pričakali so ga vojaki, mu salutirali. - Igrali so glasbo v živo. - Churchill je Rooseveltu najprej izročil kraljevo pismo. - Veliko je bilo fotografiranja. - Uradno. ... - Ne. - Vse je zelo svečano. - Oficirji in vojaki so Churchilla pričakali s salutiranjem, zelo uradno. - Igrala je godba. ...
<p><i>Ali ima kdo morda še kakšno vprašanje?</i></p> <p>Odgovorim na morebitna vprašanja in nadaljujem učno uro.</p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Da./Ne.

	<i>Upam, da ste dobili malo občutka, kako so ta dogovarjanja in zavezniške konference dejansko izgledale. Tudi druga srečanja so potekala podobno. Ni bilo samo strogih tajnih srečanj za zaprtimi vrati, ampak pravi protokoli, ceremonije in veliki sprejemi. Na tem srečanju je predsednik Roosevelt na primer vse britanske vojake na ladji tudi obdaroval s čokolado in bananami. Churchill pa mu je potem na svoji ladji vrnil velik sprejem ob igranju raznih ameriških pesmi itn.</i>	Poslušajo.
	<i>Sedaj bi vas pa prosila, da si naslednjo drsnico prepíšete v zvezke. Prepíšite naslov in ostale podatke.</i>	Poslušajo.
	Spremljam prepisovanje snovi. Počakam, da prepíšete.	Prepisujejo snov. (PPT št. 14)

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Zavezniške konference 1943–1945 (10 minut)	Nadaljujem z obravnavo 3. vsebinskega poudarka. Vsake toliko časa preverim, če uspejo učenci slediti učni uri. <i>Atlantska listina torej predstavlja prelomnico v sodelovanju zavezniških sil oz. označuje začetek oblikovanja protifašistične zveze. Po njenem podpisu sta se Roosevelt in Churchill med vojno sestala še večkrat, v letu 1943 pa se jima je pridružil tudi voditelj Sovjetske zveze.</i>	Poslušajo.
	<i>To pa je bil?</i>	Odgovorijo: - Stalin.
	<i>Voditelji teh treh držav, ki jih lahko označimo kar s skupnim imenom »veliki trije« - takšno ime imajo zato, ker so bili voditelji treh zavezniških velesil - so bili ključni pri odločanju poteka druge svetovne vojne in so se o raznih političnih in vojaških načrtih dogovarjali na več pomembnih konferencah. Na vaših zemljevidih, ki ste jih dobili prej, si prosim označite mesta konferenc, ki jih bomo obravnavali.</i> Na zemljevidu pokažem najprej Teheran. Prvič so se zavezniki sestali novembra 1943 na konferenci v Teheranu, glavnem mestu Irana.	Poslušajo.
	<i>Ali so bile ZDA na tej točki še vedno nevtralne?</i> <i>Kdaj in zakaj pa so vstopile v vojno?</i>	Odgovorijo: - Da./Ne. - Leta 1942.

	- Z japonskim napadom na Pearl Harbor.
<p><i>Na Teheranski konferenci so veliki trije sprejeli več pomembnih sklepov. Sprejeli so skupen vojaški načrt za uničenje nemških sil, dogovorili so se o izkrcanju v Normandiji oz. Dnevu D, prav tako pa so priznali odporniško gibanje pod Titom v Jugoslaviji, kar je pomenilo, da je bil Tito od zdaj naprej mednarodno uveljavljen kot eden izmed zaveznikov in borcev proti fašizmu, prav tako pa so bili partizani od zdaj naprej deležni zavezniške pomoči. Niso se pa mogli točno dogovoriti o povojni ureditvi Nemčije in Poljske oz. o njunih mejah in razdelitvi ozemlja.</i></p> <p><i>V učbeniku na strani 77 (pod podnaslovom »Ali je bila protifašistična zveza enotna«) je zapisana Teheranska izjava, ki jo lahko preberete tudi na drsnici. Želi morda kdo prebrati?</i></p> <p>(PPT št. 16)</p>	Poslušajo.
<p>Pokličem učenca, ki se javi, če ne učenca izberem naključno.</p> <p>Spremljam branje.</p>	Učenec bere, ostali poslušajo.
<p><i>Kako so torej usklajevali načrte med seboj, so se veliki trije vse odločili sami, ali so imeli kakšno pomoč?</i></p> <p><i>Kaj vse so določili glede vojaških načrtov?</i></p> <p><i>Kako so zavezniki razumeli svoje načrte?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Imeli so pomoč vojaškega štaba. - Pomagali so jim vojaki. - Določili so čas, obseg in kraj vojaških operacij. - Bili so prepričani v lastno zmago.
<p><i>Če pogledamo to izjavo nekako dobimo občutek, da so bili zavezniki oz. veliki trije popolnoma poenoteni in so soglašali glede vsega.</i></p>	Poslušajo.
<p><i>Pa mislite, da je temu res bilo tako? Ali pa so morda vseeno imeli različne interese in načrte?</i></p> <p><i>Zakaj da/ne? Kje so se na primer morebitna nesoglasja lahko pokazala?</i></p> <p><i>Ima kdo še kakšno idejo? Kaj pa same oblike režimov in ideologije v državah? So predstavljale problem?</i></p> <p>Komentiram morebitne druge odgovore in ideje učencev ter spremljam njihovo razmišljanje.</p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Da./Ne. - Omenili smo že neenotnost glede ureditve Nemčije in Poljske. - Komunizem je tudi predstavljal nevarnost za zaveznike.

	<p><i>Kljub prvotnim nesoglasjem oz. strahu pred močjo Sovjetske zveze in vplivom komunizma pa so tri velesile med vojno vseeno sodelovale še naprej. Veliki trije so se drugič srečali leta 1945 na konferenci v Jalti.</i></p> <p>Na zemljevidu pokažem Jalto.</p> <p><i>Tu so se zavezniki spet pogovarjali o povojni ureditvi v Evropi, nesoglasja med njimi pa so postajala vedno bolj očitna, saj je Stalin na eni strani želel izkoristiti veliko moč svoje vojske, Churchill pa mu je želel preveliko moč preprečiti. Vseeno so dosegli nekaj sklepov in sicer so se odločili o povojni ureditvi Nemčije, ki bo razdeljena na štiri okupacijske cone. Vsaki coni bo torej vladala ena zavezniška velesila, ki se jim bo pridružila tudi Francija.</i></p> <p><i>Zadnje srečanje velikih treh je potekalo na konferenci v Potsdamu poleti 1945, že po kapitulaciji Nemčije. Tukaj je ameriškega predsednika Roosevelta zamenjal nov predsednik Harry S. Truman. Nesoglasja med zavezniki so se na tej točki še stopnjevala, zato konferenca ni dosegla veliko, so se pa dogovorili o vojni odškodnini, ki jo bo morala plačati Nemčija in o sojenjih proti nacističnim vojnim zločincem, ki so se začela novembra 1945 v Nürnbergu.</i></p> <p><i>Zaradi nesoglasij na tej zadnji konferenci se je tudi vedno bolj pokazala velika razlika med vzhodom in zahodom, ki se je kasneje odražala v blokovski ureditvi sveta skozi celo obdobje hladne vojne.</i></p>	Poslušajo.
	<i>Prosim, da si prepisete še to drsnico. Enako kot prej prepisite naslov in podatke.</i>	Poslušajo.
	Spremljam prepisovanje snovi. Počakam, da prepisejo.	Prepisujejo snov. (PPT št. 19)
	<i>In če hitro strnemo glavno vprašanje današnje učne ure: o čem so se torej med vojno dogovarjali zavezniki?</i>	Odgovorijo: - O tem kako zmagati vojno. - O sojenju vojnim zločincem. - O delitvi Nemčije. ...
	<i>Prosim prepisite še to drsnico.</i>	Poslušajo.
	Spremljam prepisovanje snovi. Počakam, da prepisejo.	Prepisujejo snov. (PPT št. 20)
	<i>Ima še kdo kakšno vprašanje? Je kje kakšna nejasnost v zvezi današnjo snovjo?</i>	Odgovorijo: -Da./Ne.

	Pojasnim morebitne nejasnosti in nadaljujem z zaključnim delom učne ure.	
--	--	--

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
10 minut	Nadaljujem z zaključnim delom učne ure in začnem deliti križanke, s katerimi bomo z učenci preverili dosežene cilje učne ure. (Priloga 5) <i>Prišli smo do konca naše učne ure. Sedaj bomo še hitro preverili, koliko smo se danes naučili. Razdelila vam bom križanke, kjer boste ponovili današnjo snov. Na voljo boste imeli 7 minut, potem pa bomo vaše rešitve skupaj pregledali. Prosim, da križanko rešujete individualno.</i>	Poslušajo.
	<i>Ima kdo kakšno vprašanje? Razumete nalogo?</i> Razrešim morebitne nejasnosti.	Odgovorijo: - Da./Ne.
	<i>Če se bo med reševanjem križanke pojavilo še kakšno vprašanje, prosim dvignite roko pa pridem do vas, da rešimo težavo skupaj.</i>	Poslušajo.
	Spremljam reševanje križank in opozarjam na morebitno klepetanje.	Rešujejo križanke.
	<i>Sedem minut je minilo. Bomo kar začeli s pregledom vaših odgovorov. Pa bi kar prosila, da vsak prebere eno vprašanje in en odgovor, najprej bomo pogledali vodoravne rešitve, nato pa še navpične. Pa začnimo v smeri iz leve proti desni.</i>	Poslušajo.
	Spremljam in komentiram odgovore. Rešitve križanke so zapisane na drsnicah. (PPT št. 21) (Priloga 6)	Berejo rešitve križanke.

	<p>Po pregledanih rešitvah križanke nadaljujem s preverjanem učnih ciljev. Učni cilji so zapisani na drsnici.</p> <p>(PPT št. 22)</p> <p><i>Ugotavljam, da znate/še ne obvladate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti razloge za nastanek protifašistične koalicije in naštetih glavne akterje pri nastajanju zveze,</i> - <i>pojasniti pomen Atlantske listine,</i> - <i>naštetih glavne zavezniške konference in njihove sklepe.</i> <p>Opozorim na morebitne cilje, ki niso bili doseženi v celoti in povem, da jih bomo preverili na začetku naslednje učne ure.</p> <p>Učencem se zahvalim za pozornost in se poslovim.</p>	Poslušajo.
--	--	------------

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1:	PowerPoint (z zapisom učne snovi)
PRILOGA 2:	Zemljevid (s prikazom zavezništev med 2. sv. vojno)
PRILOGA 3:	Zemljevid (primer rešene naloge oz. vpisanih držav sil osi in zavezniških sil)
PRILOGA 4:	Križanka
PRILOGA 5:	Križanka (rešitve)

IV. EVALVACIJA CILJEV UČNE URE PO IZVEDBI UČNE URE

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Učenci znajo:			
- <i>pojasniti razloge za nastanek protifašistične koalicije in naštetih glavne akterje pri nastajanju zveze</i>			x
- <i>pojasniti pomen Atlantske listine</i>		x	
- <i>naštetih glavne zavezniške konference in njihove sklepe</i>		x	

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

Ta učna ura je bil moj prvi nastop v pravem razredu, med učenci. Bila sem nesproščena in nervozna, saj nisem vedela, kaj točno lahko pričakujem. Premalo sem se gibala po razredu, moje kretnje so kazale na precejšnjo mero nesproščenosti. Morda sem se za prvič celo malo preveč pripravila in me je vrglo iz tira, ko stvari niso stekle točno po načrtu. Malo sem se tudi zmedla, ko nisem vedela točnega odgovora na učenčevo vprašanje, zato sem izgubila nekaj suverenosti. Kljub vsemu pa sem te ovire premagala in speljala učno uro tako, da so učenci dosegli zastavljene učne cilje.



**O ČEM SO SE MED VOJNO
DOGOVARJALI ZAVEZNIKI?**

**DRUGA SVETOVNA
VOJNA**

VSEBINSKI POUODARKI

**1. NASTAJANJE
PROTIFAŠISTIČNE
ZVEZE**

**2. ATLANTSKA
LISTINA**

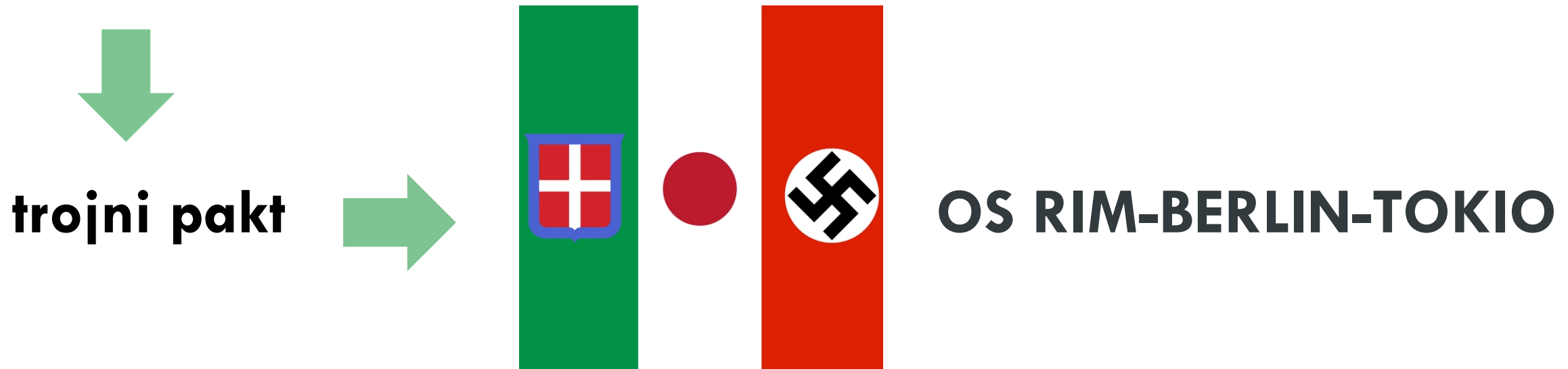
**3. ZAVEZNIŠKE
KONFERENCE
1943–1945.**

CILJI UČNE URE

- *pojasniti razloge za nastanek protifašistične koalicije in naštetih glavne akterje pri nastajanju zveze*
- *pojasniti pomen Atlantske listine*
- *naštetih glavne zavezniške konference in njihove sklepe*

1. NASTAJANJE PROTIFAŠISTIČNE KOALICIJE

- sestajanje zavezniških sil šele med vojno
- sestajanje fašističnih sil pred vojno

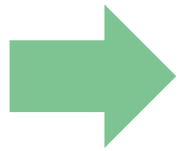




PODPIS TROJNEGA PAKTA

1. NASTAJANJE PROTIFAŠISTIČNE KOALICIJE

- **trojnemu paktu** se 1941 pridruži Jugoslavija



POSLEDICE?

- nepovezanost zavezniških sil
- kapitulacija Francije

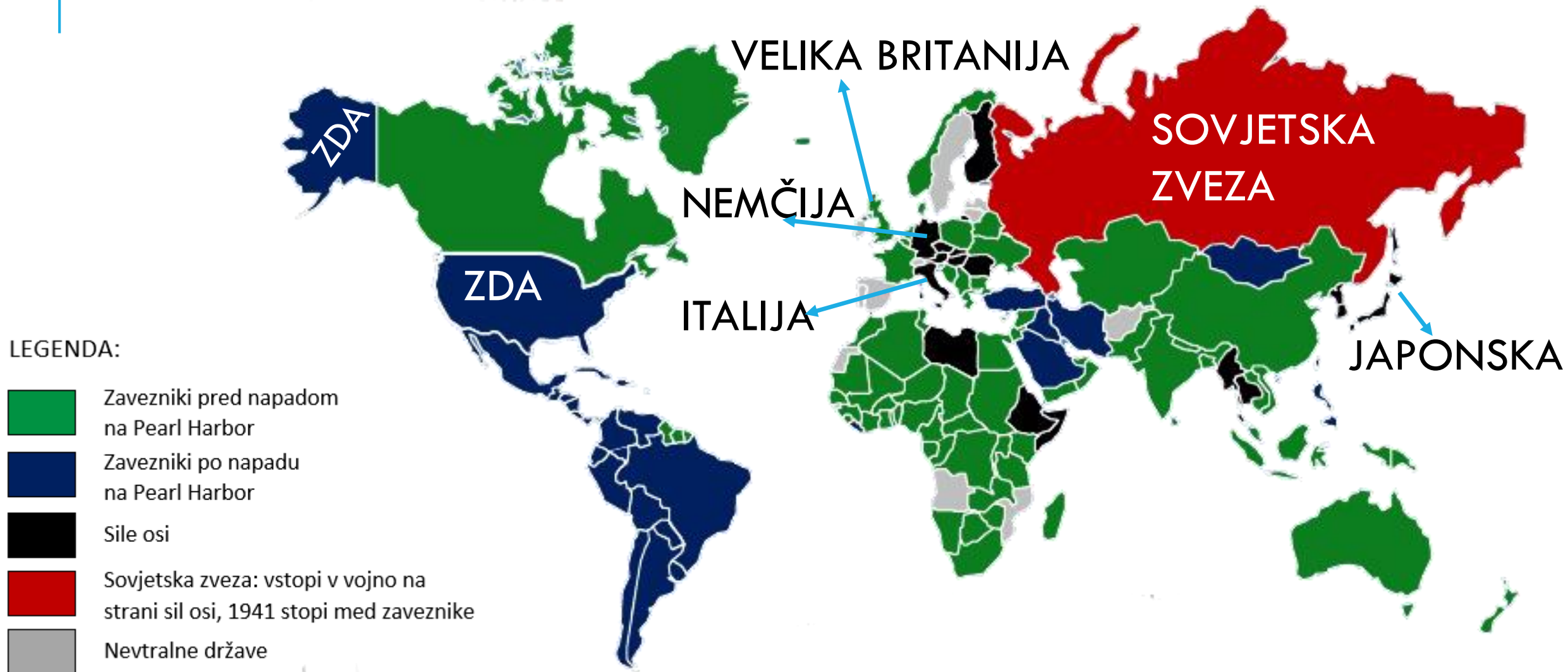


- Velika Britanija prosi za pomoč ZDA



hrana in vojaška
pomoč

ZAVEZNIŠKE SILE IN SILE OSI




1. NASTAJANJE PROTIFAŠISTIČNE KOALICIJE



- **razlogi:** 1. fašistične sile so že povezane - Os Rim-Berlin-Tokio
2. nepovezane države se težje borijo proti fašističnim silam
3. za zmago bo potrebno sodelovanje in pomoč (hrana, orožje)
- prvi se začneta povezovati Velika Britanija in ZDA

2. ATLANTSKA LISTINA

- ZDA se s pošiljanem pomoči aktivno vključijo v evropsko sceno
- 1941: prvo srečanje ROOSEVELTA in CHURCHILLA
- ZDA ne vstopijo v vojno, ostanejo nevtralne
- podpis ATLANTSKE LISTINE



dokument, ki poda osnovna načela za nastanek t. i. PROTIFAŠISTIČNE ZVEZE

2. ATLANTSKA LISTINA

- **PRVIČ**, njuni deželi ne marata za povečanje, ne ozemeljsko, ne drugačno;
- **DRUGIČ**, ne želita doseči ozemeljskih sprememb, razen svobodno izraženih želja prizadetih ljudstev,
- **TRETJIČ**, spoštujeta pravico vseh ljudstev, da si izberejo obliko vladavine, v kakšni bi hoteli živeti; in želita, da bi se pravice in samouprava obnovile ljudstvom, ki so jim le-te na silo ugrabili;

(...)

- **ŠESTIČ**, po dokončnem uničenju nacistične tiranije upata, da se bo uveljavil mir, ki bo dal vsem narodom sredstva, da bodo lahko živeli vsak v svojih mejah in ki bo zagotovil vsem ljudem v vseh deželah, da bodo živeli svobodno, brez strahu in pomanjkanja;

(...)

2. ATLANTSKA LISTINA

Katera so bila glavna načela Atlantske listine?

Prime Minister's meeting with President Roosevelt - Aug. 1941
Draft of Joint Declaration -

COPY NO: 1

MOST SECRET

NOTE: This document should not be left lying about and, if it is unnecessary to retain, should be returned to the Private Office.

PROPOSED DECLARATION

~~ALTERNATIVE VERSION~~ ~~VERSION "A"~~
~~THE DECLARATION NEW BRUNSWICK PROPOSED BY~~
~~GRAND AN ARMY TELEGRAM NUMBER: 31.~~

The President of the United States of America and the Prime Minister, Mr. Churchill, representing His Majesty's Government in the United Kingdom, being met together, deem it right to make known certain common principles in the national policies of their respective countries on which they base their hopes for a better future for the world.

First, their countries seek no aggrandisement, territorial or other;

Second, they desire to see no territorial changes that do not accord with the freely expressed wishes of the peoples concerned.

sovereign rights
Third, they respect the right of all peoples to choose the form of government under which they will live; and they wish to see self-government restored to those from whom it has been forcibly removed.

Fourth, they will endeavour, with due respect to their existing obligations, to further the enjoyment by all peoples of access, on equal terms, to the trade and to the raw materials of the world which are needed for their economic prosperity.

to be long about the
Fifth, they support fullest collaboration between all Nations in the economic field with the object of securing for all peoples freedom from want, improved labour standards, economic advancement and social security.

Sixth, they hope to see established a peace, after the final destruction of the Nazi tyranny, which will afford to all nations the means of dwelling in security within their own boundaries, and which will afford assurance to all peoples that they may live out their lives in freedom from fear.

to be long about the
Seventh, they desire such a peace to establish for all nations safety on the high seas and oceans.

to be long about the
Eighth, they believe that all of the nations of the world must be guided in spirit to the abandonment of the use of force. Because no future peace can be maintained if land, sea or air armaments continue to be employed by nations which threaten, or may threaten, aggression outside of their frontiers, they believe that the disarmament of such nations is essential pending the establishment of a wider and more permanent system of general security. They will further the adoption of all other practicable measures which will lighten for peace-loving peoples the crushing burden of armaments.

Private Office.
August 12, 1941



EXCÉLLENTE
PATHE



PRVO SREČANJE ROOSEVELTA IN CHURCHILLA

- 1.** Kako doživljate to prvo srečanje med dvema velikima voditeljema? Kakšno se vam zdi vzdušje?
- 2.** Ste pričakovali, da bo srečanje izgledalo tako? Ali ste si predstavljali kaj drugega?
- 3.** Kako je potekalo srečanje?
- 4.** Ali je bilo srečanje res tako preprosto, kot smo slišali v videu? Zakaj?

2. ATLANTSKA LISTINA



- 1941 jo podpišeta ROOSEVELT IN CHURCHILL
- temeljna načela za oblikovanje protifašistične zveze
- glavni cilj: boj proti fašizmu in nacizmu
- drugi cilji: ohranjanje miru na svetu, svobodno življenje vseh ljudi

3. ZAVEZNIŠKE KONFERENCE 1943–1945

■ KONFERENCA V TEHERANU (IRAN) 1943:

- srečajo se VELIKI TRIJE: Roosevelt, Churchill, Stalin
- skupen načrt za uničenje nemških sil
- izkrcaње v Normandiji
- priznано je odporniško gibanje v Jugoslaviji



»Kar zadeva vojno, so se našim razpravam okoli okrogle mize pridružili tudi naši vojaški štabi. Uskladjali smo načrte za uničenje nemških sil. Dosegli smo popolno soglasje glede obsega in časa operacij, kar jih bo na vzhodu, zahodu in jugu. Vsestransko razumevanje, ki smo ga tu dosegli, zagotavlja, da bo zmaga naša.«

TEHERANSKA IZJAVA 1943

TEHERANSKA IZJAVA 1943

1. Kako so zavezniki usklajevali načrte med seboj, so se Veliki tirje vse odločili sami, ali so imeli kakšno pomoč?
2. Kaj vse so določili glede vojaških načrtov?
3. Kako so zavezniki razumeli svoje načrte?

3. ZAVEZNIŠKE KONFERENCE 1943–1945

■ KONFERENCA NA JALTI (UKRAJINA) 1945:

- povojna ureditev Evrope → delitev Nemčije na 4 okupacijske cone
- prva neslogasja (strah pred močjo Sovjetske zveze)

■ KONFERENCA V POTSDAMU (NEMČIJA) 1945:

- Truman zamenja Roosevelta
- neslogasja se stopnjujejo
- vojna odškodnina Nemčije
- povojna sojenja vojnim zločincem



3. ZAVEZNIŠKE KONFERENCE 1943–1945



1. KONFERENCA V TEHERANU 1943

- izkrcaње v Normandiji
- priznано odporniško gibanje v Jugoslaviji

2. KONFERENCA NA JALTI 1945

- delitev Nemčije na 4 okupacijske cone

3. KONFERENCA V POTSDAMU 1945

- vojna odškodnina Nemčije
- sojenje nacističnim vojnim zločincem

odločajo VELIKI TRIJE oz. voditelji ZDA, Velike Britanije, Sovjetske zveze

vojaških načrtih in
operacijah (npr. izkrcaње
v Normandiji)

političnih načrtih
(npr. delitev
Nemčije na 4
okupacijske sile)

medsebojni pomoči
in sodelovanju

**O ČEM SO SE MED VOJNO
DOGOVARJALI ZAVEZNIKI?**

**O TEM, KAKO V VOJNI DOSEČI ZMAGO
IN KAKO RAVNATI S PORAŽENKAMI**

KRIŽANKA - REŠITVE

VODORAVNO

2 ZAVEZNIŠKIH

4 TROJNI PAKT

8 POTSDAMU

9 POTSDAM

12 ATLANTSKA LISTINA

14 ZDA

15 SOVJETSKA ZVEZA

NAVPIČNO

1 TEHERANU

3 ATLANTSKI LISTINI

5 JALTA

6 BOJ

7 NEPOVEZANE

10 TRUMAN

11 FRANCIJA

13 IRAN

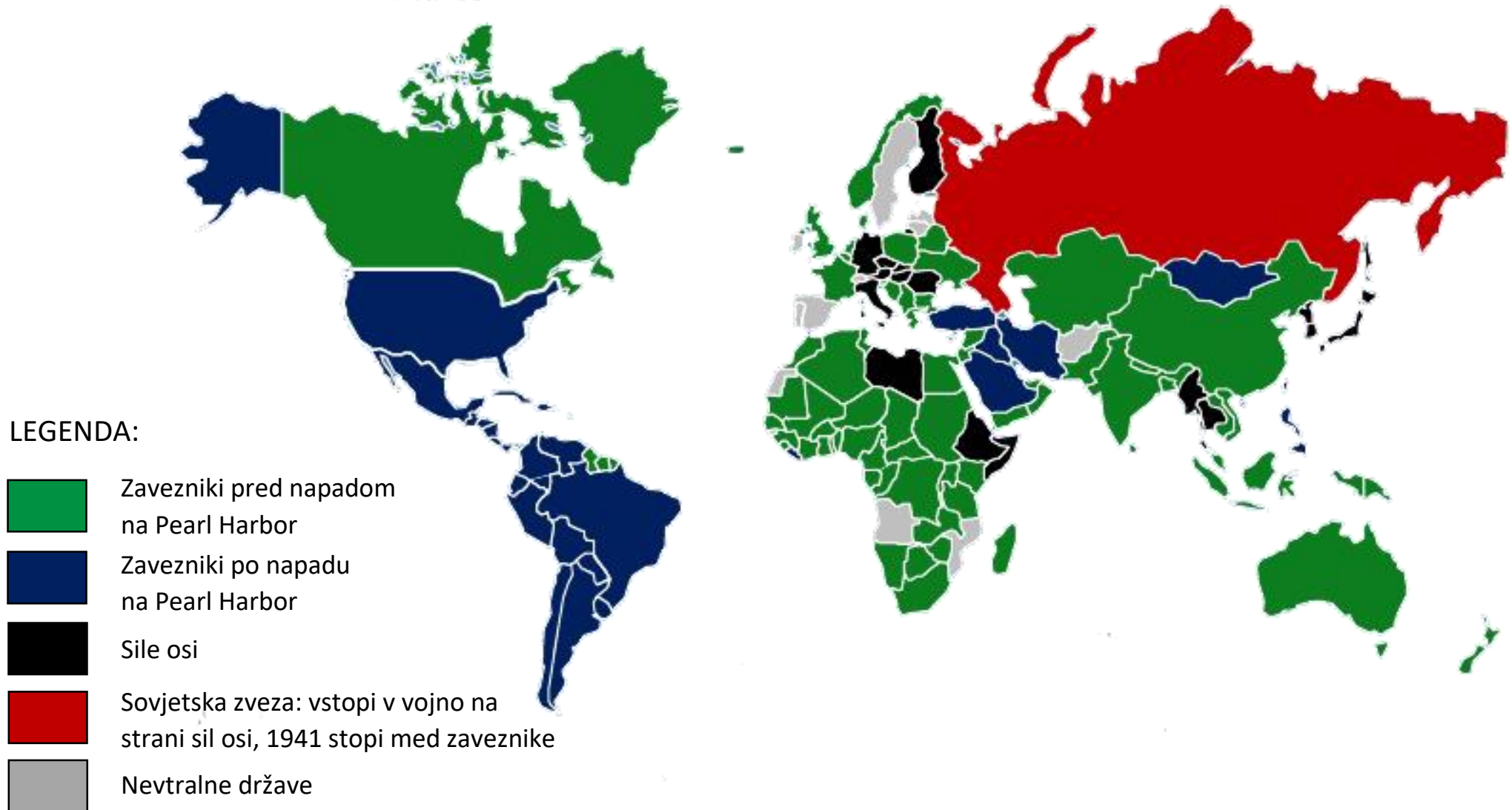
CILJI UČNE URE ✓✗



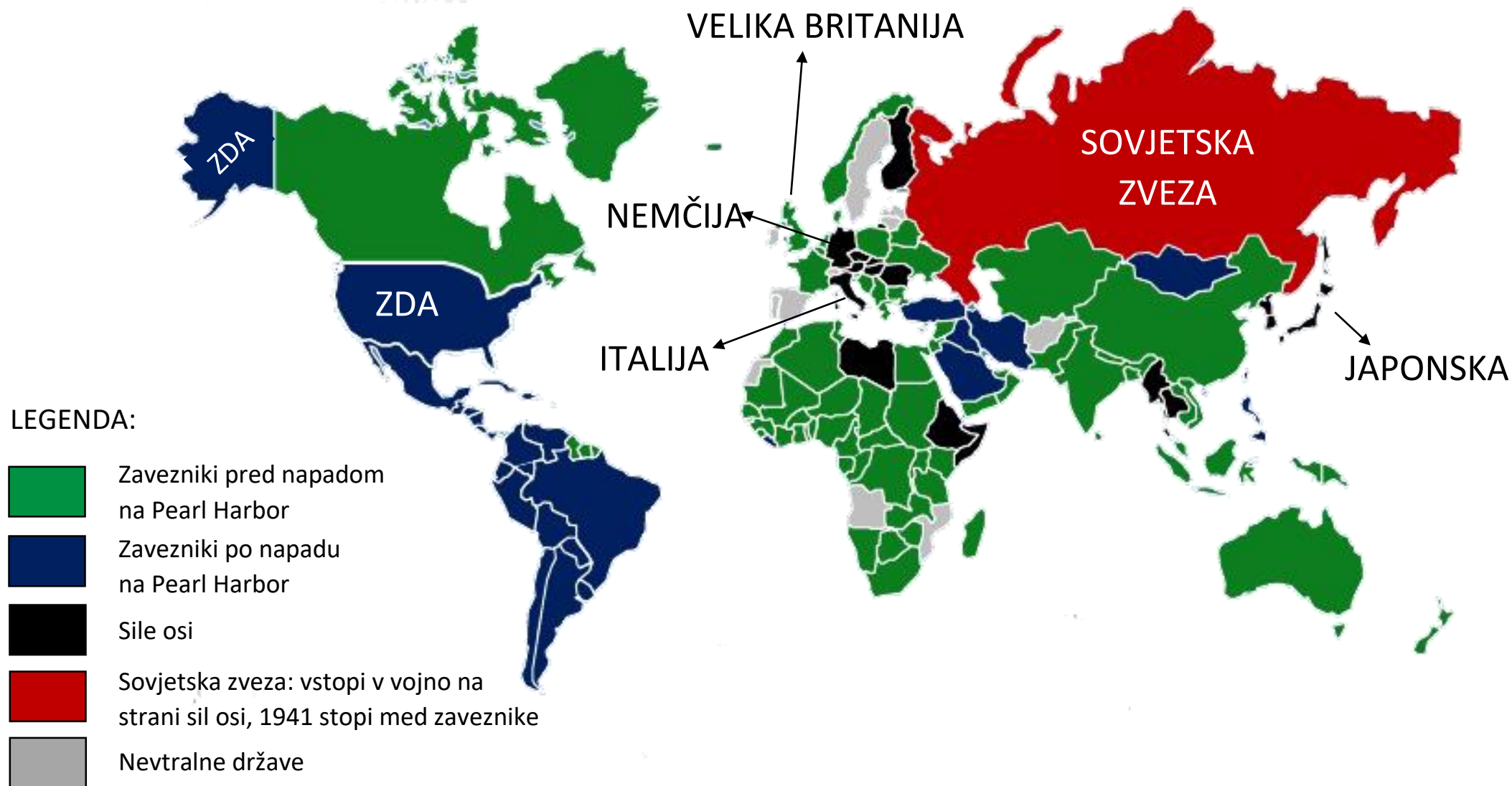
- *pojasniti razloge za nastanek protifašistične koalicije in naštetih glavne akterje pri nastajanju zveze*
- *pojasniti pomen Atlantske listine*
- *našteti glavne zavezniške konference in njihove sklepe*

HVALA ZA POZORNOST 😊

DRUGA SVETOVNA VOJNA: ZAVEZNIŠKE SILE IN SILE OSI

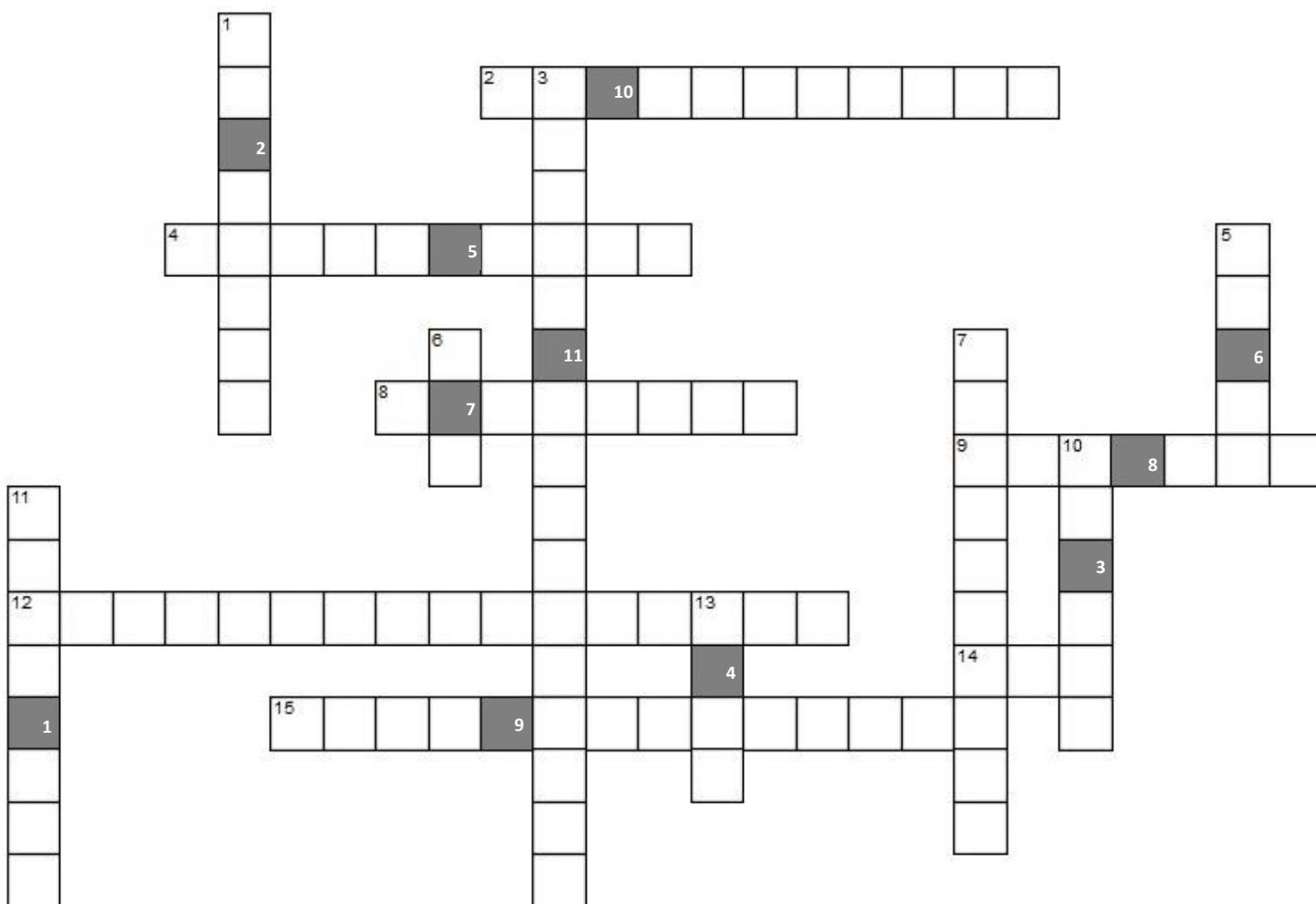


DRUGA SVETOVNA VOJNA: ZAVEZNIŠKE SILE IN SILE OSI



KRIŽANKA

Reši križanko. Črke v označenih kvadratih prepisi v kvadratke spodaj, da dobiš iskano geslo.
Geslo sestavljata dva velika politika, ki sta bila ključna pri nastajanju protifašistične zveze.



VODORAVNO

- 2 ZDA so v vojno vstopile na strani _____ sil.
4 Sporazum, ki so ga podpisale Nemčija, Italija in Japonska.
8 Sojenje vojnim zločincem in vojna odškodnina Nemčije so sklepi konference v _____.
9 Kraj, kjer je potekala zadnja konferenca velikih treh.
12 Dokument, ki predstavlja začetek oblikovanja protifašistične zveze.
14 Velika Britanija je za pomoč prosila _____.
15 Država, ki je po nemškem napadu spremenila zavezništvo.

GESLO:

1	2	3	4	1	2	5	6	6
---	---	---	---	---	---	---	---	---

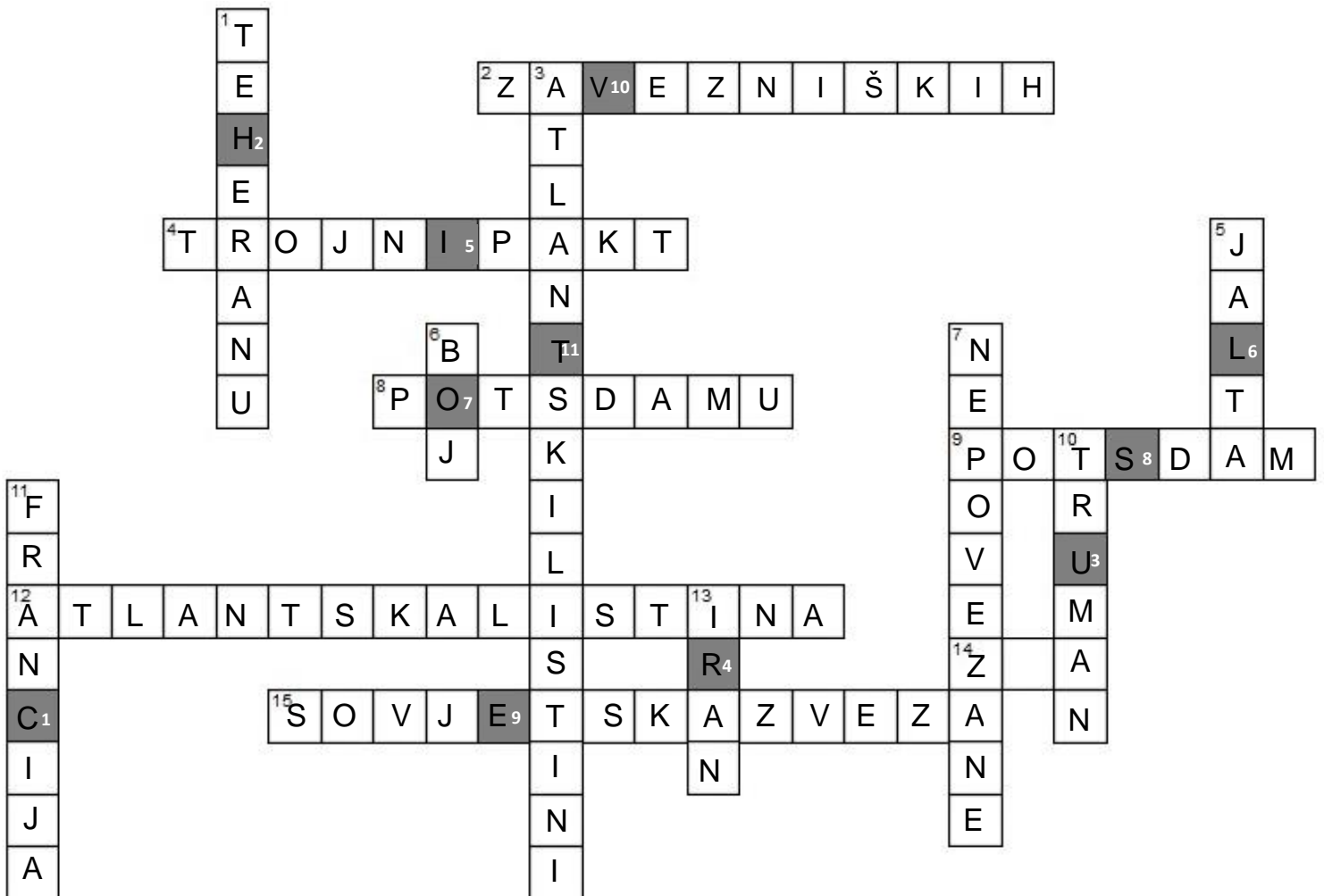
4	7	7	8	9	10	9	6	11
---	---	---	---	---	----	---	---	----

NAVPIČNO

- 1 Dan D, vojaški načrti za uničenje nemških sil in priznanje odporiškega gibanja v Jugoslaviji so sklepi konference v _____.
3 Pravična ureditev sveta, svobodno odločanje ljudstva in uničenje fašizma so načela, zapisana v _____.
5 Konferenca oz. kraj kjer zavezniki razdelijo Nemčijo na 4 okupacijske cone.
6 Glavni cilj protifašistične zveze je bil _____ proti fašizmu in nacizmu.
7 Zavezniške sile se na začetku vojne niso mogle uspešno boriti proti silam osi, ker so ostale _____.
10 Ameriški predsednik, ki je zamenjal Roosevelta (priimek).
11 Država, ki se pridruži štirim okupacijskim silam Nemčije.
13 Država prve konference velikih treh.

KRIŽANKA

Reši križanko. Črke v označenih kvadratih prepisi v kvadratke spodaj, da dobiš iskano geslo. Geslo sestavljata dva velika politika, ki sta bila ključna pri nastajanju protifašistične zveze.



VODORAVNO

- 2 ZDA so v vojno vstopile na strani _____ sil.
 4 Sporazum, ki so ga podpisale Nemčija, Italija in Japonska.
 8 Sojenje vojnim zločincem in vojna odškodnina Nemčije so sklepi konference v _____.
 9 Kraj, kjer je potekala zadnja konferenca velikih treh.
 12 Dokument, ki predstavlja začetek oblikovanja protifašistične zveze.
 14 Velika Britanija je za pomoč prosila _____.
 15 Država, ki je po nemškem napadu spremenila zavezništvo.

GESLO:

1	2	3	4	1	2	5	6	6
C	H	U	R	C	H	I	L	L

4	7	7	8	9	10	9	6	11
R	O	O	S	E	V	E	L	T

NAVPIČNO

- 1 Dan D, vojaški načrti za uničenje nemških sil in priznanje odporiškega gibanja v Jugoslaviji so sklepi konference v _____.
 3 Pravična ureditev sveta, svobodno odločanje ljudstva in uničenje fašizma so načela, zapisana v _____.
 5 Konferenca oz. kraj kjer zavezniki razdelijo Nemčijo na 4 okupacijske cone.
 6 Glavni cilj protifašistične zveze je bil _____ proti fašizmu in nacizmu.
 7 Zavezniške sile se na začetku vojne niso mogle uspešno boriti proti silam osi, ker so ostale _____.
 10 Ameriški predsednik, ki je zamenjal Roosevelta (priimek).
 11 Država, ki se pridruži štirim okupacijskim silam Nemčije.
 13 Država prve konference velikih treh.

UČNE PRIPRAVE ZA SREDNJO ŠOLO





Univerza v Ljubljani

**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Pedagoška praksa iz zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
RIM OD KRALJESTVA DO REPUBLIKE**

IME IN PRIIMEK: Lea Knez

DATUM: 15. 4. 2019

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Gimnazija	
Razred:	1.	
Datum:	15. 4. 2019	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Od mestnih držav do prvih imperijev (obvezna tema)
	Poglavje iz učbenika:	Rim
Učna enota – naslov učne ure:	Rim od kraljestva do republike	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda demonstracije gibljivih slik, metoda dela z gibljivimi slikami, metoda slikovne demonstracije, metoda dela s slikovnimi viri.	
Učne tehnike:	Skrivanka.	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Dijaki/-nje:</p> <p>->analizirajo okoliščine in vzroke družbenega in političnega organiziranja prvih človeških družb, - primerjajo oblike državnih organizacij in oblik vladanja v starem veku, - primerjajo načine urejanja odnosov med državami, med vladarji in vladajočimi na eni strani in med ljudstvom na drugi strani.«</p> <p>(Učni načrt, str. 14)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati Rim v času kraljestva - opisati organizacijo oblasti v času rimske republike - pojasniti razlike med patriciji in plebejci - opisati punske vojne - naštetih razloge za uspeh rimskih osvajanj - pojasniti vzroke za propadanje republike
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - umestiti dogodke v pravilen zgodovinski čas in prostor - zbirati informacije iz različnih medijev, jih analizirati in kritično ovrednotiti - uporabiti različne oblike komunikacije - oblikovati lastna mnenja, sodbe, vrednote in stališča
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ohranjati pozitiven odnos do predmeta zgodovina - ohranjati pozitiven odnos do antične kulturne dediščine
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> - Uvajanje - Obravnavanje nove učne snovi - Ponavljanje 	

Vsebinski poudarki:	1. Rim kot kraljestvo 2. Rim kot republika 3. Začetek rimskih osvajanj in punske vojne 4. Kriza in propadanje republike	
Učna sredstva:	Učila:	- učbenik (Berzelak S. (2002). Stare dobe. Zgodovina za 1. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan, str. 102–112.) - PowerPoint (z zapisom učne snovi) - spletni videoposnetki - učno-delovni list - skrivanka
	Učni pripomočki:	- računalnik - LCD projektor - zvočniki - platno
Medpredmetne povezave z vsebinami:	- slovenščina: komuniciranje v slovenskem jeziku, pisanje	
Novi pojmi s pojasnilom:	- republika: oblika državne ureditve, kjer državljani sami volijo predstavnike oblasti za določeno dobo - patriciji: bogatejši in vplivnejši sloj rimske družbe - plebejci: kmetje, trgovci in obrtniki v rimski družbi - punske vojne: serija vojaških spopadov med Rimom in Kartagino - rimski forum: osrednji trg - nekropola: pokopališče - rod: oblika družbene strukture, sestavljena iz več družin - pater familias: oče družine - bratstvo: skupina desetih rodov - populus Romanus: rimsko ljudstvo - senat: politično telo, ki je imelo zakonodajno oblast - svet starešin: voli kralja, sestavljen iz voditeljev rodov - Circus Maximus: hipodrom v Rimu - kloaka: zbirni kanalizacijski kanal - konzul: najvišji izvoljeni politik v času republike - magistratura: visoka državniška služba - magistrat: visok državni uradnik - veto: pravica do ugovora - tribun: predstavnik plebejcev - ljudski zbor: zakonodajno telo v času republike - pretor: najvišji predstavnik sodne oblasti - kvestor: preiskovalni sodnik, ki upravlja državne finance - cenzor: popisovalec prebivalstva za davčne namene - edil: nadzornik javne infrastrukture - provinca: upravna enota izven Italije - legionar: rimski vojak - populari: politična skupina iz vrst plebejcev - optimati: politična skupina iz vrst bogatejših družin - zemljiški zakon: poskus reforme Tiberija Grakha	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Zgodovina. Gimnazija. Splošna gimnazija. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo

		<p><i>in šport: Zavod RS za šolstvo:</i> http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2018/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (6. 4. 2019).</p>
Učna priprava		<ul style="list-style-type: none"> - Berzelak S. (2002). Stare dobe. Zgodovina za 1. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan. - Brodnik V. et al. (2011). Zgodovina 1: učbenik za prvi letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. - Cities of Myth: Crash Course World Mythology #35. https://www.youtube.com/watch?v=9EbZBJZruAc&list=PL9T6JEHU2VQr_W-oIJ3qZM_E5p_Ci7_bt&index=24&t=0s (6. 4. 2019) - The History of the Romans: Every Year. https://www.youtube.com/watch?v=w5zYpWcz1-E (8. 4. 2019) - A day in the life of a Roman soldier - Robert Garland. https://www.youtube.com/watch?v=P5e7cl19Ha0&t=53s (8. 4. 2019) - Ancient Rome in 20 minutes. https://www.youtube.com/watch?v=46ZXI-V4qwY (8. 4. 2019)
PowerPoint		<p>Stran 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Romulus and Remus symbol of Rome could be medieval replica. https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/italy/8907425/Romulus-and-Remus-symbol-of-Rome-could-be-medieval-replica.html (9. 4. 2019) <p>Stran 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - WallpaperUp. https://www.wallpaperup.com/181816/flags_Roman_SPQR.html (11. 4. 2019) <p>Stran 9:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Circus Maximus. https://www.imdb.com/title/tt6988244/mediaviewer/rm3066307840 (11. 4. 2019) - Outlet of the Great Cloaca (Cloaca Maxima) into the Tiber. http://ancientrome.ru/art/artworken/img.htm?id=65 (11. 4. 2019) - Temple of Jupiter Optimus Maximus Capitolinus. http://www.proromanis.eu/topics/roman-building-projects/roman-building-projects-outline/roman-building-projects-republic/temple-of-jupiter-

	<p>optimus-maximus-capitolinus/ (12. 4. 201)</p> <p>Stran 14: - Rome Lower Class. https://picswe.com/pics/rome-lower-class-ba.html (12. 4. 2019)</p> <p>Stran 17: - Late Republic. http://www.digitales-forum-romanum.de/gebaeudeliste/?lang=en#spaete-republik-i (12. 4. 2019)</p> <p>Stran 24: - Servius to Severus: How the Roman Legionary's Armour Evolved. http://turningpointsoftheancientworld.com/index.php/2018/08/12/evolution-roman-legionary-armour/ (11. 4. 2019)</p> <p>Stran 26: - Berzelak S. (2002). Stare dobe. Zgodovina za 1. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan, str. 109.</p> <p>Stran 27: - Hannibal's incredible route through the Alps: Experts delve into the astonishing ancient feat. https://www.realmofhistory.com/2018/04/16/hannibal-route-alps-mystery-solved/ (12. 4. 2019)</p>
Spletni videoposnetek	<p>- Cities of Myth: Crash Course World Mythology #35. https://www.youtube.com/watch?v=9EbZBJZruAc&list=PL9T6JEHU2VQr_W-oIJ3qZM_E5p_Ci7_bt&index=24&t=0s (6. 4. 2019)</p> <p>- The History of the Romans: Every Year. https://www.youtube.com/watch?v=w5zYpWcz1-E (8. 4. 2019)</p> <p>- A day in the life of a Roman soldier - Robert Garland. https://www.youtube.com/watch?v=P5e7cl19Ha0&t=53s (8. 4. 2019)</p> <p>- Ancient Rome in 20 minutes. https://www.youtube.com/watch?v=46ZXI-V4qwY (8. 4. 2019)</p>
Učno-delovni list	<p>- Cities of Myth: Crash Course World Mythology #35. https://www.youtube.com/watch?v=9EbZBJZruAc&list=PL9T6JEHU2VQr_W-oIJ3qZM_E5p_Ci7_bt&index=24&t=0s (6. 4. 2019)</p> <p>- Berzelak S. (2002). Stare dobe. Zgodovina za 1. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan.</p>

	<p>- Brodnik V. et al. (2011). Zgodovina 1: učbenik za prvi letnik gimnazije. Ljubljana: DZS.</p> <p>- Bregar Mazzini S. et al. (2017). Zgodovina 7: samostojni delovni zvezek za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. Ljubljana: Mladinska knjiga.</p> <p>- Servius to Severus: How the Roman Legionary's Armour Evolved. http://turningpointsoftheancientworld.com/index.php/2018/08/12/evolution-roman-legionary-armour/ (11. 4. 2019)</p>
--	---

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
5 minut	<p>Pozdravim in po potrebi umirim dijake. Pripravim PPT in začnem z učno uro. (Priloga 1)</p> <p><i>Danes začnemo z obravnavanjem nove učne teme, o kateri se bomo učili kar nekaj ur. Spoznali bomo antični Rim. Preden pa nadaljujemo s snovjo, me zanima, če kdo izmed vas pozna legendo o nastanku mesta Rim. Pomagate si lahko s fotografijo na sliki.</i> (PPT št. 1)</p> <p>Če kdo izmed dijakov pozna legendo o nastanku mesta Rim, ga prosim, da jo kratko predstavi. Za boljšo predstavo oz. razumevanje legende nato za uvodno motivacijo zavrtim še krajši videoposnetek. (Priloga 2) (PPT št. 2)</p>	Poslušajo.
	Spremljam gledanje videoposnetka.	Gledajo videoposnetek.
	<p><i>Videli smo torej, da legenda o nastanku Rima pripoveduje o dveh bratih, Romulu in Remu, ki sta se odločila ustanoviti svoje kraljestvo. Ker se spreta glede lokacije, kjer bi kraljestvo ustanovila, Romul ubije svojega brata in celotno oblast kot prvi rimski kralj prevzame sam. Legendo imate podrobneje napisano na učno-delovnih listih.</i></p>	Poslušajo.

Ravno na tej točki bomo začeli z obravnavanjem antične rimske zgodovine. Danes bomo spoznali Rim od kraljestva do republike. Najprej si bomo pogledali Rim kot kraljestvo, ki naj bi ga torej ustanovil Romul leta 753 pr. n. št.. Spoznali bomo tudi rimsko republiko, ki je nadomestila kraljevino ter kako je bilo organizirano življenje v njej. Obravnavali bomo tudi začetke rimskih osvajanj novega ozemlja, kjer bomo posebej izpostavili punske vojne. Na koncu pa bomo pogledali še, kaj so bili vzroki propada rimske republike.

(PPT št. 4)

Pričakujem, da boste na koncu učne ure znali:

- opisati Rim v času kraljestva,
- opisati organizacijo oblasti v času rimske republike,
- pojasniti razlike med patriciji in plebejci
- opisati punske vojne,
- naštetih razloge za uspeh rimskih osvajanj,
- pojasniti vzroke za propadanje republike.

(PPT št. 5)

Današnja snov je zapisana v učbeniku na str. 102–112. Učne snovi z drsnic danes ni treba prepisovati, saj vam bom razdelila učno-delovne liste, ki jih boste reševali med mojo razlago. Naloge bomo sproti skupaj preverili. Če boste imeli kakšno vprašanje ali misel, pa kar pogumno dvignite roko in svoja opažanja delite s sošolci.

Razdelim učno-delovne liste. V nadaljevanju dijake opozorim, katere naloge morajo na določenem mestu reševati.

(Priloga 3)

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Rim kot kraljestvo (5 minut)	Nadaljujem s 1. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če dijaki sledijo učni uri. <i>Omenili smo, da velja Romul za prvega rimskega</i>	Poslušajo.

<i>kralja.</i>	
<i>Ali mislite, da so te trditve podkrepljene z konkretnimi dokazi?</i>	Odgovorijo: - Ne.
<i>Kot smo že omenili, gre za legendo, ki pa nam vseeno lahko pomaga pri razlagi zgodovinskega dogajanja v določenem času in prostoru. Zgodba o Romulu in Remu tako lahko simbolizira različna italska ljudstva, ki so živela na Apeninskem polotoku, ki so bila med seboj sorodna, a so se vseeno bojevala. Za prave ustanovitelje mesta Rim tako veljajo Latini, eno izmed italskih pastirskih ljudstev, ki je častilo tudi kult volka, od tod simbol rešiteljice volkulje. Latini so ob reki Tiberi, na sedmih gričih, ustanovili mesto Rim. Doba kraljestva naj bi po izročilu in zapisih poznejših rimskih zgodovinarjev trajala od ustanovitve mesta 753. pr. n. št., do pregona zadnjega kralja leta 510 pr. n. št..</i>	Poslušajo.
<i>Koga torej zgodovina dojema kot ustanovitelja Rima, če pozabimo na mite in legende?</i> <i>To pa so?</i>	Odgovorijo: - Latine. - Italsko pleme, ki je živelo na Apeninskem polotoku.
<i>Treba je tudi poudariti, da so razni antični rimski zgodovinarji kot gotov datum nastanka Rima jemali leto 753 pr. n. št., ko naj bi Romul mesto ustanovil. Od časa cesarja Avgusta naprej so s to letnico začeli svoje štetje let. V obdobju kraljestva je bil Rim gosto poseljen. Najstarejše stavbe so bile iz ilovice in pokrite s slamo, gradili pa so tudi kamnite hiše po etruščanskem vzoru. V središču mesta je že zgodaj nastal forum oz. osrednji trg, kjer so zgradili mnoge templje in javne zgradbe. Mesto je obdajalo obzidje. Zunaj obzidja, v okolici mesta, so bile t. i. nekropole oz. pokopališča, glinokopi in lončarske delavnice ter Marsovo polje, kjer so se urili vojaki. Latini, ki so ob Tiberi živeli, so se povezovali v različne družbene strukture. Živeli so v rodovih, ki jih je sestavljalo več velikih družin. Na čelu družin je stal pater familias oz. oče družine, ki je imel nad vsemi družinskimi člani neomejeno oblast. Odločal je celo o njihovem življenju in smrti. Rodovi so se povezovali v večje tvorbe – bratstva, ki so bila sestavljena iz desetih rodov, deset bratstev pa je sestavljalo pleme. V Rimu je živelo 300 družin, ki so sestavljale rimsko ljudstvo – populus Romanus. V tej zgodnji dobi</i>	Poslušajo.

<p><i>mesta, so Rimu vladali kralji, ki so jih izvolili v svetu starešin. Svet starešin je bil sestavljen iz vodij rodov. Kralj je imel najvišjo sodno, politično, versko in vojaško oblast. Pri vladanju so mu pomagali uradniki in pa senat, ki je bil sestavljen iz poglavarjev vodilnih rimskih družin. Rimskih kraljev naj bi bilo sedem, zadnji trije so bili Etruščani.</i></p>	
<p><i>Kdo so Etruščani?</i></p> <p><i>Kdaj so bili na vrhuncu moči?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Visoko razvito ljudstvo, ki je živelo na Apeninskem polotoku.</p> <p>- V 6. stl. pr. n. št.</p>
<p><i>Rimljani in Etruščani so torej živeli sočasno, Etruščani pa so v določenem obdobju Rimu torej tudi vladali. Takrat je Rim doživel razcvet. Zgrajenih je bilo veliko javnih zgradb, kot je bilo Jupitrovo svetišče, Circus Maximus in kanalizacija Velika kloaka. Zadnji etruščanski kralj Tarkvinij Ošabni je vladal nasilno, zato so se mu Rimljani uprli in ga z družino pregnali iz mesta. S tem se je zaključila doba etruščanske prevlade, Rim pa je postal republika.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Ima kdo še kakšno vprašanje?</i></p> <p>Odgovorim na morebitna vprašanja.</p>	<p>Odgovorijo: - Da./Ne.</p>
<p>Nadaljujem s preverjanjem prvega sklopa nalog na učno delovnem listu.</p> <p><i>Poglejmo kako ste na vaših učno delovnih listih rešili nalogo pod naslovom »Rim kot kraljestvo.« Prosim, da vsak prebere eno nalogo in en odgovor. Začnimo v prvi vrsti, od leve proti desni.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p>Spremljam branje odgovorov in jih komentiram. Rešitve so zapisane na drsnici. (Priloga 4) (PPT št. 10)</p>	<p>Berejo rešitve učno-delovnega lista.</p>

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
<p>Rim kot republika (10 minut)</p>	<p>Nadaljujem z 2. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če dijaki sledijo učni snovi.</p> <p><i>Omenili smo, da je Rim po razpadu kraljestva postal republika.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
	<p><i>Mi zna kdo razložiti pojem republika?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p>

	- Gre za obliko državne ureditve, kjer državljani sami volijo predstavnike oblasti za določeno dobo.
<i>Republika je podobno delovala v Rimu, kjer so vsako leto izvolili dva konzula, ki sta si razdelila nekdanjo kraljevo oblast. To je bil eden izmed poskusov omejitve prevelike politične moči v rokah enega posameznika. Za ta namen so uvedli tudi magistrature – visoke uradniške službe. Najvišja magistrata sta bila konzula, ki sta drug drugega nadzirala, imela pa sta tudi pravico veta.</i>	Poslušajo.
<p>Ste že slišali za ta pojem?</p> <p>Kaj pa pomeni?</p>	<p>Odgovorijo:</p> <p>-Da./Ne.</p> <p>- Veto pomeni pravica ugovora, ki ji lahko uporabimo ob sprejemanju kakšnih zakonov.</p>
<i>Beseda veto v latinščini pomeni prepovedujem in predstavlja pravico do ugovora na nek sklep.</i>	Poslušajo.
<i>Kako sta potem morala dva konzula delovati, če sta imela oba to pravico?</i>	<p>Odgovorijo:</p> <p>- Morala sta sodelovati in zakone sprejemati skupaj. Morala sta se vedno strinjati.</p>
<i>Konzula sta morala vladati in odločati soglasno. Če se z odločitvami drugega nista strinjala, sta lahko vedno ugovarjala. Vsak izmed njiju je vladal po pol leta, izvoljena pa sta bila s strani skupščine rimskih državljanov. Po enem letu so konzuli navadno postali dosmrtni člani rimskega senata. Kadar je Rim vstopil v kakšno vojno, pa so izvolili diktatorja, ki je v času vojne vodil državo in vojsko, po navadi za obdobje šestih mesecev. Med diktaturo so prenehale veljati vse magistrature.</i>	Poslušajo.
<p><i>Kako so torej omejevali politično moč v času rimske republike?</i></p> <p><i>V katerem primeru pa je oblast nosil en sam človek?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <p>- Izvolili so dva konzula, ki sta morala vladati soglasno. Nobeden se ni mogel povzdigniti nad drugega.</p> <p>- Uvedli so druge uradniške službe, ki so pomagale pri vladanju v državi.</p> <p>- V primeru vojne.</p>

<p><i>Glavni nosilec politične dejavnosti v Rimu je bil senat, ki sta ga vodila oba konzula. V začetku republike je imel 300 članov, število je kasneje naraslo na 600, v obdobju Julija Cezarja pa na 900 članov. Senatorji so bili aktivni ali bivši magistrati. Šlo je za sloj prebivalstva, ki je v družbi držal zelo ugledno mesto. V zgodnjem obdobju republike so bili to izključno patriciji – sloj bogatejšega prebivalstva, ki je imelo veliko posesti, črede živine in številne privilegije. Šlo je za potomce prvotnih naseljencev Rima, ki so imeli vse politične pravice. V zgodnjem Rimu se je poleg patricijev izoblikoval še en družbeni sloj, ki so ga sestavljali večinoma kmetje, trgovci in obrtniki.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Se morda spomnite, kako se ta sloj imenuje?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Plebejci.</p>
<p><i>Rimska družba je bila strogo razdeljena na dva dela, na patricije in plebejce, ki se med sabo niso smeli poročati. Vsa moč je tako ostala v rokah patricijev, saj je bil dvig na družbeni lestvici nemogoč. Število plebejcev je hitro naraščalo, zaradi vse večjih nasprotij med obema slojema, pa so bili patriciji prisiljeni kdaj tudi popustiti. Plebejci so se tako lahko povezovali v ljudske zbornice oz. skupščine, ki so imenovale ljudske tribune. Ljudska tribuna sta bila sprva dva, kasneje pa tudi deset. Njihova naloga je bila zastopati interese plebejcev. Dobili so vedno več odgovornosti, bili so tudi nedotakljivi ter imeli pravico veta na odločitve konzulov ali senata. Ljudski tribuni so začeli delovati v začetku 5. stoletja pr. n. št.. V naslednjih stoletjih so se politične pravice obeh slojev skoraj izenačile. Brez pravic pa je ostal najnižji družbeni sloj, to so bili sužnji.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Zakaj mislite, da so patriciji začeli popuščati plebejcem in jim dodelili vedno več pravic?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Ker jih je bilo v številnih velikih več in bi se lahko uprli.</p>
<p><i>Plebejci so res začeli protestirati, prav tako pa so grozili, da bodo zapustili mesto in se naselili drugje. Na ta način bi s seboj odpeljali tudi vso delovno silo. Na tej točki so patriciji popustili in ustanovili funkcijo ljudskega tribuna. Njihov položaj se je postopoma izboljšal še sredi 5. stoletja pr. n. št., ko so na dvanajst bronastih tabel zapisali zakone, ki so urejali zasebno, kazensko, javno in versko pravo. Table so bile javno objavljene na rimskem forumu. Prav tako</i></p>	<p>Poslušajo.</p>

<p><i>so odločili, da mora biti eden izmed konzulov plebejec. Plebejci so se tako lahko vključevali v politično življenje in sprejemali visoke državniške funkcije, kot je bila senatorska. Dovoljene so bile poroke med slojema. Nasprotja med plebejci in patriciji so oslabela, to pa je pomenilo, da se je okrepila moč rimske države, kar je pospešilo osvajanja novega ozemlja. Kljub vsem izboljšavam pa je oblast v Rimu ostala v rokah omejenega števila bogatih družin.</i></p>	
<p><i>Ima kdo kakšno vprašanje?</i></p> <p>Odgovorim na morebitna vprašanja in nadaljujem z učno uro.</p>	<p>Odgovorijo: - Da./Ne.</p>
<p><i>Sedaj si bomo še bolj natančno pogledali organizacijo oblasti v rimski republiki. Omenili smo že senat, ki je imel običajno 300 članov in je nadziral finance, dajal pobude za izvajanje zakonov in odločal o vojnah ter zunanjih politiki. Poleg senata je imel zakonodajno oblast še ljudski zbor.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Kdo je bil na vrhu senata?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Konzula.</p>
<p><i>V času vojne je vladanje prevzel diktator oz. vrhovni poveljnik vojske. Izvršna in upravna oblast sta bili razdeljeni med več funkcij. Izredno pomembno vlogo so imeli pretorji, najvišji predstavniki sodne oblasti, ki so pripravljali predloge rimskih zakonov. Kvestorji so bili preiskovalni sodniki, ki so upravljali državne finance. Pomembno vlogo so imeli še cenzorji, ki so skrbeli za popis prebivalstva za davčne namene, prav tako pa so nadzirali člane senata. Edil je bil nadzornik javnih poslopij in svetišč v Rimu, skrbel pa je tudi za promet in javni red ter organiziral razne igre. Ostali so nam še tribuni, ki smo jih že omenili.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Kdo so bili tribuni?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Zastopniki plebejcev in njihovih interesov, ki so imeli pravico veta na sklepe konzulov in senata.</p>
<p><i>Vse te funkcije so spadale pod magistraturo, funkcionarje pa lahko s skupnim imenom poimenujemo magistrati, sestajali in delovali pa so na rimskem forumu, ki je predstavljal center javnega in političnega življenja v Rimu.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>

<i>Pogledali si bomo videoposnetek, ki bo na kratko obnovil organizacijo oblasti v času rimske republike.</i> (Priloga 5) (PPT št. 18)	
Spremljam gledanje videoposnetka.	Gledajo videoposnetek.
<i>Poglejmo še, kako ste rešili naloge na vaših učno-delovnih listih. Naj nadaljuje tisti, pri katerem smo prej ostali.</i>	Poslušajo.
Spremljam branje odgovorov in jih komentiram. Rešitve so zapisane na drsnici. (PPT št. 19)	Berejo rešitve učno-delovnega lista.

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Začetki rimskega osvajanja in punske vojne (10 minut)	<p>Nadaljujem s 3. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če dijaki sledijo učni uri.</p> <p><i>Omenili smo že, da je zmanjšanje nasprotij med patriciji in plebejci vodilo do krepitve rimske države. Rimljani so svoj vpliv najprej začeli širiti nad sosednjimi mesti in ljudstvi. Pri tem so na Apeninskem polotoku obračunali z Etruščani in uničili njihovo politično življenje ter prepovedali njihove običaje. Ozemlje so naprej osvajali proti jugu Apeninskega polotoka, kjer so naleteli na odpor Grkov in Kartažanov. Grke je v vojni proti Rimljanom s svojo močno vojsko podpiral tudi epirski (današnja Grčija) kralj Pir. Rimljane je sicer uspel premagati, vendar je njegova vojska utrpela tako veliko škode, da naj bi kralj izjavil, da jih še ena takšna zmaga uniči. Od tod tudi poznamo izraz Pirova zmaga. Vojne s kraljem Pirom (280–275 pr. n. št.) so se končale z zmago Rimljanov in njihovo zasedbo celotne južne Italije. Druga mogočna sila, s katero so se bojevali Rimljani pa so bili Kartažani, pomorska sila iz Severne Afrike, ki je obvladovala Sredozemlje in svoj vpliv širila proti Siciliji in Španiji. Rimljani in Kartažani so se med seboj dolgo borili za oblast. Med obema ljudstvom je izbruhnulo več velikih vojn, ki jih imenujemo tudi punske vojne. Rimljani so Kartažane imenovali namreč Punci. V prvi punski vojni, ki je trajala od leta 264 do 241 pr. n. št. so zmagali Rimljani in Kartažanom vzeli Sicilijo. Sicilija je postala rimska provinca.</i></p>	Poslušajo.
	<i>Se spomnite, kaj pomeni provinca?</i>	Odgovorijo: - Upravna enota v rimski

	državi, ki označuje ozemlja zunaj Italije.
<i>Poleg Sicilije so Rimljani Kartažanom vzeli še Sardinijo in Korziko, ki sta tvorili drugo rimsko provinco. Province so upravljali rimski uradniki, navadno so to bili konzuli ali pretorji. Imeli so najvišjo vojaško in sodno oblast.</i>	Poslušajo.
<i>Kako mislite, da so v provincah vladali Rimljani?</i>	Odgovorijo: - Vpeljali so svojo državno ureditev in zakone. - Izkoriščali so surovine v provincah in delovno silo.
<i>Predvsem gospodarstvo provinc je bilo podrejeno rimski državi, domači prebivalci pa so morali plačevati visoke davke. Vse to je omogočilo velik vzpon Rima. Za hitro osvajanje novega ozemlja je bila ključna tudi izurjena in dobro organizirana vojska, ki so jo tvorili t. i. legionarji. Šlo je za zveste vojake, ki so se borili za plen in zemljo in so imeli torej velike interese za bojevanje.</i> <i>Sedaj si bomo pogledali krajši video, ki bo prikazal življenje rimskega legionarja iz obdobja rimskega cesarstva, ki bo sledilo obdobju republike.</i> (Priloga 6) (PPT št. 23)	Poslušajo.
Spremljam gledanje videoposnetka.	Gledajo videoposnetek.
<i>Kako star je bil legionar iz videoposnetka, ko je vstopil v vojsko?</i>	Odgovorijo: - 18. let
<i>Kako dolgo bo moral služiti preden se bo lahko upokojil?</i>	- 25 let.
<i>Kaj je že in še bo dobil v zameno?</i>	- Dobiva plačo. - Dobil je tri zlatnike, ko je vstopil v vojsko. - Ko se bo upokojil, bo dobil v dar nekaj posesti.
<i>Zakaj se je pridružil legionarjem?</i>	- Bil je iz kmečkega stanu in ni imel boljših možnosti za uspeh v družbi.
<i>Se kdo spomni koliko kilometrov na dan so prehodili?</i>	- 36 km.
<i>Kaj ste zvedeli o drugih legionarjih?</i>	- Bili so iz vseh koncev imperija.

	- V enem šotoru jih je skupaj bilo sedem.
Pokažem sliko legionarja, kjer z dijaki skupaj poimenujemo njegovo vojaško opremo. (PPT št. 24)	Gledajo sliko in naštevajo vojaško opremo legionarjev.
<i>Rimska vojska je bila mogočna, legionarji pa dobro opremljeni in izurjeni. Med letoma 218–202 pr. n. št. so se v drugi punski vojni spet spopadli s Kartažani, vendar so bili na začetku vojne manj uspešni. Tokrat je Kartažane vodil vojskovodja Hanibal, ki je na Apeninskem polotoku premagal Rimljane v štirih bitkah. Leta 216 pr. n. št. so Kartažani v veliki bitki pri Kanah popolnoma uničili rimsko vojsko.</i>	Poslušajo.
<i>Morda veste zaradi katerega dejanja je Hanibal zelo znan?</i>	Odgovorijo: - S svojo vojsko in sloni se je odpravil proti Rimu čez Alpe in jih tudi prečkal.
<i>Hanibala je na poti čez Alpe spremljalo okrog 50.000 pešcev, 9.000 konjenikov in celo sloni. Alpe je uspešno prekoračil ampak Rima ni napadel takoj. Medtem se je rimski vojskovodja Scipion Afriški izkrčal v bližini Kartagine z močno vojsko. Hanibal se je moral vrniti domov in obe vojski sta se spopadli. V teh spopadih so bili močnejši Rimljani in si pokorili Kartagino. Kartagina je morala za kazen Rimljanom prepustiti vse čezmorske posesti in uničiti skoraj vso svoje ladjevje. Rim je postal gospodar zahodnega Sredozemlja in si s tem odprl pot za začetek velikih rimskih osvajanj. Zgodba s Kartagino na tem mestu še ni bila končana, saj so se Rimljani z njo spopadli še v tretji punski vojni, ki je trajala od leta 149 do 146 pr. n. št.. V tej vojni je bila Kartagina popolnoma uničena, Rimljani so mesto porušili in ga posuli s soljo, da je postalo nerodovitno. Istočasno so Rimljani premagali tudi Grčijo in jo priključili svojemu ozemlju. Čeprav so bili Grki vojaško poraženi, pa je njihova kultura močno zaznamovala Rimljane, ki so od njih na primer prevzeli bogove, umetnost in arhitekturo.</i> <i>Sedaj bomo pogledali krajši videoposnetek, ki bo prikazoval širjenje rimske države v času republike.</i> (Priloga 7) (PPT št. 28)	Poslušajo.
Spremljam gledanje videoposnetka.	Gledajo videoposnetek.

<p>Če poskušamo povzeti snov, ki smo jo do sedaj obravnavali lahko torej povemo, da se je rimska civilizacija začela razvijati na Apeninskem polotoku. Iz majhne mestne države se je Rim s pomočjo dobre uprave in mogočne vojske razvil v državo, ki je v naslednjih stoletjih zavladata vsem deželam ob Sredozemskem morju.</p>	Poslušajo.
<p>Ima kdo kakšno vprašanje?</p> <p>Odgovorim na morebitna vprašanja.</p>	Odgovorijo: - Da./Ne.
<p>Poglejmo, kako ste rešili naloge na učno-delovnem listu. Kar nadaljujmo z branjem odgovorom tam, kjer smo prej ostali. Kdo je na vrsti?</p>	Poslušajo.
<p>Spremljam odgovore in jih komentiram. Rešitve so zapisane na drsnici. (PPT št. 29–30)</p>	Berejo rešitve učno-delovnega lista.

4. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
<p>Kriza in propadanje republike (5 minut)</p>	<p>Nadaljujem s 4. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če dijaki sledijo učni uri.</p> <p><i>Okoli 1. stoletja pr. n. št. je rimska država zašla v krizo. Eden izmed glavnih razlogov je bilo propadanje malih kmetov, ki so izgubili obdelovalno zemljo na račun bogatih veleposestnikov in trgovcev. Posledično se je povečalo število revežev, ki so potrebovali pomoč države, da so lahko preživeli. Večala so se nasprotja med revnimi in bogatimi. Izoblikovali sta se dve politični skupini, populari in optimati. Optimati so bili pripadniki bogatejših družin, populari pa so branili interese preostalega ljudstva. Razmere kmetov sta želela izboljšati ljudska tribuna in brata, Tiberij in Gaj Grakh. Tiberij je predlagal t. i. zemljiški zakon oz. da bi del veleposestniške zemlje razdelili kmetom, ki bi postali popolni lastniki. Zaradi nestrinjanja veleposestnikov je bil Tiberij ubit. Desetletje kasneje je s podobnimi reformami nadaljeval njegov brat Gaj, vendar tudi sam ni bil uspešen. Uprli so se mu senatorji, Gaj je moral zbežati in na begu umrl. Kriza ni bila rešena.</i></p>	Poslušajo.
	<p>Če smo prej rekli, da je pomiritev nasprotij med patriciji in plebejci omogočila krepitev družbe in dala zagon rimskim osvajanjem, kaj mislite, da se bo ob takšni krizi zgodilo?</p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Družbeni nemiri bodo verjetno oslabili moč države. - Vedno težje bo vzdrževati

	veliko in močno vojsko in hkrati podpirati vedno več revnega prebivalstva.
<i>Vojaška moč države se je v času družbenih nemirov slabila. Krizo so poglobili tudi vojaški vpadi tujih ljudstev in naraščajoči nemiri na mejah države. Dolgotrajno vojskovanje je terjalo veliko stroškov, ki jih je država morala pridobiti od svojih prebivalcev. Nezačuden je raslo. Konzul Gaj Marij je v takšni situaciji krizo poskušal rešiti z reformo vojske. Služil je lahko vsak nad 18 let star državljan, ki je za služenje prejemal tudi plačo. S takšno vojsko je Gaj Marij uspel premagati ljudstva, ki so ogrožala meje države. Šlo je za najemniško vojsko, ki pa je prinesla druge probleme.</i>	Poslušajo.
<i>Kaj mislite, da se zgodi v trenutku, ko vojska ne služi več ljudstvu, ampak za svoje delo od posameznikov prejema plačila?</i>	Odgovorijo: - Vojska bo sledila vsakemu, ki jo bo plačal več. - Ne bodo se več borili za skupno dobro in za državo, ampak bodo vojaki sledili lastnim interesom.
<i>Novo vojsko so vojskovodje lahko izkoriščali za lastne interese. Proti Gaju Mariju je nastopil Sula, ki je prvi vojsko uporabil za lastne namene in želel obračunati s Gajem Marijem in drugimi političnimi nasprotniki. V Rimu je izbruhnila državljanska vojna, v kateri je zmagal Sula in se oklical za diktatorja in vzpostavil aristokratsko oblast. Poleg omenjene notranje krize pa se je Rim soočal z vedno večjimi upori v provincah. Državljanjska vojna in drugi nemiri so republiko močno oslabili, kar so izkoristili tudi sužnji, ki so se začeli upirati. Krizo republike je izkoristil Gaj Julij Cezar, mlad in premožni plemič, ki je začel utrjevati svojo politično moč s pomočjo vojske, republika pa je pod njegovim vodstvom počasi začela prehajati v cesarstvo, ampak o tem se bomo učili naslednjo učno uro.</i>	Poslušajo.
<i>Ima kdo kakšno vprašanje?</i>	Odgovorijo: -Da./Ne.
Odgovorim na morebitna vprašanja.	
<i>Poglejmo še, kako ste rešili nalogo na učno-delovnih listih. Nadaljujmo tam, kjer smo prej končali.</i>	Poslušajo.
Spremljam odgovore in jih komentiram. Rešitve so zapisane na drsnici.	Berejo odgovore.

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
10 minut	<p>Ko preverimo naloge na učno-delovnem listu začnem z izvajanjem zaključnega dela učne ure.</p> <p><i>Za konec vam bom razdelila še skrivanke, kjer boste iskali besede, povezane z današnjo učno snovjo. V pomoč naj vam bodo namigi, zapisani pod skrivanko. Na voljo boste imeli 5 minut, potem pa bomo namige s pravilno poiskanimi besedami skupaj pregledali. Prosim, da nalogo opravljate samostojno in brez klepetanja.</i></p> <p>Razdelim skrivanke. (Priloga 8)</p> <p><i>Začnite!</i></p>	Poslušajo.
	Spremljam reševanje skrivanke.	Rešujejo skrivanko.
	<p>Po petih minutah začnem preverjati nalogo.</p> <p><i>Poglejmo, ali vam je uspelo najti vse besede. Prosim, da vsak prebere en namig in pove, katera beseda k temu namigu spada in kje jo je našel. Bomo nadaljevali kar tam, kjer smo prej ostali.</i></p>	Poslušajo.
	<p>Spremljam branje odgovorov in jih komentiram. Rešitve so zapisane na drsnici. (Priloga 9) (PPT št. 34)</p>	Berejo rešitve skrivanke.
	<p>Ko zaključimo s preverjanjem skrivanke, preverim še, v kolikšni meri so učenci osvojili cilje učne ure. Cilji so zapisani na drsnici. (PPT št. 35)</p> <p><i>Ugotavljam, da znate/še ne obvladate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati Rim v času kraljestva, - opisati organizacijo oblasti v času rimske republike, - pojasniti razlike med patriciji in plebejci - opisati punske vojne, - naštetih razloge za uspeh rimskih osvajanj, - pojasniti vzroke za propadanje republike. 	Poslušajo.

<p>Opozorim na morebitne cilje, ki niso bili doseženi v celoti in povem, da jih bomo preverjali na začetku naslednje učne ure.</p> <p>Dijakom se zahvalim za pozornost in se poslovim.</p>	
--	--

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1:	PowerPoint (z zapisom učne snovi)
PRILOGA 2:	Učno-delovni list
PRILOGA 3:	Učno-delovni list (rešitve)
PRILOGA 4:	Skrivanka
PRILOGA 5:	Skrivanka (rešitve)

IV. EVALVACIJA CILJEV UČNE URE PO IZVEDBI UČNE URE

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
- opisati Rim v času kraljestva			x
- opisati organizacijo oblasti v času rimske republike		x	
pojasniti razlike med patriciji in plebejci			x
- opisati punske vojne			x
- naštetih razlogov za uspeh rimskih osvajanj			x
- pojasniti vzroke za propadanje republike			x

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

Učno uro sem uspešno izvedla. Bila sem dobro pripravljena in samozavestna. Tempo dela je bil kar hiter, z dijaki smo obravnavali veliko nove snovi, vendar so razlagi in načinu dela uspeli slediti. Učno-delovne liste so uspešno reševali, ponovitvena skrivanka na koncu pa je predstavljala uspešno motivacijsko tehniko. V enem primeru se je pojavilo klepetanje in takrat sem za trenutek prenehala s podajanjem učne snovi, kar je bila uspešna strategija. Cilji učne ure so bili preverjeni in doseženi.





LEGENDA O
NASTANKU RIMA
(videoposnetek)



SPQR

**RIM OD KRALJESTVA DO
REPUBLIKE**

VSEBINSKI POUDARKI

1. RIM KOT
KRALJESTVO

2. RIM KOT REPUBLIKA

3. ZAČETKI RIMSKIH
OSVAJANJ IN
PUNSKA VOJNE

4. KRIZA IN
PROPADANJE
REPUBLIKE

CILJI UČNE URE

- ▶ opisati Rim v času kraljestva
- ▶ opisati organizacijo oblasti v času rimske republike
- ▶ pojasniti razlike med patriciji in plebejci
- ▶ opisati punske vojne
- ▶ naštetih razloge za uspeh rimskih osvajanj
- ▶ pojasniti vzroke za propadanje republike

1. RIM KOT KRALJESTVO

LATINI,
ITALSKO
PASTIRSKO
LJUDSTVO

TIBERA,
7 GRIČEV

753 pr. n. št.

GOSTA
POSELITEV,
ILOVNATE IN
SLAMNATE HIŠE

RIMSKI FORUM

OBZIDJE,
NEKROPOLA,
MARSOVO
POLJE

1. RIM KOT KRALJESTVO

DRUŽINA
(pater
familias)

PLEME (10
BRATSTEV)

DRUŽBA

ROD
(več velikih
družin)

BRATSTVO (10
rodov)



1. RIM KOT KRALJESTVO

SVET
STAREŠIN

SENAT IN
URADNIKI

VOLIJO

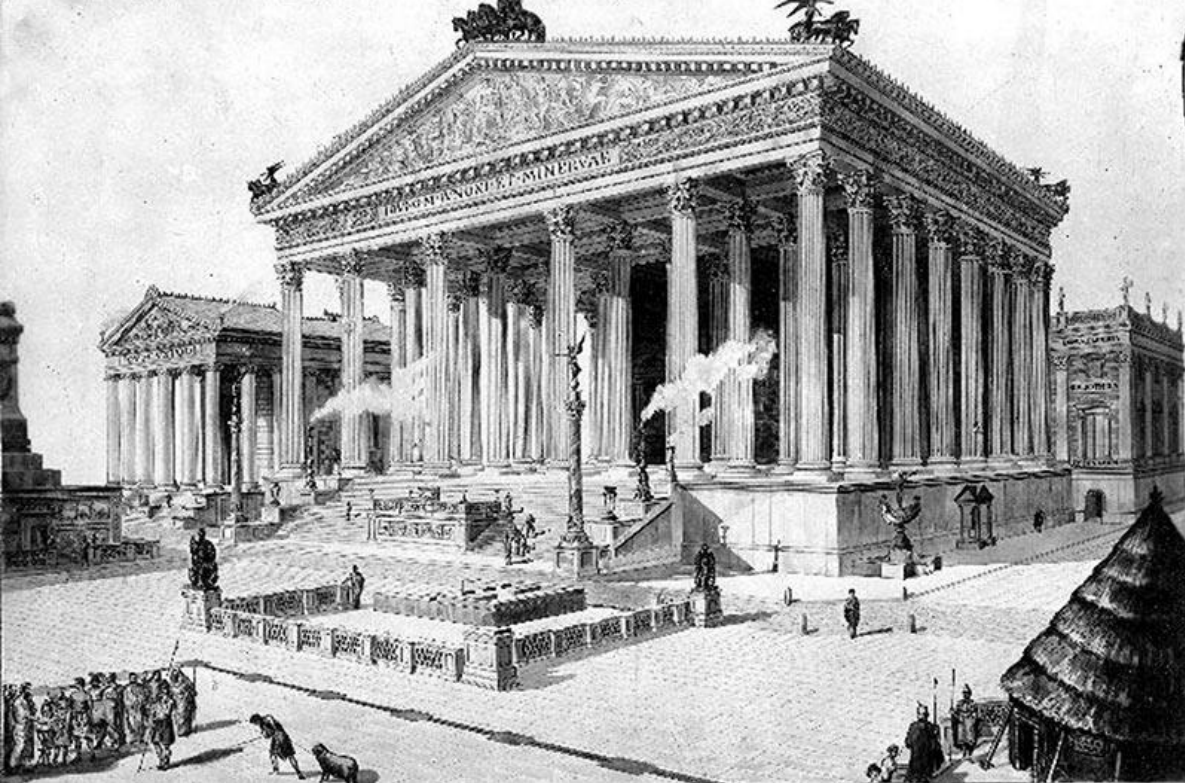


POPULUS
ROMANUS

KRALJ



POLITIČNA,
SODNA IN
VOJAŠKA
OBLAST



JUPITROV TEMPELJ



VELIKA KLOAKA



REKONSTRUKCIJA
HIPODROMA

RIM KOT KRALJESTVO

1. Dopolni besedilo.

Rim so ob bregovih reke Tibere ustanovili Latini, italsko pastirsko pleme, ki je živel na Apeninskem polotoku. Doba kraljestva naj bi po izročilu poznejših rimskih zgodovinarjev trajala od ustanovitve mesta 753 pr. n. št. do pregona zadnjega kralja leta 510 pr. n. št.. V obdobju kraljestva je bil Rim gosto poseljen. V središču mesta je že zgodaj nastal forum oz. osrednji trg, kjer so zgradili mnoge templje in javne zgradbe. Mesto je bilo zaščiteno z obzidjem. Latini so se povezovali v različne družbene strukture, ki so se s skupnim imenom imenovali *populus Romanus* – rimsko ljudstvo. Najmanjša družbena skupina so bile družine, ki jih je vodil *pater familias* - oče družine. V družini je o vsem odločal sam. Rimu so vladali kralji, ki so jih izvolili v svetu starešin. Ti so imeli najvišjo sodno, politično in vojaško oblast. Pri vladanju je imel pomembno vlogo tudi senat, sestavljen iz poglavarjev vodilnih rimskih družin.

2. RIM KOT REPUBLIKA

PREGON
ZADNJEGA
KRALJA

509 pr. n. št.

OBLIKA
DRŽAVNE
UREDITVE

VLADATA
DVA
KONZULA

VETO

MAGISTRATURE

2. RIM KOT REPUBLIKA

V ČASU
VOJNE
VLADA
DIKTATOR

MAGISTRATURE
PRENEHAJO
DELOVATI

PO VOJNI MORA
DIKTATOR
ODSTOPITI

SENAT
(glavno
politično telo)

NAJPREJ
ČLANI SAMO
PATRICIJI

PREMOŽEN
SLOJ, VELIKO
PRIVILEGIJEV

2. RIM KOT REPUBLIKA

PLEBEJCI

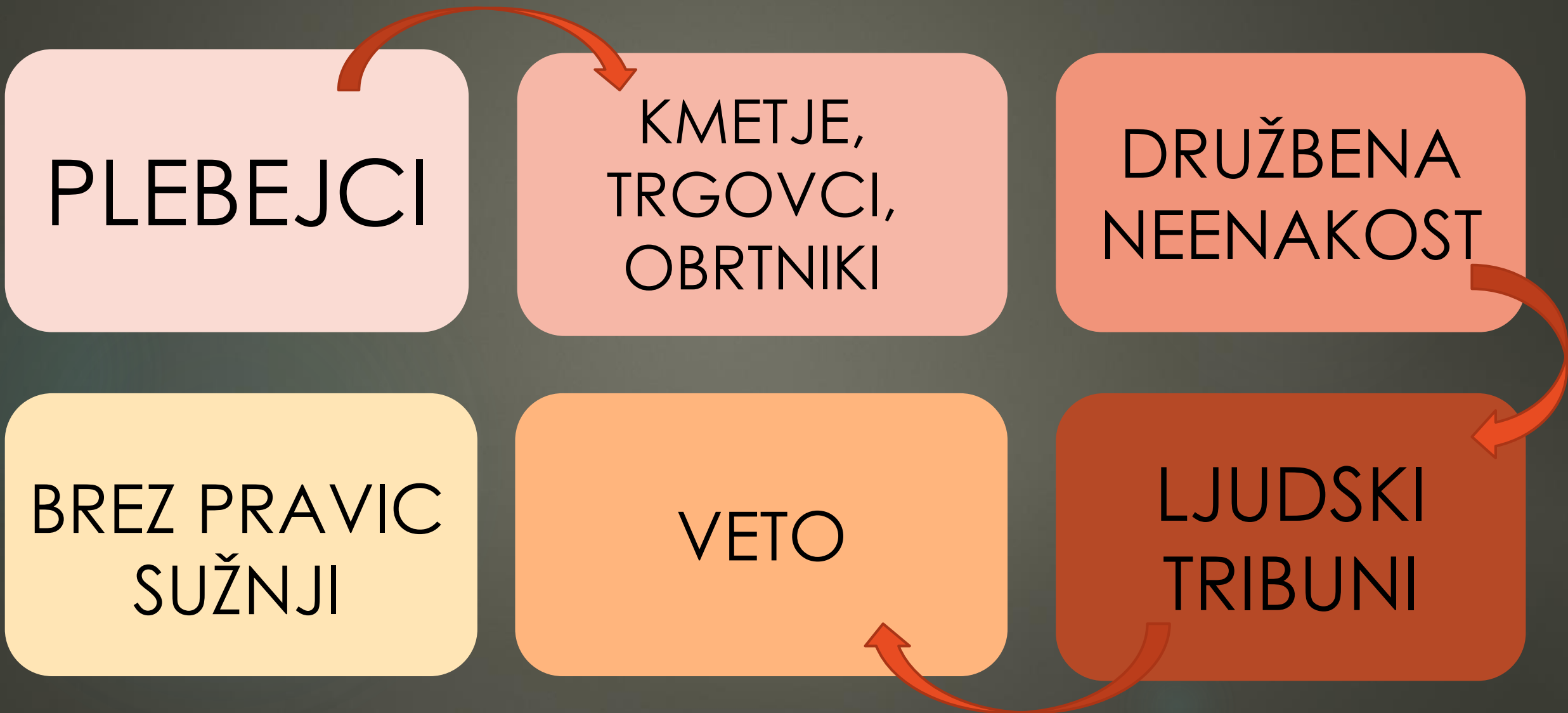
KMETJE,
TRGOVCI,
OBRTNIKI

DRUŽBENA
NEENAKOST

BREZ PRAVIC
SUŽNJI

VETO

LJUDSKI
TRIBUNI





PATRICIJI



VOJSKA

SUŽNJI



PLEBEJCI

2. RIM KOT REPUBLIKA

IZENAČEVANJE
PRAVIC MED
SLOJEMA

12 BRONASTIH
TABEL

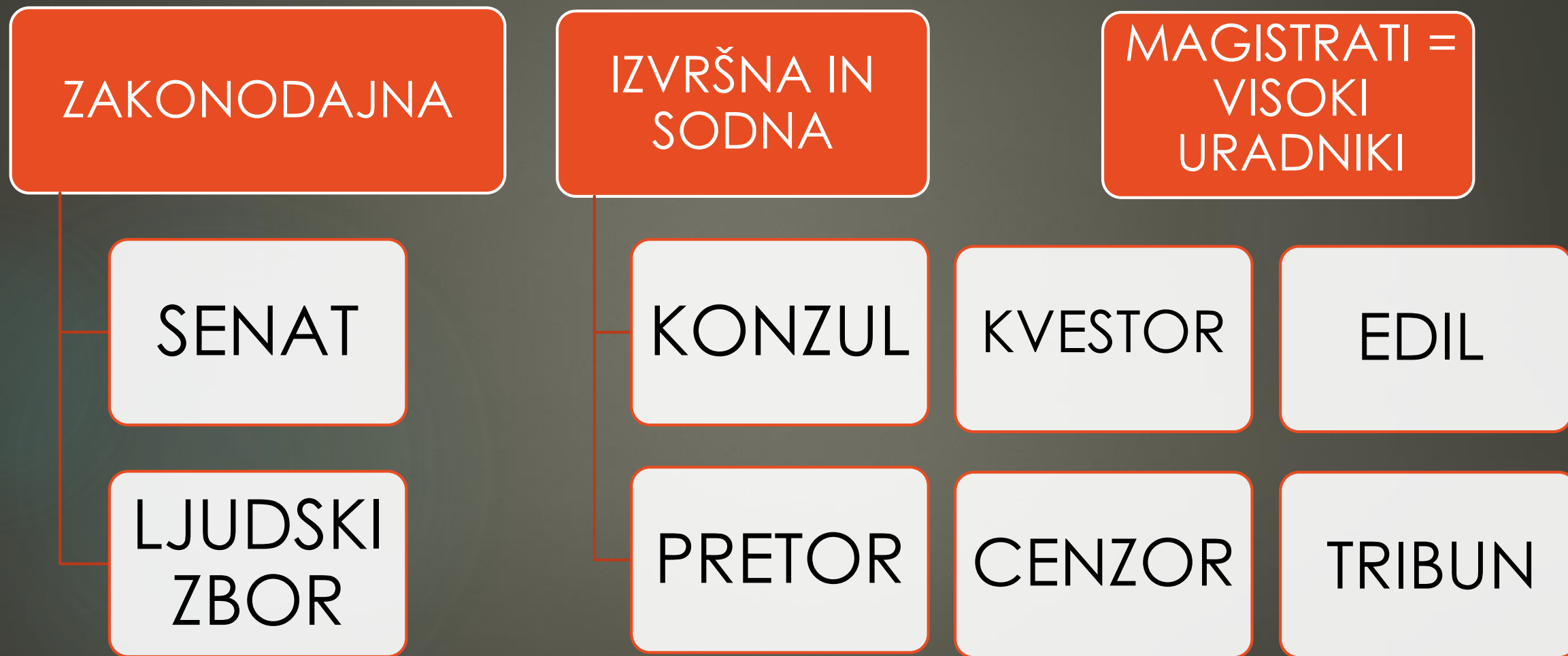
LAHKO
POSTANEJO
KONZULI

LAHKO SE
POROČAJO
S PATRICIJI

DRUŽBA ŽIVI
ENOTNO

KREPITEV
DRŽAVE

ORGANIZACIJA OBLASTI V REPUBLIKI





REKONSTRUKCIJA RIMSKEGA FORUMA,
ca. 200 pr. n. št.

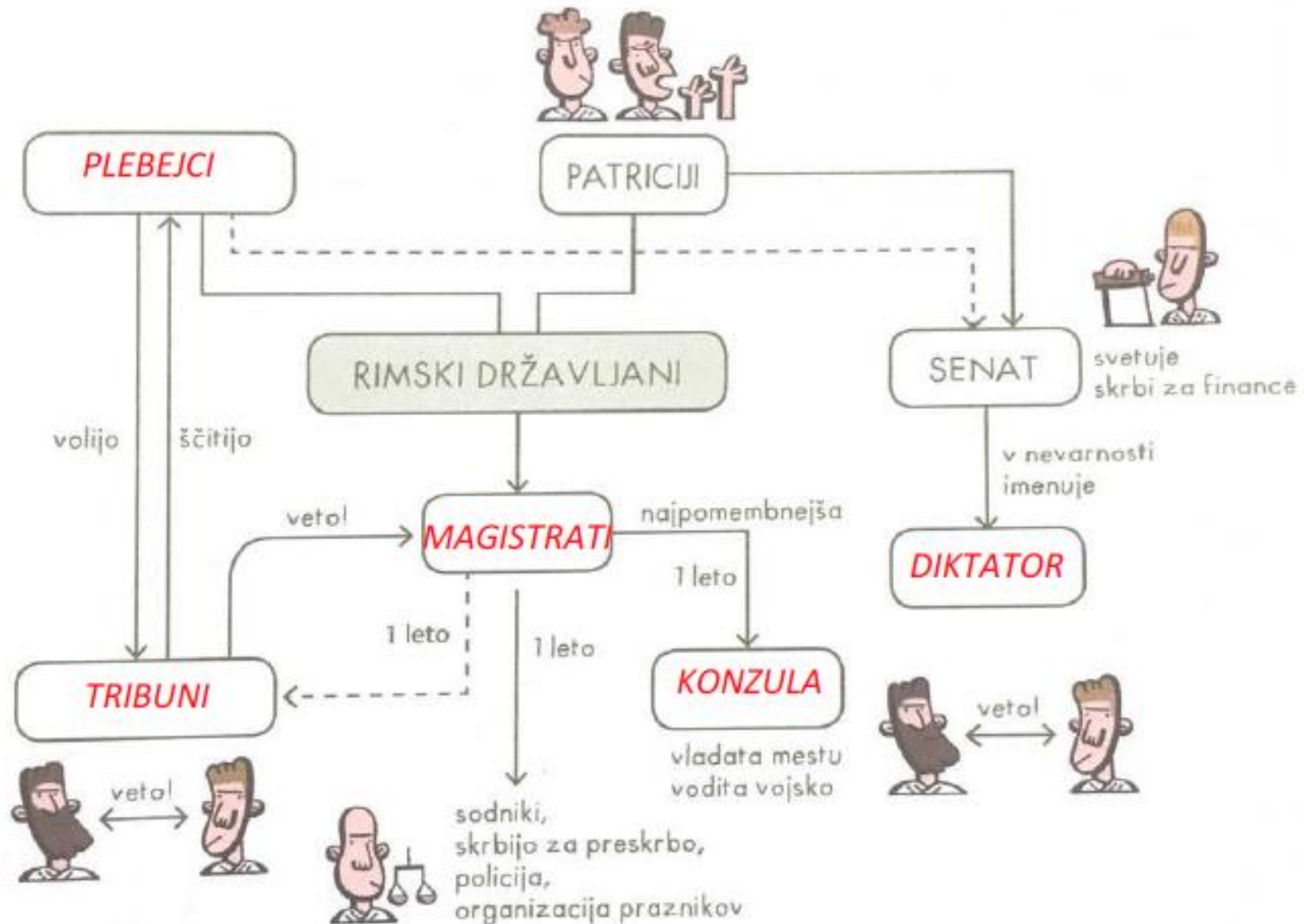
A

RIMSKA DRUŽBA V ČASU REPUBLIKE (videoposnetek)



2. Dopolni spodnjo preglednico.

Rimska republika (509–27 pr. n. št.)



3. Pojasni, kdo so bili patriciji in plebejci in kako so se razlikovali.

Patriciji so bili pripadniki bogatejšega sloja prebivalstva v Rimu. Prihajali so iz elitnih družin in imeli v rokah večino oblasti. Plebejci so bili preostalo ljudstvo, sestavljeno iz kmetov, trgovcev obrtnikov. Sprva niso imeli nobene politične moči in se niso smeli poročati s patriciji.

3. ZAČETKI RIMSKEGA OSVAJANJA IN PUNSKE VOJNE

SOSEDNJA
MESTA IN
LJUDSTVA

OBRAČUN Z
ETRUŠČANI

JUG
APENINSKEGA
POLOTOKA

MOGOČNA
POMORSKA
SILA

KARTAGINA –
S. AFRIKA

GRKI IN VOJNE
S KRALJEM
PIROM
(280 – 275 pr. n. št.)

PUNSKE VOJNE

1. PUNSKA VOJNA

264–241 pr. n. št.

zmaga Rimljanov

Kratažani izgubijo Sicilijo,
Sardinijo in Korziko

Sicilija postane prva
rimska provinca

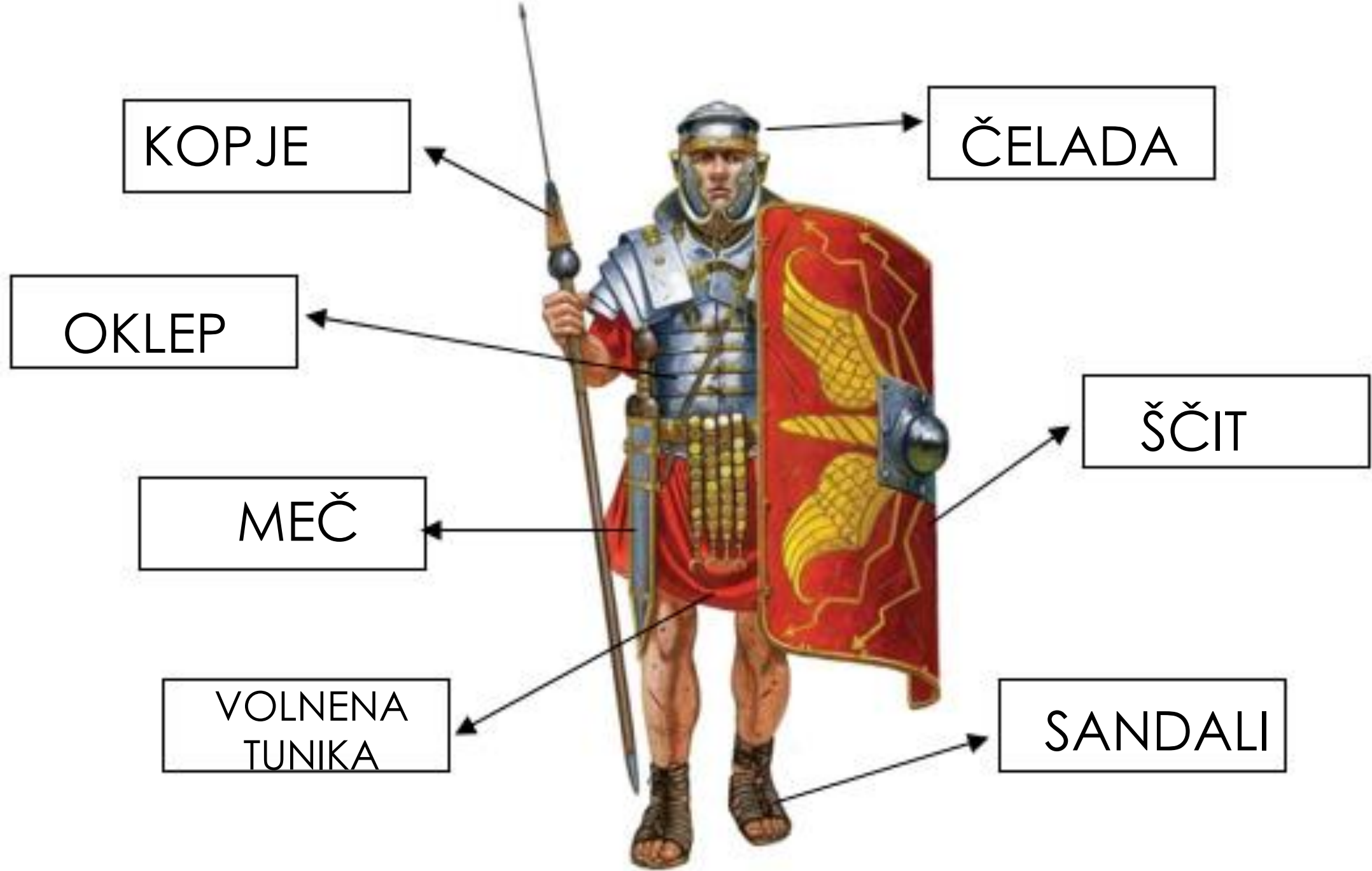
PROVICA =
UPRAVNA ENOTA, KI
OZNAČUJE OZEMLJA
ZUNAJ ITALIJE

UPRAVLJA
KONZUL ALI
PRETOR

LEGIONARJI

ŽIVLJENJE LEGIONARJA (videoposnetek)





KOPJE

ČELADA

OKLEP

ŠČIT

MEČ

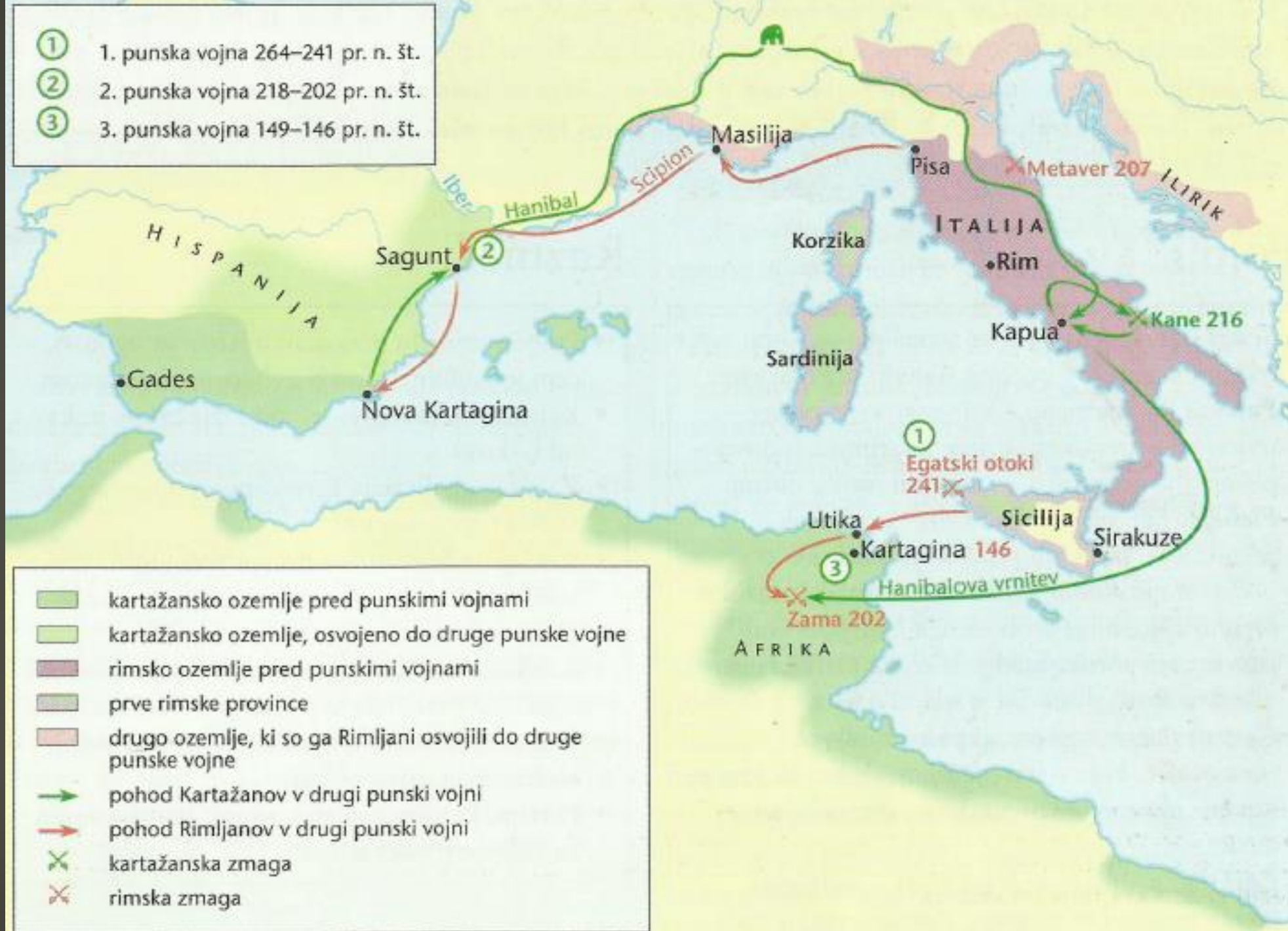
VOLNENA
TUNIKA

SANDALI

PUNSKE VOJNE

1. PUNSKA VOJNA	2. PUNSKA VOJNA	3. PUNSKA VOJNA
264–241 pr. n. št.	218–202 pr. n. št.	149–146 pr. n. št.
zmaga Rimljanov	Kartažanski vojskovoda Hanibal (pohod čez Alpe)	Popolno uničenje Kartagine
Kratažani izgubijo Sicilijo, Sardinijo in Korziko	Rimljani se izkrcajo v Afriki, poraz Kartagine	Rimljani mesto porušijo in posolijo tla
Sicilija postane prva rimska provinca	Kartagina mora izročiti vsa čezmorska ozemlja	

- ① 1. punska vojna 264–241 pr. n. št.
- ② 2. punska vojna 218–202 pr. n. št.
- ③ 3. punska vojna 149–146 pr. n. št.



- kartažansko ozemlje pred punskimi vojnama
- kartažansko ozemlje, osvojeno do druge punske vojne
- rimsko ozemlje pred punskimi vojnama
- prve rimske province
- drugo ozemlje, ki so ga Rimljani osvojili do druge punske vojne
- pohod Kartažanov v drugi punski vojni
- pohod Rimljanov v drugi punski vojni
- X kartažanska zmaga
- X rimska zmaga



Capital: Rome

753 BC

RIMSKA OSVAJANJA V ČASU REPUBLIKE (videoposnetek)

Roman Kingdom



1.	2.	3.
----	----	----

1. Roman Italia and other provinces.
2. Other Roman-held territory
3. Clients

4. Poveži podatke. Številke na desni strani zapiši na črto ob ustrezni punski vojni na levi.

1. punska vojna: 1, 5

2. punska vojna: 2, 3, 4, 7

3. punska vojna: 6, 8

1. 264–241 pr. n. št.

2. Hanibal.

3. 218–202 pr. n. št.

4. Pohod čez Alpe.

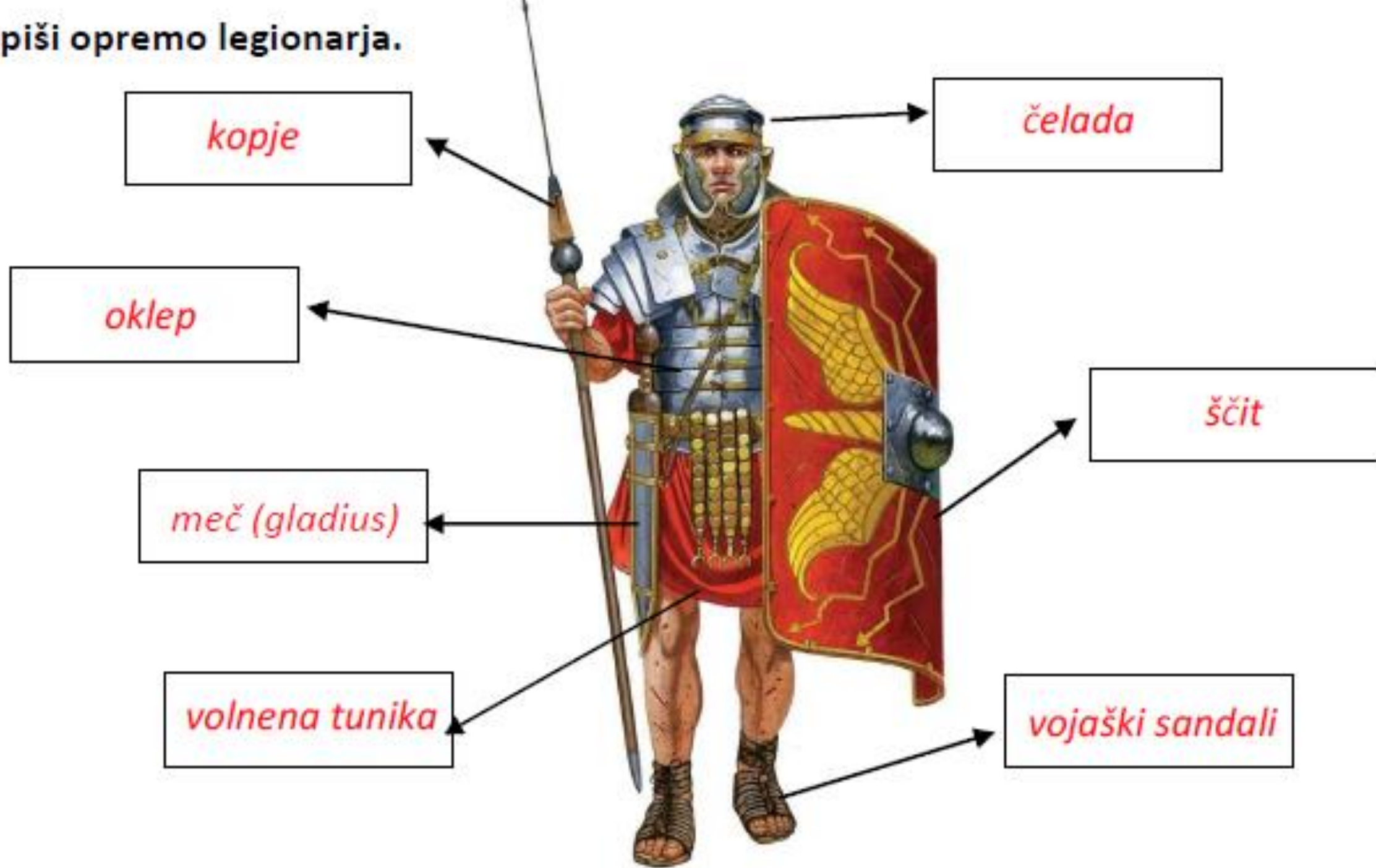
5. Sicilija postane rimska provinca.

6. 149–146 pr. n. št.

7. Kartagina preda Rimljanom vse čezmorske posesti.

8. Popolno uničenje Kartagine.

5. Dopiši opremo legionarja.



4. KRIZA IN PROPADANJE REPUBLIKE

DRŽAVA V
KRIZI

(1. stl. pr. n. št)

PROPAD
MALIH
KMETOV

NASPROTJA
IN NEMIRI

POPULARI IN
OPTIMATI

REFROME
BRATOV
GRAKH

ZEMLJIŠKI
ZAKON

4. KRIZA IN PROPADANJE REPUBLIKE

VOJAŠKI
VPADI TUJIH
LJUDSTEV

OSLABLJENA
VOJAŠKA
MOČ RIMA

VELIKO
STROŠKOV

REFORMA
VOJSKE –
GAJ MARIJ

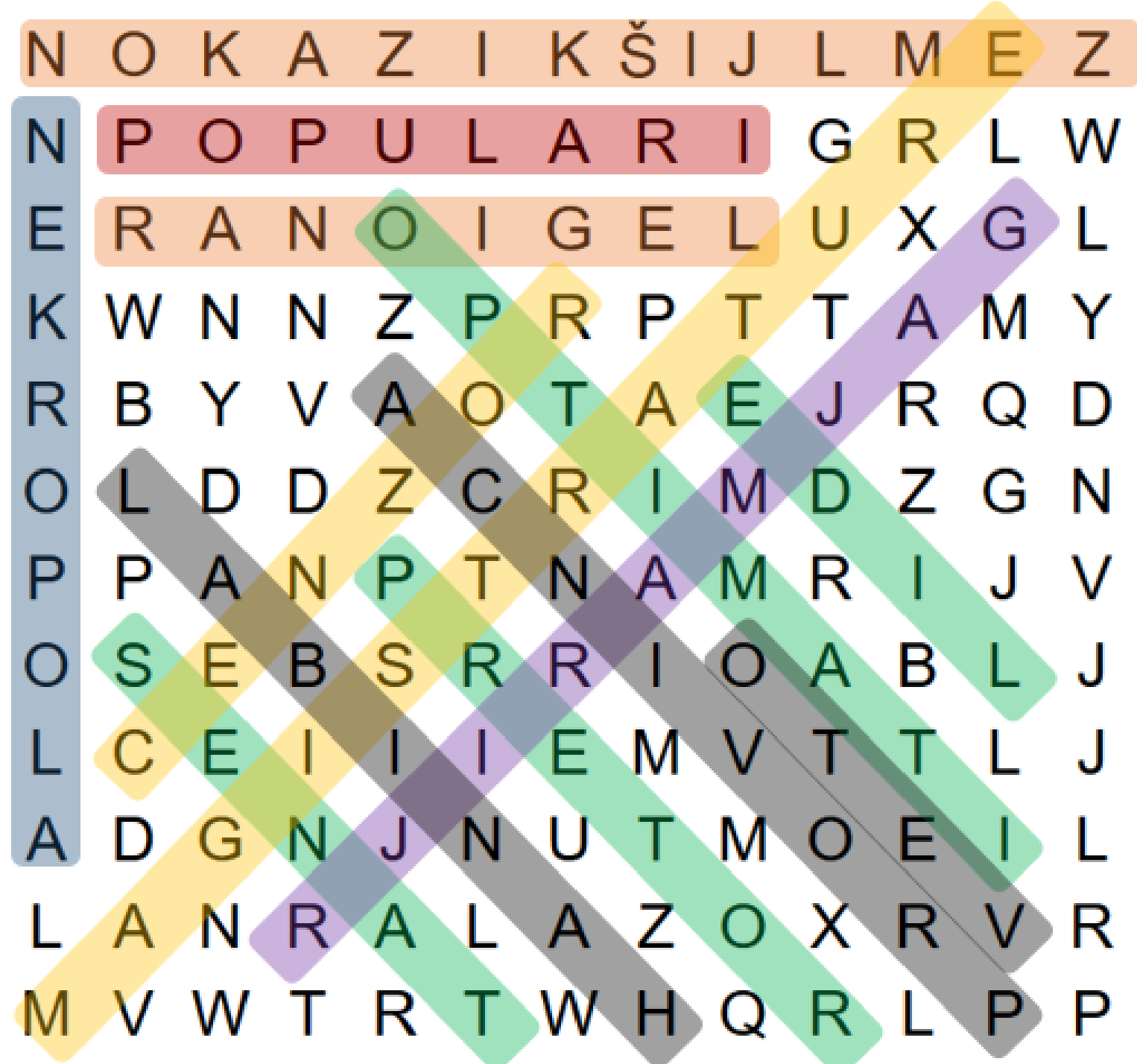
DRŽAVLJANSKA
VOJNA

UPORI
SUŽNJEV IN
UPORI V
PROVINCAH

KRIZA IN PROPADANJE REPUBLIKE

6. Pojasni vzroke za propadanje rimske republike.

Glavni vzroki za propadanje rimske republike so bile notranje in zunanje krize. Bogati veleposestniki so kupovali veliko zemlje na račun malih kmetov, ki so začeli propadati. To je vodilo do nasprotij med revnimi in bogatimi in sprožilo družbene nemire, ki so slabili vojaško moč države. V samem Rimu so dijvale prave državljanske vojne. Vedno več uporov je bilo tudi v provincah ter med sužnji, meje države pa so ogrožala razna tuja ljudstva.



1. ROMUL
2. NEKROPOLA
3. OPTIMATI
4. ZEMLJIŠKI ZAKON
5. SENAT
6. MAGISTRATURE
7. VETO
8. PRETOR
9. CENZOR
10. HANIBAL
11. LEGIONAR
12. PROVINCA
13. POPULARI
14. GAJ MARIJ
15. EDIL

CILJI UČNE URE

- ▶ opisati Rim v času kraljestva
- ▶ opisati organizacijo oblasti v času rimske republike
- ▶ pojasniti razlike med patriciji in plebejci
- ▶ opisati punske vojne
- ▶ naštetih razloge za uspeh rimskih osvajanj
- ▶ pojasniti vzroke za propadanje republike

HVALA ZA POZORNOST 😊

RIM OD KRALJESTVA DO REPUBLIKE

Učno-delovni list

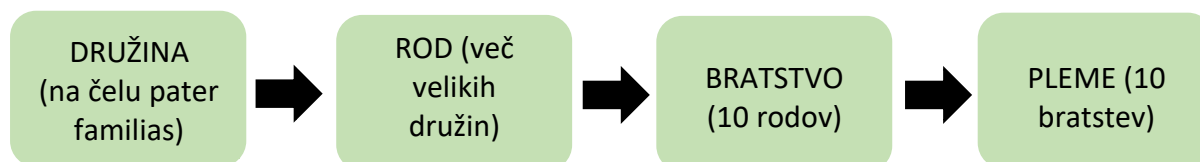
Legenda o nastanku Rima sega v 8. stoletje pr. n. št. v kraljestvo, imenovano Alba Longa, kjer živi ženska po imenu Rhea Silvia. V Rheo Silvio se zaljubi rimski bog vojne Mars, zato jo poskuša zapeljati, kar mu tudi uspe. Noseča Rhea Silvia se po pomoč obrne na svojega strica, kralja Amulija, ki se tekmecev za prestol prestraši. Ko Rhea Silvia rodi dvojčka, Romula in Rema, ju Amulij ukaže zapustiti ob reki Tiberi, kjer ju je čakala gotova smrt, če ju nebi našla volkulja in ju rešila. Volkulja je dvojčka vzgajala kot svoja, vse dokler ju ni našel pastir in ju posvojil. Ko sta Romul in Rem odrasla, sta se maščevala kralju Amuliju. Ubila sta ga, prestol pa vrnila prvotnemu kralju Numitorju. Sama sta se odločila, da bosta ustanovila lastno kraljestvo drugje. Izbrala sta bregove reke Tibere, kjer ju je rešila volkulja. Nista se mogla dogovoriti o točni lokaciji, zato sta se sprla. Romul je svojega brata ubil in ustanovil mesto Rim oz. Roma, ki ga poimenoval po sebi in se oklical za prvega rimskega kralja.

RIM KOT KRALJESTVO

1. Dopolni besedilo.

Rim so ob bregovih reke Tibere ustanovili _____, italsko pastirsko pleme, ki je živelo na Apeninskem polotoku. Doba kraljestva naj bi po izročilu poznejših rimskih zgodovinarjev trajala od ustanovitve mesta 753 pr. n. št. do pregona zadnjega kralja leta 510 pr. n. št.. V obdobju kraljestva je bil Rim _____ poseljen. V središču mesta je že zgodaj nastal _____ oz. osrednji trg, kjer so zgradili mnoge templje in javne zgradbe. Mesto je bilo zaščiten z _____. Latini so se povezovali v različne družbene strukture, ki so se s skupnim imenom imenovale *populus Romanus* – _____. Najmanjša družbena skupina so bile družine, ki jih je vodil *pater familias* - _____. V družini je o vsem odločal sam. Rimu so vladali _____, ki so jih izvolili v svetu starešin. Ti so imeli najvišjo sodno, politično in vojaško oblast. Pri vladanju je imel pomembno vlogo tudi _____, sestavljen iz poglavarjev vodilnih rimskih družin.

Družbena struktura v obdobju kraljestva:



RIM KOT REPUBLIKA

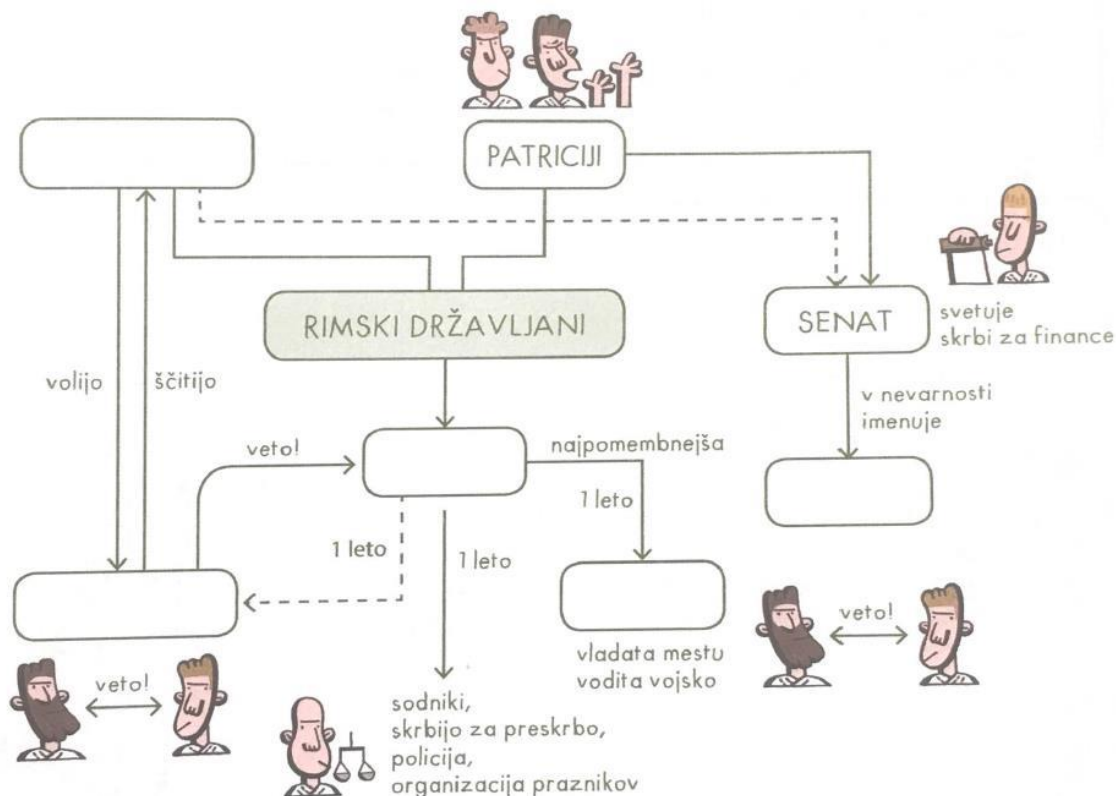
REPUBLIKA je oblika države ureditve, kjer državljani sami volijo predstavnike oblasti za določen čas.

RES PUBLICA (latinsko) – javna zadeva

USTANOVLJENA 509. pr. n. št (s pregonom zadnjega kralja)

2. Dopolni spodnjo preglednico.

Rimska republika (509–27 pr. n. št.)



3. Pojasni, kdo so bili patriciji in plebejci in kako so se razlikovali.

Vedno slabše odnose med patriciji in plebejci so začeli urejati z dvanajstimi bronastimi tablamami, kamor so zapisali nove rimske zakone. Postopoma so se plebejci lahko vključevali v politično življenje, postali konzuli in se poročali s patriciji. Status med njimi je bil skoraj izenačen. Na dnu družbe in brez pravic so ostali sužnji. Nesoglasja v družbi so izginila, država se je krepila in postajala vedno močnejša, zaradi česar je lahko pričela z osvajanjem novega ozemlja.

ZAČETEK RIMSKIH OSVAJANJ IN PUNSKE VOJNE

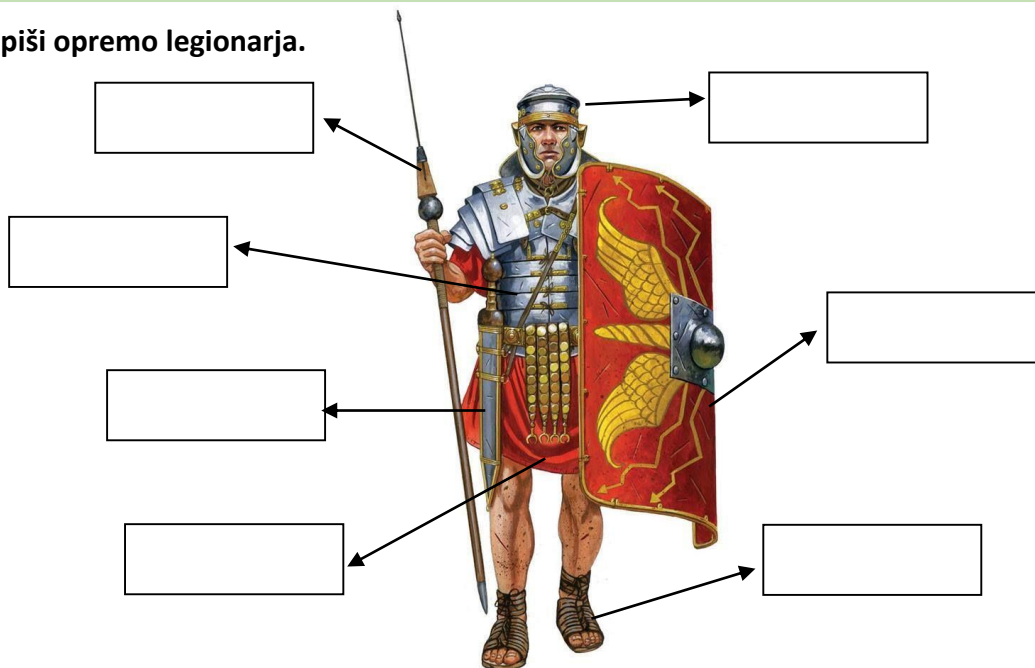
Rimljani so svoj vpliv najprej začeli širiti nad sosednjimi mesti in ljudstvi. Na Apeninskem polotoku so obračunali z Etruščani, uničili njihovo politično življenje in prepovedali njihove običaje. Z osvajanjem so nadaljevali proti jugu polotoka, kjer so naleteli na odpor Grkov in Kartažanov. Med njimi in Kartažani, mogočnim ljudstvom iz Severne Afrike, je izbruhnilo več velikih vojn, ki jih imenujemo punske vojne.

4. Poveži podatke. Številke na desni strani zapiši na črto ob ustrezni punski vojni na levi.

- | | |
|------------------------|---|
| 1. punska vojna: _____ | 1. 264–241 pr. n. št. |
| 2. punska vojna: _____ | 2. Hanibal. |
| 3. punska vojna: _____ | 3. 218–202 pr. n. št. |
| | 4. Pohod čez Alpe. |
| | 5. Sicilija postane rimska provinca. |
| | 6. 149–146 pr. n. št |
| | 7. Kartagina preda Rimljanom vse čezmorske posesti. |
| | 8. Popolno uničenje Kartagine. |

Rimljani so osvojena ozemlja izven Italije spreminjali v upravne enote, ki so se imenovale province. V provincah so vladali konzuli ali pretorji. Gospodarstvo v njih se je podredilo rimski državi, domači prebivalci pa so morali plačevati visoke davke. Za uspešno širjenje rimske države sta bili ključnega pomena rimska vojska, ki so jo sestavljali legionarji in dobra uprava.

5. Dopiši opremo legionarja.



KRIZA IN PROPADANJE REPUBLIKE

6. Pojasni vzroke za propadanje rimske republike.

RIM OD KRALJSTVA DO REPUBLIKE

Učno-delovni list

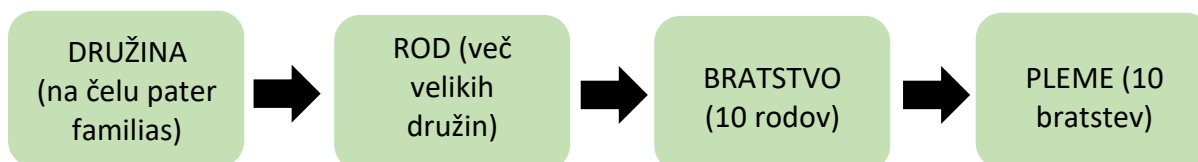
Legenda o nastanku Rima sega v 8. stoletje pr. n. št. v kraljestvo, imenovano Alba Longa, kjer živi ženska po imenu Rhea Silvia. V Rhea Silvio se zaljubi rimski bog vojne Mars, zato jo poskuša zapeljati, kar mu tudi uspe. Noseča Rhea Silvia se po pomoč obrne na svojega strica, kralja Amulija, ki se tekmecev za prestol prestraši. Ko Rhea Silvia rodi dvojčka, Romula in Rema, ju Amulij ukaže zapustiti ob reki Tiberi, kjer ju je čakala gotova smrt, če ju nebi našla volkulja in ju rešila. Volkulja je dvojčka vzgajala kot svoja, vse dokler ju ni našel pastir in ju posvojil. Ko sta Romul in Rem odrasla, sta se maščevala kralju Amuliju. Ubila sta ga, prestol pa vrnila prvotnemu kralju Numitorju. Sama sta se odločila, da bosta ustanovila lastno kraljestvo drugje. Izbrala sta bregove reke Tibere, kjer ju je rešila volkulja. Nista se mogla dogovoriti o točni lokaciji, zato sta se sprla. Romul je svojega brata ubil in ustanovil mesto Rim oz. Roma, ki ga poimenoval po sebi in se oklical za prvega rimskega kralja.

RIM KOT KRALJSTVO

1. Dopolni besedilo.

Rim so ob bregovih reke Tibere ustanovili Latini, italsko pastirsko pleme, ki je živelo na Apeninskem polotoku. Doba kraljestva naj bi po izročilu poznejših rimskih zgodovinarjev trajala od ustanovitve mesta 753 pr. n. št. do pregona zadnjega kralja leta 510 pr. n. št.. V obdobju kraljestva je bil Rim gosto poseljen. V središču mesta je že zgodaj nastal forum oz. osrednji trg, kjer so zgradili mnoge templje in javne zgradbe. Mesto je bilo zaščiteno z obzidjem. Latini so se povezovali v različne družbene strukture, ki so se s skupnim imenom imenovali *populus Romanus* – rimsko ljudstvo. Najmanjša družbena skupina so bile družine, ki jih je vodil *pater familias* – oče družine. V družini je o vsem odločal sam. Rimu so vladali kralji, ki so jih izvolili v svetu starešin. Ti so imeli najvišjo sodno, politično in vojaško oblast. Pri vladanju je imel pomembno vlogo tudi senat, sestavljen iz poglavarjev vodilnih rimskih družin.

Družbena struktura v obdobju kraljestva:



RIM KOT REPUBLIKA

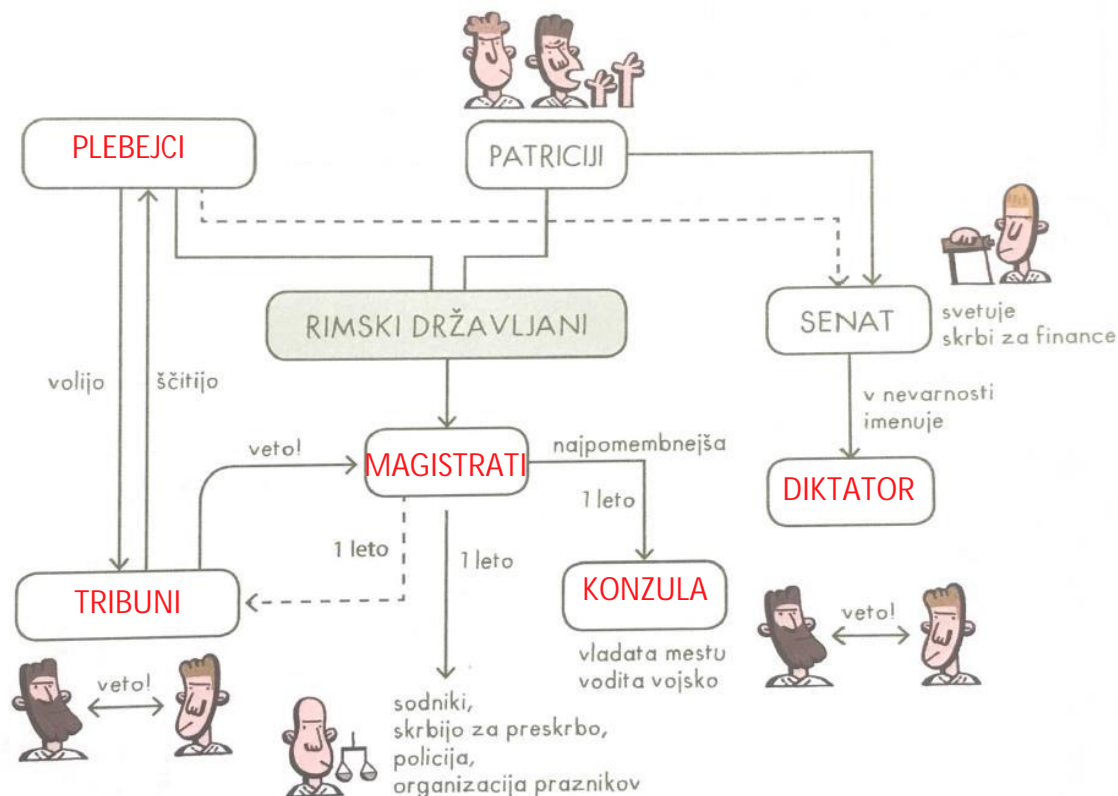
REPUBLIKA je oblika države ureditve, kjer državljani sami volijo predstavnike oblasti za določen čas.

RES PUBLICA (latinsko) – javna zadeva

USTANOVLJENA 509. pr. n. št (s pregonom zadnjega kralja)

2. Dopolni spodnjo preglednico.

Rimska republika (509–27 pr. n. št.)



3. Pojasni, kdo so bili patriciji in plebejci in kako so se razlikovali.

Patriciji so bili pripadniki bogatejšega sloja prebivalstva v Rimu. Prihajali so iz elitnih družin in imeli v rokah večino oblasti. Plebejci so bili preostalo ljudstvo, sestavljeno iz kmetov, trgovcev obrtnikov. Sprva niso imeli nobene politične moči in se niso smeli poročati s patriciji.

Vedno slabše odnose med patriciji in plebejci so začeli urejati z dvanajstimi bronastimi tablam, kamor so zapisali nove rimske zakone. Postopoma so se plebejci lahko vključevali v politično življenje, postali konzuli in se poročali s patriciji. Status med njimi je bil skoraj izenačen. Na dnu družbe in brez pravic so ostali sužnji. Nesoglasja v družbi so izginila, država se je krepila in postajala vedno močnejša, zaradi česar je lahko pričela z osvajanjem novega ozemlja.

ZAČETEK RIMSKIH OSVAJANJ IN PUNSKE VOJNE

Rimljani so svoj vpliv najprej začeli širiti nad sosednjimi mesti in ljudstvi. Na Apeninskem polotoku so obračunali z Etruščani, uničili njihovo politično življenje in prepovedali njihove običaje. Z osvajanjem so nadaljevali proti jugu polotoka, kjer so naleteli na odpor Grkov in Kartažanov. Med njimi in Kartažani, mogočnim ljudstvom iz Severne Afrike, je izbruhnilo več velikih vojn, ki jih imenujemo punske vojne.

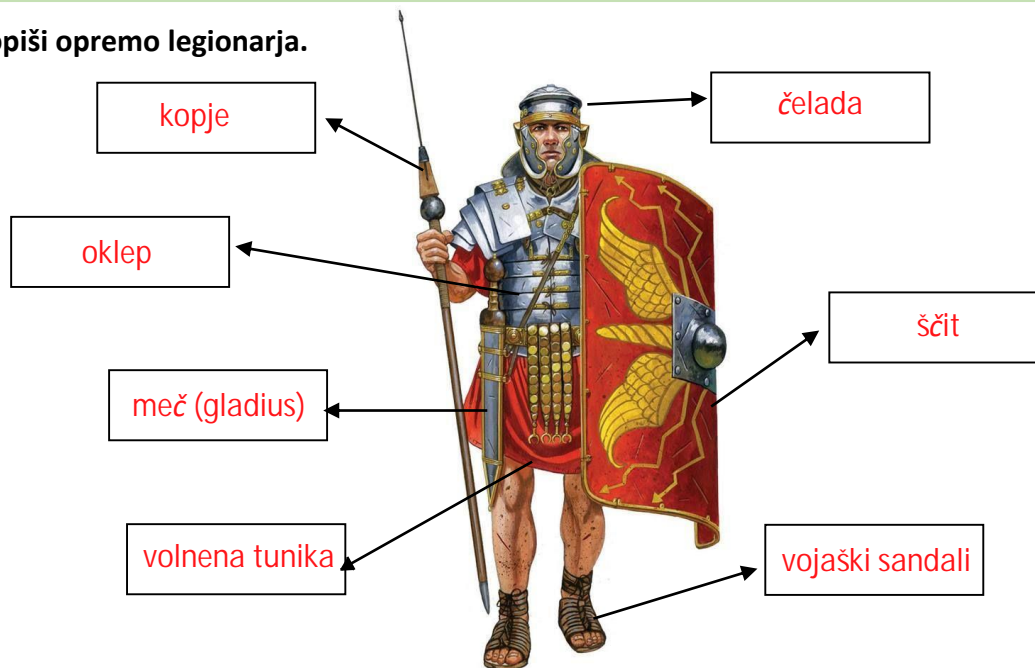
4. Poveži podatke. Številke na desni strani zapiši na črto ob ustrezni punski vojni na levi.

1. punska vojna: 1, 5
2. punska vojna: 2, 3, 4, 7
3. punska vojna: 6, 8

1. 264–241 pr. n. št.
2. Hanibal.
3. 218–202 pr. n. št.
4. Pohod čez Alpe.
5. Sicilija postane rimska provinca.
6. 149–146 pr. n. št.
7. Kartagina preda Rimljanom vse čezmorske posesti.
8. Popolno uničenje Kartagine.

Rimljani so osvojena ozemlja izven Italije spreminjali v upravne enote, ki so se imenovale province. V provincah so vladali konzuli ali pretorji. Gospodarstvo v njih se je podredilo rimski državi, domači prebivalci pa so morali plačevati visoke davke. Za uspešno širjenje rimske države sta bili ključnega pomena rimska vojska, ki so jo sestavljali legionarji in dobra uprava.

5. Dopiši opremo legionarja.



KRIZA IN PROPADANJE REPUBLIKE

6. Pojasni vzroke za propadanje rimske republike.

Glavni vzroki za propadanje rimske republike so bile notranje in zunanje krize. Bogati veleposestniki so kupovali veliko zemlje na račun malih kmetov, ki so začeli propadati. To je vodilo do nasprotij med revnimi in bogatimi in sprožilo družbene nemire, ki so slabili vojaško moč države. V samem Rimu so dijvale prave državljanske vojne. Vedno več uporov je bilo tudi v provincah ter med sužnji, meje države pa so ogrožala razna tuja ljudstva.

SKRIVANKA

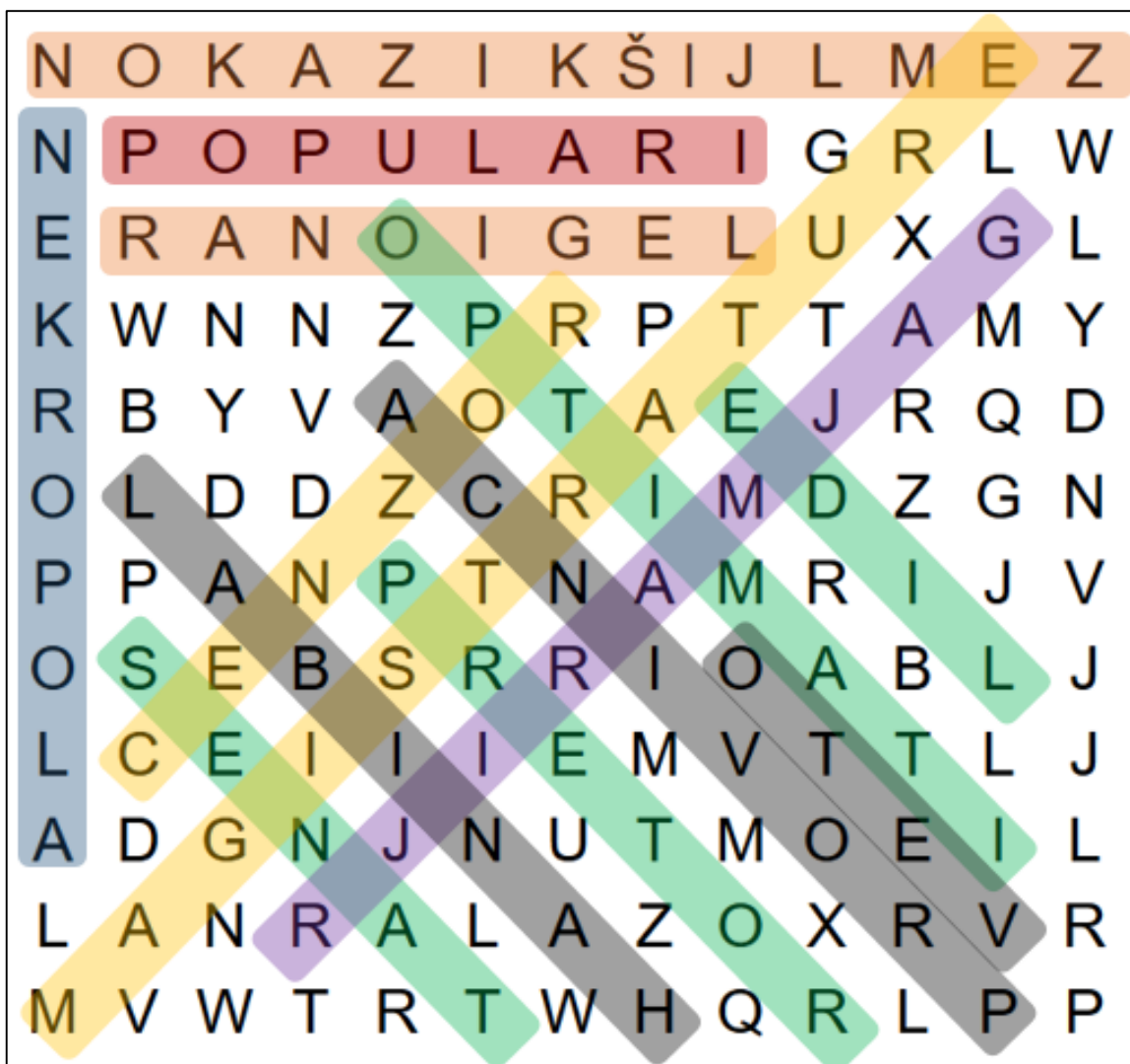
V spodnji skrivanki poišči besede, povezane z rimskim kraljestvom in republiko. Pomagaj si z namigi pod skrivanko. Besede lahko iščeš v vseh smereh.



1. Ustanovitelj Rima iz legende.
2. Rimsko pokopališče.
3. Politična stranka, ki zastopa interese bogatih državljanov.
4. Poskus reforme tribuna Tiberija Grakha.
5. Glavno politično telo v času republike.
6. Visoke uradniške službe.
7. Pravica do ugovora na nek sklep.
8. Najvišji predstavnik sodne oblasti.
9. Popisovalec prebivalstva v davčne namene.
10. Kartažanski vojskovodja.
11. Rimski vojak.
12. Upravna enota zunaj ozemlja Italije.
13. Politična stranka, ki zastopa interese preprostega ljudstva.
14. Konzul, ki je reformiral rimsko vojsko.
15. Nadzornik javne infrastrukture.

SKRIVANKA

V spodnji skrivanki poišči besede, povezane z rimskim kraljestvom in republiko. Pomagaj si z namigi pod skrivanko. Besede lahko iščeš v vseh smereh.



1. Ustanovitelj Rima iz legende. / Romul
2. Rimsko pokopališče. / Nekropola
3. Politična stranka, ki zastopa interese bogatih državljanov. / Optimati
4. Poskus reforme tribuna Tiberija Grakha. / Zemljiški zakon
5. Glavno politično telo v času republike. / Senat
6. Visoke uradniške službe. / Magistrature
7. Pravica do ugovora na nek sklep. / Veto
8. Najvišji predstavnik sodne oblasti. / Pretor
9. Popisovalec prebivalstva v davčne namene. / Cenzor
10. Kartažanski vojskovodja. / Hanibal
11. Rimski vojak. / Legionar
12. Upravna enota zunaj ozemlja Italije. / Provinca
13. Politična stranka, ki zastopa interese preprostega ljudstva. / Popolari
14. Konzul, ki je reformiral rimsko vojsko. / Gaj Marij
15. Nadzornik javne infrastrukture. / Edil



Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Pedagoška praksa iz zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
REFORMACIJA**

IME IN PRIIMEK: Lea Knez

DATUM: 10. 4. 2019

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Gimnazija	
Razred:	2.	
Datum:	10. 4. 2019	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Etnične, družbene in gospodarske spremembe (obvezna tema)
	Poglavje iz učbenika:	Evropa na prehodu iz srednjega veka v novi vek
Učna enota – naslov učne ure:	Reformacija	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda dela s slikovnimi viri, metoda grafičnih izdelkov, metoda besedne demonstracije, metoda demonstracije gibljivih slik, metoda dela z gibljivimi slikami, metoda dela z zemljevidi.	
Učne tehnike:	Miselni vzorec, križanka.	
Cilji iz učnega načrta:	Dijaki/-nje: - »ugotovijo pomen humanizma in renesanse za nadaljnji zgodovinski razvoj.« (Učni načrt, str. 22)	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> - pojasniti pojem reformacija - opisati vzroke za reformacijo - pojasniti vlogo Martina Luthra in njegovih tez za reformacijsko gibanje - opisati različne smeri reformacije - opisati spremenjeno versko podobo Evrope - opisati posledice reformacije
	Funkcionalni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> - umestiti zgodovinske dogodke v pravičen zgodovinski čas in prostor - zbirati informacije iz različnih medijev, jih analizirati in kritično ovrednotiti - na zemljevidu pokazati in poimenovati območja različnih veroizpovedi v 16. stoletju - uporabiti različne oblike komunikacije - oblikovati lastna mnenja, sodbe, vrednote in stališča
	Vzgojni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> - ohranjati pozitiven odnos do predmeta zgodovina - ohranjati pozitiven odnos do ohranjanja evropske in svetovne kulturne dediščine - ohranjati pozitiven odnos do spoštovanja različnosti in drugačnosti ver, kultur oziroma večkulturnosti

		- biti odprt do novih idej in do premagovanja stereotipov in predsodkov
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> - Uvajanje - Obravnavanje nove učne snovi - Ponavljanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vzroki za reformacijo 2. Martin Luther 3. Smeri reformacije 4. Spremenjena podoba Evrope 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - učbenik (Berzelak S. (2002). Srednji in novi vek: zgodovina za 2. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan, str. 88–93.) - PowerPoint (z zapisom učne snovi) - miselni vzorec - spletni videoposnetek - križanka
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - računalnik - LCD projektor - platno - zvočniki
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<ul style="list-style-type: none"> - slovenščina: komuniciranje v slovenskem jeziku, glasno branje - geografija: orientacija na zemljevidu 	
Novi pojmi s pojasnilom:	<ul style="list-style-type: none"> - reformacija: versko gibanje za obnovo cerkve - protestantizem: skupno ime za krščanske veroizpovedi, ki se v obdobju reformacije ločijo od katoliške cerkve - odpustki: odpuščanje grehov in določenih kazni - celibat: samski stan duhovnika, določen s cerkvenim pravom - simonija: prodaja cerkvenih služb - husiti: privrženci Jana Husa - avguštinski red: krščanski meniški red - luteranstvo: nauk in cerkev Martina Luthra - kalvinizem: nauk Jeana Calvina - anglikanizem: oblika protestantizma v Angliji - augšburški verski mir: podpisan 1555 v Augsburgu, dovoljena protestantska veroizpoved po načelu »čigar oblast, tega vera« - prekrščevalci: protestantska verska sekta, ki zagovarja ponoven krst v odraslosti - štiftarji: protestantska verska sekta - bičarji: radikalna protestantska verska sekta - nauk o predestinaciji: prepričanje, da je usoda posameznika od boga določena vnaprej 	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p>Učni načrt. Zgodovina. Gimnazija. Splošna gimnazija. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:</p> <p>http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2018/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (31. 3. 2019).</p>
	Učna priprava	- Berzelak S. (2002). Srednji in novi vek: zgodovina

	<p>za 2. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mlacović D. Urankar N. (2011). Zgodovina 2: učbenik za drugi letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. - How did the Renaissance influence the Reformation? https://dailyhistory.org/How_did_the_Renaissance_influence_the_Reformation%3F#cite_note-5 (3. 4. 2019) - A Fun, Animated History of the Reformation and the Man Who Started It All Short Film Showcase. https://www.youtube.com/watch?v=FhGGjRjvq7w&list=PL9T6JEHU2VQr_W-oIJ3qZM_E5p_Ci7_bt&index=19&t=0s (5. 4. 2019)
PowerPoint	<p>Stran 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Martin Luther's 95 Theses. https://reasonabletheology.org/95-theses/ (5. 4. 2019) <p>Stran 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Berzelak S. (2002). Srednji in novi vek: zgodovina za 2. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan, str. 88. <p>Stran 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A Fun, Animated History of the Reformation and the Man Who Started It All Short Film Showcase. https://www.youtube.com/watch?v=FhGGjRjvq7w&list=PL9T6JEHU2VQr_W-oIJ3qZM_E5p_Ci7_bt&index=19&t=0s (5. 4. 2019) <p>Stran 9:</p> <ul style="list-style-type: none"> - How did the Renaissance influence the Reformation? https://dailyhistory.org/How_did_the_Renaissance_influence_the_Reformation%3F#cite_note-5 (3. 4. 2019) - Berzelak S. (2002). Srednji in novi vek: zgodovina za 2. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan, str. 90. <p>Stran 10:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Worms Germany Map. https://www.picswe.com/pics/worms-germany-map-aa.html (9. 4. 2019) <p>Stran 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Romanesque secular and domestic architecture. https://en.wikipedia.org/wiki/Romanesque_secular_and_domestic_architecture (9. 4. 2019) <p>Stran 12:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Moravske toplice. Evangeličanska cerkev. https://krajie.eu/slovenija/moravske_toplice_evang

	<p>eliscanska cerkev/slo (9. 4. 2019) - Slovenj Gradec – Cerkev Sv. Elizabete. http://www.kpm.si/dokumenti/kpmsg/02-ELIZABETA.html (9. 4. 2019)</p> <p>Stran 14: - The life and reign of King Henry VIII. https://www.natgeokids.com/za/discover/history/monarchy/henry-viii-facts/ (7. 4. 2019) - John Calvin. https://en.wikipedia.org/wiki/John_Calvin (7. 4. 2019)</p> <p>Stran 15: - Berzelak S. (2002). Srednji in novi vek: zgodovina za 2. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan, str. 92.</p>
Spletni videoposnetek	<p>A Fun, Animated History of the Reformation and the Man Who Started It All Short Film Showcase. https://www.youtube.com/watch?v=FhGGjRjvq7w&list=PL9T6JEHU2VQr_W-oIJ3qZM_E5p_Ci7_bt&index=19&t=0s (5. 4. 2019)</p>

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
5 minut	<p>Pozdravim in po potrebi umirim dijake. Pripravim PPT in začnem z učno uro. (Priloga 1)</p> <p><i>Prejšnjo uro smo zaključili z obravnavanjem humanizma in renesanse, ki sta s svojo novo miselnostjo in spremenjenim pogledom na svet vplivala tudi na gibanje, ki ga bomo natančneje spoznali danes. Preden pa nadaljujemo, hitro ponovimo, kaj sta to humanizem in renesansa.</i></p>	Poslušajo.
	<p><i>Kdo zna razložiti pojem humanizem?</i></p> <p><i>V katerih krogih se je uveljavil?</i></p> <p><i>Kaj je postavil v središče?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Humanizem je filozofsko in kulturno gibanje, ki se je v 16. stoletju razvilo v Evropi. - Med izobraženci in znanstveniki. - Človeka in njegovo življenje.

<p><i>Kaj pa je renesansa?</i></p> <p><i>Kaj je vpeljala v umetnost in kulturo?</i></p>	<p>- Kulturno gibanje v Evropi med 14. in 16. stoletjem.</p> <p>- Antične ideale in vrednote kot so človek, narava, lepota, ljubezen in svobodni razum.</p>
<p><i>Sedaj pa si prosim pogledajte sliko na drsnici.</i> (PPT št. 1)</p>	<p>Poslušajo.</p>
<p>Spremljam gledanje slike.</p>	<p>Gledajo sliko.</p>
<p><i>Kaj mislite, da prikazuje?</i></p> <p><i>Zakaj je bil ta dogodek tako pomemben?</i></p> <p><i>Morda tudi veste, kaj je bilo na tezah zapisano?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Martina Luthra, ki je na vrata cerkve zabil svojih 95 tez. - Ker je Martin Luther s svojimi tezami sprožil množične ideje po reformi katoliške cerkve. - Teze so vsebovale ideje, kako izboljšati oz. reformirati katoliško cerkev.
<p><i>Martin Luther naj bi svojih 95. tez domnevno zabil na vrata wittenberške (mesto v Nemčiji) cerkve 31. oktobra 1517.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Kateri praznik pa praznujemo 31. oktobra v Sloveniji?</i></p> <p><i>O čem se bomo torej pogovarjali danes?</i></p> <p><i>Se kdo spomni kaj je reformacija?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dan reformacije. - O reformaciji. - Versko gibanje za obnovo Cerkve.
<p><i>Obravnavali bomo vzroke za reformacijo in natančneje spoznali Martina Luthra. Pogledali si bomo tudi različne verske smeri reformacije in analizirali, kako je to versko gibanje vplivalo na podobo sveta.</i> (PPT št. 2)</p> <p><i>Pričakujem, da boste na koncu današnje učne ure znali:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pojasniti pojem reformacija, - opisati vzroke za reformacijo, - pojasniti vlogo Martina Luthra in njegovih tez za reformacijsko gibanje, - opisati različne smeri reformacije, - opisati spremenjeno versko podobo Evrope, - opisati posledice reformacije. <p>(PPT št. 3)</p>	<p>Poslušajo.</p>

Današnja snov je zapisana v učbeniku na str. 88–93. Snovi vam danes v zvezek posebej ni treba prepisovati, saj sem vam pripravila miselne vzorce, ki jih boste med samo uro dopolnjevali in vam bodo služili kot zapis učne snovi. Zapišite si ključne besede in podatke. Vaše zapise bomo tudi sproti pregledali, da si boste lahko dopolnili manjkajočo snov.

Razdelim miselne vzorce.

(Priloga 2)

Če boste imeli pri dopolnjevanju miselnega vzorca ali pri sami učni snovi kakšno vprašanje, prosim, da dvignete roko in počakate, da vas pokličem. Kadarkoli boste imeli kakšno misel ali opažanje, pa kar pogumno delite svoje ugotovitve z razredom.

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Vzroki za reformacijo (10 minut)	Nadaljujem s 1. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če dijaki sledijo učni snovi. <i>Prej smo omenili, da sta humanizem in renesansa vplivala tudi na reformacijo.</i>	Poslušajo.
	<i>Ima kdo kakšno idejo zakaj?</i> <i>Na kakšen način?</i>	Odgovorijo: - Uveljavila sta nov pogled na svet in na človeka, ki se je prenesel tudi v cerkveno življenje. - Humanizem in renesansa sta poudarjala človeka kot razumno in pametno bitje, ki je zmožno samo razumeti svet, med drugim tudi vero in boga.
	<i>V obdobju humanizma se je pojavil sloj intelektualcev in učenjakov, ki so iskali novo znanje in resnice o svetu. Množično so prebirali in študirali religijske tekste ter jih sami interpretirali in tako razvijali svoje ideje, kakšna</i>	Poslušajo.

<i>naj bi vera bila. Med enega takšnih učenjakov je spadal tudi Martin Luther. Poleg tega je renesansa prinesla še eno pomembno stvar, ki je vplivala na zahteve po reformi katoliške cerkve.</i>	
<i>Kaj bi to lahko bilo, če malo pomislite na renesančno umetnost in arhitekturo?</i>	Odgovorijo: - Cerkev je v skladu z renesančno umetnostjo na novo okrasila in uredila veliko stavb.
<i>Kje pa mislite, da je dobila denar za to?</i>	- Od vernikov.
<i>Cerkev je v obdobju renesanse preurejala cerkvene komplekse, med drugim tudi v Vatikanu. Dvori visokih cerkvenih dostojanstvenikov so bili razkošno okrašeni, mnogi so denar zapravljali celo za lastno vojsko. Verniki so kritizirali takšen način razsipanja bogastva, posebej burno odzvali pa so se odzvali na način zbiranja denarja, na primer za cerkev sv. Petra.</i>	Poslušajo.
<i>Se kdo spomni, kako je Cerkev zbirala denar od vernikov?</i>	Odgovorijo: - S prodajo odpustkov.
<i>Zna kdo natančneje razložiti pojem?</i>	- Odpustke so ljudje kupovali, da so si kupili odpuščanje za grehe in so lažje prišli v nebesa.
<i>Cerkev je torej začela prodajati odpustke, ki so najbolj bremenili revne vernike. Z njimi so si verniki skrajšali čas kazni, olajšali grehe ali pa celo pomagali pokojnim sorodnikom. Ko so plačali odpustek, so dobili potrdilo, da so jim grehi odpuščeni. Cerkev je premoženje kopičila tudi z relikvijami, svetimi predmeti, ki naj bi bili povezani z Jezusovim življenjem in naj bi imeli čudežno moč. Cerkvi in vrhovnim dostojanstvenikom so mnogi očitali korupcijo, saj je bilo med njimi prisotno podkupovanje, pojavila pa se je tudi prodaja cerkvenih služb oz. simonija. To pa pomeni, da so cerkveno službo lahko kupili in opravljali tudi laiki, ki jim ni bilo dosti mar za duhovno poslanstvo.</i>	Poslušajo.
<i>Zakaj pa mislite, da so se laiki odločili vstopiti v cerkvene službe?</i>	Odgovorijo: - To so bile cenjene in spoštovane službe v družbi, nosile so ugled in denar.
<i>Laiki so iskali predvsem materialne koristi. Nižja duhovščina je živela precej drugače kot sam vrh Cerkve. Imeli so slabe dohodke, zato so se morali</i>	Poslušajo.

<i>hkrati preživljati tudi s kmetovanjem, prodajo raznih izdelkov ali storitev, kot je bilo na primer ponujanje prenočišč.</i>	
<i>Kako mislite, da so v takšni situaciji duhovniki poskrbeli za svoje vernike?</i>	Odgovorijo: - Slabo. - Niso se jim posvečali v dovolj veliki meri, da bi bili verniki zadovoljni.
<i>Kaj pa sami duhovniki? Ali so delovali moralno v skladu s svojim poklicem?</i>	- Ne.
<i>Nemoralno življenje duhovščine je bil še eden izmed vzrokov, ki so vodili do reformacije. Vse od papežev pa do menihov v samostanih se je pojavilo nedovoljeno bogatenje, korupcija in kršenje celibata – obnašanje, v nasprotju z načeli krščanske vere.</i>	Poslušajo.
<i>Razumete pojem celibat?</i>	Odgovorijo: - Celibat je samski stan duhovnikov, ki ga določa Cerkev.
<i>Poleg vzrokov, ki jih je sprožilo stanje v katoliški cerkvi, je na reformacijo vplivala tudi splošna gospodarska kriza tistega časa in pa strah pred vse pogostejšimi državljanskimi vojnami in turškimi vpadi, lakoto in naravnimi nesrečami.</i>	Poslušajo.
<i>Kako pa mislite, da krize vplivajo na versko življenje in navade?</i>	Odgovorijo: - V času strahu in negotovosti se ljudje verjetno še bolj zatečejo k religiji.
<i>Krize so povzročile pretirano izkazovanje pobožnosti, ljudje pa so se na pomoč v težkih situacijah obračali na Cerkev, ki je sama zaradi zgoraj omenjenih razlogov zapadala v vedno večjo krizo. Cerkvenemu bogatenju in neomejeni oblasti papeža so javno nasprotovali že v 14. stoletju. Tak primer so husiti, privrženci Jana Husa, rektorja na praški univerzi. Husiti so zahtevali, da se cerkev odpove premoženju in posvetni oblasti. Jana Husa so obtožili krivoverstva in ga potem tudi usmrtili, vendar so njegove ideje pomembno vplivale na zahteve po reformaciji katoliške cerkve v 16. stoletju.</i>	Poslušajo.
<i>Vam je uspelo dopolniti miselni vzorec?</i>	Odgovorijo: - Da./Ne.
<i>Poglejmo, kaj ste dopisali pod podnaslovom »Vzroki za reformacijo.« Želi kdo prebrati svoj zapis?</i>	Poslušajo.
<i>Pokličem dijake, ki se javijo. Če se nihče ne javi,</i>	Berejo zapiske.

par dijakov izberem naključno. Spremljam branje zapiskov in jih komentiram.	
Po potrebi narekujem informacije, ki so jih pozabili zapisati.	Dopisujejo miselni vzorec.
<i>Ima kdo še kakšno vprašanje?</i> Odgovorim na morebitna vprašanja in nadaljujem z učno uro.	Odgovorijo: - Da./Ne.

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Martin Luther (10 minut)	Nadaljujem z 2. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če dijaki sledijo učni snovi. <i>Omenili smo že Martina Luthra in njegovih 95 tez, ki so bile ključne za reformacijsko gibanje. Sedaj si bomo pogledali videoposnetek, ki bo kratko predstavil njegovo življenje in dogodke, ki so ga vodili do objave svojih tez. Videoposnetek pozorno spremljajte in si kakšno informacijo tudi dopišite na vaše miselne vzorce.</i>	Poslušajo.
	Spremljam gledanje videoposnetka. (Priloga 4) (PPT št. 6)	Gledajo videoposnetek.
	<i>Kaj naj bi bil torej prvi dogodek, ki je Martina Luthra spodbudil, da je postal menih?</i> <i>Kaj je bila po njegovem mnenju največja napaka katoliške cerkve?</i> <i>Glede na to, kar smo slišali v videoposnetku, ali lahko sklepamo, da je Martin Luther zavedno nameraval začeti z reformacijo?</i> <i>In kako je svoja mišljenja nameraval deliti z drugimi?</i> <i>Kako se je katoliška cerkev odzvala na njegove teze?</i> <i>Kaj se je po izobčenju zgodilo z Martinom Lutrom?</i> <i>Kaj zelo pomembnega pa je tam ustvaril?</i>	Odgovorijo: - Nevihta, kjer je Martin Luther obljubil, da bo postal menih, če nevihto preživi. - Prodaja odpustkov. - Preveč kopičenja denarja in premalo poudarka na sami veri. - Ne. Svoja opažanja je želel deliti z drugimi duhovniki in menihi. - Napisal je 95 tez in jih nabil na vrata cerkve. - Cerkev ga je obsodila in ga izobčila. - Zbežal je na dvor Friderika Modrega. - Prevedel je Sv. pismo v nemščino.

<p><i>Je to nosilo kakšne posledice?</i></p> <p><i>Kako pa je reformacija vplivala na organizacijo krščanske cerkve?</i></p>	<p>- Da. Sv. pismo je sedaj lahko bralo in interpretiralo veliko več ljudi, kar pa je vodilo do novih argumentov in celo vojn.</p> <p>- Cerkev se je razdelila na dva dela, na rimsko-katoliško in protestantsko.</p>
<p><i>V nadaljevanju lahko na vaše miselne vzorce zapišete še kakšen podatek, ki vam manjka. Martin Luther je torej bil avguštinski menih in profesor teologije, ki je v svojih 95 tezah obsodil predvsem trgovanje z odpustki. Katoliška cerkev ga je takoj pozvala k preklicu svojih besed, Luther pa se je uprl in svojo kritiko dopolnil s trditvami, da papež ni nezmotljiv, da Cerkev ne more biti nad državo in da je edini temelj vere Sv. pismo. Zagovarjal je, da mora biti Biblija v lastnem jeziku dostopna vsem vernikom, kar se je res začelo dogajati in nastali so novi prevodi v ljudskih jezikih, ki so ključno pripomogli k razvoju pismenosti. Ta je bila v protestantskih deželah višja kot v katoliških. Zaradi takšnih prepričanj je papež Lutru zagrozil z izobčenjem in ga potem tudi zares izobčil. Izobčenje je vodilo do razkola v cerkvi in Luther je ustanovil novo cerkveno organizacijo – luteransko cerkev.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Kako mislite, da se je katoliška cerkev odzvala na to?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Prepovedala je novo vero.</p>
<p><i>Leta 1521 so cesar Karel V., cerkveni dostojanstveniki in katoliški plemiči na državnem zboru v Wormsu razpravljali o Lutrovih verskih nazorih in jih tudi prepovedali. Kot smo že omenili, je Luther zbežal na dvor Friderika Modrega, kjer je lahko v miru prevajal Sv. pismo v nemščino. Njegove nauke so cesar in Cerkev še enkrat prepovedali leta 1529 na zboru v Speyerju, vendar je prepovedi luteranstva protestiralo kar nekaj nemških knezov in mest. Zaradi tega so Lutrovi privrženci dobili tudi novo ime – protestanti. S tem pojmom danes poimenujemo krščanske veroizpovedi, ki so se ob reformaciji ločile od katoliške cerkve. Luther je</i></p>	<p>Poslušajo.</p>

<i>po objavi svojih tez pridobil veliko avtoritete in postal vodja reformnega gibanja. Reformacija se je v Nemčiji hitro razširila med vsemi družbenimi sloji. Cerkvi so zasegli posestva in razpuščali samostane.</i>	
<i>Zakaj mislite, da je bila reformacija uspešna med kmeti? Kaj je vnašala v vero?</i>	Odgovorijo: - Ne bi bilo več plačevanja odpustkov, ki so bili hudo breme za kmete. - Kmetje so pričakovali več pravic.
<i>Kmetje so pričakovali, da bo nova cerkev prinesla tudi novo in pravičnejšo družbeno ureditev, predvsem da bosta odpravljena tlaka in podložništvo. Plemstvo je pričakovalo, da bo lahko s pomočjo nove vere razširilo svoj vpliv, postavljalo lastne duhovnike in pridobilo nove, prej katoliške posesti. Podobno so razmišljali tudi meščani, ki so verjeli, da bo bolj skromna cerkev pomenila tudi manj finančnih bremen. Reformacija se je iz Nemčije hitro razširila po Evropi, za kar je bil ključnega pomena tudi razvoj tiska. Kot smo že slišali v videoposnetku je sposobnost branja Biblije v lastnem jeziku vodila do novih verskih pogledov in pa nasprotovanj v njihovi interpretaciji.</i>	Poslušajo.
<i>Kakšne so bile najhujše posledice teh nasprotovanj?</i>	Odgovorijo: - Vojne.
<i>Cesar se je poleg verskih vojaških spopadov soočal tudi z drugimi težavami, zato širjenja nove vere ni bil sposoben ustaviti. Leta 1555 je moral na državnem zboru v Augsburgu priznati obstoj dveh ver v Nemčiji, katoliške in protestantske. Verski mir je bil sklenjen po načelu »čigar oblast, tega vera.«</i>	Poslušajo.
<i>Kaj bi pa to pomenilo?</i> <i>Kaj pa njegovi podložniki?</i>	Odgovorijo: - Da je vladar sam lahko izbral svojo vero. - So se morali podrediti njegovi izbiri.
<i>O veroizpovedi je lahko odločal samo deželni knez, njegovi podložniki pa so morali njegovi izbiri slediti. Zaradi tega je prišlo do selitev protestantov v dežele protestantskih vladarjev in selitve katolikov v dežele katoliških vladarjev.</i>	Poslušajo.
<i>Pokažem slike Martina Lutera in 95 tez, na zemljevidu pokažem Augsburg in Worms. Pokažem grad Wartburg in za primerjavo</i>	Poslušajo in gledajo slike.

notranjost katoliške in protestantske cerkve. Slike komentiram. (PPT št. 9–12)	
<i>Ima kdo kakšno vprašanje?</i> Odgovorim na morebitna vprašanja.	Odgovorijo: - Da./Ne.
<i>Poglejmo, kaj ste pod naslovom »Martin Luther« dopisali na vaših miselnih vzorcih. Želi kdo prebrati?</i>	Poslušajo.
Pokličem dijake, ki se javijo. Če se nihče ne javi, par dijakov izberem naključno. Spremljam branje zapiskov in jih komentiram.	Berejo zapiske.
Po potrebi narekujem informacije, ki so jih pozabili zapisati.	Dopisujejo miselni vzorec.
<i>Ima kdo še kakšno vprašanje?</i> Odgovorim na morebitna vprašanja in nadaljujem z učno uro.	Odgovorijo: - Da./Ne.

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Smeri reformacije (5 minut)	Nadaljujem s 3. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če dijaki sledijo učni snovi. <i>V Evropi so se razvile tri smeri reformacije: plemiška, kmečka in meščanska. Najprej si bomo pogledali plemiško smer, ki se je poleg v Nemčiji razširila še v Skandinaviji in Angliji.</i>	Poslušajo.
	<i>Zakaj je plemstvo podpiralo reformacijo?</i>	Odgovorijo: - V reformaciji so videli možnosti za širjenje svojega vpliva. - Želeli so povečati svoje posesti na račun katoliške cerkve.
	<i>Nemško plemstvo je sprejelo luteranstvo in ga vneto branilo. Luteranstvo se je razširilo tudi na Švedskem pod kraljem Gustavom Waso, ki je zasegel cerkvene posesti in zapovedal Luthrov nauk.</i>	Poslušajo.
	<i>Morda poznate tudi kakšnega drugega kralja, ki je razglasil ločitev od katoliške cerkve?</i>	Odgovorijo: - Angleški kralj Henrik VIII.
	<i>Henrik VIII. je torej ločil angleško cerkev od katoliškega Rima in postal njen vrhovni poglavar, ker se mu papež ni dovolil ločiti od svoje prve žene Katarine Aragonske. Henrik VIII. se je vseeno ločil in poročil z drugo ženo, Ano Boleyn in posledično ločil angleško cerkev od Rima. V Angliji se je tako razvila posebna</i>	Poslušajo.

<p><i>anglikanska cerkev, oblika evropskega protestantizma, ki je temeljila na Lutrovem nauku, ohranila pa je katoliško obredje. Anglikansko cerkev je utrdila Henrikova hči in naslednica kraljica Elizabeta I, katolištvo pa so v Angliji začeli preganjati. Druga smer reformacije je bila kmečka smer.</i></p>	
<p><i>Ali mislite, da se je razvijala tako organizirano in uspešno kot plemiška?</i></p> <p><i>Zakaj?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ne. - Kmetje niso bili tako organizirani in povezani. - Niso imeli sredstev, ki so bila na voljo plemičev in kraljem.
<p><i>Kmetje so te velike verske spremembe razumeli na svoj način, zato so se pojavljale predvsem različne verske sekte, ki niso bile razširjene na nekem večjem območju. Takšen primer so prekrščevalci ali anabaptisti, ki so zahtevali, da je treba pripadnike njihove vere ponovno krstiti, ko postanejo starejši in se s tem bol zavedajo pomena zakramenta. Poznamo še t. i . štiftarje, ki so se zavzemali predvsem za gradnjo cerkva na bolj izoliranih območjih. Pojavile so se tudi sekte, ki so bile skrajne, kot so bili na primer bičarji, ki so se bičali med javnimi procesijami. Med kmečkim slojem se je pojavilo tudi nekaj radikalnih pridigarjev kot je bil Tomaž Münzer, ki je med drugim zahteval enakopravnost ljudi. Takšne zahteve so se pojavile v kmečkih uporih v Nemčiji, ki so bili neuspešni. Zadnja oblika smeri v reformaciji je meščanska smer, ki se je najbolj razširila v Švici, kjer je deloval humanistični duhovnik Ulrich Zwingli. Na meščanstvo pa je najbolj vplival Jean Calvin, ki je v verske obrede vnesel veliko sprememb. Uvedel je posebno obliko meščanske vladavine, ki je bilo navezano na vero – ustanovil je versko občino v Ženevi, ki je nadzirala življenje vernikov. V cerkvah je odpravil oltarje, sveče in okrasje. Poudarjal je nauk o predestinaciji oz. prepričanje, da je človekova usoda določena od boga že vnaprej.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Ima kdo kakšno idejo, zakaj bi se ta nauk o predestinaciji uveljavil predvsem v bogatejšem meščanskem sloju?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meščanom je šlo dobro v življenju, verjeli so, da jim je to usojeno.
<p><i>Med bogatimi meščani je bil njegov nauk popularen zato, ker je uspešnost nekoga veljala</i></p>	<p>Poslušajo.</p>

<i>kot božji namig božjim izbrancem. Gibanje Jeana Calvina po njem imenujemo kalvinizem in se je najbolj razširil na Nizozemskem, Ogrski, Škotski in v Franciji.</i>	
<i>Ima kdo kakšno vprašanje?</i> Odgovorim na morebitna vprašanja.	Odgovorijo: - Da./Ne.
<i>Poglejmo sedaj, kaj ste pod naslovom »Smeri reformacije« dopisali na vaših miselnih vzorcih. Želi kdo prebrati?</i>	Poslušajo.
Pokličem dijake, ki se javijo. Če se nihče ne javi, par dijakov izberem naključno. Spremljam branje zapiskov in jih komentiram.	Berejo zapiske.
Po potrebi narekujem informacije, ki so jih pozabili zapisati.	Dopisujejo miselni vzorec.

4. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Spremenjena podoba Evrope (5 minut)	Nadaljujem s 4. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če dijaki sledijo učni snovi. <i>Reformacija je spremenila versko podobo Evrope. Krščansko cerkev je v tem obdobju zaznamovala delitev na tri dele, poleg katolikov in pravoslavcev, ki so že vladali vsak svojemu delu Evrope, se je zdaj pojavilo še veliko smeri protestantizma.</i> <i>Poglejte si zemljevid na drsnici, ki prikazuje versko podobo Evrope v 16. stoletju.</i> (PPT št. 15)	Poslušajo.
	Spremljam gledanje zemljevida.	Gledajo zemljevid.
	<i>Katera vera je še zmeraj prevladovala v zahodnem delu Evrope?</i> <i>Ali se je v kateri državi v celoti ohranila?</i> <i>Katera vera pa je prevladovala v vzhodnem delu Evrope?</i> <i>Kje vse pa se je razširila protestantska vera?</i> <i>So se v Evropi pojavile tudi katere druge vere poleg omenjenih?</i>	Odgovorijo: - Katoliška. - Na Portugalskem, v državah Apeninskega polotoka. - Pravoslavna. - Sv. rimsko cesarstvo, Skandinavija, pribaltske države, vzhodni del Evrope, Francija, Švica, Anglija, Škotska, Irska. - Da. Husiti in muslimani.

V katerih delih?	- Husiti na Češkem in muslimani v Španiji in vzhodni Evropi.
Ob pomoči zemljevida na vaših miselnih vzorcih pod naslovom »Spremenjena podoba Evrope« kratko opišite versko podobo Evrope v 16. stoletju. Na voljo imate 2 minuti.	Poslušajo.
Spremljam delo dijakov.	Zapisujejo snov.
Vidimo, da je bila verska podoba evropskih dežel v 16. stoletju zelo pisana. Katoliški cerkvi so najbolj zveste ostale italijanske dežele, Španija, Portugalska in avstrijski del habsburške monarhije. Na Balkanu se je s prihodom Turkov začel utrjevati tudi islam. Anglikanstvo pa se je s širjenjem angleškega kolonialnega imperija preneslo tudi v novi svet – Severno Ameriko. Tako pestra verska podoba Evrope je vodila do vedno večjih verskih nestrpnosti, te pa do vedno večjih napetosti in krvavih obračunov, ki so v obliki verskih vojn zaznamovali Evropo v naslednjih desetletjih.	Poslušajo.
Poglejmo še, kako ste dopolnili miselne vzorce. Želi kdo prebrati?	Poslušajo.
Pokličem dijake, ki se javijo. Če se nihče ne javi, par dijakov izberem naključno. Spremljam branje zapiskov in jih komentiram.	Berejo zapiske.
Po potrebi narekujem informacije, ki so jih pozabili zapisati.	Dopisujejo miselni vzorec.
Ima še kdo kakšno vprašanje ali misel? Odgovorim na morebitna vprašanja in komentiram morebitne misli ter nadaljujem z zaključnim delom učne ure.	Odgovorijo: - Da./Ne.

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
10 minut	Nadaljujem z zaključnim delom učne ure. <i>Prišli smo do konca naše današnje učne ure. Za ponovitev učne snovi boste sedaj dobili še krajšo križanko, ki jo boste rešili v naslednjih minutah. Prosim da križanko rešujete samostojno. Če boste imeli kakšno vprašanje, dvignite roko in počakajte da pridem do vas. Na voljo boste imeli</i>	Poslušajo.

5 minut. Razdelim križanko. (Priloga 5) <i>Začnite z reševanjem.</i>	
Spremljam delo dijakov.	Rešujejo križanko.
<i>5 minut je minilo, pa pogledjmo kako uspešno ste rešili križanko. Prosim, da vsak prebere eno nalogo in en odgovor. Začnimo v prvi vrsti, od leve proti desni.</i>	Poslušajo.
Spremljam odgovore dijakov. Rešitve križanke so zapisane na drsnici. (Priloga 6) (PPT št. 18)	Berejo rešitve križanke.
Po preverjanju rešitev križanke preverim še kako so dijaki osvojili cilje učne ure. Cilji so zapisani na drsnici. (PPT št. 19) <i>Ugotavljam da znate/še ne obvladate:</i> - pojasniti pojem reformacija, - opisati vzroke za reformacijo, - pojasniti vlogo Martina Luthra in njegovih tez za reformacijsko gibanje, - opisati različne smeri reformacije, - opisati spremenjeno versko podobo Evrope, - opisati posledice reformacije. Opozorim na morebitne cilje, ki niso bili doseženi v celoti in povem, da jih bomo preverili na začetku naslednje učne ure. Dijakom se zahvalim za pozornost in se poslovim.	Poslušajo.

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1:	PowerPoint (z zapisom učne snovi)
PRILOGA 2:	Miselni vzorec
PRILOGA 3:	Primer možnih zapisov na miselnem vzorcu
PRILOGA 4:	Križanka
PRILOGA 5:	Križanka (rešitve)

IV. EVALVACIJA CILJEV UČNE URE PO IZVEDBI UČNE URE

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
- pojasniti pojem reformacija			x

- opisati vzroke za reformacijo			x
- pojasniti vlogo Martina Luthra in njegovih tez za reformacijsko gibanje		x	
- opisati različne smeri reformacije		x	
- opisati spremenjeno versko podobo Evrope		x	
- opisati posledice reformacije			x

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

Učno uro sem uspešno izvedla, bila sem sproščena in samozavestna. Uspelo mi je predelati zastavljeno učno vsebino, časovna organizacija je bila natančna. Dijaki so sodelovali in odgovarjali na vprašanja, niso pa sami postavljali vprašanj. Všeč jim je bil videoposnetek o Martinu Luthru in križanka na koncu učne ure. Cilji so bili doseženi.



REFORMACIJA

VSEBINSKI POUODARKI

1. VZROKI ZA
REFORMACIJO

2. MARTIN LUTHER

3. SMERI
REFORMACIJE

4. SPREMENJENA
PODOBA EVROPE

CILJI UČNE URE

- ▶ pojasniti pojem reformacija
- ▶ opisati vzroke za reformacijo
- ▶ pojasniti vlogo Martina Luthra in njegovih tez na reformacijsko gibanje
- ▶ opisati različne smeri reformacije
- ▶ opisati spremenjeno versko podobo Evrope
- ▶ opisati posledice reformacije

1. VZROKI ZA REFROMACIJO

VPLIV
HUMANIZMA
IN RENESANSE

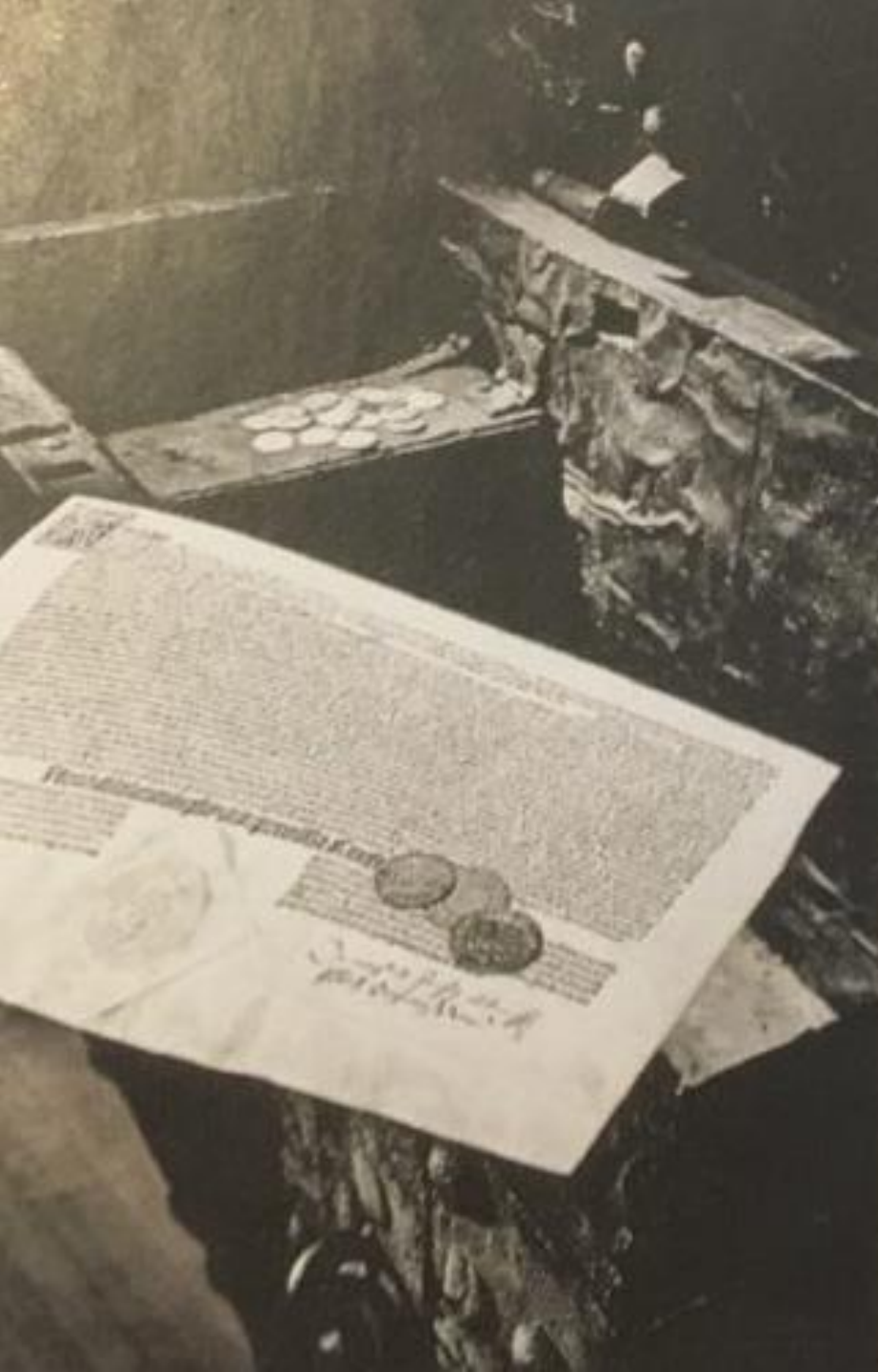
PLAČEVANJE
ODPUSTKOV

KORPUCIJA,
SIMONIJA

SPLOŠNA KRIZA
(VOJNE,
LAKOTA, TURŠKI
VPADI, STRAH)

NEMORALNO
ŽIVLJENJE
DUHOVNIKOV

JAN HUS IN
HUSITI



POTRDILO O PLAČANIH ODPUSTKIH

2. MARTIN LUTHER (videoposnetek)

2. MARTIN LUTHER

MENIH IN
PROFESOR
TEOLOGIJE

95 TEZ
1517

NAJBOLJ
PROTI
ODPUSTKOM

PAPEŽ NI
NEZMOTLJIV

IZOBČENJE

WORMS
1521

2. MARTIN LUTHER

BEG NA DVOR
FRIDERIKA
MODREGA

PREVOD
SV. PISMA

RAZKOL

LUTERANSKA
CERKEV

TEMELJ
VERE JE
BIBLIJA

AUGSBURG
1555



MARTIN LUTHER



Germany



100 km

WARTBURG





PROTESTANTSKA CERKEV,
MORAVSKE TOPLICE



CERKEV SV.
ELIZABETE

3. SMERI REFORMACIJE

1. PLEMIŠKA

- Nemčija, Anglija, Skandinavija
- širjenje vpliva
- Henrik VIII. in anglikanska cerkev

2. KMEČKA

- verske sekte na ožjem območju
- prekrščevalci, štiftarji, bičarji
- kmečki upori

3. MEŠČANSKA

- Švica, Nizozemska, Francija, Ogrska
- Ulrich Zwingli
- Jean Calvin

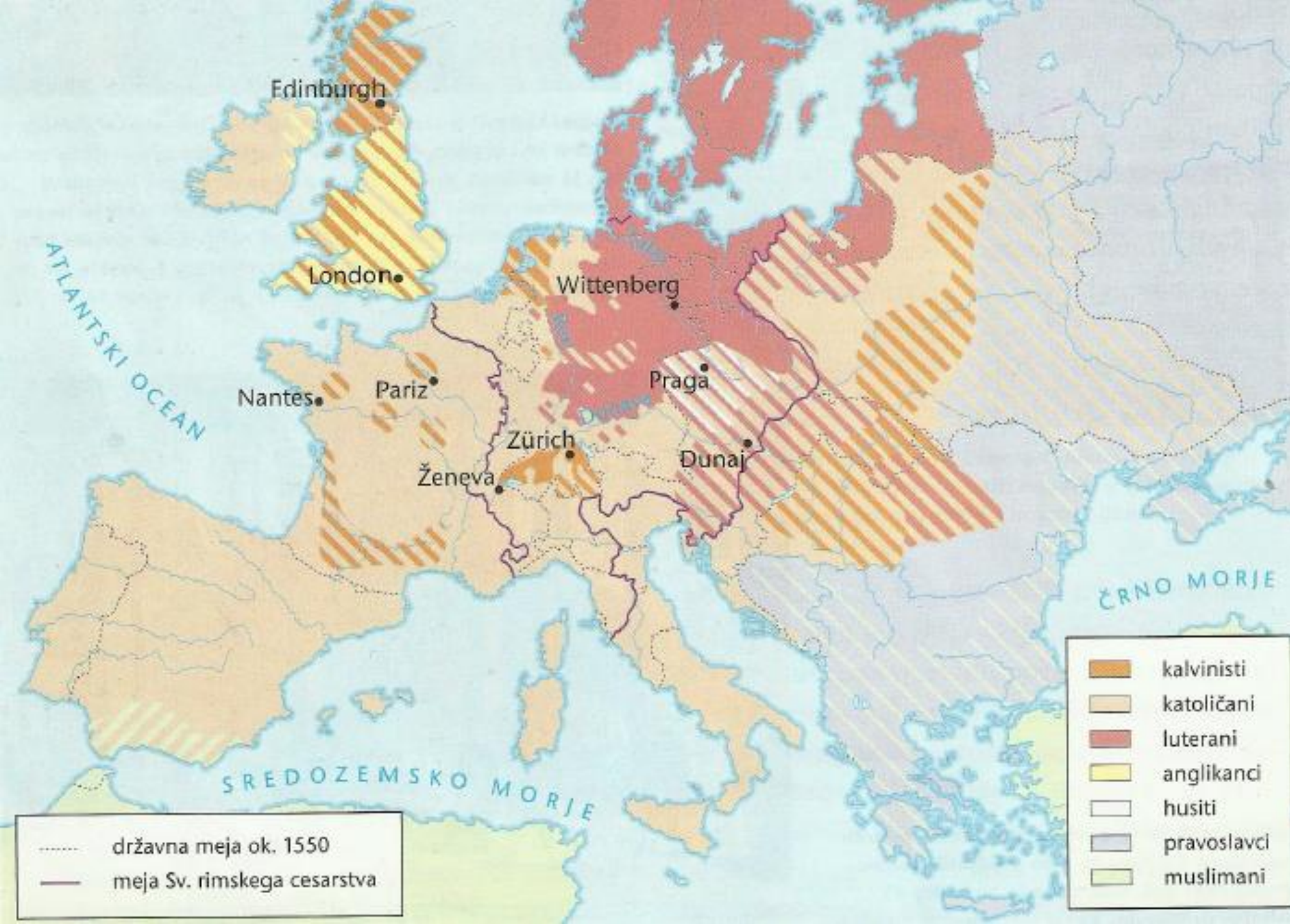
HENRIK VIII.



IOANNES CALVINVS



JEAN CALVIN



Verska podoba Evrope sredi 16. stoletja

4. VERSKA PODOBA EVROPE

Katoliški cerkvi ostanejo najbolj zveste Španija, Portugalska, italijanske dežele.

Na Balkanu se s prihodom Turkov utrjuje islam.

Anglikanstvo se s širjenjem angleškega kolonialnega imperija širi v Severno Ameriko.

POSLEDICE REFORMACIJE

LOČITEV
CERKVE IN
NOVE
PROTESTANTSKE
VEROIZPOVEDI

PREVAJANJE
SV. PISMA V
LJUDSKE
JEZIKE
POVEČA
PISMENOST

VELIKE VERSKE
VOJNE

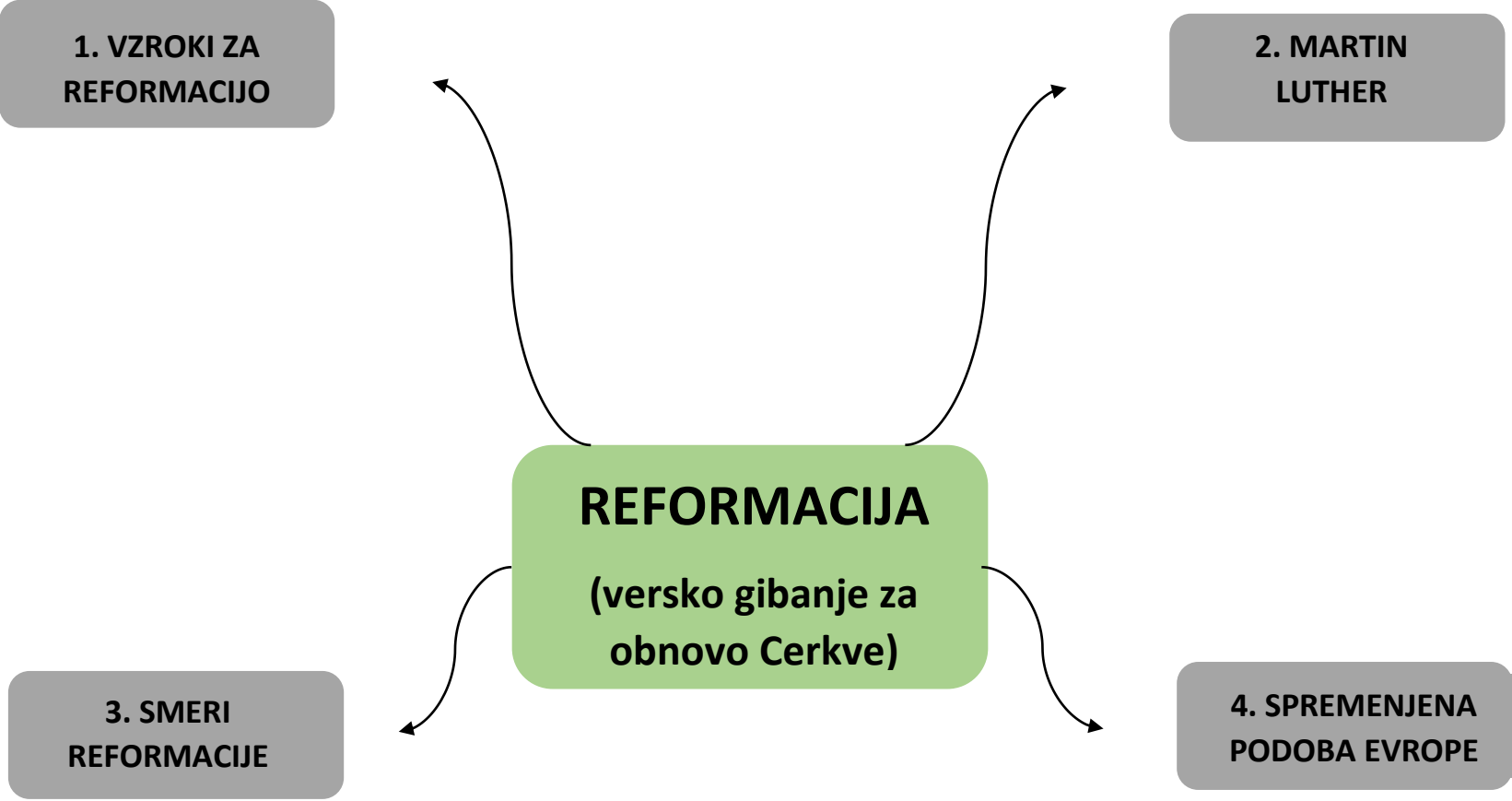
REŠITVE



CILJI UČNE URE

- ▶ pojasniti pojem reformacija
- ▶ opisati vzroke za reformacijo
- ▶ pojasniti vlogo Martina Luthra in njegovih tez za reformacijsko gibanje
- ▶ opisati različne smeri reformacije
- ▶ opisati spremenjeno versko podobo Evrope
- ▶ opisati posledice reformacije

HVALA ZA POZORNOST 😊



VODITELJ REFORMACIJSKEGA GIBANJA

1. VZROKI ZA REFORMACIJO

- humanizem in renesansa (spremenjen pogled na svet in človeka, nasprotovanje porabljanju denarja vernikov za krašenje in gradnjo cerkva)
 - nasprotovanje bogatenju Cerkve
 - odpustki
 - korupcija
 - simonija (prodaja cerkvenih služb)
- nemoralno življenje cerkvenih dostojanstvenikov in duhovnikov (kršenje celibata, korupcija, opravljanje posvetnih služb ob duhovni)
- splošna gospodarska kriza in strah (državljanske vojne, lakota, turški vpadi)
- nasprotovanje neomejeni oblasti papeža (husiti)

2. MARTIN LUTHER

- avguštinski menih in profesor teologije
 - 95. tez
- najbolj nasprotuje prodaji odpustkov
 - trdi, da papež ni nezmotljiv
 - papež ga izobči
- zbeži na dvor Friderika Modrega (saški volilni knez)
 - prevede Sv. pismo v nemščino
- izobčenje vodi do razkola v cerkvi → Luther ustanovi lastno cerkveno organizacijo – luteransko cerkev
- cesar Karel V. prepove luteranstvo na državnem zboru v Wormsu 1521
 - luteranstvo podpre veliko nemških plemičev
 - 1555: augsburški verski mir (čigar oblast, tega vera)

REFORMACIJA (versko gibanje za obnovo Cerkve)

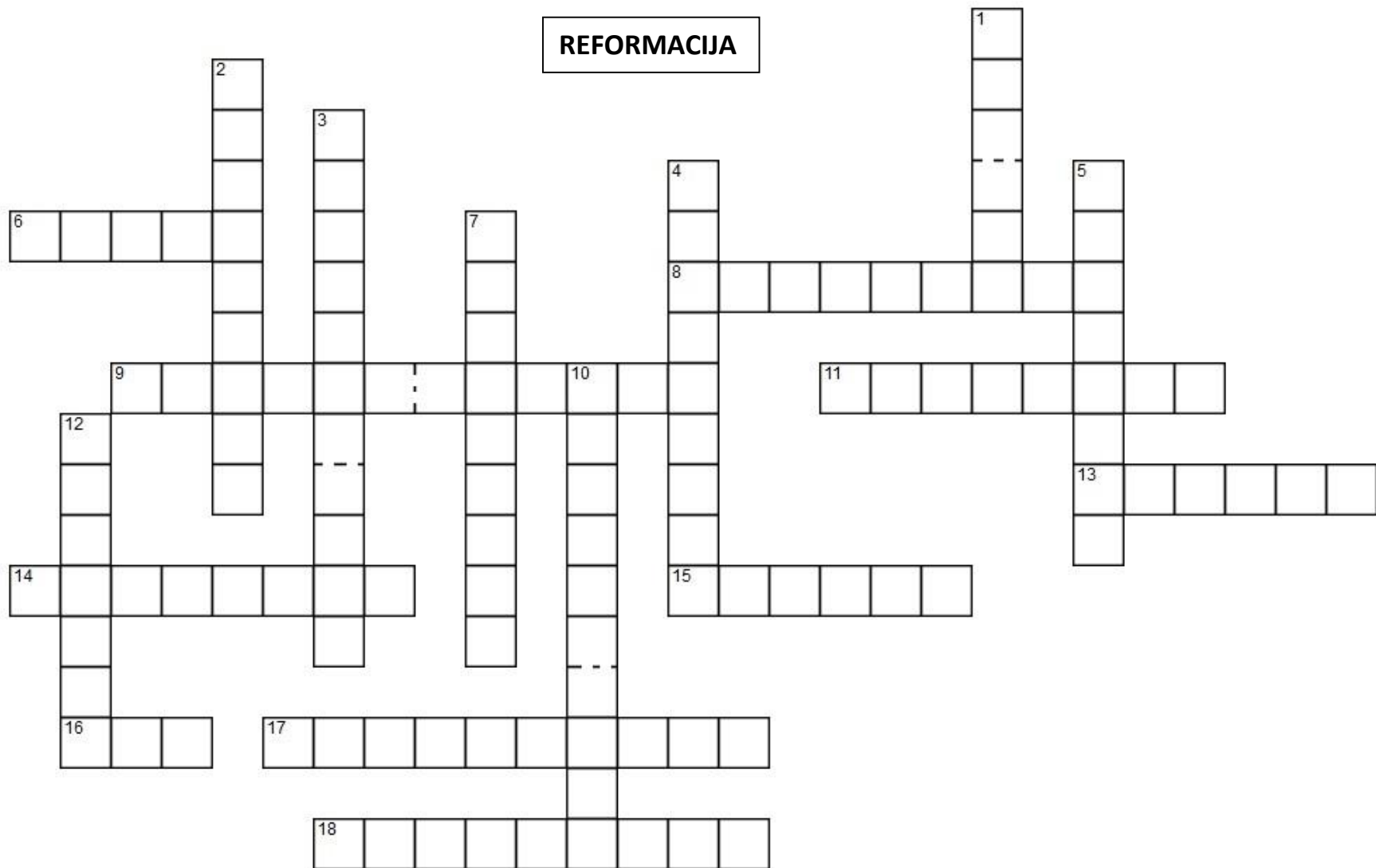
3. SMERI REFORMACIJE

- 1. plemiška smer:**
 - Nemčija, Skandinavija in Anglija
 - v reformaciji vidijo možnost za širjenje vpliva in bogastva
 - Anglija, Henrik VIII. → anglikanska cerkev (Lutrov nauk in katoliško obredje)
- 2. kmečka smer:**
 - ožja območja in veliko različnih smeri (prekrščevalci, štiftarji, bičarji, radikalec Tomaž Münzer)
- 3. meščanska smer:**
 - Švica, Francija, Nizozemska, Ogrska, Škotska
 - Zwingli
 - Jean Calvin: kalvinizem, nauk o predestinaciji, verska občina

4. SPREMENJENA PODOBA EVROPE

- delitev krščanske cerkve na tri dele (katoliška, pravoslavna, protestantska)
- na zahodu Evrope prevladuje katoliška vera, na vzhodu pravoslavna
- protestantizem se najbolj razširi po Nemčiji in na severu Evrope
- veliko smeri protestantizma (luteranci, kalvinisti, anglikanci)
- husiti (Praga) in muslimani (Španija, vzhod Evrope, Balkan)
 - anglikanstvo se prenese v Severno Ameriko
 - vedno večje verske nestrpnosti → verske vojne

REFORMACIJA



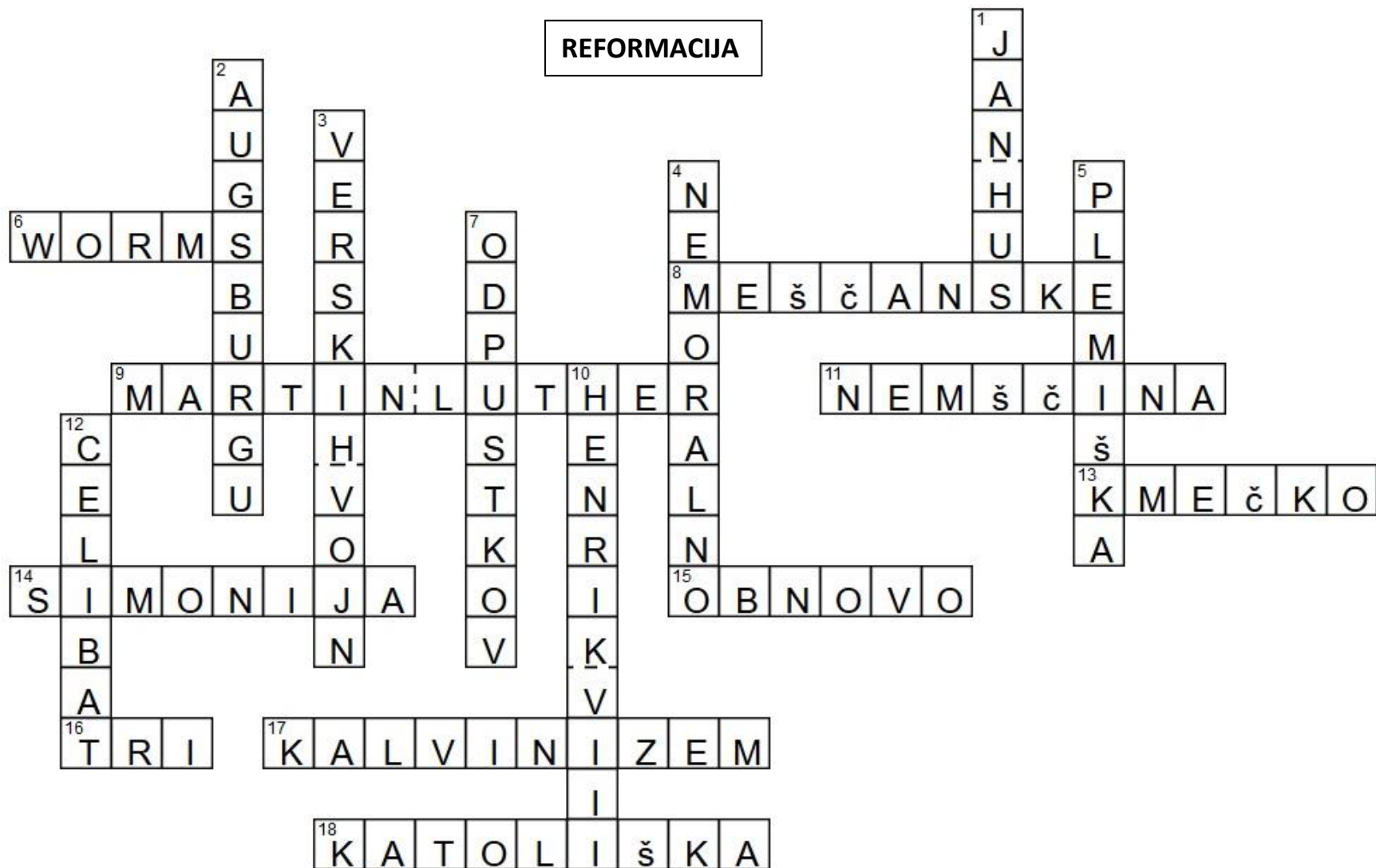
NAVPIČNO:

- 1 Praški učenjak, ki v 14. stoletju nasprotuje cerkvenemu bogatenju.
- 2 1555 je v _____ podpisan verski mir.
- 3 Pestra verska podoba Evrope v 16. stoletju vodi do nasprotovanj in _____.
- 4 Duhovnikom so očitali, da živijo _____.
- 5 V Angliji, Skandinaviji in Nemčiji se razširi _____ smer reformacije.
- 7 Martin Luther Cerkvi najbolj očita prodajo _____.
- 10 Začetnik anglikanske cerkve.
- 12 Samski stan duhovnikov.

VODORAVNO:

- 6 Kraj, kjer cesar Karel V. 1521 na državnem zboru prepove luteranstvo.
- 8 Jean Calvin je pripadnik _____ smeri reformacije.
- 9 Voditelj reformacijskega gibanja.
- 11 Jezik, v katerega Martin Luther prevede Sv. pismo.
- 13 Prekrščevalci, štiftarji in bičarji spadajo pod _____ smer reformacije.
- 14 Prodaja cerkvenih služb.
- 15 Reformacija je versko gibanje za _____ cerkve.
- 16 Z reformacijo se krščanska cerkev razdeli na _____ dele.
- 17 Nauk Jeana Calvina.
- 18 V zahodnem delu Evrope v 16. stoletju prevladuje _____ vera.

REFORMACIJA



NAVPIČNO:

- 1 Praški učenjak, ki v 14. stoletju nasprotuje cerkvenemu bogatenju.
- 2 1555 je v _____ podpisan verski mir.
- 3 Pestra verska podoba Evrope v 16. stoletju vodi do nasprotovanj in _____.
- 4 Duhovnikom so očitali, da živijo _____.
- 5 V Angliji, Skandinaviji in Nemčiji se razširi _____ smer reformacije.
- 7 Martin Luther Cerkvi najbolj očita prodajo _____.
- 10 Začetnik anglikanske cerkve.
- 12 Samski stan duhovnikov.

VODORAVNO:

- 6 Kraj, kjer cesar Karel V. 1521 na državnem zboru prepove luteranstvo.
- 8 Jean Calvin je pripadnik _____ smeri reformacije.
- 9 Voditelj reformacijskega gibanja.
- 11 Jezik, v katerega Martin Luther prevede Sv. pismo.
- 13 Prekrščevalci, štiftarji in bičarji spadajo pod _____ smer reformacije.
- 14 Prodaja cerkvenih služb.
- 15 Reformacija je versko gibanje za _____ cerkve.
- 16 Z reformacijo se krščanska cerkev razdeli na _____ dele.
- 17 Nauk Jeana Calvina.



Univerza v Ljubljani

**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Pedagoška praksa iz zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
VELIKA BRITANIJA IN NJEN IMPERIJ**

IME IN PRIIMEK: Lea Knez

DATUM: 17. 4. 2019

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Gimnazija	
Razred:	3.	
Datum:	17. 4. 2019	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Nemirne vode: od nacionalnih gibanj do prve svetovne vojne (obvezna tema)
	Poglavje iz učbenika:	Nemirne vode: od nacionalnih gibanj do prve svetovne vojne (obvezna tema)
Učna enota – naslov učne ure:	Velika Britanija in njen imperij	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda demonstracije gibljivih slik, metoda dela z gibljivimi slikami, metoda slikovne demonstracije, metoda dela z zemljevidi, metoda besedne demonstracije.	
Učne tehnike:	Skrivanka (na delovnem listu)	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Dijaki/-nje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - »primerjajo posamezna nacionalna gibanja, - ocenijo dosežke posameznih nacionalnih gibanj, - primerjajo razvoj in uspeh oziroma neuspeh posameznih nacionalnih držav (študija primera), - raziščejo vzroke in posledice imperializma.« <p>(Učni načrt, str. 31)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati različne politične stranke Velike Britanije in njihovo politiko - pojasniti pojem irsko vprašanje - opisati vzroke imperializma - naštetih kolonije britanskega imperija - opisati posledice imperialistične politike za domače prebivalstvo - pojasniti, zakaj je bila Velika Britanija tako uspešna imperialistična velesila
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - umestiti zgodovinske dogodke v pravičen zgodovinski čas in prostor - zbirati informacije iz različnih medijev, jih analizirati in kritično ovrednotiti - delati z zemljevidi in na njih poiskati kolonije britanskega imperija - uporabiti različne oblike komunikacije - oblikovati lastna mnenja, sodbe, vrednote in stališča
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ohranjati pozitiven odnos do predmeta zgodovina

		<ul style="list-style-type: none"> - ohranjati pozitiven odnos do pomena spoštovanja človekovih pravic, enakosti in demokracije - obsoditi kršenje človekovih pravic
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> - Uvajanje - Obravnavanje nove učne snovi - Ponavljanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Politične stranke Velike Britanije 2. Irsko vprašanje 3. Velika Britanija kot imperialistične velesila 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - učbenik (Cvirn J. Studen A. (2011). Zgodovina 3: učbenik za tretji letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 82–84; 92–95.) - PowerPoint (z zapisom učne snovi) - spletni videoposnetki - delovni list
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - računalnik - LCD projektor - platno - zvočniki
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<ul style="list-style-type: none"> - slovenščina: komuniciranje v slovenskem jeziku, pisanje zapiskov - geografija: uporaba in orientacija na zemljevidu 	
Novi pojmi s pojasnilom:	<ul style="list-style-type: none"> - vigovci: pripadniki liberalne stranke v Veliki Britaniji - torijci: pripadniki konservativne stranke v Veliki Britaniji - Irish Land Act: zakon, ki je poskušal izboljšati položaj irskih kmetov - Home Rule: zakon o irski avtonomiji - laburisti: pripadniki laburistične oz. delavske stranke v Veliki Britaniji - ekspanziven (politika): močno širjenje oz. uveljavljanje - irsko nacionalno vprašanje: širjenje irskega nacionalizma in gibanja za samostojnost - unija: združenje (v skupno kraljestvo) - Irsko republikansko bratstvo: skrivna organizacija, ki je želela z nasiljem pregnati britansko nadoblast - Agrarna liga: gibanje, ki se je borilo za izboljšanje položaja kmeta na irskem - dublinska vstaja: velika vstaja 1916, ki je želela dokončno obračunati z britansko oblastjo - imperializem: težnja po gospodarski in politični prevladi - belčevo breme: evropski občutek superiornosti, ki je vodil do potrebe po civilizaciji »divjakov« v kolonijah - prerivanje za Afriko: množična kolonizacija Afrike s strani evropskih držav - dominion: britanska kolonija s posebnim statusom, ki omogoča veliko mero samouprave 	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p>Učni načrt. Zgodovina. Gimnazija. Splošna gimnazija. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:</p> <p>http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2018/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (28. 3. 2019).</p>

Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Cvirn J. Studen A. (2011). Zgodovina 3: učbenik za tretji letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. - Granda S. Rozman F. (1999). Zgodovina 3: učbenik za tretji letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. - The UK's Many Political Parties Explained. https://www.youtube.com/watch?v=8LrZVn4u8gQ&index=9&t=0s&list=PL9T6JEHU2VQr_W-oIJ3qZM_E5p_Ci7_bt (28. 3. 2019) - Elections before the Secret Ballot. https://victoriancommons.wordpress.com/2013/08/05/elections-before-the-secret-ballot/ (28. 3. 2019) - Act of Union. https://www.britannica.com/event/Act-of-Union-United-Kingdom-1801 (28. 3. 2019) - Irish Rebellion. https://www.britannica.com/event/Irish-Rebellion-Irish-history-1798 (28. 3. 2019) - Irish War of Independence in 12 Minutes. https://www.youtube.com/watch?v=itU6dp5tIAc&list=PL9T6JEHU2VQr_W-oIJ3qZM_E5p_Ci7_bt&index=15 (28. 3. 2019) - Imperialism: Crash Course World History #35. https://www.youtube.com/watch?v=aJaltUmrGo&t=308s (28. 3. 2019)
PowerPoint	<p>Stran 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - William Ewart Gladstone. https://en.wikipedia.org/wiki/William_Ewart_Gladstone (29. 3. 2019) - Benjamin Disraeli. https://en.wikipedia.org/wiki/Benjamin_Disraeli (29. 3. 2019) - David Lloyd George. https://en.wikipedia.org/wiki/David_Lloyd_George (29. 3. 2019) <p>Stran 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - The British Empire. http://www.simplehistory.co.uk/time-travel/the-british-empire/ (30. 3. 2019) <p>Stran 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - The UK's Many Political Parties Explained. https://www.youtube.com/watch?v=8LrZVn4u8gQ&index=9&t=0s&list=PL9T6JEHU2VQr_W-oIJ3qZM_E5p_Ci7_bt (28. 3. 2019) <p>Stran 9:</p>

		<p>- Irish War of Independence in 12 Minutes. https://www.youtube.com/watch?v=itU6dp5tIAc&list=PL9T6JEHU2VQr_W-oIJ3qZM_E5p_Ci7_bt&index=15 (28. 3. 2019)</p> <p>Stran 12:</p> <p>- 10 Interesting Facts about the Industrial Revolution. https://learnodo-newtonic.com/industrial-revolution-facts (30. 3. 2019)</p> <p>Stran 14:</p> <p>- Cvirn J. Studen A. (2011). Zgodovina 3: učbenik za tretji letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 95.</p> <p>Stran 16:</p> <p>- British Empire. Introduction. http://chnm.gmu.edu/wwh/modules/lesson8/lesson8.php?s=0 (30. 3. 2019)</p> <p>Stran 18:</p> <p>- Imperialism: Crash Course World History #35. https://www.youtube.com/watch?v=aJaltUmrGo&t=308s (28. 3. 2019)</p>
	Spletni videoposnetek	<p>- The UK's Many Political Parties Explained. https://www.youtube.com/watch?v=8LrZVn4u8gQ&index=9&t=0s&list=PL9T6JEHU2VQr_W-oIJ3qZM_E5p_Ci7_bt (28. 3. 2019)</p> <p>- Irish War of Independence in 12 Minutes. https://www.youtube.com/watch?v=itU6dp5tIAc&list=PL9T6JEHU2VQr_W-oIJ3qZM_E5p_Ci7_bt&index=15 (28. 3. 2019)</p> <p>- Imperialism: Crash Course World History #35. https://www.youtube.com/watch?v=aJaltUmrGo&t=308s (28. 3. 2019)</p>

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
5 minut	<p>Pozdravim dijake in jih po potrebi umirim. Pripravim PPT in začnem z učno uro. (Priloga 1)</p> <p><i>Danes nadaljujemo z obravnavanjem Velike Britanije, o čem točno se bomo učili, pa boste</i></p>	Poslušajo.

<p><i>sedaj ugotovili sami. Prosim vas, da na mizo pripravite svoje mobilne telefone, ki jih zaenkrat še ne uporabljajte. Na drsnici se vam bodo prikazala zapisana imena določenih posameznikov. Vaša naloga je, da pobrsate po spletu in si v vaše zvezke na kratko, s par ključnimi besedami zapišete, kdo so te osebe bile, kdaj so živele in zakaj so bile pomembne. Na voljo boste imeli dve minuti.</i></p> <p>Pokažem drsnico z imeni: William Gladstone, Benjamin Disraeli, Lloyd George. (PPT št. 1)</p> <p><i>Lahko začnete!</i></p>	
<p>Spremljam delo dijakov.</p> <p>Po dveh minutah prekinem njihovo delo.</p>	<p>Iščejo informacije s pomočjo mobilnih telefonov.</p>
<p><i>Preden nadaljujemo z pregledom vaših ugotovitev, prosim pospravite mobilne telefone.</i></p> <p>Počakam, da vsi pospravijo mobilne telefone.</p>	<p>Poslušajo.</p>
<p>Preverim, kakšne informacije so dijaki našli. Spremljam njihove ugotovitve in jih komentiram.</p> <p><i>Kaj je bilo torej vsem trem možem skupnega?</i></p> <p><i>O čem torej mislite, da se bomo danes pogovarjali?</i></p>	<p>Delijo informacije, ki so jih o osebah našli.</p> <p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vsi trije so bili britanski politiki. - O politikih Velike Britanije. - O politiki Velike Britanije.
<p><i>Tema današnje učne ure nosi naslov Velika Britanija in njen imperij, kjer si bomo pogledali politične stranke v Veliki Britaniji v 19. stoletju, Izpostavili bomo liberalce, konservativce in delavsko stranko ter njihove glavne predstavnike oz. najbolj vplivne politike. Obravnavali bomo tudi glavne probleme, s katerimi so se politiki v 19. stoletju spopadali, kjer bomo natančneje spoznali irsko vprašanje. Prav tako bomo pogledali zunanjo oz. imperialistično politiko Velike Britanije in z njo povezane kolonije.</i></p> <p><i>Pričakujem, da boste na koncu učne ure znali:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati različne politične stranke Velike Britanije in njihovo politiko, - pojasniti pojem irsko vprašanje, - opisati vzroke imperializma, 	<p>Poslušajo.</p>

<p>- naštetih kolonije britanskega imperija, - opisati posledice imperialistične politike za domače prebivalstvo, - pojasniti, zakaj je bila Velika Britanija tako uspešna imperialistična velesila. (PPT št. 4)</p> <p><i>Današnja učna snov je zapisana v učbeniku na str. 82–84 in delno tudi na str. 92–95. Določene stvari iz drsnic pa boste morali sami zapisati v vaše zvezke, na kar vas bom posebej opozorila. Prosim, da moji razlagi sledite in pri učni uri sodelujete. Če boste imeli kakršno koli vprašanje ali opažanje, pa kar pogumno dvignite roko in počakajte, da vas pokličem.</i></p>	
--	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Politične stranke Velike Britanije (10 minut)	Nadaljujem z obravnavanjem 1. vsebinskega poudarka. Vsake toliko časa preverim, če dijaki sledijo učni snovi.	Poslušajo.
	<i>Ugotovili ste že, da so bili trije prej omenjeni možje pomembni britanski politiki, ki so pripadali različnim političnim strujam.</i>	
	<i>Katere struje oz. politične stranke so to bile?</i>	Odgovorijo: - Liberalna in konservativna.
	<i>Najprej si bomo pogledali liberalno stranko (znano tudi kot vigovsko stranko), kateri je pripadal William Gladstone. Drsnico si v nadaljevanju ob moji razlagi tudi prepisite.</i> (PPT št. 5)	Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 5)
	<i>Če malo pomislite na druge liberalne stranke, kaj mislite, da so britanski liberalci vključevali v svoje politične programe?</i>	Odgovorijo: - Želeli so več demokratičnih reform. - Želeli so izboljšati razmere za nižje sloje.
	<i>V katerih primerih pa so bili takšni ukrepi potrebni? Kaj se je dogajalo v britanski družbi?</i>	- Vedno več je bilo brezposelnosti in socialnih nemirov.
<i>Položaj delavcev se je slabšal, veliko jih je bilo brezposelnih, zato je bilo določene stvari spremeniti. Liberalci so se tako zavzemali za</i>	Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 5)	

<p>demokratizacijo političnega življenja in reforme, ki bi pomagale nižjim slojem. William Gladstone je na oblast kot predsednik vlade prišel večkrat in je začel z vpeljevanjem novih reform. V obdobju svoje prve vlade (1868–1874) je uveljavil obvezno šolstvo za otroke, stare od 5 do 13 let, prav tako so v tem obdobju sprejeli zakon, ki je uvedel skrivno glasovanje na volitvah. Pred tem so glasovali javno, kar pomeni, da so se morali volivci identificirati in glasno povedati: »Jaz bom volil za«</p>	
<p>Zakaj tak način volitev ni bil ravno demokratičen?</p>	<p>Odgovorijo: - Volivce so lahko podkupili in preverili, kako so glasovali. - Volivce so lahko ustrahovali in tako pridobili glasove.</p>
<p>Korupcija je pri javnem glasovanju predstavljala velik problem. Prav tako so se volivci bali voliti za nekoga drugega, ki ni bil njihov najemodajalec ali delodajalec. Pogosto je prišlo do ustrahovanja volivcev. Prva Gladstonova vlada je tudi poskušala izboljšati položaj kmetov na Irskem z zakonom, t. i. Irish Land Act, ki bi omejil samovoljo zemljiških gospodov. Zakon ni bil ravno uspešen. Gladstone je na oblast prišel še večkrat. V drugi vladi mu je uspelo razširiti volilno pravico na skoraj vse polnoletne moške.</p>	<p>Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 5)</p>
<p>Kdo pa je bil še vedno izključen iz odločanja v javnem življenju?</p> <p>Morda tudi veste kdaj približno so potem ženske v Veliki Britaniji dobile volilno pravico?</p> <p>Kaj pa v Jugoslaviji?</p>	<p>Odgovorijo: - Ženske. - V letih po prvi svetovni vojni. - Leta 1945.</p>
<p>V obdobju tretje in četrte Gladstonove vlade so poskušali rešiti predvsem irsko vprašanje oz. irsko avtonomijo – z zakonom Home Rule. To pa je pomenilo, da so si prizadevali za irsko samoupravo, kar jim zaradi nasprotovanja konservativne stranke ni uspelo in zakon ni bil sprejet.</p>	<p>Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 5)</p>
<p>Ima kdo kakšno vprašanje?</p>	<p>Odgovorijo: - Da./Ne.</p>
<p>Potem si bomo sedaj pogledali še konservativno (ali torijsko) stranko. Konservativci pod vodstvom Benjamina Disraelija so zagovarjali politiko »reda in miru,« kamor je spadalo nasprotovanje irski avtonomiji in vodenje ekspanzivne (širjenje, uveljavljanje) kolonialne</p>	<p>Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 5)</p>

<p><i>politike. V času vladanja so sprejeli več zakonov, ki so izboljšali javno zdravstvo in omejili delovni čas v tovarnah, niso pa upoštevali zahtev sindikatov, zato so se morali spopadati z velikimi delavskimi stavkami. Leta 1905 je spet prišlo do sprememb na vrhu britanske politike. Oblast so ponovno prevzeli liberalci, ki so se najprej posvetili reševanju irskega in delavskega vprašanja. Ustanovljena je bila laburistična oz. delavska stranka, ki je skupaj z liberalno stranko začela z izvajanjem reform. Te reforme je zagovarjal tudi liberalni predsednik vlade Lloyd George, ki je pripadal t. i. novemu liberalizmu. Sprejeli so nekaj pomembnih zakonov, kot je bil osemurni delavnik za rudarje in zakon o pokojninah. Prav tako je bila delavcem v okviru zakona o socialnem zavarovanju zagotovljena podpora v primeru bolezni ali invalidnosti.</i></p>	
<p><i>Sedaj si bomo pogledali videoposnetek, ki bo na kratko prikazal zgodovino političnih strank Velike Britanije.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p>Spremljam gledanje videoposnetka. (Priloga 2) (PPT št. 6)</p>	<p>Gledajo videoposnetek.</p>
<p><i>Kdaj so se v Veliki Britaniji začele formirati politične stranke?</i></p> <p><i>Iz katerega sloja je nastala liberalna stranka?</i></p> <p><i>Kdo pa je predstavljal konservativno stranko?</i></p> <p><i>Kdaj se je iz liberalne stranke razvila laburistična stranka?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Med 30. in 60. leti 19. stoletja. - Aristokratskega. - Cerkev in zemljiški gospodje. - Na začetku 20. stoletja.
<p><i>Konservativna in laburistična stranka še danes predstavljata dve najmočnejši stranki v Veliki Britaniji. Tradicionalno se ti dve stranki ideološko nagibata stran druga od druge, sta pa obe bolj sredinski kot druge politične stranke v Veliki Britaniji danes. Tudi skozi zgodovino sta se izmenično menjavali na vrhu in vodili vlade. Vsaka izmed njiju je poskušala aktualne družbene probleme rešiti na svoj način. Glavni problemi, s katerimi sta se spopadali v drugi polovici 19. stoletja, so bili demokratizacija političnega sistema, delavsko vprašanje in irsko nacionalno vprašanje.</i></p> <p><i>Sedaj prosim prepisite drsnico.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>

(PPT št. 7)	
Spremljam prepisovanje snovi.	Prepisujejo drsnico. (PPT št. 7)
<i>Ima kdo kakšno vprašanje?</i> Odgovorim na morebitna vprašanja in nadaljujem z učno uro.	Odgovorijo: - Da./Ne.

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Irsko vprašanje (7 minut)	Nadaljujem z 2. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če dijaki sledijo učni uri. <i>Omenili smo torej, da sta se v 19. stoletju obe dve prevladujoči politični stranki Velike Britanije ukvarjali z rešitvijo irskega nacionalnega vprašanja, ki ga bomo zdaj natančneje obravnavali.</i>	Poslušajo.
	<i>Kaj si predstavljate pod besedno zvezo irsko nacionalno vprašanje?</i>	Odgovorijo: - Irsko gibanje, ki se je borilo za več pravic. - Prizadevanje Ircev za samostojno državo.
	<i>Prosim, da to drsnico v nadaljevanju ob razlagi prepisete.</i> (PPT št. 8) <i>V času nacionalnih gibanj se je tudi na Irskem oblikovalo gibanje, ki se je želelo osvoboditi angleške nadoblasti in je nasprotovalo uniji z Veliko Britanijo. Ta prizadevanja po avtonomiji in irski nacionalizem so britanski politiki poimenovali irsko vprašanje. Da boste lažje razumeli, zakaj je do tega prišlo, bomo na kratko pregledali zgodovino Irske. Irska je leta 1801 postala del novega Združenega kraljestva Velike Britanije in Irske kot posledica irske revolucije tri leta prej. Irska revolucija se je borila za splošno moško volilno pravico in neodvisnost od angleške oblasti. Bili so poraženi, za kazen pa je bil ukinjen irski parlament. V naslednjih desetletjih so Irci poskušali doseči avtonomijo, tudi z nasiljem. Leta 1858 so nasprotniki unije (združenja v skupnem kraljestvu) z Veliko Britanijo ustanovili skrivno organizacijo Irsko republikansko bratstvo. Dejansko so dosegli nekaj uspehov in Gladstona prisilili, da se je začel ukvarjati z irskim vprašanjem. Dobro</i>	Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 8)

<p><i>desetletje kasneje se je pojavilo novo gibanje, ki je zahtevalo irsko avtonomijo in obnovitev parlamenta. To gibanje je vodil Charles Stewart Parnell, ki je leta 1879 tudi postal vodja Agrarne lige. Ta se je borila za pravice kmetov na Irskem. Gladstone je v taki situaciji obljubil, da bo poskušal izboljšati položaj irskih kmetov in doseči irsko avtonomijo.</i></p>	
<p><i>Kdo točno je preprečil vzpostavitev irske avtonomije?</i></p> <p><i>Zakaj mislite, da jim je bilo v interesu Irsko obdržati v uniji?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Konservativci. - Od njih so lahko potem pobirali davke. - Širjenje vpliva in ozemlje in nadvlada so sovpadali z angleško ekspanzivno politiko.
<p><i>Irsko vprašanje so potem reševali naprej in med leti 1912–1914 sprejeli zakon o irski avtonomiji, ki naj bi začel veljati leta 1914, vendar je bil zaradi prve svetovne vojne suspendiran, irsko vprašanje pa je postajalo vedno bolj pereče.</i></p>	<p>Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 8)</p>
<p><i>Pogledali si bomo še krajši videoposnetek, ki bo obnovil ključne točke irskega vprašanja.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p>Spremljam gledanje videoposnetka. (Priloga 3) (PPT št. 9)</p>	<p>Gledajo videoposnetek.</p>
<p><i>Slišali ste torej, da se je po letu 1914 napetost še stopnjevala in da so irski uporniki leta 1916 začeli s t. i. dublinsko vstajo, kjer so se želeli dokončno znebiti britanske oblasti.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Jim je uspelo?</i></p> <p><i>Kaj se je zgodilo z voditelji upora?</i></p> <p><i>Kaj pa s preostalimi uporniki?</i></p> <p><i>Ali je britanska oblast zatrta uspešno zatrta ideje o samostojnosti Irske?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ne. - Sodili so jim in jih usmrtili. - Veliko so jih konfinirali v taborišča. - Ne.
<p><i>Irška želja po samostojnosti je živela naprej. Dublinska vstaja je pritegnila še več ljudi, ki so začeli verjeti v idejo samostojne republike. Leta 1919 so Irci v Dublinu sklicali svoj parlament in razglasili samostojnost. Začela se je irska vojna za neodvisnost, ki je trajala do leta 1921 in ni prinesla dokončne rešitve glede irskega vprašanja. O tem se bomo še učili.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>

<p><i>Ima kdo kakšno vprašanje ali opažanje?</i></p> <p>Odgovorim na morebitna vprašanja in komentiram morebitna opažanja dijakov.</p>	<p>Odgovorijo: - Da./Ne.</p>
--	----------------------------------

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
<p>Velika Britanija kot imperialistič na velesila (10 minut)</p>	<p>Nadaljujem s 3. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če dijaki sledijo učni snovi.</p> <p><i>Prej smo že omenili, da je Velika Britanija vodila ekspanzivno kolonialno politiko.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
	<p><i>Kaj to pomeni?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Da je Velika Britanija osvajala veliko novega ozemlja.</p>
	<p><i>Velika Britanija je bila imperialistična velesila.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
	<p><i>Mi zna kdo razložiti pojem imperializem?</i></p> <p><i>Kakšne razloge pa so imele države, ki so težile k imperializmu?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Imperializem je težnja po gospodarski in politični nadvladi nad tujimi ozemlji. - Potrebovale so nove surovine. - Iskale so poceni delovno silo.</p>
	<p><i>V nadaljevanju prosim prepisite to drsnico. (PPT št. 11)</i></p> <p><i>Torej lahko rečemo, da je šlo za ekonomske razloge, kamor je poleg stvari, ki ste jih omenili, spadala še potreba po novem tržišču, kjer so lahko vzpostavili trgovino. Ti razlogi so prevladovali, niso pa bili edini. Pomemben razlog je bil nacionalizem, ki je prek osvajanja kolonij želel pokazati moč naroda svetu. Nove kolonije so velesile pridobivale tudi za to, da so ohranile ravnovesje sil in da nobena ni postala premočna. Obstaja pa še en razlog, imenovan »belčevo breme.«</i></p>	<p>Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 11)</p>
	<p><i>Kaj bi ta pojem lahko predstavljal?</i></p>	<p>Odgovorijo: - Belci oz. Evropejci so se imeli za večvredne od drugih ljudi, ki so živeli v raznih kolonijah. Svojo kulturo in navade so se čutili dolžne deliti z manj razvitimi narodi.</p>
	<p><i>Velika Britanija je bila najuspešnejša v vodenju imperialistične politike.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>

<p><i>Zakaj ravno Velika Britanija?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bila je vodilna pomorska sila in je lažje kot druge z mornarico osvajala nova ozemlja. - Imela je razvito industrijo in tehnologijo. - Zaradi industrijske revolucije je imela najboljše izhodišče oz. prednost pred drugimi državami.
<p><i>Naslednjo drsnico prosim prepisite. (PPT št. 13)</i></p> <p><i>Predsednik vlade Benjamin Disraeli, ki smo ga prej omenili, je bil pomemben faktor pri vodenju ekspanzionistične politike. Za glavno nalogo Velike Britanije je razglasil širjenje kolonialne posesti. Zaradi tega se je tudi zapletel v več vojn, kot je bila na primer vojna v Afganistanu in v južni Afriki. V njegovem obdobju so tudi razglasili kraljico Viktorijo za cesarico Indije. Njegovo politiko je nadaljeval tudi predsednik vlade Robert Salisbury, ki se je vmešal v »prerivanje za Afriko« oz. množično kolonizacijo afriškega kontinenta s strani evropskih držav.</i></p>	<p>Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 13)</p>
<p><i>Sedaj si pogledajte zemljevid na drsnici. (PPT št. 14)</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p>Spremljam gledanje zemljevida.</p>	<p>Gledajo zemljevid.</p>
<p><i>Katere evropske države so se borile za ozemlje v Afriki?</i></p> <p><i>Kaj vse je spadalo pod britansko posest v Afriki?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Belgija, Velika Britanija, Nemčija, Italija, Portugalska, Španija in Francija. - Egipt, Gambija, Sierra Leone, Nigerija, Zlata obala, Britanska Somalija, S. in J. Rodezija, Bocvana, Južnoafriška zveza.
<p><i>Afrika je bila torej najpomembnejše prizorišče imperialistične politike. Velika Britanija je s svojimi afriškimi posestmi varovala pot do Indije, ki je bila prav tako njena kolonija.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Kakšne pa mislite, da so bile posledice kolonizacije za domače prebivalstvo Afrike?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Novi oblasti so se upirali. - Niso sprejeli britanske oblasti. - Izgubili so samostojnost in pravice.

	<ul style="list-style-type: none"> - Niso imeli lastne uprave, podrediti so se morali britanski. - Izkoriščali so jih za delovno silo.
<p><i>Prosim prepisite drsnico.</i> (PPT št. 15)</p> <p><i>Domače prebivalstvo je utrpelo veliko škode in v kolonialnih vojnah izgubljalo življenja. Kolonialne meje so močno zarezale v obstoječe politične in kulturne meje in so ustvarile nove, ki so temeljile na oblasti kolonialnih sil. S tem so bili postavljeni temelji mednacionalnih in meddržavnih preprirov, ki jih je morala reševati sodobna Afrika v naslednjem stoletju. Domorodci in njihova politična ureditev so bili izrinjeni, nadomestili so jih Evropejci, ki so domače prebivalstvo in surovine izkoriščali. Začeli so tudi z množičnim pokristjanjevanjem prebivalstva, kar je vodilo do propada prejšnjih verovanj. Spremenila se je domača umetnost in kultura.</i></p>	<p>Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 15)</p>
<p><i>V kolikšni meri mislite, da so se lahko domačini vključili v nov sistem oblasti?</i></p> <p><i>Pod kakšnimi pogoji pa?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niso imeli veliko možnosti. - Le redki posamezniki. - Podrediti so se morali novim oblastem, sprejeti njihovo vero in njihov jezik.
<p><i>Prepišite tudi naslednjo drsnico.</i> (PPT št. 17)</p> <p><i>Poleg osvojenega ozemlja v Afriki in Indiji so bile pod britansko nadoblastjo tudi Kanada, Avstralija in Nova Zelandija. Te tri so imele poseben status dominionov, kar je pomenilo, da so imele veliko mero samouprave.</i></p>	<p>Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 17)</p>
<p><i>Pogledali si bomo še en videoposnetek, ki bo kratko predstavil zgodovino evropska imperializma in njegove značilnosti.</i> (Priloga 4) (PPT št. 18)</p>	<p>Poslušajo.</p>
<p>Spremljam gledanje videoposnetka.</p>	<p>Gledajo videoposnetek.</p>
<p><i>Kako je torej potekalo osvajanje kolonij, sploh v Afriki?</i></p> <p><i>Kakšen je bil odziv domačinov?</i></p> <p><i>Zakaj je bila kolonizacija Afrike možna šele v 19.</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Z vojnami in nasiljem. - Izrazito so se upirali. - Zaradi industrijske

<p><i>stoletju, prej pa neuspešna?</i></p> <p><i>Kdo je v primeru britanske kolonije Indije predstavljal večino pripadnikov obstoječe britanske oblasti?</i></p> <p><i>Kje vse so Indijci predstavljali večino?</i></p> <p><i>Ima kdo kakšno vprašanje?</i></p> <p>Odgovorim na morebitna vprašanja.</p>	<p>revolucije, ki je prinesla naprednejšo tehnologijo.</p> <p>- Zaradi razvoja medicine.</p> <p>- Indijci, ki so delali za peščico Britancev.</p> <p>- V administraciji in v vojski.</p> <p>- Da./Ne.</p>
<p><i>Prepišite prosim še zadnjo drsnico.</i> (PPT št. 19)</p> <p><i>Britanski imperij je na vrhuncu svoje moči leta 1913 obsegal 33 milijonov km² s 400 milijoni prebivalcev, kar je predstavljalo kar četrtno svetovnega prebivalstva.</i></p>	<p>Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 19)</p>

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVALJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
13 minut	<p>Nadaljujem z zaključnim delom učne ure.</p> <p><i>Predelali smo celotno snov današnje učne ure, da pa bo znanje res trdno, boste sedaj dobili še delovne liste, ki jih boste morali rešiti. Prosim, da naloge rešujete samostojno in brez klepetanja. Če boste imeli kakšno vprašanje dvignite roko in počakajte, da pridem do vas. Za reševanje nalog boste imeli na voljo 5 minut časa, potem pa jih bomo skupaj pregledali.</i></p> <p>Razdelim delovne liste. (Priloga 5)</p>	Poslušajo.
	<p>Spremljam delo dijakov.</p>	Rešujejo delovne liste.
	<p><i>Poglejmo, kako ste rešili naloge. Prosim, da vsak prebere eno nalogo in en odgovor. Začnimo v prvi vrsti, od desne proti levi.</i></p>	Poslušajo.
	<p>Spremljam branje odgovorov. Rešitve so prikazane na drsnicah. (Priloga 6) (PPT št. 20–24)</p>	Berejo odgovore.
	<p>Po preverjanju delovnega lista preverim še, v kolikšni meri so dijaki osvojili cilje učne ure. Cilji</p>	Poslušajo.

<p>so zapisani na drsnici. (PPT št. 25)</p> <p><i>Ugotavljam, da znate/še ne obvladate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati različne politične stranke Velike Britanije in njihovo politiko, - pojasniti pojem irsko vprašanje, - opisati vzroke imperializma, - naštetih kolonije britanskega imperija , - opisati posledice imperialistične politike za domače prebivalstvo, - pojasniti, zakaj je bila Velika Britanija tako uspešna imperialistična velesila. <p>Opozorim na morebitne cilje, ki niso bili doseženi v celoti in povem, da jih bomo preverjali na začetku naslednje učne ure.</p> <p>Dijakom se zahvalim za pozornost in se poslovim.</p>	
--	--

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	PowerPoint (z zapisom učne snovi)
PRILOGA 2:	Delovni list
PRILOGA 3:	Delovni list (rešitve)

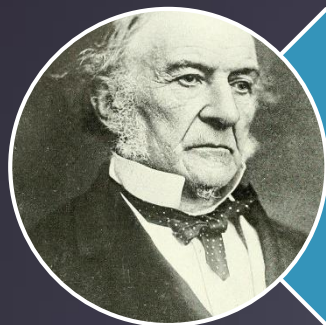
IV. EVALVACIJA CILJEV UČNE URE PO IZVEDBI UČNE URE

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Učenci znajo:			
- opisati različne politične stranke Velike Britanije in njihovo politiko		x	
- pojasniti pojem irsko vprašanje		x	
- opisati vzroke imperializma			x
- naštetih kolonije britanskega imperija			x
- opisati posledice imperialistične politike za domače prebivalstvo			x
- pojasniti, zakaj je bila Velika Britanija tako uspešna imperialistična velesila			x

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

Učno uro sem v 3. razredu prvič izvedla. Malo me je

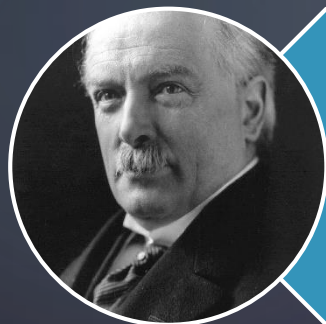
skrbelo, kako bo ura potekala, saj ta razred pri zgodovini sploh ni sodeloval. Mislim, da jih je izredno motivirala uporaba mobilnih telefonov na začetku učne ure, saj so potem veliko sodelovali in odgovarjali na vprašanja. Disciplinskih problemov ni bilo. Delovni list so dijaki uspešno rešili, naloge smo skupaj pregledali. Cilji so bili doseženi.



William Gladstone

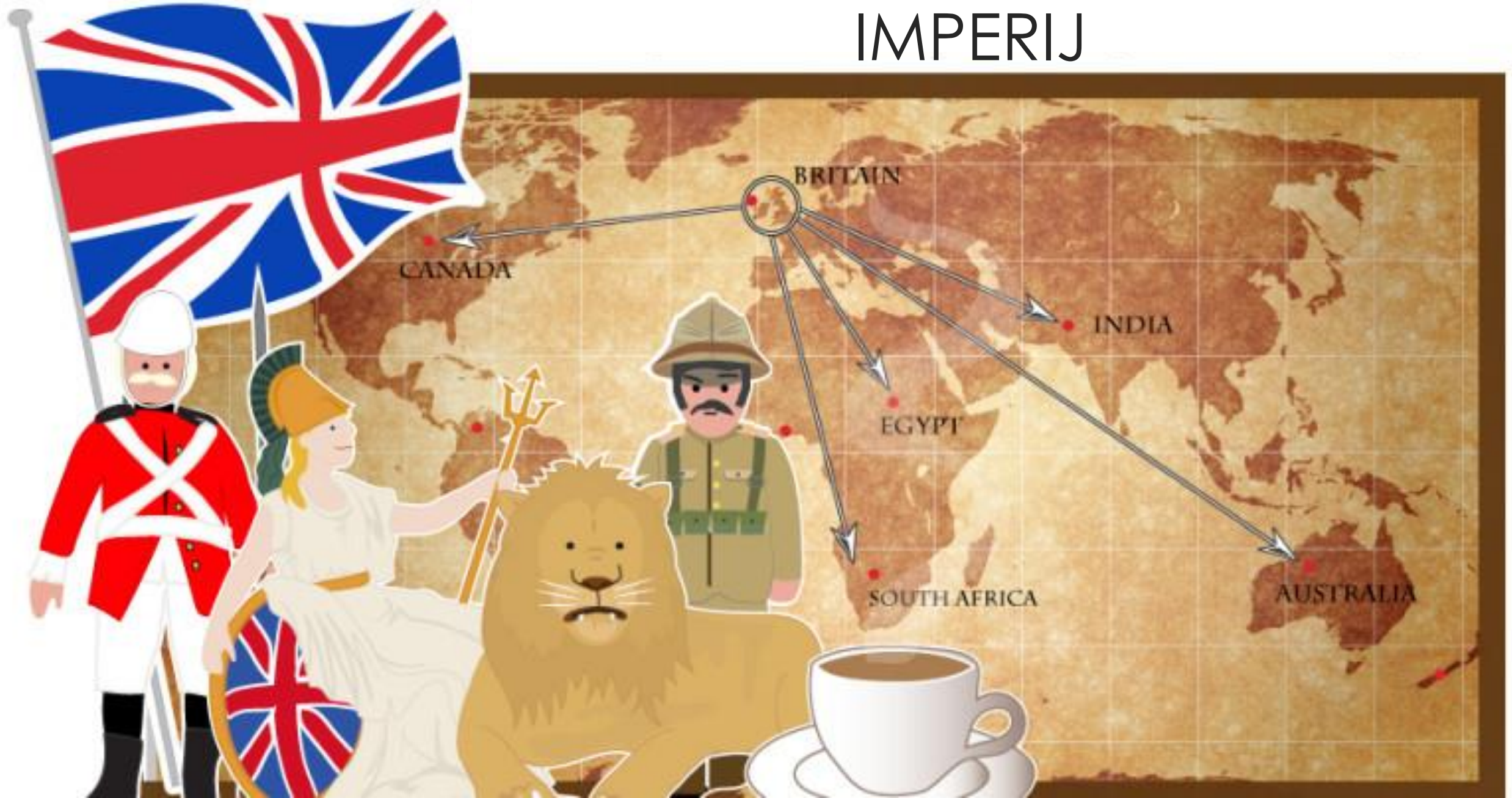


Benjamin Disraeli



Lloyd George

VELIKA BRITANIJA IN NJEN IMPERIJ



VSEBINSKI POUDARKI

1. POLITIČNE
STRANKE
VELIKE
BRITANIJE

2. IRSKO
VPRAŠANJE

3. VELIKA
BRITANIJA
KOT
IMPERIALI -
STIČNA
VELESILA

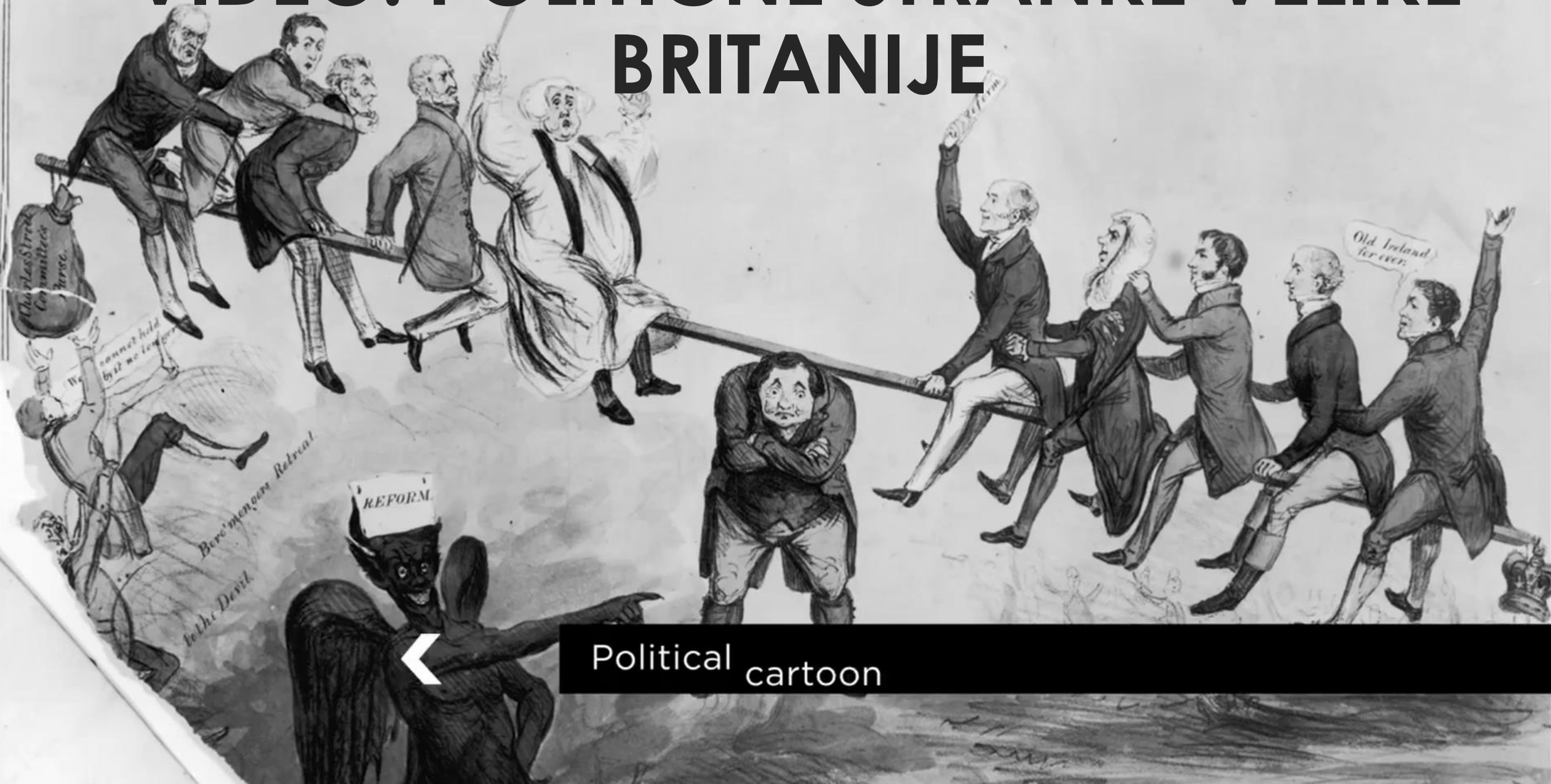
CILJI UČNE URE

- ▶ opisati različne politične stranke Velike Britanije in njihovo politiko
- ▶ pojasniti pojem irsko vprašanje
- ▶ opisati vzroke imperializma
- ▶ naštetih kolonije britanskega imperija
- ▶ opisati posledice imperialistične politike za domače prebivalstvo
- ▶ pojasniti, zakaj je bila Velika Britanija tako uspešna imperialistična velesila

1. POLITIČNE STRANKE VELIKE BRITANIJE

LIBERALNA	KONSERVATIVNA	LABURISTIČNA
William Gladstone	Benjamin Disraeli	Lloyd George (novi liberalizem)
obvezno šolstvo za otroke od 5–13 let	politika "reda in miru"	sestavi vlado v koaliciji z liberalno
volilna pravica za skoraj vse polnoletne moške	nasprotovanje irski avtonomiji	osemurni delavnik za rudarje
skrivno glasovanje na volitvah	ekspanzivna kolonialna politika	zakon o pokojninah
Irish Land Act	izboljšanje javnega zdravstva	zakon o socialnem zavarovanju
Home Rule	čas velikih delavskih stavk	

VIDEO: POLITIČNE STRANKE VELIKE BRITANIJE



Political cartoon

GLAVNI PROBLEMI BRITANSKE POLITIKE

DEMOKRATIZACIJA
POLITIČNEGA
SISTEMA

DELAVSKO
VPRAŠANJE

IRSKO
VPRAŠANJE

2. IRSKO VPRAŠANJE

UNIJA 1801

IRSKA
REVOLUCIJA
1798

AGRARNA LIGA,
CHARLES
STEWART
PARNELL

irsko nacionalno
gibanje in
prizadevanje za
irsko samostojnost

IRSKO
REPUBLICANSKO
BRATSTVO

HOME RULE
1914

1171-1542



VIDEO: IRSKO
VPRAŠANJE

2. IRSKO VPRAŠANJE

OBRAČUN Z
UPORNIKI

1919 IRCI
SKLIČEJO
LASTEN
PARLAMENT

DUBLINSKA
VSTAJA
1916

VEDNO VEČ
PODPORNIKOV
IRSKE
SAMOSTOJNOSTI

IRSKA VOJNA
ZA
NEODVISNOST
1919–1921

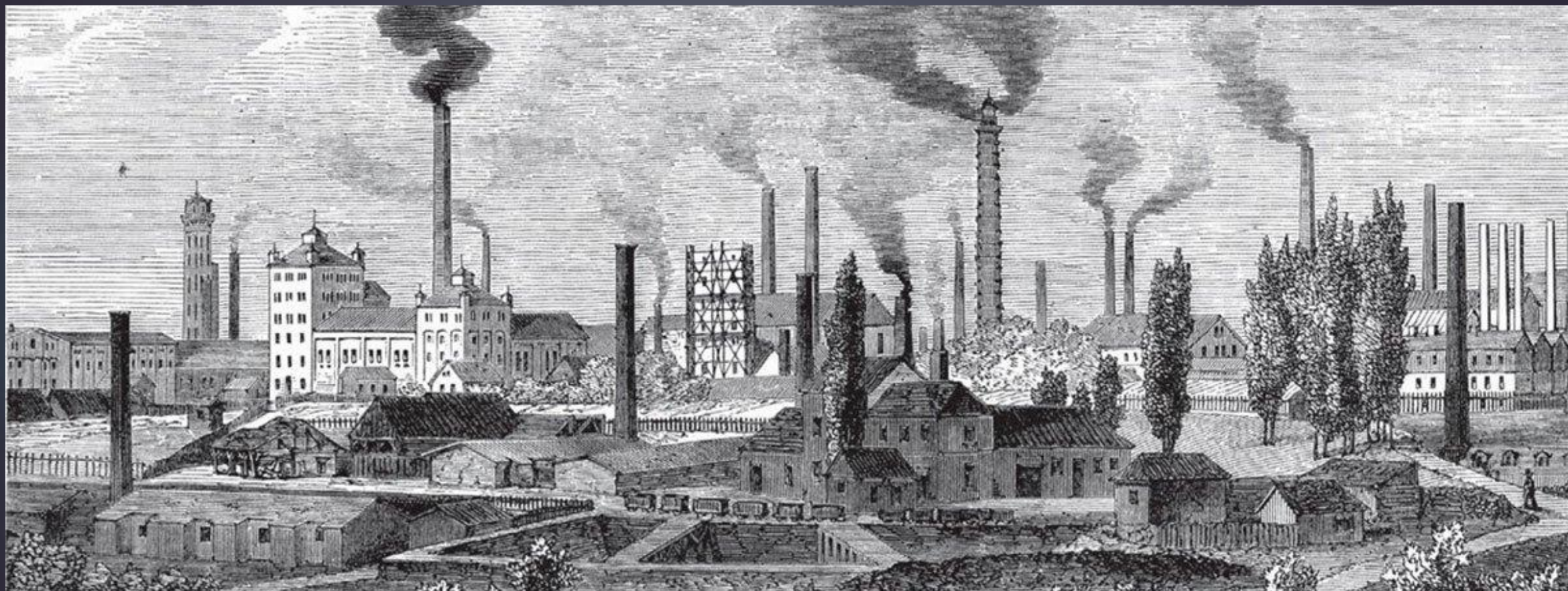
3. VELIKA BRITANIJA KOT IMPERIALISTIČNA VELESILA

IMPERIALIZEM=
TEŽNJA PO
GOSPODARSKI
IN POLITIČNI
PREVLADI NAD
TUJIMI OZEMLJI

RAZLOGI

- ▶ EKONOMSKI
- ▶ NACIONALIZEM
- ▶ RAVNOVESJE SIL
- ▶ “BELČEVO BREME”

ZAKAJ JE VELIKA BRITANIJA TAKO USPEŠNA IMPERIALISTIČNA VELESILA?



BRITANSKI IMPERIALIZEM

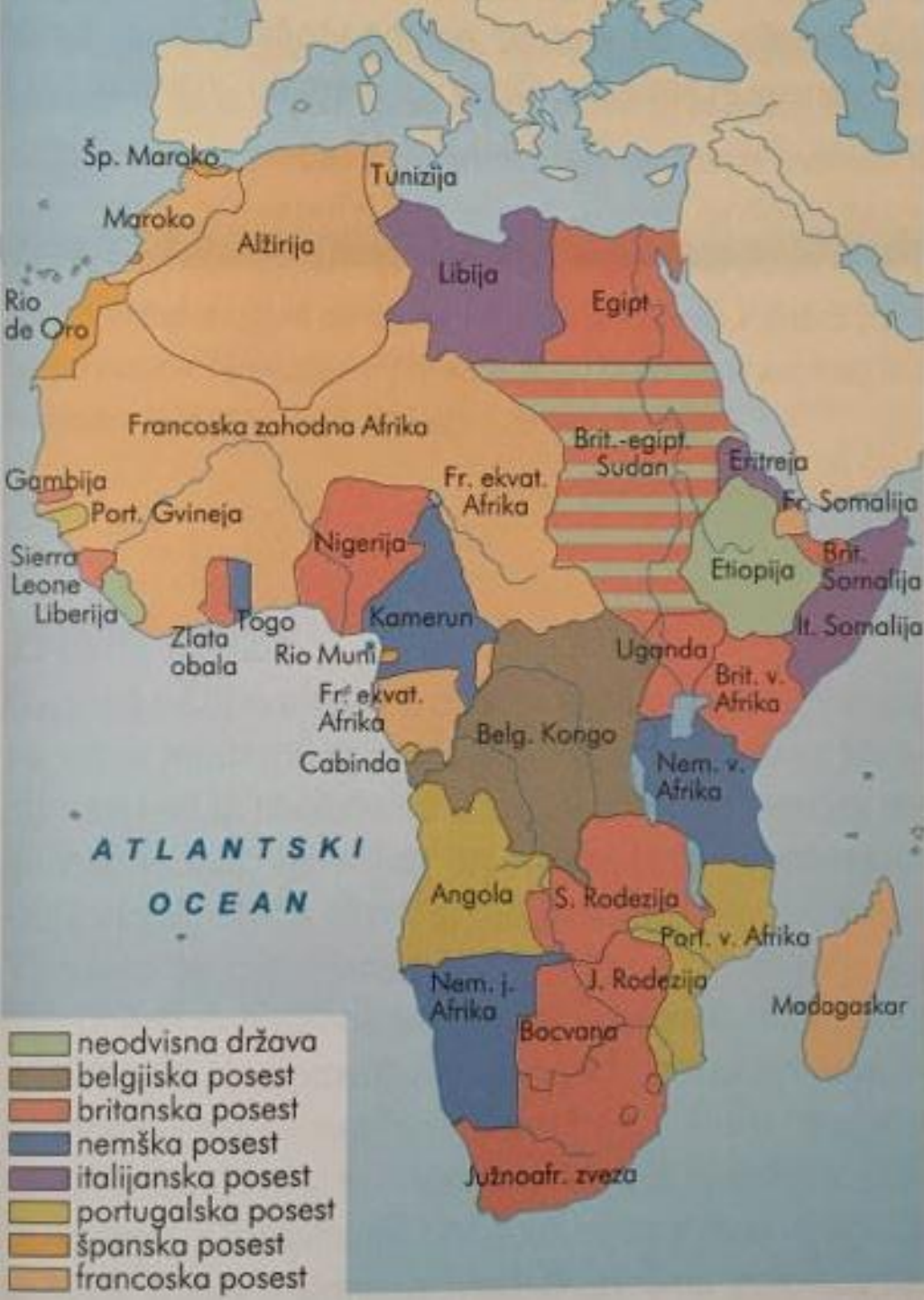
BENJAMIN
DISRAELI

VIKTORIJA
RAZGLAŠENA
ZA CESARICO
INDIJE

GLAVNA
NALOGA:
EKSPANZIJA

VOJNA V
AFGANISTANU
IN JUŽNI AFRIKI

“PRERIVANJE
ZA AFRIKO”



AFRIKA:
najpomembnejše prizorišče
imperialistične politike

POSLEDICE KOLONIALIZMA

NOVE
DRŽAVNE
MEJE

POKRISTJANJE-
VANJE

VOJNE IN
UNIČENJE

IZRINJENA
POLITIKA
DOMAČINOV

IZKORIŠČANJE

BRITANSKA KOLONIALNA POSEST



BRITANSKA KOLONIALNA POSEST

KANADA

DOMINION

AVSTRALIJA

NOVA
ZELANDIJA

VELIKA MERA
SAMOUPRAVE

VIDEO: IMPERIALIZEM

BRITANSKA KOLONIALNA POSEST

Na vrhuncu moči leta 1913 je britanski imperij obsegal 33 milijonov km² s 400 milijoni prebivalcev, kar je bila četrtnina svetovnega prebivalstva.

H	O	M	E	R	U	L	E	Z	W	B	D	V	P	T	P
D	M	G	M	B	P	W	K	T	W	W	B	L	M	P	D
M	R	L	I	P	E	D	D	R	K	R	P	D	N	N	L
M	N	A	W	M	P	L	Z	I	B	B	T	M	A	T	E
Z	Y	D	T	V	P	M	č	V	S	C	Z	N	R	J	M
L	G	S	B	X	J	E	J	E	A	R	č	V	N	M	N
K	L	T	Z	T	G	N	R	D	V	I	A	A	R	V	J
W	V	O	M	X	V	D	N	I	T	O	V	E	Y	P	B
G	P	N	Y	B	Y	A	Q	S	A	I	B	P	L	N	L
P	B	E	Y	D	L	T	I	B	R	L	M	R	O	I	G
L	L	L	M	H	G	R	L	E	B	Y	I	I	E	T	N
Y	Y	D	S	B	U	E	R	L	R	R	N	Z	X	M	M
T	P	I	D	B	L	P	O	J	D	I	J	Z	E	P	E
V	R	M	A	T	P	T	Y	R	M	Z	Y	V	L	M	Q
I	T	L	R	D	N	D	Y	O	G	K	T	T	Q	Z	J
L	L	Y	R	D	J	J	D	M	D	E	T	N	D	N	Y

REŠITVE DELOVNEGA LISTA

2. Reševanje katerih treh problemov je najbolj zaznamovalo britansko politiko v 19. stoletju. Obkroži pravilen odgovor.

a) boj za žensko volilno pravico

b) delavsko vprašanje

c) demokratizacija političnega sistema

d) irsko vprašanje

e) škotsko vprašanje

f) centralizacija političnega sistema

3. Poveži politično stranko z reformami, ki jih je vpeljala. Številko pred reformo vpiši na ustrezno mesto ob stranki na levi strani.

Liberalna stranka: 2, 5, 7

Konservativna stranka: 4, 6

Laburistična stranka: 1, 3

(v koaliciji z liberalno)

1. Osemurni delavnik za rudarje.

2. Obvezno šolstvo za otroke od 5 – 13 let.

3. Zakon o socialnem zavarovanju.

4. Vodenje izrazite ekspanzivne politike.

5. Volilna pravica za skoraj vse polnoletne moške.

6. Izboljšava javnega zdravstva

7. Skrivno glasovanje na volitvah.

4. Pojasni pojem irsko nacionalno vprašanje.

S tem pojmom so britanski politiki označevali irsko nacionalno gibanje in zahteve po irski avtonomiji, ki so se pojavile v 19. stoletju. Irci so se želeli znebiti britanske nadoblasti, tudi z nasiljem. Irsko vprašanje je bilo eden glavnih problemov britanske politike v 19. stoletju.

5. V tabelo vpiši manjkajoče podatke. Vpisati moraš za kateri razlog gre ali pa razlog kratko opisati.

RAZLOGI ZA IMPERIALIZEM	
ekonomski	potreba po poceni delovni sili, surovinam in novem gospodarskem trgu
nacionalizem	kazanje moči in prestiža lastnega naroda
ravnovesje sil	potreba po pridobivanju kolonij, da ostaneš enako močan kot ostale (evropske) države
"belčevo breme"	evropski občutek superiornosti, ki je države silil v civilizacijo »divjakov«

6. Naštej 5 kolonialnih posesti britanskega imperija in obkroži tri, ki so imele status dominiona.

Indija, Uganda, Bocvana, Avstralija, Nova Zelandija, Kanada, Britanska Somalija.

7. Kakšne posledice so doletele domače prebivalstvo ob množični kolonizaciji Afrike. Opiši vsaj tri posledice.

Domače prebivalstvo je utrpelo veliko škode. V osvajanju kolonij jih je bilo veliko ubitih.

Nova oblast je izrinila obstoječe politične sisteme in vzpostavila svoje, ki so ščitili evropske

interese, domačine pa postavili v podrejen položaj. Domačini so bili izkoriščani za poceni delovno silo. Prav tako se je začelo pokristjanjevanje prebivalstva, ki je vodilo do uničenja

mnogih prejšnjih varovanj. Spremenjena je bila kultura domačega prebivalstva.

8. Navedi razloge za uspehe Velike Britanije kot imperialistične velesile.

Velika Britanija je bila uspešna, ker je imela zaradi industrijske revolucije boljše izhodišče

kot druge države. Kolonije se z novo tehnologijo, orožjem in napredkom v medicini niso

mogle kosati.

CILJI UČNE URE

- ▶ opisati različne politične stranke Velike Britanije in njihovo politiko
- ▶ pojasniti pojem irsko vprašanje
- ▶ opisati vzroke imperializma
- ▶ našteti kolonije britanskega imperija
- ▶ opisati posledice imperialistične politike za domače prebivalstvo
- ▶ pojasniti, zakaj je bila Velika Britanija tako uspešna imperialistična velesila

HVALA ZA POZORNOST 😊

VELIKA BRITANIJA IN NJEN IMPERIJ

DELOVNI LIST

1. V skrivanki poišči 10 skritih besed, povezanih z britanskim imperijem. Pomagaj si z namigi, zapisanimi pod skrivanko. Besede lahko iščeš v smereh ➡ ↓ ↗ ↘.



1. Konservativni predsednik vlade.
2. Zakon o irski avtonomiji.
3. Težnja po gospodarski in politični nadvladi nad tujim ozemljem.
4. Delavska ali _____ stranka.
5. Množična kolonizacija Afrike se imenuje »_____ za Afriko« .
6. Britanska kolonija z veliko mero samouprave.
7. Liberalni predsednik vlade.
8. Prepričanje Evropejcev, da so večvredni in da morajo civilizirati prebivalstvo kolonij.
9. Predsednik vlade, ki uvede veliko socialnih reform.
10. Zakon, ki je poskušal izboljšati položaj kmetov na Irskem.

2. Reševanje katerih treh problemov je najbolj zaznamovalo britansko politiko v 19. stoletju. Obkroži pravilen odgovor.

- | | |
|--|---------------------------------------|
| a) boj za žensko volilno pravico | d) irsko vprašanje |
| b) delavsko vprašanje | e) škotsko vprašanje |
| c) demokratizacija političnega sistema | f) centralizacija političnega sistema |

3. Poveži politično stranko z reformami, ki jih je vpeljala. Številko pred reformo vpiši na ustrezno mesto ob stranki na levi strani.

Liberalna stranka: _____

Konservativna stranka: _____

Laburistična stranka: _____

(v koaliciji z liberalno)

1. Osemurni delavnik za rudarje.
2. Obvezno šolstvo za otroke od 5 – 13 let.
3. Zakon o socialnem zavarovanju.
4. Vodenje izrazite ekspanzivne politike.
5. Volilna pravica za skoraj vse polnoletne moške.
6. Izboljšava javnega zdravstva
7. Skrivno glasovanje na volitvah.

4. Pojasni pojem irsko nacionalno vprašanje.

5. V tabelo vpiši manjkajoče podatke. Vpisati moraš za kateri razlog gre ali pa razlog kratko opisati.

RAZLOGI ZA IMPERIALIZEM	
ekonomski	
	kazanje moči in prestiža lastnega naroda
ravnovesje sil	
	evropski občutek superiornosti, ki je države silil v civilizacijo »divjakov«

6. Naštej 5 kolonialnih posesti britanskega imperija in obkroži tri, ki so imele status dominiona.

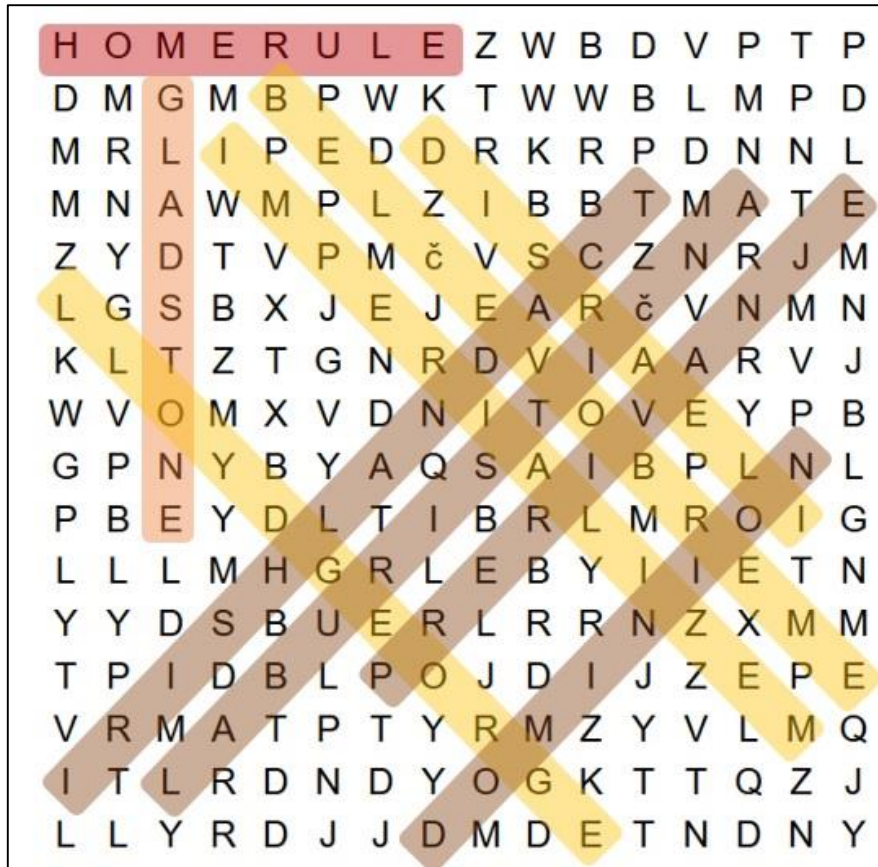
7. Kakšne posledice so doletele domače prebivalstvo ob množični kolonizaciji Afrike. Opiši vsaj tri posledice.

8. Navedi razloge za uspehe Velike Britanije kot imperialistične velesile.

VELIKA BRITANIJA IN NJEN IMPERIJ

DELOVNI LIST

1. V skrivanki poišči 10 skritih besed, povezanih z britanskim imperijem. Pomagaj si z namigi, zapisanimi pod skrivanko. Besede lahko iščeš v smereh → ↓ ↗ ↘.



1. Konservativni predsednik vlade. / Disraeli
2. Zakon o irski avtonomiji. / Home Rule
3. Težnja po gospodarski in politični nadvladi nad tujim ozemljem. Imperializem
4. Delavska ali laburistična stranka.
5. Množična kolonizacija Afrike se imenuje »prerivanje« za Afriko« .
6. Britanska kolonija z veliko mero samouprave. / Dominion
7. Liberalni predsednik vlade. / Gladstone
8. Prepričanje Evropejcev, da so večvredni in da morajo civilizirati prebivalstvo kolonij. / Belčevo breme
9. Predsednik vlade, ki uvede veliko socialnih reform. Lloyd George
10. Zakon, ki je poskušal izboljšati položaj kmetov na Irskem. Irish Land Act

2. Reševanje katerih treh problemov je najbolj zaznamovalo britansko politiko v 19. stoletju. Obkroži pravilen odgovor.

- | | |
|--|---------------------------------------|
| a) boj za žensko volilno pravico | d) irsko vprašanje |
| b) delavsko vprašanje | e) škotsko vprašanje |
| c) demokratizacija političnega sistema | f) centralizacija političnega sistema |

3. Poveži politično stranko z reformami, ki jih je vpeljala. Številko pred reformo vpiši na ustrezno mesto ob stranki na levi strani.

Liberalna stranka: 2, 5, 7

Konservativna stranka: 4, 6

Laburistična stranka: 1, 3

(v koaliciji z liberalno)

1. Osemurni delavnik za rudarje.
2. Obvezno šolstvo za otroke od 5 – 13 let.
3. Zakon o socialnem zavarovanju.
4. Vodenje izrazite ekspanzivne politike.
5. Volilna pravica za skoraj vse polnoletne moške.
6. Izboljšava javnega zdravstva
7. Skrivno glasovanje na volitvah.

4. Pojasni pojem irsko nacionalno vprašanje.

S tem pojmom so britanski politiki označevali irsko nacionalno gibanje in zahteve po irski avtonomiji, ki so se pojavile v 19. stoletju. Irci so se želeli znebiti britanske nadoblasti, tudi z nasiljem. Irsko vprašanje je bilo eden glavnih problemov britanske politike v 19. stoletju.

5. V tabelo vpiši manjkajoče podatke. Vpisati moraš za kateri razlog gre ali pa razlog kratko opisati.

RAZLOGI ZA IMPERIALIZEM	
ekonomski	potreba po poceni delovni sili, surovinah in novem gospodarskem trgu
nacionalizem	kazanje moči in prestiža lastnega naroda
ravnovesje sil	potreba po pridobivanju kolonij, da ostaneš enako močan kot ostale (evropske) države
"belčevo breme"	evropski občutek superiornosti, ki je države silil v civilizacijo »divjakov«

6. Naštej 5 kolonialnih posesti britanskega imperija in obkroži tri, ki so imele status dominiona. Indija, Uganda, Bocvana, Avstralija, Nova Zelandija, Kanada, Britanska Somalija.

7. Kakšne posledice so doletele domače prebivalstvo ob množični kolonizaciji Afrike. Opiši vsaj tri posledice.

Domače prebivalstvo je utrpelo veliko škode. V osvajanju kolonij jih je bilo veliko ubitih.

Nova oblast je izrinila obstoječe politične sisteme in vzpostavila svoje, ki so ščitli evropske interese. domačine pa postavili v podrejen položaj. Domačini so bili izkoriščani za poceni delovno silo. Prav tako se je začelo pokristjanjevanje prebivalstva, ki je vodilo do uničenja mnogih prejšnjih varovanj. Spremenjena je bila kultura domačega prebivalstva.

8. Navedi razloge za uspehe Velike Britanije kot imperialistične velesile.

Velika Britanija je bila uspešna, ker je imela zaradi industrijske revolucije boljše izhodišče kot druge države. Kolonije se z novo tehnologijo, orožjem in napredkom v medicini niso mogle kosati.



Univerza v Ljubljani

**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Pedagoška praksa iz zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
SELITVENI TOKOVI V HLADNI VOJNI**

IME IN PRIIMEK: Lea Knez

DATUM: 8. 4. 2019

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Gimnazija	
Razred:	4.	
Datum:	8. 4. 2019	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Migracije prebivalstva (izbirna tema)
	Poglavje iz učbenika:	Migracije prebivalstva
Učna enota – naslov učne ure:	Selitveni tokovi v obdobju hladne vojne	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda dela z zemljevidi, metoda demonstracije gibljivih slik, metoda dela z gibljivimi slikami, metoda dela s pisnimi viri.	
Učne tehnike:	Križanka.	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Dijaki/-nje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - »raziščejo in primerjajo vzroke za migracije v različnih obdobjih 20. stoletja, - primerjajo položaj političnih in ekonomskih migrantov, - analizirajo posledice urbanizacije sodobnega sveta, - primerjajo vplive migracij na tradicionalno družbo ter njene odzive na mešanje kultur.« <p>(Učni načrt, str. 42)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti, iz katerih razlogov so se ljudje v obdobju hladne vojne preseljevali</i> - <i>opisati različne vrste migracij in glavne selitvene tokove</i> - <i>primerjati položaj političnih in ekonomskih migrantov v obdobju hladne vojne</i> - <i>razložiti, kako je potekalo izseljevanje iz Jugoslavije</i> - <i>pojasniti, kako so živeli migranti v novih državah</i> - <i>primerjati vplive migracij na družbo ter odzive družbe na migracije</i> - <i>primerjati vzroke migracij v obdobju hladne vojne in danes</i>
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>umestiti zgodovinske dogodke v pravičen zgodovinski čas in prostor</i> - <i>zbirati informacije iz različnih medijev, jih analizirati in kritično ovrednotiti</i> - <i>delati z zemljevidi in na njih pokazati glavne smeri selitvenih tokov</i> - <i>uporabiti različne oblike komunikacije</i>

		- oblikovati lastna mnenja, sodbe, vrednote in stališča
	Vzgojni učni cilji	Ob koncu učne ure učenec zna: - ohranjati pozitiven odnos do predmeta zgodovina - ohranjati pozitiven odnos do pomena vzpostavljanja medkulturnega dialoga in strpnosti - ohranjati pozitiven odnos do pomena spoštovanja človekovih pravic in enakosti - obsoditi kršenje človekovih pravic
Učne etape:	- Uvajanje - Obravnavanje novi učne snovi - Ponavljanje	
Vsebinski poudarki:	1. Razlogi za selitve in glavni selitveni tokovi 2. Izseljenci iz Jugoslavije 3. Življenje v novih državah	
Učna sredstva:	Učila:	- učbenik (Gabrič A. Režek M. (2011). Zgodovina 4: učbenik za četrti letnik gimnazij. Ljubljana: DZS, str. 258–261.) - PowerPoint (z zapisom učne snovi) - križanka - odlomek iz dokumentarnega filma - delovni list
	Učni pripomočki:	- računalnik - LCD projektor - zvočniki - platno
Medpredmetne povezave z vsebinami:	- slovenščina : komuniciranje v slovenskem jeziku, branje besedil - geografija : orientacija na zemljevidu, migracije prebivalstva	
Novi pojmi s pojasnilom:	- gastarbajter : gostujoči delavec, delavec na začasnem delu v tujini - priselitvena država : država, kamor se ljudje priselijo - begunec : oseba, ki beži pred neko nevarnostjo - azil : zaščita, ki jo neka država da političnemu emigrantu - harkiji : prebivalci Alžirije, ki so se v alžirski vojni za neodvisnost borili na strani Francozov in so bili zaradi tega prisiljeni pobegniti - beg možganov : izseljevanje izobražene in visokokvalificirane delovne sile	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Zgodovina. Gimnazija. Splošna gimnazija. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2018/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (25. 3. 2019).
	Učna priprava	- Gabrič A. Režek M. (2011). Zgodovina 4: učbenik za četrti letnik gimnazij. Ljubljana: DZS. - Hadalin J. (2010). Tito in praška pomlad v jugoslovanskih diplomatskih virih. Vpogledi. Slovenija – Jugoslavija. Krize in reforme 1968/1988, letnik 2, str. 143–166.

	<p>- Bade J. K. (2003). Migration in European History. Oxford: John Wiley and Sons. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&escr=s&source=web&cd=15&ved=2ahUKEwigs4Ps86LhAhXspYsKHacCCv0QFjAOegQIAxAC&url=https%3A%2F%2Fcanvas.harvard.edu%2Ffiles%2F3457893%2Fdownload%3Fdownload_frd%3D1%26verifier%3DmvljOJvMvxd70Qcy9kskJ0oXseH6dTIRY8DwprMT&usg=AOvVaw1ec9tvbj7nTtgjm_NX4wQS (25. 3. 2019)</p> <p>- Glavne selitvene smeri v obdobju 1950–73. http://www.modrijan.si/Solski-program/Solski-program/Gradiva-za-ucitelje/Srednja-sola/geografija/Slikovno-gradivo-iz-ucbenika-Evropa-2.-in-3.-letnik-gimnazije-2015 (25. 3. 2019)</p> <p>- Canadian Response to the "Boat People" Refugee Crisis. https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/canadian-response-to-boat-people-refugee-crisis (26. 3. 2019)</p>
PowerPoint	<p>Stran 5:</p> <p>- France may have apologised for atrocities in Algeria, but the war still casts a long shadow. https://www.telegraph.co.uk/news/2018/09/15/france-may-have-apologied-atrocities-algeria-war-still-casts/ (27. 3. 2019)</p> <p>- Gastarbeiter in Fellbach. https://www.stuttgarter-zeitung.de/inhalt.gastarbeiter-in-fellbach-drei-ratten-auf-dem-tisch-des-sozialamts.2482168a-3d2b-4ecc-99db-f53b402dc9eb.html (27. 3. 2019)</p> <p>Stran 6:</p> <p>- Kolonialna posest. http://www.modrijan.si/Solski-program/Solski-program/Gradiva-za-ucitelje/Srednja-sola/geografija/Slikovno-gradivo-iz-ucbenika-Evropa-2.-in-3.-letnik-gimnazije-2015 (25. 3. 2019)</p> <p>Stran 8:</p> <p>- Glavne selitvene smeri v obdobju 1950–73. http://www.modrijan.si/Solski-program/Solski-program/Gradiva-za-ucitelje/Srednja-sola/geografija/Slikovno-gradivo-iz-ucbenika-Evropa-2.-in-3.-letnik-gimnazije-2015 (25. 3. 2019)</p> <p>Stran 12:</p> <p>- Une Brève histoire des harkis. https://tempspresents.com/2008/11/02/une-breve-histoire-des-harkis/ (27. 3. 2019)</p> <p>Stran 14:</p>

	<p>- Gabrič A. Režek M. (2011). Zgodovina 4: učbenik za četrti letnik gimnazij. Ljubljana: DZS, str. 259.</p> <p>Stran 15:</p> <p>- Gabrič A. Režek M. (2011). Zgodovina 4: učbenik za četrti letnik gimnazij. Ljubljana: DZS, str. 258.</p> <p>Stran 17:</p> <p>- Gastarbajterji, dokumentarni film. (2007). https://www.youtube.com/watch?v=S_gWpPJD5x8 (25. 3. 2019)</p>
Odlomek iz filma	<p>Gastarbajterji, dokumentarni film. (2007). https://www.youtube.com/watch?v=S_gWpPJD5x8 (25. 3. 2019)</p>
Delovni list	<p>- Zemljevid. Evropa v hladni vojni. http://www.lahistoriaconmapas.com/atlas/blank-map-en/blank-map-europe-cold-war.htm (26. 3. 2019)</p> <p>- Gabrič A. Režek M. (2011). Zgodovina 4: učbenik za četrti letnik gimnazij. Ljubljana: DZS, str. 259.</p> <p>- In pictures: An emotional arrival in Europe. https://www.bbc.com/news/magazine-34083905 (26. 3. 2019)</p>

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
8 minut	<p>Pozdravim in po potrebi umirim učence. Pripravim PPT in pričnem z učno uro. (Priloga 1)</p> <p><i>Danes ostajamo v obdobju hladne vojne, obravnavali pa bomo novo temo, ki jo boste poskusili ugotoviti kar sami. Zato vam bom za začetek razdelila ponavljalne križanke, s katerimi bomo tudi preverili znanje, ki ste ga osvojili do zdaj. Če boste križanko pravilno rešili, se vam bo izpisalo geslo, ki bo napovedalo temo današnje učne ure. Križanko rešujte samostojno, po 4 minutah pa bomo preverili, kako uspešni ste bili.</i></p> <p>Razdelim križanke. (Priloga 2)</p>	<p>Se umirijo in poslušajo.</p>

Spremljam reševanje križank.	Rešujejo križanke.
<i>Vam je uspelo rešiti križanko v celoti? Kako se glasi izpisano geslo?</i>	Odgovorijo: - Gastarbajter.
<i>Na drsnici imate zapisane rešitve križanke, ki si jih lahko na hitro pogledate.</i> (Priloga 3) (PPT št. 1)	Poslušajo.
<i>Ste že slišali za pojem gastarbajter?</i> <i>Mi zna kdo razložiti, kaj pomeni?</i>	Odgovorijo: - Da./Ne. - Gastarbajter je nemška beseda, pomeni pa gostujoči delavec, ki se je zaradi dela začasno preselil v tujino.
<i>Gastarbajterji so se torej v tujino selili zaradi začasnega dela, najpogosteje je šlo za fizično delo.</i>	Poslušajo.
<i>Če pomislite na hladno vojno in vse kar smo o njej že obravnavali, ali mi lahko naštejete še kakšne druge vzroke za preseljevanje ljudi, poleg iskanja zaposlitve?</i> <i>O čem se bomo torej pogovarjali danes?</i>	Odgovorijo: - Veliko je bilo beguncev, ki so bežali iz vojnih območij. - Ljudje so se iz novo osvobojenih kolonij selili nazaj v Evropo. - O selitvah med hladno vojno.
<i>Obravnavali bomo selitvene tokove v obdobju hladne vojne. Pogledali si bomo razloge za selitve, glavne selitvene tokove, izseljevanje iz Slovenije oz. Jugoslavije med hladno vojno ter spoznali, kakšno je bilo življenje izseljencev v novih državah.</i> <i>Pričakujem, da boste na koncu učne ure znali:</i> - <i>pojasniti, iz katerih razlogov so se ljudje v obdobju hladne vojne preseljevali,</i> - <i>opisati različne vrste migracij in glavne selitvene tokove,</i> - <i>primerjati položaj političnih in ekonomskih migrantov v obdobju hladne vojne,</i> - <i>razložiti, kako je potekalo izseljevanje iz Jugoslavije,</i> - <i>pojasniti, kako so živeli migranti v novih državah,</i> - <i>primerjati vplive migracij na družbo ter odzive družbe na migracije,</i> - <i>primerjati vzroke migracij v obdobju hladne vojne in danes.</i> (PPT št. 4)	Poslušajo.

<p><i>Današnja snov je zapisana v učbeniku na str. 258–261, sledite pa ji prosim tudi na PowerPointu. Določene drsnice si boste morali tudi zapisati v vaše zvezke, na kar vas bom posebej opozorila.</i></p> <p><i>Če bo snov nejasna ali boste imeli kakšno vprašanje, prosim dvignite roko in kar pogumno delite svoje misli in vprašanja z razredom.</i></p>	
--	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Razlogi za selitve in glavni selitveni tokovi (7 minut)	Nadaljujem s 1. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če dijaki sledijo učni snovi.	Poslušajo.
	<i>Najprej si bomo pogledali razloge za selitve, ki ste jih omenili že prej.</i>	
	<i>Pa kar ponovimo; zakaj so se torej ljudje med hladno vojno selili?</i> (PPT št. 5)	Odgovorijo: - Iskali so zaposlitev. - Iskali so boljše pogoje za življenje. - Bežali so iz vojnih območij.
	<i>Migrante lahko torej razdelimo na dve skupini: na tiste, ki so se selili iz političnih razlogov in tiste, ki so se selili iz ekonomskih. Sedaj pa si prosim oglejte zemljevid na drsnici.</i> (PPT št. 6)	Poslušajo.
	Spremljam opazovanje zemljevida.	Gledajo zemljevid.
	<i>Kaj mislite, da prikazuje?</i>	Odgovorijo: - Kolonije.
	<i>Kako mislite, da so kolonije povezane s selitvenimi tokovi?</i>	- Zaradi dekolonizacije. - Po 2. sv. vojni se je veliko kolonij začelo osvobajati in so postale samostojne. Tisti, ki so tam živeli in vladali so se tako morali vrniti v svoje matične države.
	<i>Gre za dekolonizacijo, ki je torej sprožila velike selitvene valove.</i>	Poslušajo.
<i>Ali so se nazaj v kolonialne države selili samo t. i. povratniki oz. tisti, ki so prihajali iz kolonialnih metropol?</i>	Odgovorijo: - Ne.	

<p><i>Kdo se je še selil in kakšni so bili razlogi?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Selilo se je tudi drugo prebivalstvo, ki ni prihajalo iz kolonialnih držav. - Ker so bile novo nastale države bolj nestabilne. - Bivše kolonije so bile revnejše in manj gospodarsko močne.
<p><i>Naslednjo drsnico prosim prepisite. (PPT št. 7)</i></p> <p><i>Glavni vzroki za preseljevanje ljudi so torej bili ekonomski in politični razlogi, ki so se med seboj pogosto prepletali. V prvih letih po drugi svetovni vojni je največje migracijske valove sprožila dekolonizacija. Poznamo pa še dve drugi vrsti migracij v obdobju hladne vojne, to pa so delavske migracije in migracije beguncev in iskalcev azila.</i></p>	<p>Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 7)</p>
<p><i>Pod katero vrsto spadajo gastarbajterji, ki smo jih omenili na začetku učne ure?</i></p> <p><i>Zakaj in kam mislite, da so se selili delavci?</i></p> <p><i>Zakaj pa mislite, da se niso zaposlovali v svojih državah?</i></p> <p><i>Je šlo za visoko izobraženo in kvalificirano delovno silo?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pod delavsko migracijo. - Iskali so zaposlitev. - V gospodarsko razvitejša mesta. - Ni bilo delovnih mest. - Plače so bile veliko slabše. - Ne.
<p><i>Delavci, ki so se preselili iz bivših kolonij so bili nekvalificirana delovna sila, vendar so bili prav tako potrebni za gospodarski razvoj. Za nižje vrednotena delovna mesta so v Evropi prejeli nekajkrat višje plače, kot bi jih doma.</i></p> <p><i>Ostala nam je še tretja vrsta migracij, kamor so spadali begunci in iskalci azila.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Kdo pa so bili begunci in iskalci azila?</i></p> <p><i>Mi znate razložiti, kakšna je razlika med beguncem in iskalcem azila?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tisti, ki so bežali pred različnimi nevarnostmi, vojnami in so bili v domačih državah ogroženi. - Beguncu država, kamor je pribežal da dovoljenje, da v njej prebiva, iskalec azila pa mora za to dovoljenje

<p><i>Pred katerimi nevarnostmi pa so ljudje bežali oz. kaj je sprožilo največje selitvene valove beguncev?</i></p> <p><i>Poznate kakšen primer oz. državo iz katere so se med hladno vojno množično izseljevali zaradi vojne in politične nestabilnosti?</i></p> <p>Komentiram odgovore učencev.</p>	<p>zapositi in šele potem lahko dobi status begunca.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vojne in z njimi povezane okoliščine. - Politična nestabilnost. <ul style="list-style-type: none"> - Vietnam. - Kuba. - Koreja. - Severna Afrika. - Palestina. ...
<p><i>Če povzamemo, so se torej begunci in iskalci azila selili večinoma zaradi političnih razlogov, delavci pa iz ekonomskih. V primeru dekolonizacije je šlo za oboje.</i></p> <p><i>Omenili smo že glavne razloge za selitev in spoznali vrste migracij. Sedaj si bomo pogledali še glavne selitvene tokove v obdobju hladne vojne.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Prosim, da si pogledate zemljevid na drsnici, ki prikazuje selitvene tokove v obdobju hladne vojne, natančneje med leti 1950–1973.</i></p> <p>(PPT št. 8)</p>	<p>Gledajo zemljevid.</p>
<p><i>V katere evropske države so se ljudje selili?</i></p> <p><i>Katere tri države so dobile največje število priseljencev?</i></p> <p><i>Iz katerih držav pa so se selili v Veliko Britanijo?</i></p> <p><i>Kaj pa v Francijo?</i></p> <p><i>Kam so se selili prebivalci Jugoslavije?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Veliko Britanijo. - Francijo. - Švico. - Zahodno Nemčijo. - Nizozemsko. - Švedsko. <p>- Zahodna Nemčija, Francija in Velika Britanija.</p> <p>- V Veliko Britanijo so se selili iz Indije, Pakistana, Karibov in Irske.</p> <p>- V Francijo so se selili iz Karibov, francoske Zahodne Afrike, Maroka, Portugalske, Španije, Alžirije, Tunizije in Italije.</p> <p>- V Zahodno Nemčijo.</p>

<p><i>Kdo se je poleg Jugoslovanov selil v Zahodno Nemčijo?</i></p> <p><i>Dekolonizacija je torej spodbudila selitvene tokove iz katerih držav?</i></p> <p><i>Zakaj pa mislite, da so se v glavnem selili iz drugih držav kot so Španija, Italija in Jugoslavija?</i></p>	<p>- Italijani, Grki in Turki.</p> <p>- Karibov, Alžirije, Tunizije, Maroka, Indije, , ...</p> <p>- Iz ekonomskih razlogov.</p> <p>- Iskali so delo.</p>
<p><i>Prosim prepisite naslednjo drsnico. (PPT št. 9)</i></p> <p><i>V drugi polovici 50. let se je torej začela evropska delovna sila seliti iz juga proti severu. Migracije pa niso bile omejene samo na evropski prostor, ampak so potekale po celem svetu. Še zmeraj se je veliko Evropejcev selilo v čezmorske kontinente kot sta Amerika in Avstralija. Velike migracijske valove so sprožili vojaški spopadi v tretjem svetu, ki so s seboj prinašali slabe življenjske pogoje in revščino. Veliko migracij oz. beguncev je sprožila vietnamska vojna. Vietnamci so bežali proti sosednjim državam, vendar jih te niso želele sprejeti. Kadar so jih, so jih naselili v begunska taborišča, kjer se pogoji za življenje niso prav dosti izboljšali. Zaradi tega so begunce začele sprejemati ZDA, Kanada, Nova Zelandija, Francija in Nemčija.</i></p>	<p>Poslušajo in prepisujejo snov.</p>
<p><i>Katera država pa je množično sprejemala prej omenjene gastarbajterje, kamor so spadali Jugoslovani?</i></p> <p><i>Zakaj je Zahodna Nemčija oz. Zvezna republika Nemčija spodbujala tako množično priseljevanje?</i></p> <p><i>V kateri gospodarski panogi pa so se gastarbajterji zaposlili?</i></p> <p><i>Ima kdo še kakšno vprašanje ali misel?</i></p> <p>Odgovorim na morebitna vprašanja in nadaljujem z učno uro.</p>	<p>Odgovorijo:</p> <p>- Zahodna Nemčija.</p> <p>- Ker sama ni imela delovne sile.</p> <p>- V industriji.</p> <p>- Da./Ne.</p>

2. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Izseljenci iz Jugoslavije	Nadaljujem z 2. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če dijaki sledijo učni snovi.	Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 10)

(5 minut)

<p><i>Ob moji razlagi v nadaljevanju prosim prepisite drsnico.</i></p> <p>(PPT št. 10)</p> <p><i>Prej smo omenili, da so se v obdobju hladne vojne izseljevali tudi iz Jugoslavije. Ugotovili smo že, da je bil glavni razlog izseljevanja iskanje zaposlitve. Izseljevanje iz Slovenije je začelo naraščati sredi 50. let. Sprva je šlo za ilegalno izseljevanje, usmerjeno predvsem v Ameriko in Avstralijo.</i></p>	
<p><i>Zakaj je bilo izseljevanje sredi 50. let ilegalno?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none">- Jugoslovanske oblasti niso dovoljevale prehajanja meja.
<p><i>V Jugoslaviji je bil onemogočen prestop meja vsem tistim, ki so želeli potovati na Zahod. To se je spremenilo leta 1963.</i></p>	<p>Poslušajo in prepisujejo snov.</p> <p>(PPT št. 10)</p>
<p><i>Morda veste, kaj tako pomembnega se je zgodilo leta 1963?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none">- Jugoslavija je leta 1963 sprejela novo ustavo, s katero je med drugim odprla meje proti Zahodu in omogočila pretok blaga z namenom spodbuditve gospodarstva.
<p><i>Po odprtju meja so se delavci začeli množično izseljevati, predvsem v Zahodno Nemčijo.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Ali mislite, da so jugoslovanske oblasti podpirale izseljevanje?</i></p> <p><i>Zakaj tako mislite?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none">- Da./Ne.- Da. Jugoslavija je bila v gospodarski krizi in se je spopadala z brezposelnostjo, zato je podpirala izseljevanje delavcev.- Ne. Odhajati je začelo preveč ljudi, med njimi tudi bolj izobraženi.
<p><i>Oboje drži. Jugoslovanske oblasti so sprva izseljevanje zaradi brezposelnosti doma podpirale, že ob koncu 60. let pa so ugotovile, da v tujino odhaja vedno več visokokvalificirane delovne sile. Prišlo je do t. i. »bega možganov.«</i></p>	<p>Poslušajo in prepisujejo snov.</p> <p>(PPT št. 10)</p>
<p><i>Ali je beg možganov vplival na jugoslovansko gospodarstvo?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none">- Da. To je pomenilo, da so v tujino odhajali izobraženi in kvalificirani ljudje, ki jih je potem v Jugoslaviji

	primanjkovalo. Posledično se je slabšala kvaliteta in uspešnost domačega gospodarstva.
<i>Jugoslovanske oblasti so za izseljeno delovno silo predvidevale, da se bo vrnila domov, zato so jih obravnavali kot delavce na začasnem delu v tujini oz. zdomce. Iz Slovenije se je v drugi polovici 60. let v tujino izselilo ca. 100.000 začasnih delavcev.</i>	Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 10)
<i>Kaj pa je to pomenilo za slovensko gospodarstvo?</i>	Odgovorijo: - Da je potrebovalo novo delovno silo, ki bo zapolnila prosta mesta.
<i>Kdo je predstavljal to novo delovno silo?</i>	- Priseljenci iz drugih jugoslovanskih republik.
<i>Od 60. let naprej je Slovenija postala priselitelvena država. Največ priseljencev je v Slovenijo prišlo iz Bosne in Hercegovine. Sprva so prihajali moški delavci, ki so jim sledile njihove družine. Delež neslovenskega prebivalstva je leta 1991 znašal 12.5 %.</i>	Poslušajo.
<i>Ima kdo kakšno vprašanje?</i> Odgovorim na morebitna vprašanja in nadaljujem z učno uro.	Odgovorijo: - Da./Ne.

3. VSEBINSKI POUDAREK	UČITELJ	UČENEC
Življenje v novih državah (15 minut)	Nadaljujem s 3. vsebinskim poudarkom. Vsake toliko časa preverim, če dijaki sledijo učni snovi.	Poslušajo.
	<i>Na koncu si bomo pogledali še, kako so priseljenci živeli v novih državah.</i>	
	<i>Ali mislite, da so jih države, kamor so se preseljevali, odprto sprejele?</i> <i>Zakaj?</i>	Odgovorijo: - Da./Ne. - Potrebovale so delovno silo, ki je je primanjkovalo. - Manj odprte so bile do beguncev in iskalcev azila.
	<i>Kaj mislite, da se je zgodilo z velikim številom priseljencev iz bivših kolonij?</i>	- Dobili so delo v novih državah. - Bili so begunci. - Živeli so v težkih razmerah.
	<i>Pa si pogledjmo en vir, ki priča o usodi alžirskih izseljencev, ki so se preselili v Francijo. Vir imate</i>	Poslušajo.

<p>v učbeniku na str. 258 in na drsnici. Prosim, da vir vsak samostojno prebere.</p> <p>(PPT št. 11)</p>	
Spremljam branje.	Berejo.
<p>O komu govori vir?</p> <p>Kdo pa so bili harkiji?</p> <p>Kakšna je bila njihova usoda?</p> <p>Kakšno življenje pa jih je čakalo v Franciji?</p> <p>Za kakšno vrsto migrantov je v tem primeru šlo?</p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - O t. i. harkijih. - Harkiji so bili Alžirci, ki so se v alžirski vojni za neodvisnost borili na strani Francozov. - V Alžiriji so jih preganjali kot izdajalce in jih pobijali, zato so zbežali v Francijo. - Dolga leta so živeli v taboriščih, v slabih pogojih. - Kasneje so dobili francosko državljanstvo. - Niso dobili dela. - Politične migrante, begunce.
<p>Torej življenje v novih državah za številne begunce ni bilo enostavno, mnogi so živeli v natrpanih begunskih taboriščih.</p>	Poslušajo.
<p>S kakšnimi problemi so se soočali v begunskih taboriščih?</p> <p>Ali so se v takšnih razmerah uspeli uspešno vključiti v družbo? Argumentirajte svoje odgovore.</p> <p>Komentiram odgovore dijakov.</p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slabi življenjski pogoji. - Slaba higiena. - Lakota. - Revščina. - Ne. Bili so odrinjeni iz družbe, živeli so ločeno. Tudi dela niso dobili in so ostali izolirani.
<p>Niso pa begunci v vseh primerih tako živeli, to je bilo bolj značilno za države v razvoju kot pa države Zahoda. Vietnamski begunci, ki so se naselili na primer v Kanadi so se uspešno integrirali in poiskali zaposlitev ter postali del družbe.</p>	Poslušajo.
<p>Kako pa so nove države reagirale na množično priseljevanje delovne sile?</p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podpirale so selitve, saj jim je primanjkovalo lastnih delavcev. - Pričakovale so, da se bodo

	<p>vrnili v domovino in prinesli s seboj kapital, zato jim niso nasprotovali.</p>
<p><i>Prosim prepisite naslednjo drsnico. (PPT št. 13)</i></p> <p><i>Države so izselitve delavcev podpirale, saj je šlo za začasno obliko zaposlitve, delavci pa so denar pošiljali nazaj družinam, ki so ga porabile in pripomogle tudi k domačemu gospodarstvu. Prav tako je bila to uspešna rešitev problema brezposelnosti doma, zato so države izselitve celo spodbujale. Kot pa smo že omenili je nastal problem, ko je na primer v Jugoslaviji prišlo do t. i. bega možganov, kar je pomenilo, da je zaradi izselitev izobražencev trpelo domače gospodarstvo. Največ delovne sile oz. gostujočih delavcev je sprejela Zahodna Nemčija. Za njih je bilo mišljeno, da se bodo po preteku delovne pogodbe vrnili domov, vendar so pogosto ostali v novih državah.</i></p>	<p>Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 13)</p>
<p><i>Zakaj so se odločili, da se ne bodo vrnili domov?</i></p> <p><i>Ali mislite, da so ostali v stikih z domovino? Na kakšen način?</i></p> <p><i>Kaj pa se je zgodilo z ožjo družino, ženo in otroci?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ustvarili so si življenje, dom, družino. - Imeli so boljše zaposlitve in plače. - Boljši življenjski pogoji. - Da. Mnogi so doma pustili družine, jim nazaj pošiljali denar in jih obiskovali. - Domov so hodili na obisk, sploh ob kakih praznikih. - Ostajali so doma. - Po določenem času so se tudi oni preselili v novo državo.
<p><i>Tuji delavci so se iz začasnih spremenili v stalne priseljence, katerim so v nove države sledile družine in tam ostale.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Kdo mislite, da je bil med prebivalstvom novih držav bolje sprejet, ekonomski ali politični migranti oz. begunci? Razložite svoje mišljenje.</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Delavci oz. ekonomski migranti. V nove države so prišli opravljat fizična dela, ki jih domačini niso želeli opravljati. - Nove državne oblasti so jih vabile in podpirale njihove

	<p>selitve.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Za begunce vse države niso mogle ali hotele poskrbeti.
<p><i>Prepišite naslednjo drsnico.</i> (PPT št. 15)</p> <p><i>Posebej izpostavljeni rasizmu in omejevanju pravic so bili priseljenci iz bivših kolonij, vendar so zaradi boljših življenjskih pogojev ostajali v priselitvenih državah.</i></p>	<p>Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 15)</p>
<p><i>Ima kdo kakšno vprašanje ali misel?</i></p> <p>Odgovorim na morebitna vprašanja in komentiram razmišljanja dijakov.</p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Da./Ne.
<p><i>Do sedaj smo se v okviru ekonomski migrantov oz. delavcev pogovarjali o primanjkovanju delovne sile, ki je bila potrebna za gospodarski razvoj in posledično rast, zato je bila tudi tako iskana.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>
<p><i>Kaj pa mislite, da se je zgodilo s priseljenci delavci v času gospodarske krize?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izgubili so službo. - Vrnili so se nazaj domov.
<p><i>V nadaljevanje prosim prepišite naslednjo drsnico.</i> (PPT št. 16)</p> <p><i>En tak primer je gospodarska kriza, ki je sledila naftnemu šoku po jomkipurski vojni leta 1973.</i></p>	<p>Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 16)</p>
<p><i>Ponovimo, kaj je jomkipurska vojna?</i></p> <p><i>Zakaj je jomkipurska vojna sprožila naftno krizo?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Je vojna, ki sta jo na judovski praznik Jom Kipur proti Izrealcem začela Sirija in Egipt. Zavzela sta Golansko planoto. Izrael je izvedel uspešno ofenzivo in izgubljena ozemlja zavzel nazaj. - Ker so se v vojno vmešale ZDA, na kar je ostro odreagirala Savdska Arabija in s pomočjo OPEC-a dvignila ceno nafte in uvedla embargo na izvoz nafte v ZDA.
<p><i>Kriza se je iz ZDA razširila tudi v druge zahodne države, kar je vplivalo na tuje delavce. Kot ste že</i></p>	<p>Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 16)</p>

<i>pravilno povedali je veliko delavcev ostalo brez službe. Najprej so službo izgubili nekvalificirani delavci, v veliki meri priseljenci iz juga Evrope. Začeli so se vračati nazaj domov, v manj razvite sredozemske države.</i>	
<i>Kakšno stanje pa mislite, da je te povratnike pričakalo doma?</i>	Odgovorijo: - Tudi doma so se morali soočiti s posledicami gospodarske krize. - Doma niso mogli najti dela.
<i>Zakaj jih doma niso zaposlovali?</i>	- Ni bilo služb.
<i>Kdo pa je prevzel delovna mesta, kaj smo prej omenili?</i>	- Priseljenci iz drugih celin.
<i>Številni španski, italijanski in francoski delodajalci so raje zaposlovali priseljence iz drugih celin, saj so jim lahko plačevali precej manjše plače.</i>	Poslušajo.
<i>Kakšne posledice pa je to pustilo v družbi? Kako so odreagirali domačini?</i>	Odgovorijo: - Obrnili so se proti tujim delavcem. - V družbi se je pojavila nestrpnost, rasizem.
<i>Družbeno vzdušje je ob gospodarskih krizah torej postalo napeto in ponujalo plodna tla za rast skrajnih političnih strank.</i>	Poslušajo in prepisujejo snov. (PPT št. 16)
<i>Kakšen odnos so skrajne politične stranke gojile do tujih delavcev?</i>	Odgovorijo: - Spodbujale so sovraštvo.
<i>Tudi oblasti so v gospodarski krizi odreagirale in začele ustavljati naseljevanje tujih delavcev. Zahodna Nemčija je leta 1983 celo začela ponujati denarne spodbude za stalno odselitev. Strah pred tujci je začel naraščati, marsikje je prihajalo do hudih izgrediv proti priseljencem.</i>	Poslušajo.
<i>Ali so podobne situacije še danes prisotne oz. aktualne v družbi? Podajte primer.</i>	Odgovorijo: - Zaradi nedavne begunske krize so v družbi spet narasle skrajne politične stranke in sovražna retorika do priseljencev. - Begunsko krizo so politične stranke v Sloveniji začele izrabljati v svoj prid in jo vključevati v svoje programe. - Določene osebe so zelo nastrojene do migrantov in se zatekajo k rasizmu in

Kratko komentiram razmišljanja dijakov.	sovražnosti, širijo lažno propagando in strah.
<i>Pomembno se mi zdi tudi poudariti, da je politika priseljence pogosto uporabljala kot sredstvo politične manipulacije, kar se dogaja še danes. En primer iz zgodovine so na primer italijanske parlamentarne volitve leta 1948. Takrat so ameriške oblasti pritiskale na priseljence iz Italije, naj pišejo domov in ostro nastopijo proti komunistom in doma opozarjajo na nevarnosti komunizma. Komunisti, ki so pred vojno imeli možnosti za zmago, so bili na volitvah poraženi.</i>	Poslušajo.
Želi kdo na tem mestu še kaj dodati, vprašati? Odgovorim na morebitna vprašanja in kratko komentiram razmišljanja dijakov.	Odgovorijo: - Da./Ne.
<i>Za konec si bomo pogledali še odlomek iz dokumentarnega filma Gastarbajterji iz leta 2007, ki prikazuje zgodbe treh posameznikov, ki so se v času hladne vojne preselili v Nemčijo.</i> (Priloga 4) (PPT št. 17)	Poslušajo.
Spremljam gledanje odlomka.	Gledajo videoposnetek.
<p><i>Zakaj so se torej posamezniki iz odlomka odločili za selitev v Nemčijo?</i></p> <p><i>Kako so bili pripravljani na življenje v Nemčiji?</i></p> <p><i>Kako so se počutili v tujini?</i></p> <p><i>Kako so ohranjali stike z domovino?</i></p> <p><i>So se Slovenci v tujini povezovali?</i></p> <p><i>Zakaj so se vrnil domov?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Iskali so zaposlitev in s tem finančno varnost, ki doma ni bila zagotovljena. - Niso znali jezika, skoraj vse premoženje razen nekaj oblačil so pustili doma. - Sprejeto, integrirali so se v družbo. - Imeli so domotožje. - Niso bili vsi srečni. - Pisali so si pisma, pošiljali pakete. - Da. Imeli so klube, kjer so se družili. - Ena gospa se je vrnila, ker ji je umrl mož. - Drug par se je vrnil po upokojitvi.

<p><i>Ima kdo še kakšno vprašanje?</i></p> <p>Odgovorim na morebitna vprašanja in nadaljujem z zaključnim delom učne ure.</p>	<p>Odgovorijo: - Da./Ne.</p>
---	----------------------------------

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
10 minut	<p>Nadaljujem z zaključnim delom učne ure.</p> <p><i>Z obravnavanjem učne snovi smo danes prišli do konca, pridobljeno znanje pa bomo še enkrat ponovili. Razdelila vam bom delovne liste, ki jih boste sedaj rešili. Prosim, da naloge rešujete individualno. Če boste imeli kakšno vprašanje, dvignite roko in počakajte, da pridem do vas. Po 5 minutah bomo naloge skupaj preverili.</i></p> <p>Razdelim delovne liste. (Priloga 5)</p>	Poslušajo.
	<p>Spremljam reševanje delovnih listov.</p>	Rešujejo delovne liste.
	<p><i>Poglejmo, kako ste rešili naloge. Prosim, da vsak prebere eno nalogo in en odgovor. Začnimo v zadnji vrsti, od leve proti desni.</i></p>	Poslušajo.
	<p>Spremljam odgovore in jih komentiram. Rešitve so zapisane na drsnicah. (Priloga 6) (PPT št. 18–24)</p> <p>Če dijaki nalog ne uspejo rešiti do konca, na njih skupaj odgovorimo ustno, naloge pa morajo do naslednje učne ure rešiti za domačo nalogo.</p>	Berejo naloge in odgovore z delovnih listov.
	<p>Po pregledu nalog preverim, v kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure. Cilji so zapisani na drsnici. (PPT št. 25)</p> <p><i>Ugotavljam da znate/še ne obvladate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti, iz katerih razlogov so se ljudje v obdobju hladne vojne preseljevali,</i> - <i>opisati različne vrste migracij in glavne selitvene tokove,</i> - <i>primerjati položaj političnih in ekonomskih migrantov v obdobju hladne vojne,</i> - <i>razložiti, kako je potekalo izseljevanje iz Jugoslavije,</i> 	Poslušajo.

<p>- <i>pojasniti, kako so živeli migranti v novih državah,</i></p> <p>- <i>primerjati vplive migracij na družbo ter odzive družbe na migracije,</i></p> <p>- <i>primerjati vzroke migracij v obdobju hladne vojne in danes.</i></p> <p>Opozorim na morebitne cilje, ki niso bili doseženi v celoti in povem, da jih bomo preverili na začetku naslednje učne ure. Opozorim na morebitno domačo nalogo, ki mora biti opravljena do naslednje učne ure.</p> <p>Dijakom se zahvalim za pozornost in se poslovim.</p>	
--	--

III. SEZNAM PRILOG

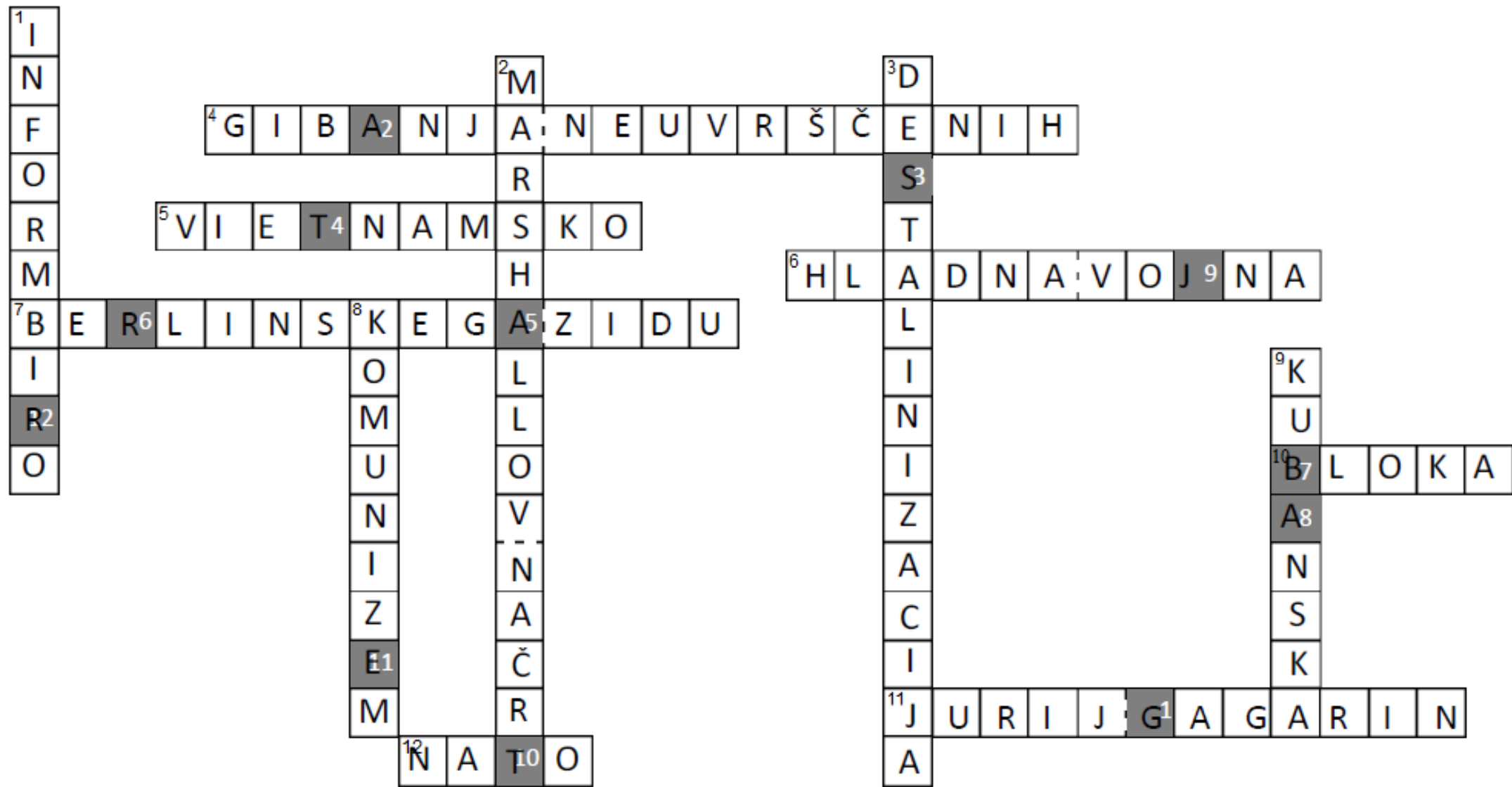
PRILOGA 1:	PowerPoint (z zapisom učne snovi)
PRILOGA 2:	Križanka
PRILOGA 3:	Križanka (rešitve)
PRILOGA 4:	Delovni list
PRILOGA 5:	Delovni list – rešitve.

IV. EVALVACIJA CILJEV UČNE URE PO IZVEDBI UČNE URE

V kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure?	Zadostno	Dobro	Zelo dobro
Učenci znajo:			
- pojasniti, iz katerih razlogov so se ljudje v obdobju hladne vojne preseljevali			x
- opisati različne vrste migracij in glavne selitvene tokove		x	
- primerjati položaj političnih in ekonomskih migrantov v obdobju hladne vojne			x
- razložiti, kako je potekalo izseljevanje iz Jugoslavije			x
- pojasniti, kako so živeli migranti v novih državah			x
- primerjati vplive migracij na družbo ter odzive družbe na migracije		x	
- primerjati vzroke migracij v obdobju hladne vojne in danes		x	

Kratka refleksija o izvedbi učne ure:

Učna ura je predstavljala moj prvi nastop v okviru pedagoške prakse na srednji šoli. Bila sem dobro pripravljena, vendar malo bolj nesproščena, saj sem nisem točko vedela kako se bodo na moje poučevanje odzvali dijaki. Ko je začetna nesproščenost minila, je ura potekala gladko, dijaki pa so veliko sodelovali. Disciplinskih težav ni bilo. Cilji učne ure so bili doseženi.



GESLO: 1 G 2 A 3 S 4 T 5 A 6 R 7 B 8 A 9 J 10 T 11 E 12 R

SELITVENI TOKOVI V OBDOBJU HLADNE VOJNE



VSEBINSKI POUDARKI

1. RAZLOGI
ZA SELITVE IN
GLAVNI
SELITVENI
TOKOVI

2.
IZSELJEVANJE
IZ
JUGOSLAVIJE

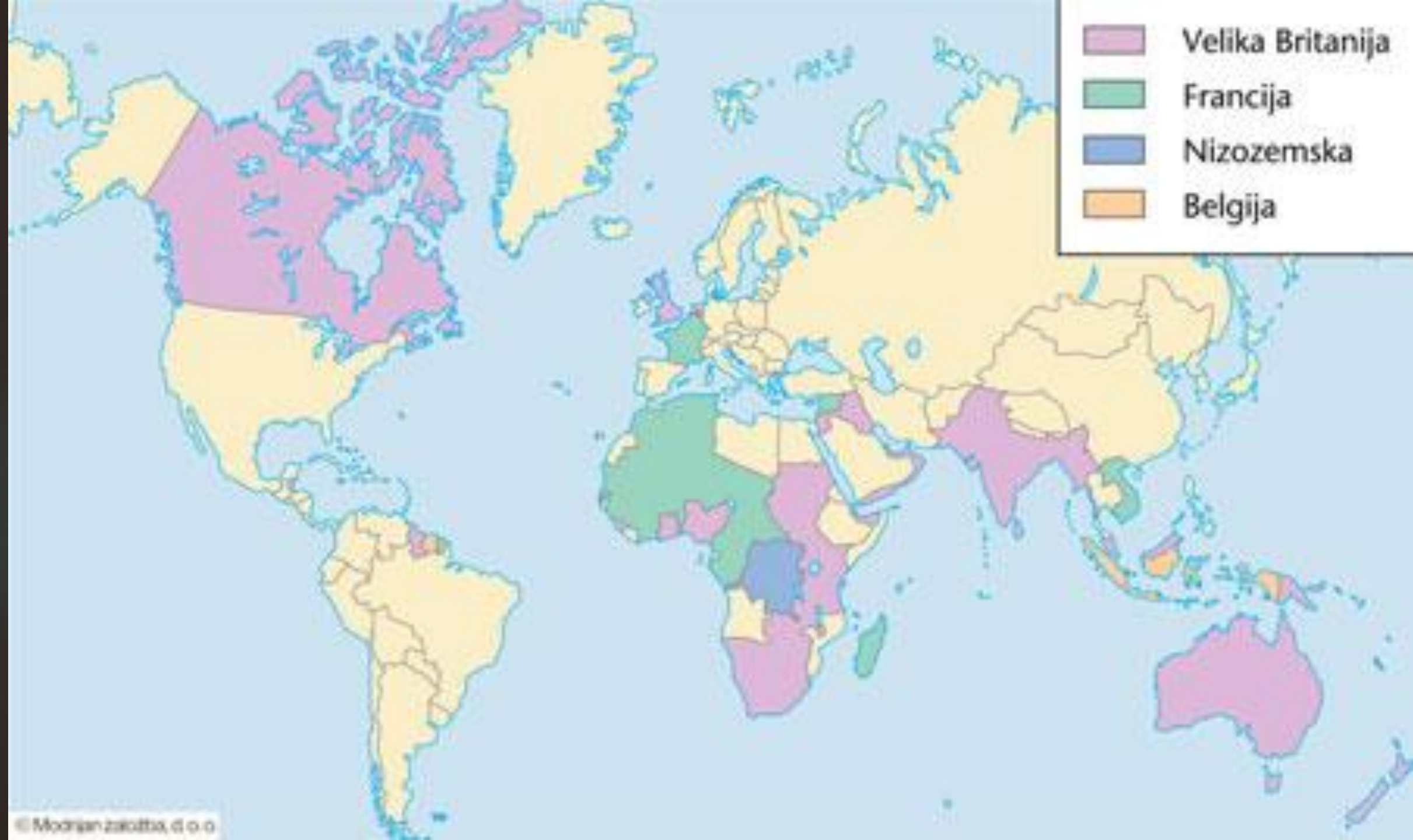
3. ŽIVLJENJE
V NOVIH
DRŽAVAH

CILJI UČNE URE

- ▶ pojasniti, iz katerih razlogov so se ljudje v obdobju hladne vojne preseljevali
- ▶ opisati različne vrste migracij in glavne selitvene tokove
- ▶ primerjati položaj političnih in ekonomskih migrantov v obdobju hladne vojne
- ▶ razložiti, kako je potekalo izseljevanje iz Jugoslavije
- ▶ pojasniti, kako so živeli migranti v novih državah
- ▶ primerjati vplive migracij na družbo ter odzive družbe na migracije
- ▶ primerjati vzroke migracij v obdobju hladne vojne in danes

RAZLOGI ZA SELITVE?





1. RAZLOGI ZA SELITVE

EKONOMSKI

POLITIČNI

VRSTE MIGRACIJ

MIGRACIJE, KI JIH SPROŽI
DEKOLONIZACIJA

DELAVSKE

BEGUNCI IN ISKALCI
AZILA



GLAVNI SELITVENI TOKOVI

Število tujih priseljencev:

Zahodna Nemčija: ca. 3.000.000

Francija: ca. 2.600.000

Velika Britanija: ca. 2.000.000

Švica: ca. 1.000.000

Švedska: ca. 410.000

Nizozemska: ca. 260.000

1. GLAVNI SELITVENI TOKOVI

- ▶ IZ BIVŠIH KOLONIJ V EVROPO
- ▶ IZ JUGA EVROPE NA SEVER EVROPE
- ▶ IZ EVROPE V ČEZMORSKE KONTINENTE (AMERIKA, AVSTRALIJA)

Velike migracijske valove sprožijo dekolonizacija, vietnamska vojna ter iskanje zaposlitve.

2. IZSELJENCI IZ JUGOSLAVIJE

SREDI 50. LET
→ ILEGALNO

“BEG
MOŽGANOV”

ISKANJE
ZAPOSLOTITVE

1963 -
USTAVA

DRUGA
POLOVICA 60.IH
LET → 100. 000
SLOVENCEV

3. ŽIVLJENJE V NOVIH DRŽAVAH

- ▶ **Kako so nove države sprejele tuje priseljence?**
- ▶ **Kaj se je zgodilo s priseljenci iz bivših kolonij?**

“Kakšnih 150.000 harkijev, prepuščenih samim sebi, so po alžirski vojni, v kateri so se bojevali za Francijo, v Alžiriji preganjali kot izdajalce in kolaborante, deloma tudi pobili. Tisti, ki se jim je posrečilo pogebniti v Francijo, so dobili streho nad glavo v bednih razmerah v transit camps, v katerih so deloma živeli še v 90. letih. Nazadnje so jim sicer dali francosko državljanstvo, a 70 odstotkov jih ni dobilo dela.”

Klaus J. Bade. Evropa v gibanju. Migracije od poznega 18. stoletja do danes.

S KAKŠNIMI TEŽAVAMI SO SE SOOČALI V BEGUNSKIH TABORIŠČIH?



“Transit camp” - harkiji

3. ŽIVLJENJE V NOVIH DRŽAVAH

DELAVCI DOBRO
SPREJETA IN ISKANA
DELOVNA SILA

DOMAČE DRŽAVE
PODPIRAJO IZSELITEV

ZAHODNA NEMČIJA
in GASTARBEITER

ZAKAJ SO ZAČASNI DELAVCI OSTAJALI V TUJINI?



Začasni delavci v Frankfurtu, 70. leta

3. ŽIVLJENJE V NOVIH DRŽAVAH

► Posebej izpostavljeni rasizmu so in omejevanju pravic so bili priseljenci iz bivših kolonij. Zaradi boljših življenjskih pogojev so se vseeno odločili ostati v novih državah.



Naselje priseljencev iz Severne Afrike, Francija

3. ŽIVLJENJE V NOVIH DRŽAVAH



ODLOMEK IZ DOKUMENTARNEGA
FILMA GASTARBAJTERJI

REŠITVE DELOVNEGA LISTA

1. Dopolni spodnje kvadratke.

RAZLOGI ZA MIGRACIJE:

1. Ekonomski
2. Politični

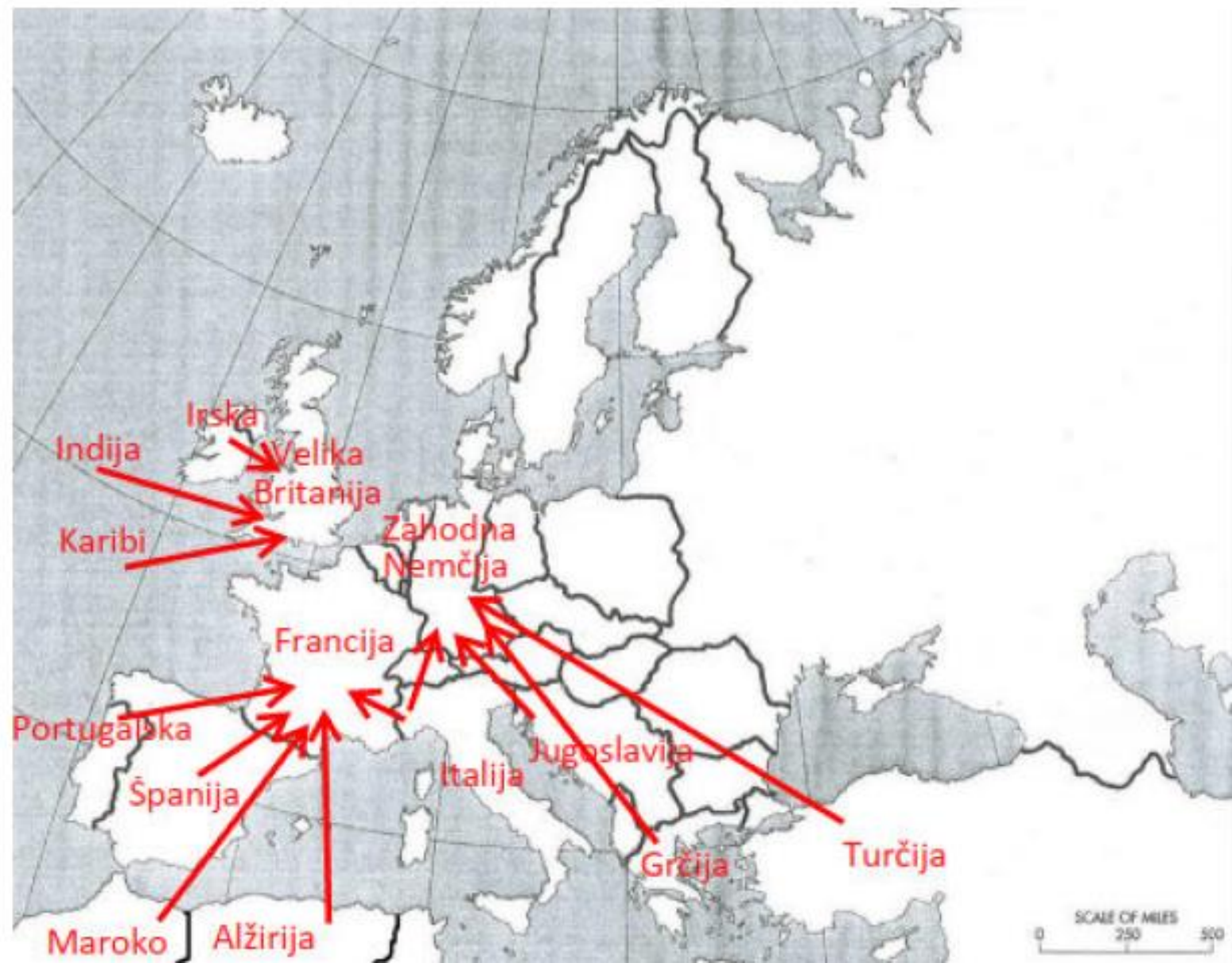
VRSTE MIGRACIJ

1. Dekolonizacijske
2. Delavske
3. Begunci in iskalci azila

2. Pojasni, kako je dekolonizacija vplivala na selitvene tokove v obdobju hladne vojne.

V procesu dekolonizacije se je sprožil velik migracijski val. Evropejci, ki so v kolonijah živeli in vzpostavljali kolonialno oblast niso bili več potrebni. Skupaj z njimi so se v Evropo selili tudi drugi prebivalci, ki so bežali iz novih nestabilnih držav in iskali boljše pogoje za življenje.

3. Na zemljevid vpiši tri evropske države, kamor se je v obdobju hladne vojne stekalo največ migrantov. S puščicami označi potek selitvenih tokov in zapiši imena držav vsaj dveh držav, iz katerih so se ljudje tja izseljevali.



4. Pojasni naslednje pojme:

Begunec: oseba, ki beži pred nevarnostjo v drugo državo in ima status begunca

Iskalec azila: oseba, ki zaprosi za bivanje v drugi državi in čaka na status begunca

Gastarbajter: gostujoči oz. začasni delavec

Beg možganov: izseljevanje izobražene in visokokvalificirane delovne sile iz Jugoslavije

Harkiji: begunci iz Alžirije, ki so po alžirski vojni zbežali v Francijo

5. Zakaj so priselitvene države podpirale priseljevanje tuje delovne sile?

Ker je primanjkovalo domače delovne sile, potrebne za gospodarsko rast in razvoj. Prav tako so tuji delavci sprejeli nižja, a ključna fizična dela, ki jih domačini niso želeli opravljati.

6. Dopolni spodnje besedilo.

Izseljevanje na Zahod je bilo do leta 1963 v Jugoslaviji prepovedano. Leta 1963 je jugoslovanska oblast sprejela novo ustavo in s tem odprla meje proti Zahodu. Prebivalstvo se je začelo množično izseljevati v Zahodno Nemčijo, kjer so se zaposlili. Delavce na začasnem delu v tujini imenujemo zdomci. Jugoslovanske oblasti so izseljevanje na začetku podpirale, dokler ni prišlo do t. i. bega možganov. Delavce, ki so se izselili iz Slovenije (v 60. letih ca. 100.000), so v veliki meri nadomestili priseljenci iz Bosne in Hercegovine.

7. Naštej vsaj dva razloga, zaradi katerih so se priseljenci odločili ostati v novi državi in se niso vrnili domov.

Priseljenci so ostajali zaradi višjih plač in boljših življenjskih pogojev. Nove države so bile gospodarsko razvitejše, tudi stabilnejše. V tujini so si mnogi ustvarili novo življenje in družine.

8. Pojasni razlike v življenju začasnega delavca in nekoga, ki je živel v begunskem taborišču. Pomisli na harakije v Franciji in delavce v Zahodni Nemčiji.

Začasni delavec je bil v Zahodni Nemčiji dobrodošla delovna sila in je bil s strani družbe sprejet.

Prav tako se je lažje integriral v novo okolje, služil denar, si ustvaril življenje in zgradil dom.

Harakiji v Franciji so bili izolirani v begunskih taboriščih, kjer se niso tako dobro vklopili v novo

okolje. Veliko jih ni moglo najti dela in so bili izpostavljeni slabim življenjskim pogojem.

9. Razmisli in primerjaj odziv oblasti in prebivalstva na tuje priseljence in kratko pojasni, kako se je ta odnos spremenil v obdobju gospodarske krize.

	Odziv oblasti	Odziv družbe
Obdobje gospodarske rasti	<ul style="list-style-type: none">- <i>podpirajo priseljevanje</i>- <i>dobrodošla delovna sila</i>	<ul style="list-style-type: none">- <i>sprejmejo jih medse</i>- <i>jim pomagajo pri integraciji v družbo</i>
Obdobje gospodarske krize	<ul style="list-style-type: none">- <i>ustavijo selitvene tokove v državo</i>- <i>(finančno) podpirajo selitve tujcev nazaj domov</i>	<ul style="list-style-type: none">- <i>porast skrajnih političnih strank, ki krivi tujce (odvzemajo delo)</i>- <i>nasilje</i>

10. Primerjaj vzroke za selitve v obdobju hladne vojne in danes.

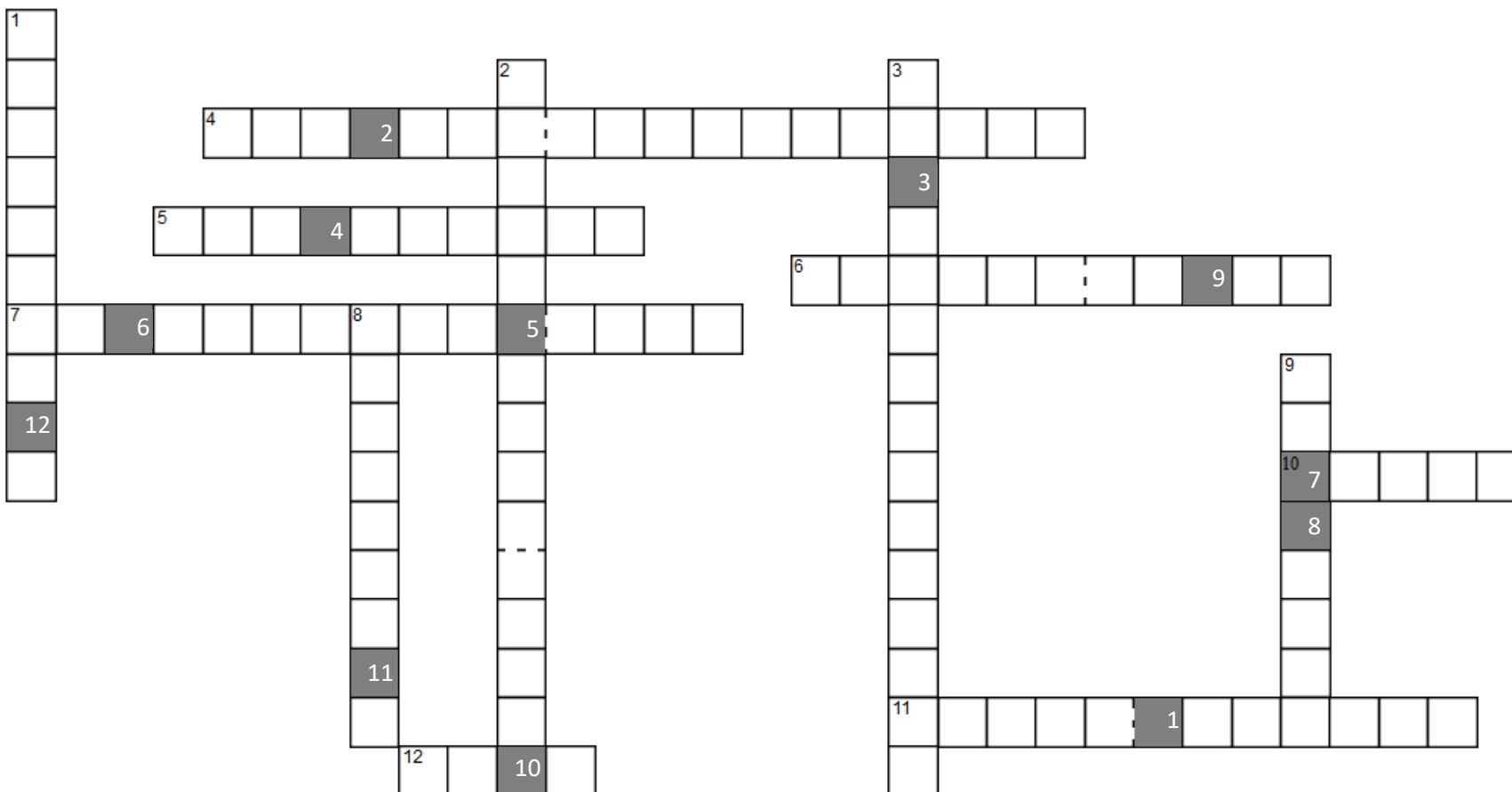
V hladni vojni so se ljudje selili zaradi ekonomskih in političnih razlogov, kamor je spadala predvsem težnja po iskanju zaposlitve, boljšega zaslužka ter iskanje boljših pogojev za življenje, v novi državi, ki je politično stabilna in spoštuje človekove pravice. V veliko primerih isti razlogi za selitve prevladujejo še danes. Ljudje rešujejo brezposlenost tako, da gredo srečo iskat čez meje, vse preveč ljudi pa beži pred vojnami, kjer je ogroženo njihovo življenje.



CILJI UČNE URE

- ▶ pojasniti, iz katerih razlogov so se ljudje v obdobju hladne vojne preseljevali
- ▶ opisati različne vrste migracij in glavne selitvene tokove
- ▶ primerjati položaj političnih in ekonomskih migrantov v obdobju hladne vojne
- ▶ razložiti, kako je potekalo izseljevanje iz Jugoslavije
- ▶ pojasniti, kako so živeli migranti v novih državah
- ▶ primerjati vplive migracij na družbo ter odzive družbe na migracije
- ▶ primerjati vzroke migracij v obdobju hladne vojne in danes

HVALA ZA POZORNOST 😊



VODORAVNO

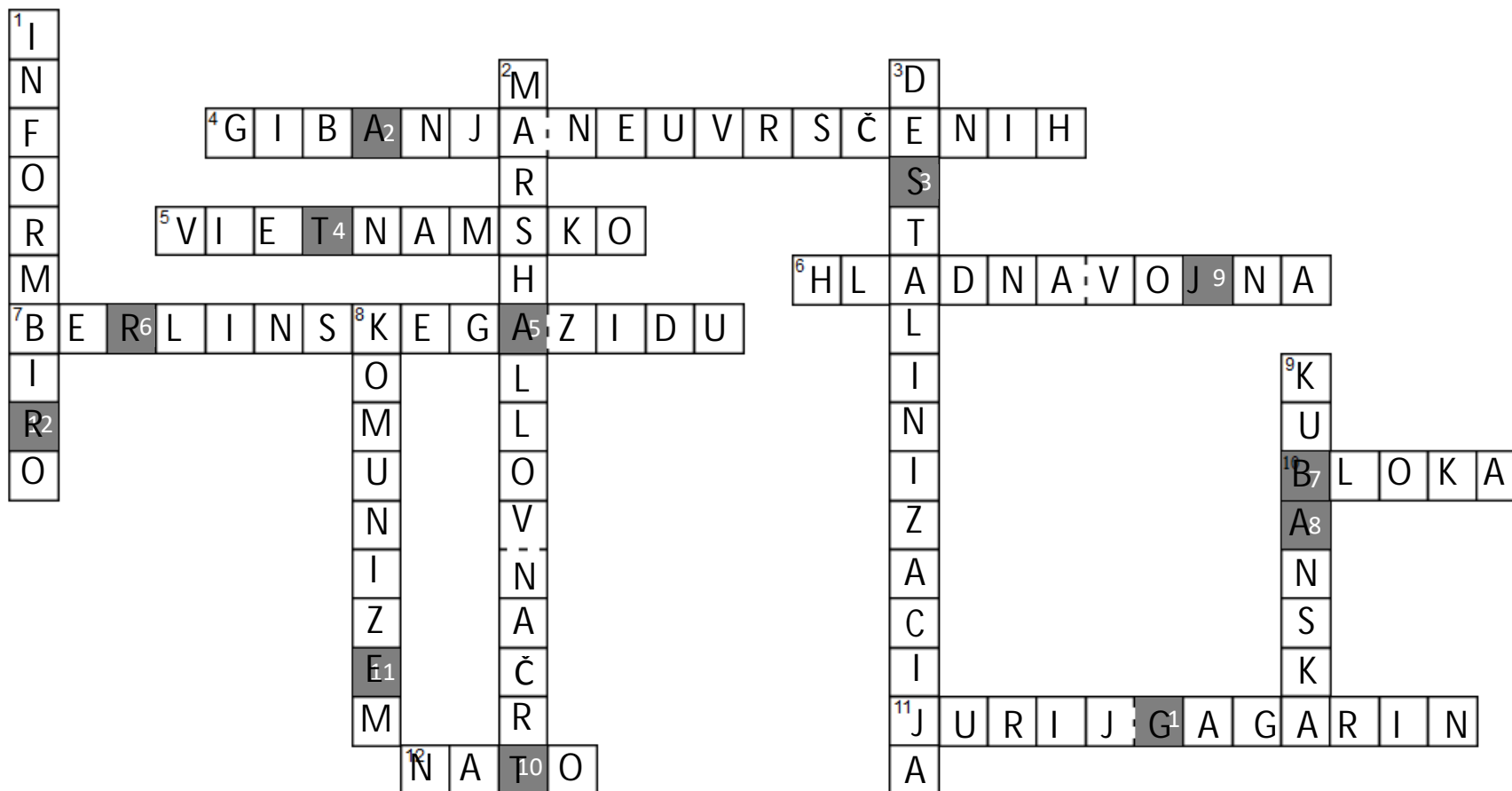
- 4 Leta 1961 je v Beogradu potekala ustanovna konferenca _____.
- 5 Francija in ZDA sta bili v Indokini vpleteni v _____ vojno.
- 6 Stanje, ki ni ne vojna in ne mir.
- 7 Berlinska kriza se je zaključila z izgradnjo _____.
- 10 Po 2. sv. vojni se je svet razdelil na dva _____.
- 11 Prvi človek, ki je poletel v vesolje.
- 12 Severnoatlantski pakt ali _____.

NAVPIČNO

- 1 Zveza komunističnih partij, ustanovljena 1947.
- 2 Načrt ameriške gospodarske pomoči evropskim državam.
- 3 Politika izkoreninjanja vpliva stalinizma.
- 8 Ideologija, ki se je po koncu 2. sv. vojne hitro širila.
- 9 _____ raketna kriza.

GESLO:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----



VODORAVNO

- 4 Leta 1961 je v Beogradu potekala ustanovna konferenca _____.
- 5 Francija in ZDA sta bili v Indokini vpleteni v _____ vojno.
- 6 Stanje, ki ni ne vojna in ne mir.
- 7 Berlinska kriza se je zaključila z izgradnjo _____.
- 10 Po 2. sv. vojni se je svet razdelil na dva _____.
- 11 Prvi človek, ki je poletel v vesolje.
- 12 Severnoatlantski pakt ali _____.

NAVPIČNO

- 1 Zveza komunističnih partij, ustanovljena 1947.
- 2 Načrt ameriške gospodarske pomoči evropskim državam.
- 3 Politika izkoreninjanja vpliva stalinizma.
- 8 Ideologija, ki se je po koncu 2. sv. vojne hitro širila.
- 9 _____ raketna kriza.

GESLO:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
G	A	S	T	A	R	B	A	J	T	E	R

SELITVENI TOKOVI V OBDOBJU HLADNE VOJNE – DELOVNI LIST

1. Dopolni spodnje kvadratke.

RAZLOGI ZA MIGRACIJE:

1. _____

2. _____

VRSTE MIGRACIJ

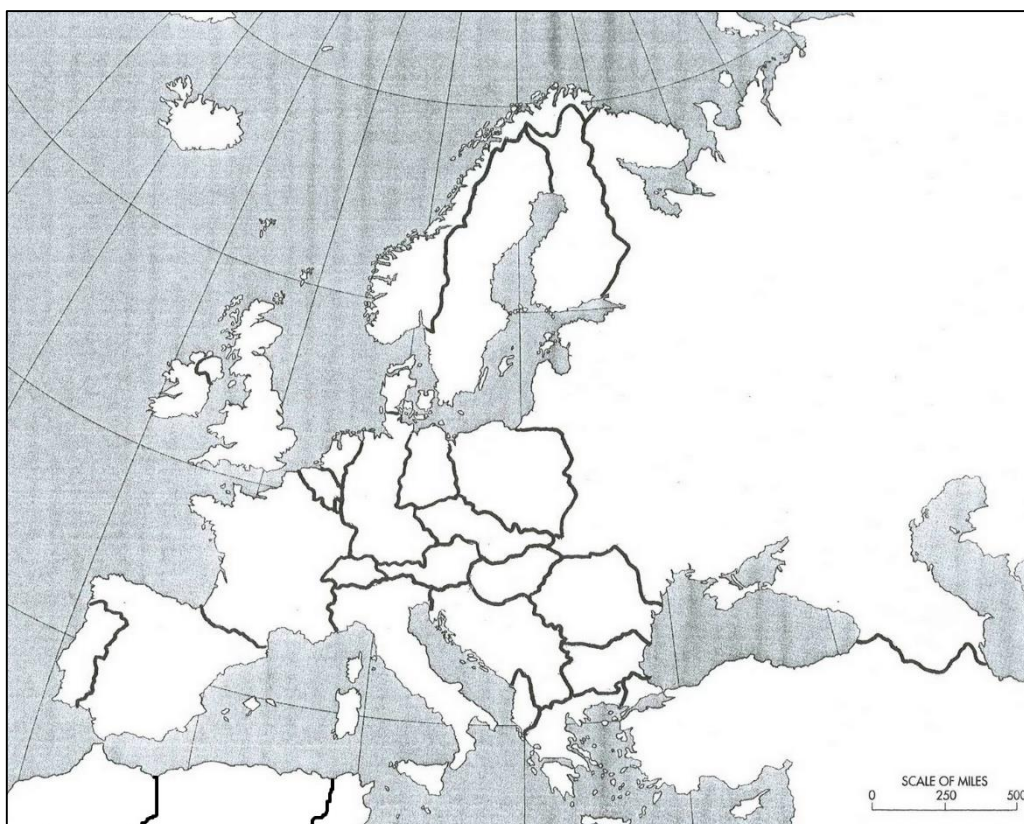
1. _____

2. _____

3. _____

2. Pojasni, kako je dekolonizacija vplivala na selitvene tokove v obdobju hladne vojne.

3. Na zemljevid vpiši tri evropske države, kamor se je v obdobju hladne vojne stekalo največ migrantov. S puščicami označi potek selitvenih tokov in zapiši imena držav vsaj dveh držav, iz katerih so se ljudje tja izseljevali.



4. Pojasni naslednje pojme:

Begunec: _____

Iskalec azila: _____

Gastarbajter: _____

Beg možganov: _____

Harkiji: _____

5. Zakaj so priselivitvene države podpirale priseljevanje tuje delovne sile?

6. Dopolni spodnje besedilo.

Izseljevanje na Zahod je bilo do leta 1963 v Jugoslaviji _____. Leta 1963 je jugoslovanska oblast sprejela novo _____ in s tem odprla meje proti Zahodu. Prebivalstvo se je začelo množično izseljevati v _____, kjer so se zaposlili. Delavce na začasnem delu v tujini imenujemo _____. Jugoslovanske oblasti so izseljevanje na začetku _____, dokler ni prišlo do t. i. bega možganov. Delavce, ki so se izselili iz Slovenije (v 60. letih ca. 100.000), so v veliki meri nadomestili priseljenci iz _____.

7. Naštej vsaj dva razloga, zaradi katerih so se priseljenci odločili ostati v novi državi in se niso vrnil domov.

8. Pojasni razlike v življenju začasnega delavca in nekoga, ki je živel v begunskem taborišču. Pomisli na harkije v Franciji in delavce v Zahodni Nemčiji.

9. Razmisli in primerjaj odziv oblasti in prebivalstva na tuje priseljence in kratko pojasni, kako se je ta odnos spremenil v obdobju gospodarske krize.

	Odziv oblasti	Odziv družbe
Obdobje gospodarske rasti		
Obdobje gospodarske krize		

10. Primerjaj vzroke za selitve v obdobju hladne vojne in danes.



“Ljudje iz čolna”
Vietnamski begunci, druga polovica 70. let.



Begunci iz Sirije.
2015

11.* Razmisli, kako slovenska družba danes sprejema različne skupine priseljencev.

SELITVENI TOKOVI V OBDOBJU HLADNE VOJNE – DELOVNI LIST

1. Dopolni spodnje kvadratke.

RAZLOGI ZA MIGRACIJE:

1. Ekonomski
2. Politični

VRSTE MIGRACIJ

1. Dekolonizacijske
2. Delavske
3. Begunci in iskalci azila

2. Pojasni, kako je dekolonizacija vplivala na selitvene tokove v obdobju hladne vojne.

V procesu dekolonizacije se je sprožil velik migracijski val. Evropejci, ki so v kolonijah živeli in vzpostavljali kolonialno oblast niso bili več potrebni. Skupaj z njimi so se v Evropo selili tudi drugi prebivalci, ki so bežali iz novih nestabilnih držav in iskali boljše pogoje za življenje.

3. Na zemljevid vpiši tri evropske države, kamor se je v obdobju hladne vojne stekalo največ migrantov. S puščicami označi potek selitvenih tokov in zapiši imena držav vsaj dveh držav, iz katerih so se ljudje tja izseljevali.



4. Pojasni naslednje pojme:

Begunec: oseba, ki beži pred nevarnostjo v drugo državo in ima status begunca
Iskalec azila: oseba, ki zaprosi za bivanje v drugi državi in čaka na status begunca
Gastarbajter: gostujoči oz. začasni delavec
Beg možganov: izseljevanje izobražene in visokokvalificirane delovne sile iz Jugoslavije
Harkiji: begunci iz Alžirije, ki so po alžirski vojni zbežali v Francijo

5. Zakaj so priselivitvene države podpirale priseljevanje tuje delovne sile?

Ker je primanjkovalo domače delovne sile, potrebne za gospodarsko rast in razvoj. Prav tako so tuji delavci sprejeli nižja, a ključna fizična dela, ki jih domačini niso želeli opravljati.

6. Dopolni spodnje besedilo.

Izseljevanje na Zahod je bilo do leta 1963 v Jugoslaviji prepovedano. Leta 1963 je jugoslovanska oblast sprejela novo ustavo in s tem odprla meje proti Zahodu. Prebivalstvo se je začelo množično izseljevati v Zahodno Nemčijo, kjer so se zaposlili. Delavce na začasnem delu v tujini imenujemo zdomci. Jugoslovanske oblasti so izseljevanje na začetku podpirale, dokler ni prišlo do t. i. bega možganov. Delavce, ki so se izselili iz Slovenije (v 60. letih ca. 100.000), so v veliki meri nadomestili priseljenci iz Bosne in Hercegovine.

7. Naštej vsaj dva razloga, zaradi katerih so se priseljenci odločili ostati v novi državi in se niso vrnili domov.

Priseljenci so ostajali zaradi višjih plač in boljših življenjskih pogojev. Nove države so bile gospodarsko razvitejše, tudi stabilnejše. V tujini so si mnogi ustvarili novo življenje in družine.

8. Pojasni razlike v življenju začasnega delavca in nekoga, ki je živel v begunskem taborišču. Pomisli na harkije v Franciji in delavce v Zahodni Nemčiji.

Začasni delavec je bil v Zahodni Nemčiji dobrodošla delovna sila in je bil s strani družbe sprejet. Prav tako se je lažje integriral v novo okolje, služil denar, si ustvaril življenje in zgradil dom. Harkiji v Franciji so bili izolirani v begunskih taboriščih, kjer se niso tako dobro vklopili v novo okolje. Veliko jih ni moglo najti dela in so bili izpostavljeni slabim življenjskim pogojem.

9. Razmisli in primerjaj odziv oblasti in prebivalstva na tuje priseljence in kratko pojasni, kako se je ta odnos spremenil v obdobju gospodarske krize.

	Odziv oblasti	Odziv družbe
Obdobje gospodarske rasti	<ul style="list-style-type: none"> - podpirajo priseljevanje - dobrodošla delovna sila 	<ul style="list-style-type: none"> - sprejmejo jih medse - jim pomagajo pri integraciji v družbo
Obdobje gospodarske krize	<ul style="list-style-type: none"> - ustavijo selitvene tokove v državo - (finančno) podpirajo selitve tujcev nazaj domov 	<ul style="list-style-type: none"> - porast skrajnih političnih strank, ki krivi tujce (odzemajo delo) - nasilje

10. Primerjaj vzroke za selitve v obdobju hladne vojne in danes.

V hladni vojni so se ljudje selili zaradi ekonomskih in političnih razlogov, kamor je spadala predvsem težnja po iskanju zaposlitve, boljšega zaslužka ter iskanje boljših pogojev za življenje, v novi državi, ki je politično stabilna in spoštuje človekove pravice. V veliko primerih isti razlogi za selitve prevladujejo še danes. Ljudje rešujejo brezposlenost tako, da gredo srečo iskat čez meje, vse preveč ljudi pa beži pred vojnami, kjer je ogroženo njihovo življenje.



“Ljudje iz čolna”
Vietnamski begunci, druga polovica 70. let.



Begunci iz Sirije.
2015

11.* Razmisli, kako slovenska družba danes sprejema različne skupine priseljencev.

**Naslov: UČNE PRIPRAVE ZA OSNOVNO IN SREDNJO
ŠOLO. Prispevki k didaktiki zgodovine,
Letnik XVII, posebna št. 3**

ISSN: 1581-8713

ISSN: 1581-8721 (ELEK. VERZIJA)

Urednica: Danijela Trškan

Oblikovalka: Danijela Trškan

Avtorica prispevkov: Lea Knez

*Copyright © Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete UL
(za potrebe predmetov Didaktika zgodovine I, Didaktika
zgodovine II, Pedagoška praksa iz zgodovine, Terensko
delo pri zgodovini v osnovni in srednji šoli)*

Ljubljana

2019